RADU TEODORESCU

SERIOZITATEA ÎN SENS LAIC, MORAL ȘI ECCLESIAL

Cugir 2018

CUPRINS

INTRODUCERE

Încă de la primele afirmații ale acestei cărți trebuie remarcat că seriozitatea este un fapt din ce în ce mai evitat și mai lăsat la o parte în lumea noastră. Acesta fiindcă seriozitatea este de cele mai multe ori greșit înțeleasă. Seriozitatea este greșit înțeleasă fiindcă sunt din ce în ce mai mulți cei care nu îi văd rostul. Pentru mulți a fi serios înseamnă a fi posomorât și încruntat. Așa se face că există o tendință majoră în lumea de azi de a nu aborda problema seriozității. Deșii opiniile oamenilor de azi sunt destul de diverse, ceea ce mai toți oamenii de bună credință sunt conștienți este că pentru a funcționa cum trebuie lumea noastră are nevoie de seriozitate. Că seriozitatea este o noțiune amplă și cu mai multe valențe ne-o spune dicționarul explicativ. Iată care sunt valențele seriozității după Dicționatul explicativ: 1. gravitate, importanță, înseamnătate, 2. cu mare atenție, cu conștințiozitate, temeinic, 3. cu convingere, cu tărie, dinadins, 4. cu ton profund, cu gravitate, cu pătrundere, convins, 5. expresie a feții lipsită de veselie, de zburdălnicie, 6. profunzime, temeinicie, intensitate, autenticitate, 6. calitate a ceea ce necesită o deosebită atenție, o desosebită grijă, gravitate, 7. calitatea a ceea ce este lucrat, executat cu conștiozitate, cu atenție. Iată prin urmare că există cel puțin șapte valențe ale cuvântului seriozitate. Ne propunem ca în această carte să insistăm mai mult asupra lor fiindcă dacă vom sta și vom analiza vom vedea că seriozitatea este de o importanță vitală pentru lumea și societatea în care trăim.[1]

Este evident că lumea de azi și de fapt din toate timpurile a avut nevoie și încă are nevoie de seriozitate. Ne naștem cu seriozitatea în noi sau serizoitatea este un fapt pe care ajungem să îl deprindem? Adevărul este că seriozitatea este un fapt pe care omul îl deprinde fiindcă ea nu este o trăsătură pe care o moștenim genetic. Trebuie să știm că nimeni nu vine în această lume cu un fel de pre-conștiință a seriozității. Cu alte cuvinte seriozitatea este un fapt pe care ajungem să îl deprindem. Deprindem seriozitatea fiindcă ea este cea care ajunge să ne facă oameni integrii și oameni de caracter. Este adevărat că între virtuțile cardinale (prudența, dreptatea sau justiția, tăria și cumpătarea) nu figurează în nici un fel seriozitatea. Dacă seriozitatea nu este o virtute cardinală înseamnă că ea nu este importantă și nu are rost să vorbim despre ea și nici să ne facem prea multe probleme în ceea ce o privește. Adevărul este cu totul altul. Avem nevoie de seriozitate fiindcă ea este cea care ne face să fim atenți cu lucrurile cu adevărat importante din viața noastră. Pentru cei care nu sunt conștienți există o gradație sau mai bine spus un fel de ierarhie a lucrurilor și a faptelor care există în lumea noastră. Unele sunt mai importante în timp ce altele nu sunt la fel de importante. În acest sens referitor la lucrurile cu adevărat importante din lumea și din viața noastră întotdeauna le vom abroda cu seriozitate. Omul serios este un om care știe ceea ce este important și ceea ce nu este. El are această distincție fiindcă a ajuns să cultive seriozitatea în viața lui. Iată prin urmare că seriozitatea este o virtute care ne ajută să ne facem priorități în viața noastră.[2]

În lumea de azi când spunem despre cineva *este un om serios* nu facem decât să afirmăm un compliment la adresa acelei persoane. Aceasta fiindcă a fi un om serios înseamnă o pleiadă de caracteristici pozitive. Un om serios este un om cu reputație, un om integru, un om de caratcer, un om cu prestanță etc. Iată prin urmare că seriozitatea este un fapt ce nu este apreciat numai în mediul bisericesc ci la fel de bine și în cel laic. Omul serios este o persoană care este cât se poate de atentă cu ceea ce are loc în jurul lui și la fel de bine știe ceea ce trebuie să facă pentru bunul mers la comunitășii sale. Trebuie cu adevărat să fim oameni serioțși? Fără doar și poate că da. Trebuie să fim oameni serioși fiindcă în acest fel în cele din urmă ajungem să ne realizăm și să ne împlinim ca persoane umane. Omul este o ființă care tinde în spre realizarea personală. Aceasta fiindcă omul în sine are mai multe potențialități. Aceste potențialități trebuie să știm că sunt cele care în mare țin de ceea ce ajungem să cultivăm în viața noastră. Fără doar și poate că dacă vom ajunge să cultivăm serizitatea vom avea parte de succes în viața noastră. Acesta fiindcă seriozitatea este cea care ne face să fim cât se poate de atenți cu lucurile esențiale. Este adevărat că seriozitatea este o cale spre esențial. Cu toții voim să evităm ceea ce este complicat și greu de rezolvat. Vom face aceasta dacă ne vom concentra mai bine pe seriozitate. Seriozitatea este cea care ne plasează

---

[1] Irenee Hausherr, *Plânsul și străpungerea inimii la părinții răsăriteni* (Sibiu, 2000).

[2] Că trebuie să știm să facem priorități în viața noastră este un fapt atestat de psihologia din zilele noastre. Orice psiholog este conștient că în viața omului sunt lucruri cu adevărat importante pe care acesta merită să le trateze cu toată seriozitatea și la fel de bine sunt lucruri care nu sunt importante și pe care în nici un fel omul nu trebuie să le trateze cu seriozitate. Realitatea este că sunt mulți care fiindcă nu știu să își facă priorități în viața lor ajung să tratezte lucrurile importante cu neseriozitate și lucurile neimportante cu seriozitate. Iată de ce este bine să învățăm să facem priorități. Dacă știm să facem priorități în cele din urmă vom învăța care sunt lucrurile pentru care se merită să ne dăm toată atenția. De cele mai multe ori adevărul este că trăim în confuzie și nu știm care este diferența dintre lucrurile importante și cele nesemnificative. Dacă ajungem să cultivăm seriozitatea în cele din urmă vom ajunge să ne dăm seama că trăim într-o lume a diferențelor pde care este bine să ținem cont.

într-o lume serioasă. Ce voim să spunem cu aceasta? Voim să spunem că ține de noi ce fel de lume vom crea în jurul nostru: o lume seriozității sau o lume a ilarului. Iată de ce este bine să știm că atunci când avem treburi importante de realizat trebuie să dăm dovadă de seriozitate fiindcă ea este cea care în cele din urmă va ajunge să ducă la realizare ceea ce este cu adevărat important pentru noi. Ar fi mulți care ar putea spune că fără doar și poate nu este necesar să scrim o carte despre problema seriozității fiindcă seriozitatea este un lucru pe care orice om îl are înnăscut în sine. Pentru mulți seriozitatea este un fapt care ține de instinct. Să fie instinctul cel care ne face să fim serioși? Adevărul este că la nivel de instinct există o anumită tedință spre seriozitate. Totuși, în mare seriozitatea nu ține de instinctul omului ci mai mult este o problemă care se leagă de caracterul lui. Caracterul este un fapt pe care fiecare dintre noi îl facem după cum considerăm. Că serizoitatea este o deprindere morală este una dintre principalele teze ale acestei cărți. Este dorința noastră să exprimăm că seriozitatea este o noțiune amplă cu mai multe sensuri și de ce nu complexă.[3]

Lumea de azi nu arată dar pune mare preț pe seriozitate. Dacă vom merge și vom da un interviu pentru un anumit post mai bine plătit vom vedea că sub o formă sau alta cei care angajează caută un om serios pentru acel post. Poate nu vor întreba direct dacă suntem o persoană serioasă dar vor fi mai multe întrebări care ne vom face să înțelegem că ceea ce se dorește este ca o persoană serioasă să ajungă să dețină acel post. În aceste rânduri vom vedea că la fel de bine seriozitatea înseamnă profesionalism. Viața profesională trebuie să fie una care este dominată de seriozitate sau mai bine spus ar trebuie să fie. Fără doar și poate că seriozitatea trebuie să fie la fel de bine un act natural în viața noastră. Sunt din ce în ce mai mulți pierdevară în lumea noastră ce consideră că în nici un fel seriozitatea nu este un lucru firesc în viața omului. Acesta fiindcă seriozitatea este cea care îl încruntă pe om și îl face să fie mereu trist. Să fie serizoitatea un fapt care ne face să fim posaci? Nu. În nici un fel seriozitatea nu este un fapt care ne face posaci. Seriozitatea este cea care ne face atenți cu ceea ce are loc în jurul nostru și mai ales cu viața profesională. Când suntem serioși în cele din urmă vom ajunge să avem realizări mari fără de care nu putem să mergem mai departe. Iată prin urmare că seriozitatea nu ne face posaci și cei care susțin acesta nu sunt decât persoane neserioase și ușuratice. Trebuie să fim convinși că seriozitatea este ceva bun pentru noi. Este adevărat că în sens genetic unii se nasc cu o aplecare mai mare spre serizoitate, în timp ce alții cu adevărat trebuie să facă eforturi pentru a devenii serioși în viața lor. Este greșit să credem după cum susțin unii că seriozitatea este un aspect non-stop al vieții noastre. Acesta fiindcă în nici un fel nu trebuie să considerăm că dacă suntem oameni serioși nu înseamnă că nu putem să râdem sau să avem simțul umorului. Neserioșii din toată lumea vor obiecta că seriozitatea este cea care ne face să nu de mai distrăm și orice om are nevoie de distrație. Ei spun aceasta pentru a își găsii o scuză față de propria lor neseriozitate.[4]

O întrebare care trebuie să fie ridicată este: dacă seriozitatea este legată de viața religioasă sau mai bine spus de viața creștin ortodoxă? Sunt mulți care au îndoieli dacă un creștin ortodox trebuie să fie și un om serios. Pentru mai mulți neserioși adevărul este că pot să fie creștini și fără să fie serioși. O astfel de opinie este eronată și în nici un fel nu poate să fie credibilă. Creștinul ortodox este un om al seriozității fiindcă Iisus a fost un om serios. Se spune despre Iisus că nu a râs niciodată. Aceasta nu fiindcă Iisus nu ar fi avut simțul umorului ci fiindcă a voit să ne lase o pildă de serizoitate. Nu putem să ni-L imaginăm pe Iisus ca fiind neserios. De fapt tot ceea ce a făcut Iisus a făcut cu cea mai mare seriozitate. Iată de ce este bine să știm că pentru noi ca simplii creștin ortodocși seriozitatea este una care ne ajută să fim mai aproape de Iisus. Iisus ne vrea niște oameni serioși. Iisus a fost o persoană care s-a înconjurat de oameni serioși. Chiar dacă cei 12 apostoli au fost simplii pescari, mai bine zis oameni care nu au avut multă pregătire academică acesta nu înseamnă că ei nu au fost serioși. Poți să fi un om care să nu fi terminat studiile la Sorbona sau la Cambridge și totuși să fi un om serios. Aceasta fiindcă seriozitatea este o realitate care stă în puterea fiecăruia dintre noi. Prin urmare trebui esă afirmăm că fără nici o îndoială serizoitatea este un fapt care este compatibil cu creștinismul ortodox. Pentru cei care nu sunt conștineți este bine să afirmăm că a fi creștin ortodox înseamnă a fi un om serios. Aceasta fiindcă credința

[3] Umberto Eco, *Cinci scrieri morale* (București, 2005).

[4] Se ridică întrebarea: cum se manifestă neseriozitatea în în lumea noastră? Neserizoitatea are mai multe forme de manifestare. În limbaj popular când spunem despre cineva: *este un om neserios* voim să spunem că acea persoană este un neisprăvit, un pierdevară, un om fără de caracter și un om ușuratic. Iată că serizoitatea poate să fie cu adevărat o trăsătură fundamentală a unei anumite persoane. Omul serios este un om care știe ce vrea de la viață și de la lume. Iată de ce omul serios este în cele din urmă mult mai râvnit decât neseriosul. Dacă avem de construit o casă și avem opțiunea de a alge dintr-un zidar serios și unul neserios, pe care îl vom alege? Este evident că vom alege pe zidarul serios fiindcă știm că el își va lua meseria în serios și va face o lucrare trainică. Ar fi cea mai proastă alternativă să alegem pe zidarul neserios pentru a face lucrarea. Acesta fiindcă dacă el este un om neserios, înseamnă că este și un zidar neserios. Iată de ce este bine să știm că trebuie să facem distincția dintre oamenii serioși și oamenii neserioși. Acesta fiindcă numai în acest fel vom ajunge să realizăm lucurile pe care nui le-am propus să le realizăm.

noastră creștin ortodoxă trebuie să fie abordată cu seriozitate. Este greu să spunem că suntem oameni serioși dacă relația sau mai bine spus legătura noastră cu Dumnezeu nu o tratăm cu seriozitate. Iată de ce trebuie să fim cât se poate de atenți cu seriozitatea și cu tot ceea ce implică ea. Ne putem da seama de seriozitatea cuiva din faptul cum abordează credința în Dumnezeu. În cele din urmă mai toate religiile lumii sunt de acord că credința în Dumnezeu trebuie să fie abordată cu serizoitate. Ea este un lucru serios fiindcă se leagă de un fapt fundamental al vieții noastre. Viața noastră este un lucru care ajunge să fie definită de seriozitate dacă în primul rând ne vom raporta la Dumnezeu cu seriozitate. Iată prin urmare că seriozitatea este un lucru ce poate să ne facă plăcuți lui Dumnezeu Tatăl. Adevărul este că există și o reciprocitate în ceea ce privește legătura sau relația noastră cu Dumnezeu Tatăl. După cum noi Îl luăm în serios pe Dumnezeu Tatăl, la fel de bine și Dumnezeu Tatăl ajunge să ne ia în serios și pe noi. Nu putem să îi cerem lui Dumnezeu Tatăl să ne ia în serios dacă noi nu Îl luăm în serios pe El la fel de bine. Iată prin urmare că seriozitatea este un fapt ce trebuie să ne definească în cele din urmă relația și legătura noastră cu Dumnezeu Tatăl.[5]

Se spune că un predicator creștin din Paris a ajuns la un moment dat într-o anumită împrejurare să stea la masă cu un ateu.

- Sutenți un predicator? A întrebat ateul.
- Da sunt, a răspuns acesta.
- Ei bine trebuie să vă spun că eu nu cred în Dumnezeu.
- Dar de ce să nu credeți? Aveți toate motivele să o faceți.
- Domnule predicator, nu este o nebunie a crede în ceva pe care nu Îl poți cuprinde și înțelege nu?
- În nici un caz.
- Ba, eu cred că este o nebunie.
- Pentru a vă demnostra că afirmația dumneavoastră că nu se merită să crezi în ceva pe care nu îl poți cuprinde și înțelege am să vă întreb și eu ceva.
- Vă ascult.
- Cum se poate ca aceiași călădură să topească untul și oul să îl întărească?
- Nu înțeleg ce voiți să spuneți.
- Nu am vrut să spun nimic decât numai că nu credeți în foc.

Se spune că cei care au asistat la acest dialog au rămas uimiți de înțelepciunea predicatorului.[6]

Întâmplarea de mai sus este una care ne spune că sunt mai multe lucuri pe care mintea noastră nu poate să le cuprindă și nu numai Dumnezeu este singurul pe care nu Îl putem cuprinde. Iată de ce este bine să știm că trebuie să ne raportăm la Dumnezeu prin toate ceea ce facem și că Dumnezeu trebuie să fie centrul de interes la seriozității noastre.

În Iisus Hristoa am putea spune că Dumnezeu și-a descoperit sau mai bine spus și-a revelat seriozitatea Lui față de noi oamenii. Că Dumnezeu Tatăl ne ia în serios pe noi oamenii este un fapt ce în nici un fel nu poate să fie contestat. Dumnezeu Tatăl ne ia în serios fiindcă știe că în cele din urmă avem nevoie de seriozitatea Lui. Dacă este să îi găsim lui Dumnezeu Tatăl o trăsătură fără doar și poate că un este seriozitatea. Dumnezeu Tatăl a dat dovadă de seriozitate încă de la începutul creației lumii și a omului. Iată de ce este bine să știm că revalația creștin ortodoxă ne pune în față un Dumnezeu Tatăl al seriozității. Iconografia creștin ortodoxă din cele mai vechi timpuri a ajuns să Îl reprezeinte pe Hristos ca fiind serios. Dacă ne vom uita în toate icoanele creștin ortodoxe vom vedea că Iisus este întotdeauna serios. Dacă ne vom uita în iconografia păgână vom vedea că zeii de multe ori sunt reprezentați mai mult caricatural ca având cap de leu sau de vultur sau dacă de exemplu dacă vom uita în iconografia hindusă vom vedea că unele zeități au cap de elefant. Acest fel de iconografie în nici un fel nu este o reprezentare a seriozității. De la Dumnezeu Tatăl omul poate să învețe multe lucruri dar fără doar și poate unul esențial este seriozitatea. Serizoitatea este un fapt pe care putem să îl deprindem de la Dumnezeu Tatăl. Sunt puțini cei care se gândesc la aceasta. Aceasta fiindcă viața cu Dumnezeu nu poate să fie decât o viață a seriozității. Este adevărat că pentru unii seriozitatea este o temă și o tematică mult prea generică și mult prea insipidă. Ce este în cele din urmă seriozitatea? Cine este cu adevărat serios în lumea noastră în cele din urmă? Toate aceste întrebări sunt cele care ne spun că seriozitatea este o realitate a lumii noastre și noi avem datoria să ne-o împropriem și la fel de bine să o cultivăm. Mai mulți ar putea obiecta la aceasta spunând că în nici un fel seriozitatea nu este o problemă esențială în creștinismul ortodox fiindcă Iisus nu a vorbit niciodată de serizoitate

[5] Ștefan Buchiu, Sorin Șelaru, *Dumnezeu Tatăl și viața Prea Sfintei Treimi* (Editura Trinitas, 2010).
[6] Grigorie Comșa, *O mie de pilde pentru viața creștină* (Arad, 1928).

în mod explicit. Iisus nu a vorbit sau mai bine spus nu a predicat deloc despre seriozitate dar a fost un exemplu de seriozitate. Că Iisus a fost un exemplu de seriozitate ne-o spun mai multe afirmații de-ale Sale. Să ne aducem aminte în acest sens de afirmația lui Iisus: "așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, aşa încât să vadă faptele voastre cele bune şi să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri" (Matei 5, 16). La prima vedere această afirmație a lui Iisus nu are nimic de a face cu seriozitatea. Adică ce legătură poate să existe între faptele bune și faptul că ele trebuie să lumineze înaintea oamenilor pentru a îi face să Îl mărească pe Dumnezeu Tatăl? Dacă vom sta și vom analiza vom vedea că serizoitatea este o faptă bună. Atunci când trăim într-o comunitate cu alte cuvinte Iisus ne cere să fim serioși. Iată de ce este bine să știm că seriozitatea este un lucru pe care trebuie să îl cultivăm fiindcă ea reflectă faptul că suntem creștin ortodocși. Prin urmare nu trebuie să facem ca sectarii, să memorizăm mai multe versete biblice pentru a îi impresiona pe cei din jur ci mai mult vom ajunge să îi impresionăm dacă vom da dovadă de seriozitate. Seriozitatea este cartea noastră de vizită că suntem oameni de credință și creștin ortodocși. Aceasta fiindcă fiindcă după cum știm convingem mai mult prin propriul exemplu decât prin cuvinte bine meșteșugite.[7]

Dacă vom sta și vom analiza mai bine cum este văzută seriozitatea în zilele noaste este adevărat că ea tinde să fie o temă de periferie a societății. Sunt mulți care la drept vorbind sunt dezinteresați de seriozitate și se dau în vânt după amăgiriile lumii din jur. Am ajuns într-o epocă în care de multe ori neseriozitatea și chiar imoralitatea au ajuns să devină modele pe care mai mulți le râvnesc. Ar fi destul să exemplificăm cu cazul lui Bonnie și Clyde. Cine sunt Bonnie și Clyde? Bonnie și Clyde au fost doi jefuitori de bănci din Statele Unite ale Americii care au devenit celebri prin faptul că au reușit de multe ori să scape de poliție. Ei bine societatea noastră a mers atât de departe că Bonnie și Clyde au devenit protagonoștii la mai multe producții cinematografice. Să fie exemplul lor o dovadă de seriozitate al lumii noastre? Fără doar și poate nu. Vom vedea că în lumea noastră neseriozitatea este la ea acasă și de multe ori chiar o modă. Este pentru unii cu adevărat *fain* sau "cool" să ducă o viață în care nu nu există nimic serios. Omul neserios este un om periculos. Aceasta fiindcă el poate să devină un pericol public. Iată de ce este bine să știm că seriozitatea trebuie să domine lumea noastră. Pentru cei răi și superficiali este adevărat că seriozitatea este o pacoste. Că există o *seriozitate negativă* nu este nici o îndoială. Ce este seriozitatea negativă? Seriozitatea negativă este una care se manifestă anomalic. Este vorba de seriozitatea ritualică de care a dat dovadă Jack Spintecătorul când își ucidea și măcelărea victimele sale. Este seriozitatea de care au dat dovadă naziștii când au început al doilea război mondial. Este seriozitatea de care dau dovadă teroriștii musulmani când își fac un nou plan de terorist. Este seriozitatea de care dau dovadă criminalii în serie când își urmăresc victimele pentru a le putea ucide. Ei bine fără doar și poatre avem de a face aici un un alt gen de seriozitate. Este o seriozitate care poate să fie letală. Este seriozitatea cu care un criminal în serie își ia în serios mania o adevărată seriozitate? Adevărul este că nu. Seriozitatea nu poate să fie legată de tema răului.[8]

Ceea ce este important și ceea ce trebuie să evidențiem în aceste rânduri este că fără doar și poate seriozitatea este o expresie a binelui. Știm că binele are mai multe forme de exprimare: naturală, științifică, artistică, morală, intelectuală, ontologică, culturală sau juridică. Binele este o noțiune mult mai amplă decât am crede și trebuie să avem în vedere că în cele din urmă nu trebuie să fim reducționști atunci când vine vorba despre bine și despre manifestările lui. Binele poate să ia și forma seriozității. Când suntem oameni serioși suntem la un anumit nivel oameni ai binelui. Iată de ce este bine să știm că slujim binele și suntem oameni ai binelui atunci când dăm dovadă de seriozitate. Acesta fiindcă după cum am spus binele se leagă de seriozitate și de tot ceea ce ține seriozitatea. Trebuie să fim oameni serioși fiindcă în acest mod le transmitem celor din jur că suntem oameni ai binelui. Este adevărat că nu numai seriozitatea este cea care ne face să fim conștienți de bine ci la fel de bine și toate virtuțile creștin ortodoxe. Seriozitatea după cum vom vedea se leagă foarte mult de tema și de problematica binelui. Binele ajunge să fie un lucru care se manifestă prin seriozitatea lui. Este cumva o

7 Artur Silvestri, *Modelul omului mare: zece convorbiri de amurg cu Antonie Plămădeală urmate de douăzeci opt de scrisori de altă dată* (Carpathia Press, 2004).

8 Sunt mai multe minți și agenți ale răului care voiesc să ne facă se credem că fără doar și poate a fi rău este un lucru serios. Este cu adevărat nevoie de seriozitate pentru a spune cele mai autentice minciuni, pentru a comite cele mai abdominabile crime, pentru a șantaja și sabota cu succees, sau pentru a teroriza pe alții. Avem de a face aici cu un surogat al seriozității și nu cu o seriozitate adevărată. Aceasta fiindcă fără doar și poate seriozitatea poate să fie contrafăcută și manipulată. Că seriozitatea este un lucru ce poate să fie falsificat nu este nici o îndoială. Dacă vom face o vizită într-un pentitenciar vom vedera că acolo cu toții se consideră oameni serioși care au ajuns în pușcărie în urma unor mașinații. Iată prin urmare că și cei neserioși se consideră pe sine oameni serioși. Pentru acest motiv este bine să știm că seriozitatea este un fapt de care trebuie să ținem cont și pe care trebuie să îl avem în vedere pentru a distinge dintre adevărata seriozitate și falsa seriozitate. Trebuie să fim oameni serioși fiindcă numai în acest fel în cele din urmă vom ajunge să avem o cunoașterea existențială a sersosului. Că seriozitatea este o realitate existențială nu este nici o îndoială.

inepție să spui despre un om rău că este un om bun. De ce nu se poate face o astfel de afirmație? Nu se poate face o astfel de afirmație fiindcă în cele din urmă răutatea și seriozitatea sunt incompatibile. Un om rău nu are cum să fie și un om serios. Este ca și cum am spune că apa poate să fie în același timp și pământ. Aceasta fiindcă răutatea în nici un fel nu presupune seriozitatea. Iată prin urmare să trebuie să fim mult mai conștienți de faptul că seriozitatea este o manifestare a binelui și trebuie să ținem cont de aceasta. Mult prea ușor tindem să desconsiderăm seriozitatea și să nu îi acordăm nici un fel de importanță. Este în interesul acestei cărți să demonstreze că seriozitatea este temă actuală pentru lumea noastră și că avem nevoie de cât mai mulți oameni serioși. Cu cât vom avea mai mulți oameni serioși cu atât mai bine. Lumea va merge înainte nu datorită oamenilor pierdevară ci oamenilor serioși. Istoria ne demonsterază cât se poate de clar că oamenii serioși au fost cei care au dus umanitatea înainte. Oamenii serioși au descoperit America, oamenii serioși au pus primul pas pe lună, oamenii serioși au creat civilizația, oamenii serioși au scrie literatură și filosofie. Iată prin urmare că seriozitatea este o temă care ar trebuie să ne preocupe mai mult.[9]

CAPITOLUL 1

SERIOZITATEA ÎN VIAȚA PROFESIONALĂ

Cârtitorii, bârfitorii, detractorii și cei neserioși vor obiecta că trebuie să fim oameni ai seriozității. Aceasta fiindcă ei susțin că nu putem în același timp să fim oameni serioși și la fel de bine să avem și simțul umorului. Este posibil ca în același timp să fim oameni serioși și să știm ce este umorul și gluma? Adevărul este că seriozitatea și umorul nu sunt lucruri incompatibile. Din contră. Ele sunt lucruri cât se poate de congruente și se presupun una pe alta. Este știut că atunci când omul este serios de multe ori el depune un efort psihic. Când ești la servici trebuie să te concentrezi la munca pe care o faci pentru ca ea să fie impecabilă și pentru ca să dai un maxim de randament. Prin urmare dacă la servici suntem serioși la fel de bine trebuie să fim și în timpul liber? Adevărul este că în timpul liber trebuie să ne destindem. Pentru a ne destinde s-au făcut mai multe lucruri: emisiuni radio și TV, sporturi, călătorii, hobby-uri, plimbări sau timpul petrecut cu familia. Serviciul este un unul pe care trebuie să îl luăm în serios. Aceasta fiindcă prin serviciul nostru în cele din urmă ajungem să ne asigurăm pâinea noastră cea de toate zilele. Iată prin urmare că orice om de la o anumit vârstă este chemat să aibă o viață profesională. Profesia pe care ne-o alegem trebuie să fie în mare în funcție de abilitățile noastre fizice și psihice. Totuși se întâmplă de multe ori că ajungem să avem o meserie care să nu ne placă și este adevărat că atunci în viața noastră începe un chin.[10]

Avem ne nevoie să mucim pentru a ne câștiga pâinea cea de toate zilele fiindcă după cum spunea Sfântul Apostol Pavel: cine nu muncește, nici să nu mănânce. La fel de bine profesia se mai leagă de o altă trăsătură importantă a omulu: acea că omul este o ființă activă. Că omul este o ființă activă ne-o spun mai toate trăsăturile lui. Omul dorește își exprime energiile pe care le are în el într-un mod creativ. El ajunge să facă aceasta prin profesia pe care o are. Că omul este o ființă creativă nu poate să fie nici o îndoială. Omul este cel care a creat civilizație, mașini, fabirici, mine, avioane, vapoare sau clădiri. Toate acestea sunt făcute ca o expresie a creativității omului. Marii savanți ai lumii sunt de părere că sunt multe potențialități care zac latente în interiorul omului. Iată de ce este bine să știm că profesia nu este numai un simplu exercițiu fizic pe care îl facem ci la fel de bine este o expresie a nevoii de creativitate a omului. Pentru să ajungem să ne manifestăm creativitatea cu care am fost înzestrați de Dumnezeu avem nevoie să dăm dovadă de seriozitate în mai tot ceea ce facem. Aceasta fiindcă în cele din urmă seriozitatea este un fapt ce ne face să fim cât se poate de atenți cu ceea ce are loc în lumea noastră și mai ales cu capacitatea noastră a crea și de a realiza mai multe lucruri. Fiindcă Dumnezeu

---

[9] Philotheos Pharos, *Înstrâinarea etosului creștin* (București, 2004).

[10] Nu este în interesul cărții noastre să vorbim despre ce se întâmplă cu noi atunci când facem o meserie care nu ne place. Oricum ceea psihologii ne recomandă este să căutăm o meserie care să ne facă plăcere și care să ne implice deplin și total. Aceasta fiindcă meseria pe care o practicăm în cele din urmă ajunge să ne definească și să ne facă să fim cât se poate de împliniți ca persoane. Chiar dacă uneori ajungem temporar să facem o meserie care nu ne place totuși, trebuie să ajungem să găsim una care să ni se potrivească și care să ne implice deplin. Mai multe dintre satisfacțiile vieții vin din viața profesională și trebuie să știm că este în interesul nostru să luptăm pentru o meserie care să ne facă plăcere. Avem acest drept fiindcă în cele din urmă în joc este viața noastră. Profesia noastră prin urmare este una care ne reprezintă și ea trebuie să fie potrivită cu capacitățile noastre intelectuale și fizice. Nu putem să punem pe cineva care abea a terminat cele opt clase obligatorii să lucreze într-un reactor nuclear. Consecințele ar putea să fie nefaste. Iată de ce este bine să știm să alegem ceea ce ni se potrivește chiar dacă tedința generică a vieții noastre este să ne supraapreciem.

Tatăl este creator la fel de bine dorința de a crea se manifestă și în om. Marii pictori au pictat mari picturi, marii sculptori au sculptat mari statui, marii cineaști au creat filme capodopere, marii inventatori au creat mari invenții șamd. Iată prin urmare că omul este o ființă creatoare și această creație a lui cel mai bine ajunge să se manifeste în prin profesia pe care o practică. Profesia este la un anumit nivel și o expresie a creativității omului, a modului în care el ajunge să își manifeste energiile creatoate lantente în sine. Iată de ce este bine să știm că vom ajunge să creăm cât mai multe lucruri bune și frumoase dacă vom știi să ne alegem meseria care ni se potrivește. Pentru a alege meseria care ni se potrivește trebuie să dăm dovadă de seriozitate. Seriozitatea este cea care en face să ne evaluăm la adevărata noastră valoare și în cele din urmă dăm maximul de randament și de productivitate. Este adevărat că pentru unii creativitatea profesională poate să îmbrăcă forma industrială dar nu trebuiem să avem nici o îndoială în acest sens fiindcă ea este la fel de bine tot o formă de manifestare a persoanlității creatoare a omului.[11]

O întâmplare mai puțin cunoscută despre care este raportul dintre creația profesională și personalitatea omului o avem din viața cunoscutului pictor abstracționist Pablo Picasso. Se știe că Picasso a fost unul dintre cei mai nonconformiști pictori din toate timpurile. Picturile lui de multe ori erau atât de abstracte că nu se înțelegea mai nimic din ele. La un moment dat Picasso călătoarea cu trenul. A intrat în dialog cu persoana de lângă el din comportament.

- Și cine sunteți dumneavoastră? A întrebat persoana necunoscută.
- Mă numesc Pablo Picasso.
- Pablo Picasso pictorul?
- Exact.

Omul a stat puțin pe gânduri după care i-a spus lui Picasso.

- Domnule Picasso aș avea și eu o mare nedumerire.
- Ce nedumerire?
- De ce nu încercați să pictați realitatea?
- Ce înțelegeți prin realitate?

Omul a scos portofelul și din el o poză cu soția lui apoi și a continuat arătându-i poza lui Picasso:

- Aceasta este realitatea, vedeți?

Picasso s-a uitat atent la poză dintr-o parte și din alta după care a continuat:

- Nu este realitatea.
- De ce?
- Fiindcă în poză soția dumnveavoastră este mică și plată.

Întâmplarea de mai sus este una care ne spune că frumusețea este în ochii privitorului și că ceea ce nouă ni se pare frumos este posibil ca alții să găsească ca fiind urât și respingător. Prin urmare este adevărat că în viața profesională suntem diferiți. La unii ne plac muncile pe teren: să mergem din oraș în oraș și să promovăm compania din care facem parte; la alții le place să stea la birou și să facă muncă de contabilitate; la alții le place să lucreze în trusturile mas media etc. Cu toții avem preferințe și opțiuni diferite în sens profesional însă în cele din urmă ceea ce trebuie să știm este că trebuie să ne alegem profesia cu seriozitate.[12]

Prin urmare nu este suficent să dăm dovadă de seriozitate numai atunci când ne alegem o profesie ci la fel de bine trebuie să dăm dovadă de seriozitate și profesăm. Că sunt din ce în ce mai mulți care își fac meseria de mântuială ne-o spun condițiile slabe de viață în care ajungem să tărim. Vedem clădiri sunt făcute de mântuială, vedem automiobile care deși au o carcasă de senzație au un motor slab, vedem produse aliemntare care deși sunt împachetate în cele mai frumoase reclame sunt de o calitate îndoilenică, vedem instatalori care deși minează că fac serios treaba de fapt își bat joc de ea etc. Iată prin urmare că în viața profesională este nevoie de mult profesionalism. Aceasta fiindcă profesionalismul este cel care ne face să fim cât se poate de atenți cu ceea ce

---

[11] Aurel Mihai, *Sfânta Treime și cosmosul* (București, 2015).

[12] Că sunt mulți care nu își aleg profesia cu seriozitate nu este o noutate. Aceasta fiindcă sunt mulți oamenii care nu se gândesc la meseria pe care o practică ca fiind un lucru important și definitoriu. Iată de ce este bine să știm că seriozitatea trebuie să fie un lucru care să ne facă să le alegem meseria care ni se potrivește cel mai bine. Cele mai de succes companii și fabrici au fost cele care au au avut parte de oameni care și-au luat meseria în serios. Că sunt mulți care nu își iau meseria în serios este fără doar și poate o realitate extrem de amplă și de actuală. Sunt mulți care nu își iau meseria în serios și când ajung să fie concediați dau vina pe șefii lor. Este probabil una dintre cele mai cunoscute scuze pe care o întâlnim în zilele noastre. Trebuie să ne luăm profesia în serios fiindcă numai în acest fel în cele din urmă vom ajunge să fim de folos lumii și societății din jur. Este adevărat că unii exagerează cu serizoitate. Se știe de exemplu că un tren a întârziat cu câteva minute în Japonia și fiindcă a fost mustrat de conștiință mecanicul trenului și-a făcut harakiri (s-a sinucis). Aceasta este fără doar și poate o seriozitate ce trebuie să fie evitată.

facem și la fel de bine ne conștientizează că seriozitatea este un lucru de care avem nevoie cu adevărat. Omul serios este un om care știe că trebuie să își manifeste seriozitatea în meseria lui fiindcă aceasta este cea care ajunge să îl repreziente. Despre sculptorul român Brâncuși se știe că o mare parte din viața lui a avut probleme cu alcoolul. Totuși, când Bârncuși intra în ateleriul de creație sculpta cu cea mai mare seriozitate și cu cel mai mare profesionalism. Așa se face că sculpturile lui au ajuns să fie considerate capodopere și sunt în zilele noastre răspândite prin marile muzee ale lumii. Iată un caz de persoană care în viața privată a avut multe probleme dar care nu a lăsat ca aceste probleme să pătrundă în viața profesională. La fel de bine trebuie să facem și noi. Nu trebuiem să înțelegem că trebuie să fim toți ca Brâncuși ci mai mult să ne dăm seama că trebuie să știm să facem abstracție de problemele cu care ne confruntăm în viața de zi cu zi și să nu le lăsăm să ne afecteze viața profesională. Vom reuși să facem cel mai bine acest lucru prin seriozitate.[13]

Prin urmare care este forma de manifestare proesională a seriozității? Este *profesionalismul*. Ce este profesionalismul? Profesionalismul înseamnă că face cu mare conștiințiozitate și a stăpâni foarte bine meseria noastră. Fără doar și poate trăim într-o lume care există bazată pe muncă. Suntem chemați să muncim și să facem o lume mai bună și mai frumoasă în jurul nostru. Dacă agricultorii nu ar cultiva pământul nu am avea ce mânca, dacă croitorii nu ar croi haine, nu am avea cu ce ne îmbrăca, dacă zidarii nu ar construi case nu am avea unde locui, dacă medicii nu și-ar face meseria am murii din cine știe ce boală ce nu a fost tratată etc. Iată prin urmare că munca este un lucru necesar în viața noastră și care face ca lumea noastră să funcționeze. Cu toții ne naștem cu anumite potențialități. Unii se nasc cu anumite predispoziții spre vindecare și devin medici, unii se nasc cu anumite predispoziții spre mecanisme și devin tehniceni sau mecanici, unii se nasc cu anumite predispoziții spre organizare și devin lideri sociali. Cu toții avem anumite predispoziții pe care Dumnezeu le-a lăsat în noi dar în cele din urmă ține de noi să ajungem să ducem la împlinire aceste predispoziții. Ducem la realizare aceste predispoziții cel mai bine prin serizoitate. Trebuie să știm că trebuie să luăm în serios talantul sau mai bine spus calitatea sau calitățiile pe care ni le-a lăsat Dumnezeu. Iată de ce este bine să știm că seriozitatea se leagă de munca profesională pe care am ales să o facem. Nu trebuie să facem munca din profesia noastră în bătaie de joc fiindcă ea este la un anumit nivel cea care ne definește și ne reprezintă. Iată prin urmare că sensul vieții noastre este unul care se leagă și de profesia pe care am ajuns să o practicăm. Ceea ce experiența a putut demonstra este că numai oamenii serioși au fost persoane care au ajuns să dea maximul de radament în profesia lor. Umoristul Frank Tyger spunea la un moment dat că "profesionalismul înseamnă să ști cum să faci, când să faci și să faci." Cu toții voim să fim profesioniștii în ceea ce facem și este bine să fie așa însă ceea ce este mai trist este că sunt din ce în ce mai puțini cei care sunt gata să treacă prin proba experienței în viața profesională. Sunt profesii în care pentru a ajunge să reușești ai nevoie de experiență. Un pilot de avion este considerat că este bun dacă are mai multe ore de zbor în palmaresul său. Iată prin urmare că seriozitatea este fără doar și poate o dovadă de experiență pe care ajungem să ne-o împropriem.[14]

Orice companie, orice fabrică vrea să aibă de a face cu oamenii serioși fiindcă se știe că în acest fel compania sau fabrica va fi una de succes. Iată de ce trebuie să fim cât se poate de conștienți că viața profesională este una care ne face să deprindem seriozitatea. Ceea ce este mai triste este că sunt mai mulți care consideră că seriozitatea este un lucru care ține numai de profesie. Sunt cunoscute mai multe cazuri de persoane care deși în plan profesional sunt impecabili în viața de zi cu zi sau în viața morală sunt persoane reprobabile. Despre împăratul roman Cezar se știe că deși a fost un mare om de stat avea înclinații homosexuale. La fel de bine Leonardo Davinci deși a fost un mare inventator a fost prins că a avut o relație homosexuală cu un băiat de 17 ani. Iată prin urmare că au fost și persoane care au fost de succes în viața profesională dar care au fost cât se poate de reprobabile în viața morală. Ceea ce trebuie să știm este că nu trebuie să fim impecabili numai în viața profesională ci la fel de bine trebuie să avem și o viață morală. Aceasta este ceea ce se denumește: integritate.

---

[13] Radu Teodorescu, *Trezvia duhovnicească în viața de zi cu zi* (Cugir, 2017).

[14] Seriozitatea de multe ori ajunge să fie deprinsă de mulți prin profesie pe care au ajuns să o practice. Aceasta fiindcă profesia este la un anumit nivel una care cere să oferim tot ceea ce este mai bun din noi. Cu toții simțim că sunt momente când trebuie să dăm ceea ce este mai bun din noi pentru a reuși să ajungem la succes. Voim să fim oameni de succes dar de ce să nu spunem că de multe ori strâmbăm din nas când aflăm că pentru a îl câștiga avem nevoie de seriozitate. Este trist când unii care sunt ușuratici doresc să devină serioși și de multe ori recurg la ajutorul terapiștilor. Starea de ușurătate este una care este tipică lumii de azi și este bine să știm că ea în nici un fel nu ne este de folos. Iisus ne-a avertizat cât se poate de clar despre aceasta: "intrați pe poarta cea strîmtă. Căci largă este *poarta*, lată este calea care duce la pierzare, și mulți sînt ceice intră pe ea. Dar strîmtă este *poarta*, îngustă este calea care duce la viață, și puțini sînt ceice o află" Matei 7:13-14. Iată prin urmare că lumea este în mare o lume care nu este interesată de serizitate și nici de modul în care se manifestă ea.

Este bine prin urmare să știm că seriozitatea impune cu sine un fel de integralitate. Trebuie să fim oameni intregrii și să nu fim numai buni profesioniști. Sunt mulți care consideră că singurul lucru în care trebuie să exceleze este viața profesională și dincolo de ea nu mai este nevoie de nimic. Este clar că aceste persoane se înșală. Se înșală fiindcă viața profesională nu este singura care îl definește pe om. Ea este mult mai amplă și mult mai cuprinzătoare. Este bine să știm că trebuie să avem încredere în viața morală. Sunt unii care deși sunt persoane imorale la fel de bine sunt cât se poate de buni profesioniști. Fără doar și poate acest fapt nu este suficent pentru a considera că acea persoană este integră. Nu este suficent fiindcă viața profesională nu este signura care intră în componența unui om. Om om de calitate sau mai bine spus un om serios nu este numai un om care este un bun profesionist ci la fel de bine și un om moral și de ce nu un bun creștin ortodox. Este trist să vedem că unii profesjonști din zilele noastre în timp ce muncesc înjură și blestemă pe toți hristoșii și sfinții. Ei spun că în cele din urmă ceea ce contează este rezultatul muncii și nu modul în care au ajuns la aceste rezultate.[15]

Prin urmare iată că sunt mulți care consideră că trebuie să fie serioși numai la servici și în viața privată pot să ducă o viață chiar imorală fiindcă nu contează. Ei bine lucrurile nu sunt chiar așa. Treebuie să știm că profesionalismul este un lucru care trebuie să existe nu numai în meseria pe care o facem ci la fel de bine și în viața privată sau mai bine spus în viața intimă. Sunt mulți care sunt de părere că nu există nici un fel de legătură dintre viața profesională și viața privată. În Statele Unite ale Americii sunt cunoscuți așa numiții travestiți care sunt persoane ce duc de multe ori o viață profesională impecabilă pentru ca în timpul weekend-ului să îi găsim în cluburi de noapte deghizați îi femeie. Este evident că aici avem de a face cu o situație anomalică și care nu este firească. Aceasta fiindcă profesionalismul nu trebuie să fie unul care să fie distanțat de viața privată a omului. Mai mulți oameni de stat atunci când vorbesc în public sunt cât se poate de calmi, zâmbitori, amabili și binevoitori. În viața privată însă lucrurile sunt cu totul altcumva. Aceasta fiindcă aceste persoane nu sunt cu adevărat serioase. Ele de fapt mimează seriozitatea prin faptul că duc o viață profesională impecabilă. Seriozitatea este un lucru care iese din sufletul omului. În sufletul omului în cele din urmă omul decide dacă vrea să fie serios sau nu. Iată de ce este bine să știm că seriozitatea nu este una care nu implică deloc sufletul omului. Așa se face că la fel cum luăm în serios profesia pe care o avem la fel de bine trebuie să ne luăm în serios și sufletul nostru. Iisus a fost cât se poate de explicit în acest sens: “ pentru că ce-i va folosi omului, dacă va câştiga lumea întreagă, iar sufletul său îl va pierde? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său?” (Matei 16, 26). Iată prin urmare că Iisus ne-a avertizat că trebuie să luăm în serios sufletul nostru și trebuie să ținem cont de el.[16]

Totuși, în aceste rânduri nu vom vorbii despre care sunt punctele de legătură dintre viața noastră profesională și sufletul nostru ci mai mult despre faptul că în meseria pe care ne-am ales-o seriozitatea se manifestă prin profesionalism. Trebuie să fim profesioniști în ceea ce facem și pentru aceasta și în învățământ există așa numitele școli profesionale. Este adevărat că trebuie să fim atenți cu profesia noastră însă nu trebuie să fim obsedați de ea. Sunt mai mulți care fără să își dea seama ajung să fie obsedați de profesia pe care o au. Așa se face că sunt mai multe familii care au mult de suferit pe pe urma obsesiei cu profesia. Tatăl și mama care sunt obsedați de profesia lor când vin acasă nu mai sunt atenți cu copii și cu nevoia lor de afecțiune maternă și paternă ci mai mult sunt nervoși și permanent îngrijorați: dacă ceva rău se va întâmpla la servici? Dacă fabrica sau compania mea va da faliment? Dacă nu o să mai pot face față cerințelor de la servici? Toate acestea sunt fără doar și poate o expresie a obsesiei cu locul de muncă. Sunt unii care trec prin adevărate *drame existențiale* atunci când la locul de muncă se confruntă cu probleme. Aceste probleme pot să fie variate: un șef autoritar, un angajat neasculători, bârfele și clevetirile colegilor, instabilitatera financiară a fabricii sau a companiei etc. Iată prin urmare că este adevărat că lucrurile sunt cât se poate de problematice în serviciul nostru. Este bine să fim serioși cu serviciul nostru însă această seriozitate nu trebuie să devină o obsesie. Sunt mulți care nu mai știu să se

[15] Scott A. Bonar, *Conservation professional's guide for working with people* (Washington, 2007).

[16] Profesia pe care o avem tinde să ne influențeze sufletele și la fel de bine să ne facă să fim cât se poate de atenți cu viața sufletească. De exemplu între polițiști se știe că există foarte multă psihologia. Pentru a prinde un criminal periculos trebuie să știi multă psihologie dar la fel de bine trebuie să ai și un psihic tare. Este adevărat în acest sens că răufăcătorii sunt persoane care sunt dominați de o psihologie a fricii și a terorii. Ei cunosc foarte bine cum pot să îi dezarmeze pe victimele lor inducându-le unele sentimente hipnotice de frică și de panică. Numai un polițist care își ia meseria în serios poate în cele din urmă să facă o diferență și să depășească psihologia negativă a infractorilor. Este adevărat în acest sens că sufletele polițiștilor sunt cât se poate de influnțate de meseria pe care o practică. Este adevărat că profesia pe care o avem ne cu prinde o mare parte din personalitatea noastră însă mai trebuie să știm că nu cuprinde toată personalitatea. Omul este mult mai mult decât profesia pe care o are fiindcă la fel de bine el mai are și un suflet pe care trebue să îl trateze cu seriozitate.

bucure de viață, de familie și de prieteni fiindcă grija față de munca și serviciul lor le ia tot timpul. Iată de ce trebuie să știm să ne detașăm de serviciul nostru și să ne dăm seama că viața este mult mai mult decât un simplu serviciu. Trebuie să tratăm serviciul pe care îl avem cu seriozitate dar nu trebuie în nici un fel să fie persoane care să credem că toată viața noastră se rezumă numai la servici. Cei care sunt pbsedați de serviciul lor sunt persoane care suferă adevărate *tragedii cosmice* când se pensionează. Aceasta fiindcă obsesia nu are are nici o substanță de pe care să se hrănească. Iată că trebuie să știm să calculăm binele lucrurile. Viața noastră nu este numai muncă și sudoare ci la fel de bine și veselie și bucurie. Filologul basarabean Silvia Radu spune: “pe fotoliul de șef nu există inscripția *bărbat* sau *femeie*. Acest fotoliu presupune prezența unei persoane cu un anumit nivel de profesionalism și calități de lider.” În munca pe care o facem în zilele noastre cu toții doresc să ajungă cu o treaptă mai sus și să se schimbe din cel care execută ordine în cel care dă ordine, adică să devină șef. Iată de ce este bine să știm că sunt mulți care mimează seriozitatea profesională nu fiindcă sunt oameni serioși ci fiindcă doresc să ajungă șefi.[17]

Este adevărat prin urmare că în procesul expansiunii profesionalismului în cele din urmă avem de a face cu o seriozitate a omului care este dornică de a se autodepășii. Trebuie să ne autodepășim și seriozitatea este fără doar și poate o metodă de a realiza acest lucru. De ce să ne autodepășim prin serizoitate? Ne depășim prin seriozitate prin faptul că ajungem să fim cât se poate de atenți cu noi înșine și cu viața noastră profesională. Seriozitatea este fără doar și poate un proces de autodepășire. Ne autodepășim fiindcă numai în acest mod în cele din urmă putem să progresăm și să evoluăm. Este evident că în cele din urmă sensul vieții noastre este unul cât se poate de precis și de exact: trebuie să fim mai buni decât am fost ieri. Este adevărat că nu în toate zilele putem să realizăm aceasta, dar este sigur că prin voință în cele din urmă vom reușii să devenim mai buni. La fel de bine și în viața profesională se aplică acest prospect. Putem să devenim mai buni dacă voim cu adevărat. Dorința omului în cele din urmă este să devină cel mai bun dintre toți. Cei care ajung cu adevărat să devină cei mai buni decât toți sunt sfinții. Este adevărat că raportat la numărul de locuitori ai planetei sunt puțini sfinți. Totuși au fost și unii care au ajuns la perfecțiunea seriozității. Sunt mulți care dezamăgiți că nu pot să ajungă pe *culmile seriozității* ajung să devină obsedați cu viața profesională care le ocupă tot timpul. Tedința spre sfințenie există în orice om fiindcă orice om știe ce este aceea sfințenia. Totuși, trebuie să știm că viața nu ne face pe toți sfinți. Totuși putem să fim buni profesionalism, mai ales dacă facem aceasta prin seriozitate. Seriozitatea este o realitate a vieții noastre profesionale și nu se poate vorbii de o viață profesională fără de seriozitate. Iată de ce este bine să știm că în cele din urmă trebuie să avem grijă de profesionalism ca el să fie unul autentic și nu unul forțat. Pentru a face ca profesionalismul să nu fie forțat trebuie să facem meseria noastră din plăcere și cu convingerea că suntem cât se poate de buni în ea.[18]

Am evidențiat prin urmare că în viața profesională manifestarea seriozității se face prin profesionalism. Aceasta fiindcă în cele din urmă profesionalismul este o realitate ce ține de dorința noastre de a ne realiza. Orice om am spus că se naște cu un anumit protențial. În cele din urmă acest potențial ajunge să ne manifeste pe sine. Formele de manifestre sunt mai multe: științifice, artistice, culturale, economice sau intelectuale. Orice om are un potențial mai mic sau mai mare. Iisus a fost cât se poate de corect atunci când a rostit parabola talanților. Un stăpân de slujitori avea mai mulți slujitori. Înainte de a pleca într-o țară îndepărtată a dat unui slujitor cinci talanți pentru a lucra cu ei. Unui al doilea i-a dat trei talanți pentru a lucra cu ei. Celui de al treia i-a dat numai un talant. Când stăpânul s-a întors primul slujitor în loc de cinci talanți i-a dat zece fiindcă a scos profit de pe urma lor. Al doilea slujitor în loc să îi dea trei talanați i-a dat șase fiindcă și el a lucrat cu ei și a scos profit. Al treia slujitor fiindcă a considerat că i s-a dat prea puțin i-a reîntors talantul stăpânului fiindcă nu a lucrat nimic cu el. Acesta în cele din urmă a fost pedepsit fiindcă nu a voit să lucreze chiar și cu puținul care i-a fost dat. Iată prin urmare că Iisus nu a exclus importanța de a fi profesioniști. Trebuie să fim profesioniști fiindcă în acest mod în cele din urmă vom ajunge să ne realizăm cel puțin o parte din viața noastră. După cum am spus sunt mulți care fiindcă sunt extrem de reușiți în plan profesional consideră că nu mai trebuie să mențină nici un fel de seriozitate în viața lor privată. Am văzut în rândurile de mai sus că au fost mai mulți mari oameni de stat și chiar genii ale

[17] Gordon Marshall, Adam Swift, and Stephen Roberts, *Against all odds?: social class and social justice in industrial societies* (Oxford, 2011).

[18] Iată ce spune în acest sens istoricul român Adrian Cioroianu: “istoria are nevoie doar de profesionişti oneşti care să-şi expună opiniile lor despre trecut. Şi e chiar de preferat ca profesioniştii să nu fie mereu de acord între ei, pentru că în această disciplină polemica este constructivă... Un istoric e dator, înainte de toate, să fie pe cât mai puţin posibil partizan – sau "avocat". Ştiu că există şi români care doresc să fie minţiţi frumos şi să audă numai ce le place. E treaba lor – iar un profesor va vrea mereu să le rărească rândurile. Un profesor, dacă-şi respectă disciplina sa (oricare ar fi ea), nu-şi schimbă discursul de la o zi la alta, în funcţie de ce vor să audă cei din faţa lui. Sau, dacă o face, înseamnă că între profesionalism şi partizanat alege când una, când alta.”

lumii care deși au fost creativi în viața profesională au fost persoane morale reprobabile. Fără doar și poate că aceasta nu este în nici un fel o scuză. Trebuie să știm că viața profesională nu este una care poate să fie un mijloc de a ne scuza de orice imoralitate pe care am putea să o comitem. Așa se face că auzim de mulți mari magnați care deși sunt capabili în plan profesional au escapade amoroase cu mai multe femei sau dacă sunt femei cu mai mulți bărbați și sunt persoane care în nici un fel nu țin la anumite standarde de moralitate. Sunt puțini cei care știu că naziștii germani din secolul trecut detestau homosexualii. Totuși, dacă un homosexual devenea nazist el era scutit de orice acuză de imoralitate și era acceptat ca un membru legitim al partidului nazist. Iată că trebuie să știm că profesionalismul nu poate să fie o scuză în faptul că nu nu ducem o viață creștin ortodoxă autentică. Sunt mulți care ne spun că Biserica Creștin Ortodoxă ne cere prea mult: viața creștin ortodoxă are mai multe cerințe: rugăciune, post, pelerinaje, mersul la biserică, spovedanie, împărtășanie etc. Pentru cei care sunt mult prea absorbiți în profesia lor cerințele Bisericii sunt imposibile și el devin la drept vorbind un fel de minimaliști morali. Acest gen de minimalism moral în cele din urmă trebuie să știm că nu este o dovadă de seriozitate. Nu este o dovadă de seriozitate fiindcă nu ne calibrează exact: Dumenzeu Tatăl este mult mai important decât profesia pe care o avem.[19]

Este adevărat că algerea profesiei trebuie să fie făcută cu toată seriozitatea. Aceasta fiindcă profesia este fără doar și poate o parte din noi. Profesia ne reprezintă la un anumit grad și la fel de bine ea spune despre noi cine suntem cu adevărat. Că sunt mulți care nu iau în serios alegerea profesiei ne-o spune numărul mare de nemulțumiți cu locurile lor de muncă. Sunt mulți care fiindcă nu sunt realiști vor imposibilul de la lumea noastră. Așa se face că seriozitatea este cea care ne face să înțelegem că trebuie să fie realiști sau mai bine spus persoane cu picioarele pe pământ. Nu putem să cerem lumii din jur ca noi să avem servicii mult mai bune decât a restului. Orice minimă seriozitate ne spune aceasta. Trebuie să fim atenți la fel de bine și cu desfășurarea muncii noastre. Există o categorie de persoane care sunt extrem de entuziasmați atunci când intră în câmpul muncii pentru ca mai apoi să fie dezinteresați de munca pe care o prestează. Iată de ce este bine să știm că trebuie să fim constanți în munca noastră sau mai bine spus să dăm dovadă de o seriozitate constată cu profesia noastră. Aceasta fiindcă ea stă în strânsă legătură cu existența noastră. Că sunt mulți care doresc să trăiască la fel ca paraziții și să nu muncească deloc este o realitate. Sunt mulți care detestă munca și așa se face că ajung să trăiască pe spinarea altora. Iată prin urmare că trebuie să fim oameni responsabili care să ne câștigăm existența prin muncă proprie. La fel de bine există o categorie de oameni care susțin că munca cinstită și onestă nu ajută în nici un fel. Aceasta fiindcă dacă ești cinstit și onest nu vei ajunge niciodată să te îmbogățești. Așa se face că sunt mulți care se apucă de afaceri murdare și ilegale care îi fac să umble pe nisipuri mișcătoare. În nici un fel nu dă dovadă de seriozitate cel care este deplin convins că trebuie să se îmbogățească prin orice mijloace. Că sunt mulți din aceștia nu este nici o îndoială. Sunt mulți care se închină banului (lui mamona) ca unui Dumnezeu.[20]

Profesionalismul este o dovadă că o anumită persoane își ia meseria în serios. Că sunt mulți care nu își iau în serios meseriile nu este o noutate. Avem în lumea noastră un fenomen al "aventurierului profesional." Acesta este un om care nu privește munca și serviciul ca o metodă de a exista sau mai bine spus de a subzista ci mai mult ca o metodă de a se îmbogățîi. Cel care este obsedat de idea îmbogățirii nu prea ajunge să fie un bun profesionist. Aceasta fiindcă în cele din urmă singurul lui scop este să câștige cât mai mult și cât mai iute. Iată prin urmare care este sensul vieții pentru unii: a te îmbogățîi rapid. Pentru aceasta ei nu mai țin cont de nici un standard profesional și sunt cât se poate de dornici de a ajunge pe posturi cât mai sus și cât mai bine plătite. Omul serios în serviciul lui știe că meseria este un lucru care îi aduce pâinea cea de toate zilele și este mult mai rezervat la idea îmbogățirii rapide. Că sunt mulți care voiesc să se îmbogățească cu orice preț nu este o noutate, problema este că aceștia nu sunt oameni serioși în mare parte dintre ei. Ei trăiesc cu imaginea oamenilor bogați pe care le văd în filme. Există în zilele noastre o modă de a face filme de propagandă în care să se prezinte cât se poate de detaliat atuurile vieții bogătașilor. Fie că vorbim de Marele Gatsby sau Dallas, este clar că pentru unii imaginea bogăției și a luxului este una pe care nu o prea văd în lumea reală ci mai mult în filme. Așa se face că

[19] Andrei Andreicuț, *Morala împărăției* (Cluj Napoca, 2011).

[20] Un om serios este unul care judecă lucurile la rece. Această judecată îi spune că în nici un fel nu poate să calce peste cadavre pentru a se îmbogățîi. Ceea ce mai mulți sociologi au remarcat este că marea parte din bogații lumii pentru a ajunge să dețină averile pe care le au au ajuns să calce peste cadavre și în acest mod s-au îmbogățit. Omul serios știe că în cele din urmă bogăția poate să ducă la lăcomie. Cu cât ai mai mult cu atât vrei mai mult. Iată de ce trebuie să facem un exercițiu de seriozitate și să eliminăm această tedință din sufletul nostru de ne îmbogățîi cu orice preț. Trebuie să fim convinși că bogăția nu poate venii decât prin muncă cinstită. Sunt din ce în ce mai puțini care sunt adepții acestui principiu și aceasta mai ales fiindcă seriozitatea este o noțiune în criză în zilele noastre. Avem din ce în ce mai puțin persoane care sunt convinse că a cultiva serizoitatea este un lucru bun și firesc.

aceștia ajung să râvnească să ducă o viață ca în filme. Nu este nimic cu a viziona filme despre bogătași dar de la simplul fapt de a viziona filme despre ei și a dorii cu toată ființa să fi ca ei, este o mare diferență. Această categorie de oamenii nu consideră că serizoitatea este un lucru bun decât numai dacă îi va face să se îmbogățească rapid. Pentru ei seriozitatea nu este o lecția morală sau un exercițiu moral ci numai o metodă de a ajunge să fi bogat. Așa se face că sunt mulți care la serviciu afișează o mare seriozitate fiindcă știu că în acest mod în cele din urmă șefii lor vor ajunge să îi prețuiască și în cele din urmă să le mărească salariile. Iată că avem de a face aici cu un fel de modificare a sensului seriozității. Seriozitatea este un lucru care trebuie să vină natural în viața profesională a unui om fiindcă după cum am spus orice om are nevoie să lucreze și să își câștige existența. Că mulți nu o fac nu este nici o îndoială.[21]

Orice om dorește să reușească în viață. Prin aceasta înțelegem că orice om vrea să ducă o viață fericită. Așa se facă că oamenii serioși sunt cei care își dau seama că viața este una care fără doar și poate le oferă bucurii și prin viața profesională. A face lucrurile bune și a lucra pentru o societate mai frumoasă este fără doar și poate o dovadă că omul poate să fie fericit. Este un sentiment plăcut pentru un pensionar să se gândească că după o viață de muncă în slujba comunității acum se poate bucura de liniște. Sunt mulți care nu înțeleg aceasta și consideră că nu trebuie să muncești pentru a avea satisfacții sufletelești ci mai mult pentru a ajunge în cele din urmă să deții cât mai multe averi. Ce fel de fericire este acea să ajung să trăiești al bătrânețe dintr-o pensie? Sunt mulți pentru care acest fapt în nici un fel nu este o dovadă de viață decentă. La bătrânețe pentru ei omul trebuie să se bucure de banii pe care i-a agonist o viață și nu să trăiască pe o pensie care vine de la stat. Iată de ce este bine să știm că cei care nu consideră că este bine să mucești pentru folosul societății trebuie să își remanieze mult această concepție a lor dacă nu chiar să renunțe deplin la ea. De ce afirmăm aceasta? Afirmăm aceasta fiindcă omul este o ființă a comnuniunii. Cu toții avem nevoie unii de alții și trebuie să ne ajutăm unii pe alții. Iată de ce trebuie să fim cât se poate de atenți cu comunitatea din jurul nostru. Pentru mulți comuniunea din jur nu este nimic mai mult decât o metodă de profita și a scoate cât mai mult câștig. Acești oameni care gândesc așa sunt persoane care fără doar și poate sunt inferioare. Sunt inferioare fiindcă ei nu înțeleg că într-o comunitate interesul comunității este mai presus decât interesul individual egoist. S-a spus de mai multe ori că trăim într-o epocă a egoismului. Oamenii sunt interesați numai de propria lor bunăstare fără să le pese de cei din jur. Trebuie să facem în așa fel ca la fel de bine și cei din jurul nostru să se bucure de realizarile noastre. Cei care nu sunt serioși sunt persoane care nu vor înțelege niciodată ce înseamnă să trăiești într-o comunitate de persoane. Aceasta fiindcă fără de seriozitate ei nu vor putea să relaționeze cu alții în mod sincer. Viața în comunitate necesită fără doar și poate seriozitate.[22]

Devine evident că la locul de muncă nu trebuie să fin serioși numai cu munca pe care trebuie să o prestăm personal ci la fel de bine și cu spiritul de echipă ce trebuie să existe la locul de muncă. Cu cât oamenii sunt mai uniți la locul de muncă cu atât mai mult în cele din urmă vor ajunge să reușească și să se bucure de succes. Iată de ce trebuie să fim cât se poate de serioși cu profesia noastră și după cum am spus cel mai bine aceasta se manifestă prin profesionalism. Iată ce spunea în acest sens Thomas Edison: "majoritatea eșecurilor din viață sunt ale oamenilor care nu își dau seama cât de aproape sunt de succes atunci când renunță." Ce să înțelegem prin această afrimație? Înțelegem că în viața profesională este foarte posibil să avem și eșecuri. Pentru cei care nu sunt serioși și care sunt cât se poate de instabili un simplu mic eșec îi poate determina să își schimbe seriviciul și să înceapă o nouă carieră. Trebuie să știm să perseverăm în viața profesională fiindcă numai în acest fel în cele din urmă vom ajunge la succes. Trebuie să știm că perseverența este o noțiune care este strâns legată de seriozitate. Nu putem să fim persevernți dacă nu sunt mai întâi serioși. Aceasta fiindcă în cele din urmă perseverența este o realitate care trebuie să domine viața noastră profesională. Cu cât suntem mai prersevernți cu atât mai repede vom ajunge în cele din urmă la reușită. Cu toții voim să reușim profesional dar suntem mai

---

[21] Paul Z Jackson, Mark McKergow, *The solution focus: the simple way to positive change (people skills for professionals)* (Londra, 2002).

[22] A îl asuma pe cel de lângă tine este fără doar și poate un act de seriozitate. Acesta fiindcă trebuie să îi privim cu seriozitate pe cei din jur. Moda din zilele noaste este să îi privim pe cei din jur ca un fel de marionete pe care să îi folosim după bunul nostru plac. În raportarea la cei din jur trebuie să dăm dovadă de seriozitate. Trebuie să fim serioși față de colegii noștrii de muncă fiindcă numai așa în cele din urmă și ei vor fii serioși cu noi. Sunt mulți care sunt de părere că la locul de muncă tot ceea ce trebuie să faci este numai să îți vezi *individualist* de munca pe care o ai și să nu îți pese deloc de colegii tăi. O astfel de concepție este eronată. Este eronată fiindcă după cum am spus avem nevoie să interacționăm cu ceilalți care muncesc ca noi. În fabricile și în companiile noastre se simte din ce în ce mai mult un spirit individualist în care nu mai există comuniune ci numai interes egoist. Trebuie să știm că cele mai reușite fabrici și companii sunt cele în care angajații trăiesc cu conștiin ța că sunt o echipă. Că spiritul de echipă lipsește din fabricile și companiile noastre ne-o spun și multele falimente care au loc în zilele noastre.

puțini cei care suntem dornici să cultivăm seriozitatea și perseverența pentru a reușii cu adevărat. Devine evident că afirmația noastră că în viața profesională serizoitatea se numește profesionalism nu este una arbitrară. Este o realitate că trebuie să fim cât se poate de serioși cu profesia noastră fiindcă ea este cea care ne menține în viață. Totuși dacă se întâmplă ca fabrica sau compania noastră să dea faliment nu înseamnă că a venit sfârșitul lumii. Pentru unii exeriența unui faliment este o catastrofă de proporții cosmice. Sunt regiuni ale lumii sau în anumite țări în care fiindcă s-a închis o fabrică se trăiește o adevărată dramă universală. Atâta vreme cât avem două brațe și picioare pe care să mergem nimic nu ne îmăiedică să o luăm de la capăt și să găsim de muncă într-un alt loc. În Europa de est după căderea blocului sovietic s-a putut constata că au fost mai multe cazuri în care în anumite zone în care unele fabirici și companii s-au închis nu s-a mai găsit de muncă fiindcă oamenii nu au mai voit să încerce nimic nou. Este cu adevărat o problemă faptul că nu mai vrei să accepți alte posibilități de a muncii pentru a îți câștiga pâinea și existența.[23]

Iată prin urmare că avem nevoie de seriozitate în profesia pe care ne-am ales-o. Sunt mulți care susțin că nu prea ai prea mari posibilități pentru a îți alege profesia decât cele pe care ți le oferă satul sau orașul în care trăiești. Aceasta fiindcă aceste persoane de cele mai multe ori nu au inițiativă pentru ca să ajungă să facă ceea ce le place cu adevărat. Trebuie să fim conștienți că munca este un lucru care poate să fie flexibilă. Pentru că mulți nu au fost mulțumiți de condițiile de muncă dintr-o fabrică sau dintr-o companie au ajuns să își înceapă propria lor companie și propria lor fabrică. Sunt mai puțini cei care știu istoria sau mai bine spus cum a apărut cunoscuta Universitate din Standford din California din Statele Unite ale Americii. Domnul și doamna Stanford au avut un fiu pe care l-au dat la Universitatea din Harvard în Boston Statele Unite ale Americii. Fiul Stanford a murit în împrejurări tragice și părinții lui au cerut să fie făcut un monument la Harvard în memoria lui. Rectorul de la Harvard a refuzat și prin urmare domnul și doamne Stanford au ajuns la concluzia că dacă Harvard a refuzat cinstirea memoriei fiului lor ei pot să facă la fel de bine o universitate și a așa ua înființat ceea ce azi cunoatem ca prestigioasa Universitate Stanford. Iată prin urmare că nu trebuie să fim prinși în cauzalitatea cu care unii vor să de prindă ca într-o cușcă în viața profesională. De multe ori trebuie să avem inițiativă și să venim cu propriile soluții la problemele cu care ne confruntăm. Dacă dăm dovadă de seriozitate cei din jur își vor da seama de intețiile noastre și în cele din urmă vor venii în ajutorul nostru. Se cunoscut mai multe cazuri de persoane care în lumea companiilor și a corporațiilor au fost concediate în condiții reprobabile. Cei concediați s-au adunal la un loc și în cele din urmă au început propria lor companie. De multe ori compania lor a ajuns să fie mai de succes decât cea de la care au fost concediați.[24]

Chinezii care sunt una dintre cele mai mari națiuni de pe pământ au un proverb care conține în el secretul succesului. Acest proverb sună cam așa: *secretul succesului: cazi de șapte ori pe zi, te ridici de opt ori.* Prin aceasta înțelegem că nu trebuie să ne lăsăm bătuți cu una cu două în viața noastră profesională. După cum am spus nu trebuie să cădăm nici o cea de a doua extremă de a ajunge să fim obsedați de serviciul nostru. Trebuie să fim conștienți că viața noastră este o țintire perpetuă spre succes. Vom ajunge să avem succes nu fiindcă credem în noroc ci fiindcă tratăm lucrurile cu serizoitate. Cele mai reușite companii și fabriici sunt cele în care domnește un un spirit al seriozității. Fiindcă nu cultivă seriozitate este adevărat că multe fabrici și companii ajung să dea faliment. Aceasta fiindcă seriozitatea este un fapt care în nici un fel nu trebuie să lipsească din viața profesională. Munca trebuie să fie făcută cu seriozitate fiindcă numai în acest fel în cele din urmă vom ajunge să prosperăm. Iată prin urmare că este bine să știm că munca profesională trebuie să le lege de seriozitate. Sunt din ce în ce mai puțini cei care doresc să vadă legătură dintre seriozitate și munca din viața de zi cu zi. Viața de zi cu zi este mult prea anostă pentru mulți pentru a fi serioși și pentru a da dovadă de seriozitate. Omul serios este fără doar și poate un om muncitor. Este bine să avem această imagine foarte bine definită. Omul neserios este un chiulangiu și de cele mai multe ori certat cu autoritatea și cu legea. A fi un om serios înseamnă a avea o slujbă și a lucra pentru binele tău și a lumii din jur. Iată de ce este bine să știm că munca în cele din urmă ne va duce la

[23] Emanuel Copilaș, *Marele jaf postcomunist. Spectacolul mărfii și revanșa capitalismului* (Iași, 2017).

[24] Nu trebuie să avem nici o îndoială că vom reușii profesional dacă vom da dovadă de seriozitate. Că sunt mulți care consideră că vor reușii și fără de seriozitate nu este nici o îndoială. Există pentru unii concepția că pentru a reușii profesional tot ceea ce ai nevoie să faci este să te lagi pe noroc. Dacă ai noroc ai și dacă nu ai noroc nu ai. Aceste persoane care consideră că viața profesională este o problemă de noroc fără doar și poate că sunt cât se poate de reprobabile. În nici nun fel nu trebue să credem că viața noastră profesională este o problemă de noroc. Nu este o problemă de noroc fiindcă viața în sine nu este una care este rezultatul norocului. Dumnezeu nu a făcut lumea fiindcă a avut noroc să o facă ci mai mult fiindcă a voit să să o facă. Iată de ce seriozitate nu este deloc compatibilă cu norocul. Că noi facem din noroc o prioritate în viața noastră nu este nici o îndoială. Totuși, un om serios știe foarte bine că viața lui profesională nu este în nici un caz o chestiune de noroc.

seriozitate. Trebuie să fim serioși cu munca pe care o facem fiindcă în acest fel în cele din urmă vom ajunge să trăim cu conștiința împăcată. Se spune că la un moment dat un hoț și un muncitor onest discutau. Hoțul îi reproșa muncitorului că el câștigă într-o zi cât câștigă muncitorul într-un an sau poate mai mult. Muncitotul i-a răspuns că poate că este așa numai că el când se pune să se culce doarme liniștit în timp ce hoțul trăiește cu frica continuă că s-ar putea să fie prins. Seriozitatea este cea care ne spune că ne-am făcut partea noastră și în cele din urmă putem să trăim cu conștiința împăcată. Trebuie să avem o conștiință împăcată fiindcă numai în acest fel în cele din urmă sufletul nostru este în pace și liniștiti. Ce pace poate avea un hoț și un sabotor dacă neîncetat conștiința lui îi spune că a greșit? Iată prin urmare că a fi serios este ceea ce face ca să avem conștiința împăcată și liniștită.[25]

Se spune că în trecut a o femeie a dat naștere la opt copii. Cineva a intrat în discuții cu ea.

- Sunteți o mamă fericită?
- Cum să nu fiu.
- Așa este. Trebuie să fie un sentiment frumos să crești copii.
- Cel mai frumos. Copii mei sunt viața mea.
- Îmi dau seama de asta.
- Orice mamă ar trebuie să știe că nu poate să fie fericire mai mare decât copii pe care i-a născut.
- Sunt și multe mame care își abandonează copii.
- Acelea nu sunt mame.
- Ele susțin că sunt.
- Nu poate să fie o mamă adevărată una care își abandonează copii.
- Cred că aveți dreptate.
- Singur că am dreptate.
- Înțeleg că vă iubiții copii.
- Sigur că îi iubesc, ei sunt viața mea.
- Câți copii spuneați că aveți de îngrijit?
- Dacă îi iubesc nu îi mai număr.

Dialogul de sus, care a avut loc în realitate, este unul care ne spune că iubirea este cea care ne face să trecem peste toate greutățile vieții la fel de bine cum seriozitatea este cea care ne face să nu mai avem nici un fel de problemă profesională. Ceea ce mai mulți psihologi au remarcat este că dacă omul își ia în serios serviciul în cele din urmă el nu va mai avea mari probleme profesionale. Aceasta fiindcă toate problemele lui profesionale se vor rezolva de la sine. Trăim într-o lume care este cât se poate de matematică: de numărăm orele de muncă, ne contorizăm câștigul de la o lună la alta, ne calculăm cu scrupulozitate primele pe care le primim uneori etc. Toate acestea le face în speranța unei vieți mai bune și de multe ori uităm că esența vieții trece pe lângă noi. Ceea ce psihologii au remarcat este faptul că una dintre cele mai mari satisfacii ale omului nu este faptul de a câștiga cât mai mulți bani ci a acea de a se simții util și folositor acestei lumi.[26]

Sunt foarte mulți care susțin că omul serios trebuie să îi facă conștienți și pe cei din jurul lui de seriozitatea sa. Aceasta fiindcă numai în acest mod în cele din urmă lumea își va da seama că are de a face cu un om serios. A spune celor din jur că ești un om serios poate la fel de bine să fie o laudă fiindcă toți oamenii știu că seriozitatea este o virtute sau mai bine spus o calitate. Prin urmare dacă suntem oameni serioși nu trebuie să trâmbițăm de pe toate acoperițurile seriozitatea noastră ci mai mult trebuie să îi lăsăm pe cei din jur să deducă faptul că suntem oameni serioși și persoane ale seriozității. Iată de ce trebuie să fim cât se poate de atenți cu seriozitatea și ceea ce implică ea. La fel de bine este și cu profesionalismul. Dacă suntem cu adevărat buni profesioniști nu trebuie să să ne lăudăm la toți cu această calitate a noastră. Iată ce spunea în acest sens David Meister: "profesionalismul nu este o etichetă pe care ți-o pui singur - este o descriere pe care speri ca alții să ți-o

---

[25] Raymod Franz, *Conflictul conștiinței* (București, 2011).

[26] Sentimentul că ești util și de folos este unul care ne spune că trebuie să știm la fel de bine să ne apărăm interesele. Sunt mulți care sunt dominați de interese și la un anumit nivel este bine. Interesul subconștient al omului este să se facă util lumii din jur și la fel de bine lumea din jur să îi fie utilă lui. Există aici o reciprocitate. A duce o viață în care știi că nu ești util cu nimic celor din jur este cu adevărat o viață de chin. Este o viață de chin fiindcă după cum am spus omul este o ființă în nevoie de sens. Sensul este cel care ne face să fim cât se poate de atenți cu ceea ce are loc în jurul nostru și la fel de bine cu ceea ce trebuie să facem cu viața noastră. Nevoia de sens este una universală în societatea umană. Iată de ce trebuie să știm că nevoia de sens este una serioasă și trebuie să fie tratată cu seriozitate. Iată prin urmare că seriozitatea este cea care și ea conferă sens vieții noastre. Chiar dacă se poate întâmpla să avem și unele mici neplăceri în viața noastră, aceasta nu înseamnă că viața noastră nu poate să fie dominată de simțul seriozității.

aplice ție." Este evident prin urmare că nu trebuie să ne lăudăm cu seriozitatea și profesionalismul noastru la toată lumea. Trăim într-o lume care este puternic îmbibată de elementul comercial. La toate orelele și pe toate canalele TV suntem invadați de reclame și publicitate care ne spun că ei au cele mai bune produse și cele mai mici prețuri. Așa se face că uităm de faptul că nu este bine să ne lăudăm. În această lume comercială seriozitatea nu mai este o trăsătură morală ci mai mult un brand publicitar care este menit să atragă cât mai mult câștig. Iată de ce este bine să știm că seriozitatea nu este un lucru pe care putem să îl negociem. Cineva spunea că este bine să știi să negociezi în viață dar este cu adevărat trist când ajungă să începi să negociezi principii. Ei bine tocmai aceasta are loc în lumea noastră. Am ajuns în situația de a negocia mai orice. Unii cred că pot să negocieze și profesionalismul și seriozitatea. Este cu adevărat trist că aceasta are loc. Este bine să știm că seriozitatea este un lucru ce nu poate fi negiciat.[27]

Iată prin urmare că este bine să știm că profesionalismul și seriozitatea sunt două noțiuni cât se poate de strânse și care în meseria pe care ne-am ales-o ajung să fie vitale. Că seriozitatea în viața profesională este vitală nu este în nici un fel o realitate ce poate să fie negată. Trebuie să fim cât se poate de atenți cu viața noastră profesională fiindcă în acest mod în cele din urmă vom ajunge să fim cât se poate de atenți cu ceea ce are loc în jurul nostru. Tidem să separăm profesionalismul de seriozitate fiindcă ni se pare că în nici un fel nu avem cum să amestecăm viața morală sau viața psihologică cu viața profesională. Sunt două lucruri care se resping una pe alta sau mai bine zis care nu au nici un fel de legătură una cu cealaltă. Iată de ce este bine să știm că trebuie să fim cât se poate de atenți la legătura dintre profesionalism și seriozitate. Alistair Cooke spunea la un moment dat așa: "este profesionist acela care poate să dea maxim de radament chiar și atunci când nu are chef de muncă." Cu alte cuvinte este bine să știm că o anumtiă rutină este bună în viața profesională. Acesta fiindcă omul trebuie să facă lucruri cât se poate de bine și de rapid. Profesionalismul este o realitate ce trebuie să definească modul nostru de a fi care merge paralel cu anumite dispoziții pe care le avem. Aceasta poate să fie cel mai bine realizată prin seriozitate. Când suntem serioși ajungem să ne suprimăm anumite sentimente care ne pot face să deviem de la ceea ce avem de făcut. Iată că seriozitate este o realitate ce trebuie să fie cât se poate de activă în viața noastră. Trebuie să căutăm să fim serioși și să ne dăm seama că uan dintre formele seriozității este profesionalismul. Profesionalsimul este un amestec de conștiință și de serizoitate. Acest amestec de profesionalism și de conștiință este cel care dă naștere la disciplină. Omul serios este un om care este întotdeauna disciplinat. Sunt puțini cei care consideră că seriozitatea se manifestă părin disciplină fiindcă în nici un fel oamenii nu vor să fie disciplinați. De ce avem nevoie de disciplină? La ce folosește disciplina? Care este sensul disciplinei în cele din urmă? Discimpla este o realitate ce ne face să fim cât se poate de origanizați și la fel de bine ne face să fim atenți cu ceea ce are loc în jurul nostru.[28]

Acdevărul este că trăim într-o lume în care munca ocupă un loc important în viața noastră sau dacă nu o face ar trebuie să o facă. Vedem că sunt mulți care sunt leneși și fug de muncă la fel cum fug de foc. Aceasta fiindcă fără doar și poate leneșul nu este un om serios. Sunt unii care susțin că din contră lenea este compatibilă cu seriozitatea. Aceștia nu fac decât să se amăgească pe sine. Lenea în nici un fel nu este o dovadă de seriozitate. Nu este o dovadă de seriozitate fiindcă lenea ne face să fim cât se poate de neatenți cu lumea din jur. Lumea noastră este complexă și are nevoie de cât mai mulți dintre noi. Lumea pentru a funcționa are nevoie de muncă și nu de lene. Sunt mulți care ne spun că ei pot să fie și persoane serioase și la fel de bine sunt și lenește. De ce să nu fie compatibilă seriozitatea cu lenea? Ele nu sunt compatibile fiindcă este greu să spunem că un om leneș este serios. În timp ce toți se trezesc dimineața și merg la muncă el stă și trândăvește în pat. În timp ce lumea merge la munca câmpului el stă la soare să se bronezeze. În timp ce lumea face curățenie el se relaxează confrotabil în fotoliu. Sunt acest acte dovadă de seriozitate? Cu siguranță că nu. Lenea nu este compatibilă cu seriozitate. Este cu adevărat o lipsă de seriozitate să stai și să pierzi vremea fără să muncești nimic. Că lenea este un fenomne global în lumea noastră nu este nici o îndoială. Sunt unii care nu ar mișca un deget pentru un

---

27 Michael J. Sandel, *What money can't buy: the moral limits of markets* (Farrar, Straus and Giroux, 2012).

28 Disciplina se leagă de seriozitate. Aceasta fiindcă omul serios este un om disciplinat. Seriozitatea se manifestă prin disciplină și aceasta fiindcă disciplina este o modalitate de a ține în frâu propriile pronitri haotice. Sunt mulți care nu sunt conștienți de faptul că trebuie să fie disciplinați în viața profesională și pentru aceasta ei nu vor ajunge în nici un fel să fie profesioniști. Trebuie să disciplinați fiindcă în acest mod în cele din urmă vom ajunge să devenim adevărați profesionști. Pentru a ajunge la disciplină trebuie să facem exercițiul de seriozitate. În lumea noastră și la fel de bine și în viața noastră profesională sunt mai multe forțe haotice sau mai bine spus forțe negative care ne fac să numai fim în nici un fel centrați pe disciplină și pe ceea ce ține de ea. Disciplina este un fapt pe care trebuie să îl avem în vedere. Trebuie să fim disciplinați fiindcă numai în acest mod în cele din urmă vom ajunge să ne realizăm profesional.

serviciu în slujba comunității. Iată prin urmare că cei care sunt leneşti trebuie să ştie că sunt oameni neserioşi care nu au nici un fel de legătură cu realitatea lumii în care trăim. Este evident prin urmare că trebuie să ştim care este metodele prin care să luptăm împotriva lenei. Una dintre metode este să cultivăm seriozitatea. Cultivarea seriozității este un proces lent dar sigur. Putem începe să cultivăm seriozitatea prin lucruri mici cum ar fi: o discuție serioasă, lectura unui articol interesant cu seriozitate, o prietenie pe care am neglijat-o şi care acum o vom trata cu mai multă atenție, mai mut respect pentru părinți şi pentru cei care sunt mai în vârstă etc. Iată prin urmare că dacă voim să ajungem să devenim oameni serioşi vom începe aceasta prin lucruri mici pentru ca mai apoi să ajungem şi la lucruri mari. Oricum ceea ce este esențial în toate acestea este să ştim că seriozitatea este un benefică pentru noi şi are fără de nici o îndoială o funcție morală. Într-o lume în care din ce în ce mai puțini îşi iau serviciile lor în serios este vremea ca noi să ne luăm în serios serviciul nostru.

CAPITOLUL 2

SERIOZITATEA ÎN VIAȚA DE FAMILIE

Familia a fost lăsată de Dumnezeu Tatăl şi ea vine de la Dumnezeu Tatăl. În sens creştin ortodox şi mistic familia este un fel de icoană a Sfintei Treimei care este pluralitate de persoane într-un singur Dumnezeu. Avem motive să credem că familia este probabil cea mai reuşită şi mai concretă icoană a lui Dumnezeu Sfânta Treime. Prin urmare familia vine de la Dumnezeu şi este o imagine a comuniunii persoanelor Sfintei Treimi. Că Dumnezeu a creat cu seriozitate familia nu poate să fie nici o îndoială. Dumnezeu Tatăl a creat familia din iubire şi la fel de bine cu seriozitate. Familia este în acest sens produsul seriozității lui Dumnezeu Tatăl Cel slăvit în Sfânta Treime. Iată de ce spunem că familia este o instituție sfântă: fiindcă ea este cea care reflectă pe Dumnezeu Sfânta Treime. Dumnezeu Tatăl nu a creat familia alandala ci a făcut familia din seriozitate. Prin urmare familia este un produs al seriozității. Aşa trebuie să ne şi gândim la familie ca la un lucru serios, ca un lucru care vine de la Dumnezeu. Tot ceea ce vine de la Dumnezeu este serios acesta fiindcă Dumnezeu este seriozitatea înseşi. Trăim vremuri în care se emit tot mai multe concepții despre familie şi sunt şi unii care consideră că şi persoanele de acelaşi sex pot să întemeieze o familie. Aceasta ne spune că cu adevărat familia a ajuns să decadă sau mai bine spus cei care emit opinii refeitor la familie nu numai că sunt neserioşi, dar la fel de bine sunt contaminați de imoralitate şi de pervertire.[29]

Criza familiei din zilele noastre este de fapt criza morală generică în care trăim cei mai mulți dintre noi. Cu toții ajungem să ne învinovățim familia pentru nereuşitele noastre fără să ştim că făcând aşa nu facem decât să ne învinovățim pe noi înşine. Trebuie să ne apropiem cât mai mult de viziunea lui Dumnezeu Tatăl față de familie pentru ca în cele din urmă să ajungem să o înțelegem şi să o experimentăm aşa cum a fost ea intețіonată. Că familia a ajuns să fei deturnată de la sensul ei inițal ne-o spun mai multe concepții sociale. Una dintre cele mai răspândite şi mai cunoscute este individualismul. În individualism familia este cu adevărat o problemă. De ce să nu spunem că mai mulți oameni de afaceri au probleme mari cu propriile lor familii. Ei au aceste probleme fiindcă au devenit individualişti şi individualismul nu este compatibil cu viața de familie. De ce nu este compatibil individualismul cu viața de familie? Fiindcă viața de familie se bazează pe comuniune în timp ce individualismul se bazează pe egoism. Individualiştii sunt egoişti. Ei sunt cei care odată ce părinții lor au îmbătrânit se descotorosesc de ei şi îi trimit în cine ştie ce azil de bătrâni uitat de lume pentru a le face o vizită la câțiva ani, dacă şi acea vizită nu este mult prea mult. Iată prin urmare că individualismul este unul care descentralieează comuniunea familiei şi a ne face să fim centrați numai pe propriul nostru interes şi pe propria noastră persoană. Ceea ce este mai trist este că au fost mai multe cazuri de violență în istoria lumii din cauza familiei. În Imperiul Bizantin, împărăteasa Irina trebuia să lase tronul fiului ei fiindcă ea a îmbătrânit. Fiul s-a suit pe tron dar între timp Irina s-a răzgândit şi a dat oridin unor soldați loiali ei să meargă să îl prindă pe fiul ei noul

---

[29] Trăim într-o lume care pune din ce în ce mai puțin accent pe familie. Acesta fiindcă se consideră că în nici un fel nu mai trebuie să fim atenți cu familia şi cu ce înseamnă ea. Să nu fie oare evident acest fapt din moment ce numele mafiei a ajuns să fie cel de familie (la famiglia în italiană)? Dacă mafia se consdieră o familie mai putem să vorbim în zilele noastre de o seriozitate a familiei şi a ceea ce înseamnă ea? Fără doar şi poate că nu. Familia este un lucru care vine de la Dumnezeu Tatăl fiindcă Dumnezeu Tatăl a fost Cel care a intenționat-o şi fiindcă vine de la Dumnezeu Tatăl ea este un lucru sfânt. Iată prin urmare că viața de familie este una care este continuarea pe pământ a vieții lui Dumnezeu. Trebuie să ştim că viața familiei vine de la Dumnezeu şi că fără de Dumnezeu nu ar fi fost posibil să avem o familie în adevăratul sens al cuvântului. Că familia este în cele din urmă un mister nu poate să fie în nici un fel o îndoială fiindcă Dumnezeu Tatăl este cel mai mare mister din toate timpurile şi din toate locurile.

împărat și să îi scoată ochii pentru ca în acest mod să nu mai poată să își exercite prerogativele de împărat și ca tronul să îi revină din nou ei. Iată prin urmare că sunt probleme mari și în cadul familiei și după cum am spus una dintre cele mai frecvente cauze ale acestor probleme este individualismul. Trăim într-o societate care ne face să ne individualizăm și să nu mai ținem cont de importanța familiei noastre ca întreg ci numai de propriile noastre intrese. Cât de multe ori certuri și neînțelegeri au avut loc din cauza intereselor egoiste ale unui membru al familiei? Foarte mult și se pare că acest proces nu dă semne ca s-ar oprii. Este bine să știm că în fața familiei trebuie să ne deschidem și că individualismul în nici un fel nu se aplică familiei. Mai presus de orice trebuie să luăm propria noastră familie în serios. În lumea de azi lumea tinde să desconsidere familia. Sunt din ce în ce mai mare mesele în familie. Se tot promovează în mas media că de paști și de căriun este bine să ne adunăm toată familia în jurul mesei. Acest fenomen a devenit din ce în ce mai rar. Aceasta fiindcă unii dintre noi suntem atât de ocupați că nu mai avem nevoie de familie.[30]

Ar putea să fie mai mulți cititori care să își ridice întrebarea: ce legătură să existe între familie și seriozitate? Mai bine spus există familii serioase și familii neserioase? Adevărul este că există familii serioase și familii care nu sunt serioase. Din familiile serioase de obicei ies copii integrii cu frică de Dumnezeu și cu cât se poate de mult bun simț. Din familiile neserioase ies copii care vor fii viitorii delicvenți. Iată de ce trebuie să știm că nu toate familiile sunt la fel. Trăim într-o lume materialistă care ne învață că atunci când ne alegem parteneul nu trebuie să ne uităm și nici nu trebuie să ținem cont prea mult de calitățile lui morale și sufletești ci mai mult trebuie să ținem cont de banii și averile lui. Așa se face că sunt făcute mai multe căsătorii care ne amintesc de timpurile evului mediu în care fii și fiicele nobililor sau ai regilor și împăraților nu se căsătoreau din iubire ci mai mult din interese politice și de stat. Se pare că în zilele noastre ne confruntăm cu o renaștere a evului mediu. Din ce în ce mai mulți tineri se căsătoresc nu din iubire ci mai mult din dorința de a profita de banii și averile celui de lângă noi. Iată cum avem de a face cu un fel de scădere a nivelului de seriozitate în ceea ce privește modul în care privim și în care ne raportăm la familie. Auzim din ce în ce mai frecvent pe mulți care ne spun că nu există valoarea mai mare decât banii și averile și prin urmare familia este un lucru suibordonat la aceste două mari valori. Iată că lumea de azi este cât se poate de reprobabilă în ceea ce privește familia. Familia a ajuns ca în societățile puternic dezvoltate economic să devină o noțiune de periferie. Sunt mulți care pentru bani și averi sunt gata să uite și de părinții care i-au născut și de frații și surorile pe care le-au avut. Iată cum lăcomia îl orbește pe om. În orbește pe om în așa măsură că nu mai ține cont deloc de sfințenia familiei. Uităm că familia este un dar pe Dumnezeu ni l-a făcut nouă.[31]

Cei mai mulți dintre tinerii din zilele noastre adevărul este că nu stau prea mult să se gândească atunci când își întemeiază o familie ci mai bine spus *merg pe instinct.* Este adevărat că există o anumită tendință instinctuală care ne face să ne alegem un partener de viață. Totuși omul fiind mai dezvoltat decât animalele nu își întemeiază o familie din instinct. Aceasta fiindcă rațiunea omului este superioară instinctului. Totuși, realitatea este că de multe ori sunt multe familii care sunt cât se poate de instinctuale. De ce spunem că există *familii instinctuale?* Spunem aceasta fiindcă sunt mulți care sunt cât se poate de atrați de fizicul sexului opus și cam la aceasta se rezumă toată căsătoria. Așa se face că extrem de multe familii care s-au format pe la vârsta de 20 sau 25 de ani pe la vârsta de 30 sau 35 de ani divorțează. De ce? Fiindcă flacăra instinctuală (erotică) se stinge. Trebuie să știm că atunci când ne alegem un paterner de viață cu care să ne facem o familie nu trebuie să ne uităm numai la partea sexuală. Sunt mulți care consideră că dacă există există atracție sexuală între cei doi parteneri în cele din urmă este suficent să ajungi să te căsătorești. O astfel de atitudine ne spune foarte clar că familia din zilele noastre nu mai este privită cu seriozitate. Familia nu este un lucru serios pentru mai mulți dintre noi. Câte aventuri extraconjugale nu au loc anual raportat la nivel de umanitate? Adevărul este că foarte multe. Este bine prin urmare să știm că trăin într-o lume obsedată de sex care a acceptat toate "avantajele" revoluției sexuale în

---

[30] Epifanie Teodoropulos, *Familiei ortodoxe cu smerită dragoste* (București, 2003).

[31] După cum spun mai mari părinți duhovnicești ai lumii de azi este cât se poate de adevărat că familia este o noțiune care se află într-un plin proces de desacralizare și de depreciere. Familia se depreciază fiindcă nu mai ajungem să o tratăm cu seriozitate. Nu ne mai luăm în serios, părinții, nu ne mai luăm în serios frații, nu ne mai luăm în serios surorile fiindcă în cele din urmă pentru noi nimic nu este serios. Această viață este una care nu este mai este nostimă deloc. Că familia este un lucru serios și un lucru sfânt ne-o spune chiar familia din care a provenit Iisus. Familia sfântă a lui Iisus, alăcutită din Iisus, dreptul Iosif și Sfânta Maria este probabil cel mai concludent exemplu că familia este un fapt ce trebuie să fie privit cu seriozitate. Iisus a fost cât se poate serios cu familia lui. Chiar aflat pe cruce Iisus se îngrijește de mama Lui Sfânta Maria și i-o încredințează Sfântului Ioan Teologul. Iată că chiar și în chinurile morții Iisus nu a uitat de familia lui. Cât de repede uităm noi de familiile noastre în zilele de azi? Adevărul este că foarte ușor. Familia este cea mai neglijată instituție din zilele noastre.

cele din urmă este evident că familia nu este nimic mai mult decât o expresie a sexualității umane. Este adevărat că există o latură sexuală în întemeierea uneo familii dar trebuie să știm că nu numai la aceasta se reduce familia ci sunt mult mai multe lucruri pe care ea le încorporează. Iată de ce este bine să știm că familia trebuie să fie un lucru care să fie definită de seriozitate. Atunci când ne căutăm un partener de viață trebuie să o facem cu mare seriozitate. Trebuie să luăm în serios căutarea unui partener de viață fiindcă în cele din urmă este viața noastră în joc. Cu tot individualismul care domină lumea de azi este adevărat că de cele mai multe ori nu mai ținem cont de cât de serios este partenerul nostru de viață. Sunt foarte mult în zilele noastre care consideră că a îți întemeia o familiei este mai mult un fel de aventură. Spiritul de aventură este cât se poate de larg răspândit în zilele noastre. Mai multe producții cinema sunt făcute ca să ne demonstreze că de multe ori o aventură de o noapte se poate transforma întrr-o iubire de o viață. Am ajuns la o asemenea stare că nu mai putem face diferența dintre realitate și film.[32]

Prin urmare trebuie să fim convinști că în ceea ce privește alegerea partenerului de viață este important să ne uităm și la calitățile sufletele ale viitorului paterner. Pentru cei mai mulți tineri din zilele noastre una astfel de demers este cât se poate de desuet și de inoportun. Băieții caută în zilele noastre partenere de viață cu forme apetisante și fetele cauză parteneri de viață mușchiuloși. Iată de ce foarte mult din căsătoriile din zilele noastre se termină cu divorț. Când căutăm un partener de viață trebuie să fim atenți la mult mai multe lucruri decât la simplele calități fizice. Trebuie să ne alegem un partener de viață din sânul bisericii. Sunt din ce în ce mai puțini cei care sunt conștienți că trebuie să fie îmbisericiți și că viața bisericească trebuie să fie o parte din viața lor de familie. La un anumit nivel Biserica nu este nimic mai mult decât o familie mai mare. Câți dintre noi am ajuns să privim Biserica drept o familie mai mare? Adevărul este foarte puțini. Aceasta fiindcă deși ne place să ne considerăm pe noi ca fiind creștini ortodocși autentici sunt din ce în ce mai puțini cei care sunt dornici să se implice în viața Bisericii. Părinții duhovnicești din vechime și din timpurile noastre ne spun că dacă viitorul nostru partener de viață nu este un om de-al Bisericii și care este refractar la viața Bisericii este bine să nu îl mai considerăm ca un posibil partener sau soț de viață. Iată prin urmare care este sensul și care este rostul vieții bisericești și duhovnicești. Trebuie să fim oameni care să ne orientăm și în funcție de credința și religia celor din jurul nostru. Sunt mulți care sunt de părere că se poate trece și peste religie dacă iubirea este mare. Așa se face că sunt mulți care ajung să se îndrăgosetească de persoane de altă religie. De cele mai multe ori aceste iubiri "interreligioase" sunt supuse dispariției fiindcă nu se poate vorbii la drept cuvânt de iubiri de persoane de religie diferită fiindcă mai de vreme sau mai târziu diferențele de religie vor ajunge să fie cât se poate de mari și să nu mai fie nici un punct de reconciliere dintre partenerii implicați. A își alege o persoană de o altă religie poate să fie considerată și o dovadă de neseriozitate. Aceasta fiindcă în cele din urmă dai dovadă de lipsă de interes față de propria religie. Se cunosc mai multe căsătorii care sunt făcute de formă și în care religie nu este o problemă. Sunt cupluri care în timpul vieții de familie au schimbat două sau mai multe religii.[33]

Am evidențiat în rândurile de mai sus că nu este suficent să privim numai la aspectul fizic al partenerului nostru atunci când ajungem să ne căsătorim ci la fel de bine trebuie să ținem cont de mai multe alte aspecte. Trebuie să facem o alegere cu toată seriozitatea fiindcă de noi depinde foarte mult ce fel de viață vom duce în cele din urmă. Iată de ce este bine să știm că viața noastră intimă este una care trebuie să fie tratată cu seriozitate fiindcă așa vom ajunge să fim sănătoși psihic și moral. Trebuie la fel de bine să fim msiguri că persoane cu care ne vom căsătorii este o persoană morală. Aceasta fiindcă au fost foarte multe cazurile în care partenerul nu a fost atent cu moralitatea partenerului și a ajuns să își dea seama că el este un om imoral. Sunt mai multe femei tinere care sunt atrase de milioanele de dolari și de euro pe care marii magnați le au și ajung în cele din urmă de se căsătoresc cu ei pentru ca mai apoi să afle că soții lor sunt imorali și că o mare parte din averea lor au câștigat-o prin furt și excrocherie. Ar fi mult prea multe cazuri ca să ne apucăm aici să le enunțăm. Iată de ce este bine să știm că dacă voim să dăm dovadă de seriozitate în alegerea partenerului nostru de viață trebuie să fim atenți ca el

[32] Pitirim S. Sorokin, *The America sex revolution* (P. Sargent, 1956).

[33] Nu dorim să întrăm în amănunte în acest sens dar este bine să știm că viața religioasă este una majoră și trebuie să o tratăm cu seriozitate. Părerea că iubirea poate trece peste diferenețele de religie este numai în teorie una validă fiindcă în practică sunt extrem de păține familiile care au ajuns să se căsătorească și ca mariajul lor să dureze ei fiind de religii diferite. Să fim serioși? Cum poate un creștin care cred în Iisus Hristos să se reconcilieze cu un budist care crede în Buddha? Este puțin probabil că modurile de viață sunt cât se poate de convergente și capabile să se armonizeze. Iată de ce trebuie să căutăm să ne căsătorim cu persoane de aceiași religie și credință cu noi. Aceasta fiindcă dacă la baza căsătoriei noastre punem credința în Dumnezeu în cele din urmă vom reușii să avem o căsătorie trainică. Prin urmare seriozitatea este una care nu recomandă căsătoriile dintre persoanele de credință diferite. În acest mod în cele din urmă se pot evita foarte multe neplăceri și foarte multe neînțelegeri.

să fie un om moral. Moralitatea înseamnă mai multe lucruri: cinste, corectitudine, virture, iubire, compasiune, lipsa de fărțărnicie și de fariseism etc. Este posibil ca un bărbat să fie atras de frumusețea fizică a unei femei pentru ca în cele din urmă să afle că era nu este o persoană morală. Citeam undeva mai recent că un bărbat s-a îndrăgostit de o femei tânără și atractivă. La scurt timp a cerut-o în căsătorie pentru ca după ce s-au căsătorit brăbatul să afle că soția lui a avut și unele aventuri în trecut cu alte persoane de același sex. Este clar că trebuie să alegem cu mare seriozitate partenerul de viață fiindcă numai așa în cele din urmă vom ajunge să ducem o viață fericită. La fel de bine atunci când ne alegem o persoană care să ne fie partener de viață trebuie să știm că acea persoană va fi mama sau tătăl copiilor noștrii. Iată că miza este destul de mare. În acest sens trebuie să ne întrebăm dacă persoana în cauză poate să fie cu adevărat tatăl sau mama copiilor noștrii? Fără doar și poate că a aduce copii pe această lume implică multă responsabilitate. Este în firea lucrurilor ca noi copii să se nască în această lume dar devine din ce în ce obișnuit să ai grijă de ei și săî îi crești cum se cuvine.[34]

Se spune că în Cipru a dat o secetă mare. Nu mai ploua și recoltele riscau să se usuce. Episcopul Ciprului a făcut rugăciune la Dumnezeu pentru ploaie dar nu a venit nici un strop de ploaie pe pământ. În cele din urmă episcopul a auzit un glas de la Dumnezeu din cer care i-a spus:

- Mâine după ce se termimă utrenia să mergi la porta cetății și primul om care vine să îl rogi să facă rugăciune pentru ploaie și ploaia va venii.

- Așa am să fac Doamne.

A doua zi episcopul a terminat utrenia și a s-a dus după cum a fost învățat la porțile cetății. A putut vedea la puțin timp de stat acolo că spre porțile cetății se îndrepta un bătrân care purta o grămadă de lemne în spate. Episcopul s-a dus la el și când l-a văzut bătrânul și-a lăsat lemnele jos și s-am dus și a cerut binecuvântarea episcopului:

- Binecuântați Prea Sfințite Părinte.

- Domnul să ne binecuvânteze fiul meu, a răspuns episcopul

- Mare bucurie îmi faceți că de multă vreme nu am mai luat binecuvântare de la un episcop.

- Am venit aici fiindcă avem nevoie de ajutorul tău.

- De ajutorul meu?

- Întocmai.

- Și cu ce pot să vă ajut Prea Sfințite?

- Voim să te rogi pentru ploaie.

- Eu păcătosul să mă rog pentru ploaie?

- Da. Avem nevoie să te rogi.

După mai multe insistențe bătrânul s-a rugat și cam în 15 minune a și venit ploaia. Episcopul atunci l-a întrebat pe bătrân:

- Care este viața ta fiule?

- Eu? Sunt un mare păcătos și fac numai umbră pământului degeaba. Eu sunt tăietor de lemne. Tai lemne și când plouă sau ninge mă rog lui Dumnezeu să aibă milă de mine și când vine vreme bună mă duc din nou să tai lemne.

Avem un caz aici care ne spune că trebuie să fie foarte atenți cu ceea ce este diferența dinre înfățășarea unui om și care este adevărata personalitate a lui. Am văzut că unj episcop deși s-a rugat lui Dumnezeu pentru ploaie Dumnezeu nu a trimis ploaie și la rugăciunile unui bătrân necunoscut ploaia a venit. Am spus întâmplarea de mai sus pentru a demonstra că de multe ori *aparențele înșală*. Tindem să ne uităm la femei frumoase și voluptoase sau dacă suntem femei la bărbați mușchiuloși bolnzi și cu ochii albaștrii. În cele din urmă vom vedea că nu trebuie să ne lăsăm purtați numai de aparențe. Când ne alegem un partener de viață trebuie să fim atenți cu alegerea pe care o facem. Aceasta fiindcă în cele din urmă această alegere va ajunge să definească toată viața noastră.[35]

Este adevărat că lumea de azi este mult prea invadată de *spiritul de aventură* pentru ajunge să se gândească la faptul că atunci când ne alegem un paterner de viață în cele din urmă trebuie să știm că acela va devenii mamă

---

[34] David Ford, Mary Ford, *Căsătoria calea spre sfințenie: viețile sfinților căsătoriți* (București, 2015).

[35] Știm că Biserica Creștin Ortodoxă acceptă numai 3 căsătorii. Pentru aventurile pe care mai mulți dintre noi le avem numai trei căsătorii sunt prea puține. Iată de ce este bine să știm că trebuie să alegem foarte bine partenerul de viață și să știm că alegerea pe care o facem va fi una cât se poate de importantă cu consecințe pe termen lung. Lumea de azi este o lume care tginde să nu prea pună accent pe sufletul omului ci mai mult pe modul cu arată. Iată de ce este bine să știm că trebuie să alegem cu serizoitate pe cel cu care vom ajunge să ne împărtășim zilele.

sau tată a copiilor noștrii. Așa se face că foarte mulți copii care se nasc în lumea noastră se nasc din start cu un deficent familial: părinții nu s-au gândit atunci când au început să se iubească la faptul că mîn cele din urmă vor da naștere ca copii. Copii se poate se sufere în acest sens foarte mult de pe urma nepăsării părinților care nu i-au avut expres în plan atunci când au început să se iubească. Este adevărat că mai multe femei și bărbați privesc ca o aventură viața sentimentală. Adică nu este planificat nimic din start. Iubirea nu este asemenea unei rețete culinare pe care o poți pregătii în bucătărie. Aceasta fiindcă trebuie să știm că iubirea este fără doar și poate imprevizibilă. Nu știi exact de cine te vei căsătorii și cu cine vei ajunge să trăiești în cele din urmă. Iată de ce este bine să știm că trebuie să privim căsătoria cu seriozitate. Dacă căsătoria nu ar fi un lucru serios probabil că nici o slujbă nu ar fi făcută în biserică pentru cei care se căsătoresc. Se știe că cei care se căsătoresc trebuie să meargă să se căsătorească și la biserică. Că sunt din ce în ce mai puțini care merg să se căsătorească la biserică nu este o noutate. Aceasta fiindcă sunt mulți care consideră că a trăii în concubinaj este cât se poate de normal și firesc.[36]

Opiniile diferă atunci când vorbim despre care sunt motivele pentru care oamenii ajung să se căsătorească. Unii cred că motivele adevărate sunt cele care se leagă cel mai mult de plăcerile trupești pe care le aduce cu sine căsătorie. Iată prin urmare că este adevărat că sexul este pentru mulți amorezi din zilele noastre o metodă de a întemeia o familie. Am ajuns să trăim într-o societate obsedată de sex (o societate care consideră sexul ca un lucru sfânt). Pentru astfel de persoane este cât se poate de adevărat că nu mai există nevoie de nimic altceva decât de sex. Este bine să știm că aceste căsătorii sunt fără de viitor și mai de vreme sau mai târziu vor ajunge să se destrame. La fel de bine sunt multe căsătorii care fiindcă nu sunt făcute cu serizoitate ci mai mult în voia inerției în cele din urmă ajung să se termine în momentul în care se nasc copii. Dacă vom citi mai bine Biblia și mai ales Vechiul Testament vom vedea că Dumnezeu Tatăl a intețonat căsătoria în special pentru două motive: pentru ca omul să nu fie singur și pentru ca specia umană se perpetueze. Prin urmare nașterea de copii din cadrul căstoriei a fost un lucru pe care Dumnezeu Tatăl l-a prevăzut și la fel de bine la dorit. Iată de ce este bine să știm că nașterea de copii nu trebuie să fie o greutate pentru o familie care se iubrește ci mai mult ca o și mai mare aprofundare a tainei iubirii conjugale. Este evident că trebuie să ne iubim și să ținem cont de ceea ce este iubirea și de dinamica ei. Fiindcă voim să mavem copii trebuie să fim extrem de serioși cu care este persoana cu care voim să avem acești copii. Aceasta fiindcă în nici un fel nu putem să facem copii cu o persoană care nu este capabilă să își asume responsabilitatea de a avea copii. Nașterea de copii și creșterea lor este foarte mult o responsabilitate pe care omul o are și de care va da răspuns în fața lui Dumnezeu Tatăl. Fiecare părinte va da răspuns de modul în care și-a crescut copii în această viață.[37]

Nașterea unui copil în această lume este un fapt care de multe ori nu este dorit. Aceasta fiindcă sunt și părinți neserioși și ireposabili care nu stau bine să se gândească mai înainte de a da naștere la un copil. Iată de ce este bine să știm că nașterea de copii este fără doar și poate un lucru care trebuie să fie văzut ca un fel de realizare a propriei persoane. Copii ajung la un anumit nivel să fie un fel de extensii ale părinților. Părinții neserioși sunt cei care după ce au dat naștere unui copil îl aruncă într-un orfelinat. Sunt mai multe astfel de cazuri și este bine să știm că în nici un caz a își da copilul într-un orfelinat nu este o dovadă de seriozitate. Nu este un act de seriozitate fiindcă înseamnă că cei în cauză nu sunt persoane responsabile. Pentru a naște copii trebuie să fim persoane reponsabile care să știm ceea ce implică nașterea de copii. Iată de ce a aduce pe lume un copil nu este numai o mare bucurie și fericire ci și o responsabilitate. De ce doresc oamenii să aibă copii? Oamenii doresc să aibă copii fiindcă în primul rând așa a lăsat Dumnezeu Tatăl ca omul să dorească să nască copii și să se bucure de creșterea lor. Este cu adevărat un act de mare iubire să naști un copil și toată copilăria lui să te îngrijești de creșterea lui. Prin urmare trebuie să știm că un copil nu trebuie să fie numai născut ci la fel de bine el trebuie să fie și crescut. Nu oricine poate crește copii și sunt mai multe cazuri în care cei de la protecția copilului ajung să ia copii de la unele familii și să îi pună în anumite centre de plasament fiindcă părinții lor au fost iresponsabili în creșterea copiilor. Nașterea unui copil prin urmare nu este un act instinctual după

---

[36] Paul Evdokimov, *Taina iubirii. Sfințenia iubirii conjugale în lumina Tradiției Ortodoxe* (București, 2016).

[37] S-a spus de mai muți părinți duhovnicești și de mai mulți teologi creștin ortodocși că prin nașterea de copii într-un anume fel părinții devin co-creatori cu Dumnezeu. Dumnezeu Tatăl a creat lumea și universul și acum este rândul părinților să procreeze și să nască copii care să ducă viața înainte și să înmulțească neamul omenesc. Iată de ce este bine să știm că viața familiei este un lucru care a plecat de la Dumnezeu și care în cele din urmă se va întoarce la Dumnezeu. Trebuie să știm prin urmare care sunt implicațiile religioase și duhovnicești ale căsătoriei fiindcă sunt din ce în ce mai puțini cei care le tratează cu seriozitate și care gândesc căsătoria în termenii seriozității. Căsătoria este un lucru serios fiindcă ea este cea prin intermediul căreia se aduce și se perpetuiază viața pe acest pământ. Ce s-ar întâmpla dacă oamenii nu ar mai voi să se căcătorească? Ar fi o lume pustie fără doar și poate.

cum cred mai mulți ci este o obligație morală pe care părinții trebuie să și-o asume. Este tristă să vedem că mai întoate marile orașe ale lumii sunt orfelinate fiindcă părinții au ajuns la concluzia că nu au cum să își crească copilul. Iată prin urmare una dintre cele mai mai mari neseriozități pe care cineva le poate comite atunci când dă naștere unui copil. Trebuie să naștem copii și la fel de bine să știm că nașterea lor trebuie să fie privit ca un act de mare seriozitate. Iată cum nașterea copilului trebuie să fie asumată și nu numai făcută. Trebuie să ne asumăm responsabilitatea de a da naștere unui copil fiindcă în acest mod în cele din urmă vom ajunge să fim cât se poate de serioși. Nașterea uni copil este un fapt serios fiindcă avem de a face aici cu o nouă viață care va venii după a noastră. Copii trebuie să fie priviți ca darul lui Dumnezeu Tatăl pentru om. La fel cu Dumnzeu Tatăl L-a născut din veșnicie pe Dumnezeu Fiul Iisus Hristos, la fel de bine acest mod de viață ajunge să se perpetueze existențial prin nașterea copii. Este evident că nașterea de copii este un fapt cât se poate de serios și care trebuie să fie abordat cu seriozitate.[38]

Devine evident că atunci când vorbim de familie trebuie să ne legăm și de seriozitate. Aceasta fiindcă familia și seriozitatea sunt două lucruri legate inseparabil unul de altul. Familia trebuie să fie în sens creștin ortodox o *școală a seriozității*. De ce facem această afirmație? O facem fiindcă mai ales copii sunt cei care trebuie să deprindă seriozitatea din familie. În zilele noastre familia este înstrăinată de valorile morale tradiționale și prin urmare și de seriozitate. Așa se face că foarte mulți copii se nasc fără să fie serioși sau mai bine spus fără să fie educați în spiritul seriozității. Cel mai bine acest fapt se poate vedea în viața școlară. Sunt mulți copii care sunt foarte înzestrați intelectual și care când ajung la școală nu dau rezultate mari fiindcă în familia lor nu au fost educați sau mai bine spus crescuți cu seriozitate. Iată de ce este bine să știm că seriozitatea trebuie să fie un mediu în care copilul să fie crescut. Se înșală amarnic părinții care consideră că în nici un fel nu trebuie să își crească copii în seriozitate și în severitate fiindcă copii "trebuie să își trăiască copilăria." Este evident aici că avem de a face cu o anomalie. Copii trebuie să fie educați în seriozitate și cu seriozitate fiindcă numai așa în cele din urmă vor devenii oameni integrii și oameni maturi. Prin urmare este fals să credem că nu trebuie să îi învățăm pe copii cu seriozitatea. Aceasta fiindcă ei trebuie să fie expuși și la problemele mai grele ale vieții. Nu trebuie să exagerăm în acest sens dar trebuie să avem în vedere că seriozitatea nu a stricat niciodată în educația unui copil. Devine evident că pentru creșterea unui copil părinții sunt datori să știe să îi facă pe cei mici să deprindă seriozitatea. Cel mai bine aceasta este făcută prin a îi învăța să ia în serios temele de la școală. Sunt părinți care consideră că din contră temele de la școală nu trebuie să fie luate în serios de copii și sunt extrem de supărați când copii ajung să fie penalizați de învățătorii și de profesorii lor pentru aceasta. Dacă copilul deprinde seriozitatea din familie el va fi un om serios toată viața. Pentru ca un copil să deprindă seriozitatea din familie el trebuie în primul rând să aibă niște părinți serioși care să știe ce este seriozitatea. Este greu de crezut cu un copil va știi ce este seriozitatea dacă părinții lui își petrec mai mult timpul prin baruri și sunt dezinteresați de educația propriilor lor copii.[39]

Educația copiilor este un lucru care se poate realiza dacă copilului îi este descrisă seriozitatea și modul în care se manifestă ea. Copilul care crește trebuie să își ia în serios temele acasă și să știe că ele sunt importante și nu sunt o simplă joacă. Iată de ce este bine să avem în vedere că seriozitatea este un proces sau mai bine spus copii deprind cel mai bine seriozitatea progresiv și nu dintr-o dată. Că unii copii sunt mai predispuși la seriozitate decât alții nu este nici o îndoială. Sunt unii copii care nu comentează nimic atunci când sunt trimiși să își facă temele în timp ce alții sunt extrem de reticenți la problema temelor. Aceasta fiindcă după cum am arătat în rândurile de mai sunt unele caractere sunt mult mai predispuse la seriozitate decât altele. Suntem oameni diferiți și fiecare dintre noi avem anumite particularități pe care trebuie să le cunoaștem și care la un anumit nivel au ajuns să ne definească. Iată de ce este bine să știm că seriozitatea este o realitate a lumii copiilor. Cu cât copilul este deprins mai mult cu seriozitatea cu atât mai ușor va trece peste greutățile vieții când va fi mare. Pentru ca un copil să fie educat în seriozitate părinții lui trebuie mai întâi de toate să fie serioși și să dea dovadă de seriozitate. Iată de ce nu putem să cerem unui copil seriozitate dacă părinții nu sunt oameni serioși. Am

---

[38] Constantin Mihoc, *Taina căsătoriei și familia creștină în învățăturile marilor părinți din secolul al IV-lea* (Editura Teofania, 2002).

[39] Educația copiilor este mai mult decât orice un fel de *inițiere în seriozitate*. Copilul trebuie să fie educat și cel mai bine se poate realiza educația prin a îi inspira seriozitatea. Copilul trebuie să relizeze că una este timpul de jocă și alte este timpul de studiu. Iată de ce este bine să imprimăm copiilor seriozitatea din fragedă pruncie. Este clar că bebelușii nu știu ce este seriozitatea dar de la vârsat de 4 sau 5 ani deja copilul începe să să își dea seama că unele lucruri sunt serioase în timp ce altele nu. Ține foarte mult de atenția părinților de a își educa copii în seriozitate și de a îi deprinde cu lucrurile serioase. Copii tind să vadă viața destul de generic și cred că toată viață este un un mare joc. Cu mult tact și cu mult discernământ părinții trebuie să îi învețe pe copii că una este joaca și alta este seriozitatea. Este adevărat că în acest proces copii au nevoie de înțelegere și nu trebuie să fie forțați sau bruscați.

vorbit în rândurile de mai sus că sunt mulți care nasc copii fără să își ridice mai apoi problema creșterii și educației lui. Aceasta este probabil cea mai mare lipsă de seriozitate. Așa se face că sunt foarte multe familii disfuncționale în care copii ajung să crească într-un spirit libertin și fără de nici un fel de opreliște. Știm că sunt anumite etnii care nasc mulți copii fără să își ridice problema creșterii lor. Așa se face că aceste etnii de la o vârstă fragedă își trimit copii ca și cerșetori pe străzi fiindcă nu au din ce să îi întrețină. Ceea ce este de remarcat aici este că aceste familii nu și-au ridicat din star problema dacă vor putea să îi întrețină pe copii sau nu. Este cu adevărat o poziție anormală să dai naștere unui copil fără să îți ridici mai înainte problema dacă poți să îi întreții sau să îi susții material. Așa se face că din aceste familii neserioase se nasc mai mulți delicvenți și oameni certați cu legea. Aceasta fiindcă copii nu au ajuns să vadă exemple de seriozitate în părinții lor.[40]

Prin urmare am vorbit despre faptul că părinții sunt primii care sunt chemați să își inițieze copilul în seriozitate și să îl facă să înțeleagă ce este seriozitatea și la ce este de folos. Așa se face că dacă din familie copilul ajunge să deprindă seriozitatea, el va persevera și va înmulții seriozitatea. Nu fiindcă seriozitatea este un fapt fără de care nu se poate trăii dar cu siguranță că se poate trăii mai bine atunci când omul este serios și când știe foarte bine care sunt implicațiile seriozității. Iată de ce copilul trebuie să fie expus din fragedă copilăriei comprotamentului serios. Ele trebuie să fie învățăt să facă o distincție dintre problemele serioase și cele ușoare. Că mulți oameni adulți nu ajung să facă această dinstincție se datorează în primul rând părinților care din copilărie nu s-au ocupat de creșterea lor. Mai apoi când copilul este trimis la școală el trebuie să învețe seriozitatea de a la învățătorul și de profesorii lui. Aceasta fiindcă numai în acest mod se poate vorbii de un învățământ viabil. Profesorul este cel care are menirea de a dezolta simțul seriozității în copil și de a îl face conștient că nu poate progresa în viață dacă nu este dublat de un sentiment al seriozității. În acest sens educația copilului trebuie făcută în așa fel încât copilul să își dea seama că există o ierarhie a valorilor în această lume. Trăim într-o lume a ierarhiilor, în care cel mai mic ascultă de cele mai mare. Iată de ce este bine să știm că cel mai bine copilul ajunge să învețe ceea ce este seriozitatea dacă el cunoaște ce este respectul. Copilul trebuie să știe că trebuie să respecte anumite lucruri. El trebuie să respecte pe părinții lui care i-au dat viață, trebuie să respecte pe profesorii lui care îl invață și îi lărgesc orizonturile vieții, trebuie să respecte pe eroii care și-au dat viața pentru patria lui, trebuie să respecte pe marii savanți ai lumii care au dus umanitatea înainte. Respectul în sens educațional este fără doar și poate o manifestare a seriozității. Pentru unii nu există nici un fel de legătură dintre respect și seriozitate dar adevărul este că aceste noțiuni sunt cât se poate de legate una de alta și trebuie să fie așa fiindcă ele se presupun una pe alta.[41]

Când omul are respect față de anumite lucruri și anumite persoane înseamnă că el este un om serios. El este un om serios fiindcă își dă seama că unele lucruri sunt mai de valoare decât altele. Așa se face că respectul este în familie o dovadă de seriozității. Copii mai ales trebuie să îi respecte pe părinții lor. Că sunt multe familii în zilele noastre în care copii nu sunt deloc respectoși față de părinții lor nu este nici o îndoială. Aceasta fiindcă sunt din ce în ce mai puțini cei care au fost crescuți în respect. Cum poate un copil să ajung să își respecte părinții când va ajunge mare dacă părinții lui sunt niște bețivi și niște toxicomani? Este evident că nici un copil nu va simții nevoia să își respecte părinții dacă el nu a fost crescut cum trebuie. Copii trebuie să își respecte părinții lor dar la fel de bine este adevărat că părinții trebuie să își câștige acest respect. Trebuie să își câștige acest respect fiindcă așa este în firea lucrurilor. Sunt mulți părinți care în copilărie nu s-au ocupat de educația și de creșterea copiilor lor și mai apoi cer ca acești copii să îi respecte. Adevărul este că în foarte puține cazuri aceasta are loc. Așa se face că în cele din urmă părinții vor primii ceea ce merită: ura și disprețul copiilor lor. Sunt mult prea multe cazuri de familii disfuncționale în zilele noastre în care pe bună dreptate copii nu îi respectă pe părinții lor. Iată de ce este bine să știm că respectul este unul care se naște din seriozitate. Nu îi putem cere unui infractor notoriu să aibă respect față de valoril sociale și față de autorități fiindcă el nu are cum să îl ofere. Prin urmare este bine să știm că respectul este un fapt pe care omul ajunge să în deprindă din copilărie dacă

[40] Ilie Moldovan, *Adolescența preludiu la poemul iubirii curate* (Cluj Napoca, 2001).

[41] Trăim într-o lume care este într-o criză a respectului. Aceasta fiindcă sunt din ce în ce mai puțini cei care respectă și cei care doresc să trăiască în respect. Aceasta are loc fiindcă în mintea la mai mulți noțiunea de respect nu este legată de cea de seriozitate. Când omul nu este serios el nu are respect pentru nimic. Aceasta fiindcă el nu mai are clar în mintea lui o ierarhie a valorilor. Ierarhia valorilor este una care este recunoscută atunci când omul este serios. Nu putem să îi cerem unui bețiv să aibă respect față de valori fiindcă el nu ține cont de nimic și i se pare că totul îi este permis. Iată de ce trebuie să știm că există o profundă legătură dintre respect și seriozitate. Această legătură fără doar și poate este una care începe să fie percepută din copilărie fiindcă atunci opilul își dă seama că trăim într-o lume a diferențelor. Nu trebuie să confudăm lucrurile și trebuie să le privim pe unele cu seriozitate în timp ce altele nu cred nici un fel de seriozitate.

părinții lui s-au ocupat serios de educația lui. Trebuie să avem respect fiindcă în acest mod în cele din urmă demonstrăm că suntem oameni serioși. În societate respectul este o condiție sine qua non. Nu putem să vorbim de bunele maniere dacă nu avem respect și dacă nu dăm dovadă de respect. Că respectul este o manifestare a seriozității nu este nici o îndoială. Numai un om serios își dă seama că sunt lucruri pe care trebuie să le respecte fiindcă ele sunt superioare și trebuie să le trateze ca atare. Este evident că seriozitatea este o realitate elfectivă în lumea noastră. Pe omul serios nu îl vom vedea beat, nu îl vom vedea încălcând legea, nu îl vom vedea încreierându-se pe stradă cu cine știe ce vagabonzi, nu îl vom vedea înjurând pe cei din jur. Omul serios este un om care se distinge și care la un anumit nivel este vrednic de respectul nostru. El este vrendic de respectul nostru fiindcă la rândul lui el este cel care ne-a oferit respect. Iată de ce trebuie să fim cât se poate de atenți cu respectul și cu legătura lui cu seriozitatea.[42]

Este adevărat că sunt și cazuri de copii buni care nu au ajuns să învețe și să deprindă seriozitatea de la părinții lor dar poate că au făcut-o de la bunicii și de la rudele lor. Este evident că acest gen de situații este mai rar dar ele există. Când copii nu învață seriozitatea și respectul de la părinții lor adevărul este că ei pornesc în viață cu un mare handicap pe care mai de vreme sau mai târziu vor ajunge să îl resimtă. Totuși, trebuie să fim atenți cu copii și mai ales cu creșterea lor în spiritul seriozității. Copii trebuie să știe că în această viață sunt momente în care trebuie să fi serios și momente în care trebuie să știi să te amuzi. Sunt din ce în ce mai mulți copii care nu prea știu să facă distincția dintre seriozitate și amuzament. Pentru unii viața este un amuzament continuu și nu există nici un moment în care să facă o distincție dintre momentele serioase și cele de amuzament. Acesta este în primul rând vina părinților. După cum am spus părinții sunt datori să se ocupe cu seriozitate de copii lor. Aceasta fiindcă la bătrânețe și părinții vor ajunge să fie dependenți de copii lor. Iată prin urmare că în familie există un fel de reciprocitate. Această reciprocitate se aplică prin sprijinul și susținerea reciprocă. Trebuie să existe un spirjin și o susținere reciprocă între oameni și mai ales între părinți și copii. Reciprocitatea este una care pleacă din seriozitate. Este clar că dacă părinții au fost serioși în creșterea copii lor la maturitate și copii vor ajunge să se ocupe de ajutorul părinților. Este bine ca în familie să existe reciprocitate fiindcă numai în acest mod în cele din urmă se ajunge să se trăiască în armonie. Este nevoie de armonie în familie și la fel de bine este nevoie de armonie și între rude. Cele mai reușite familii sunt cele în care există armonie. Armonia în familie vine dacă există seriozitate. Acolo unde membrii familei nu se tratează unii pe alții cu seriozitate este adevărat că în cele din urmă armonia ajunge să se piardă și să nu mai existe. Armonia este un lucru ce ne face să fim cât se poate de atenții cu părinții noștrii și să le venim în ajutor atunci când au nevoie de noi. Că sunt din ce în ce mai multe familii care în loc să cultive armonia ajung să cultive ura nu este nici o îndoială. Sunt chiar familii prezindențiale și familii regale în care membrii familiei în loc să se iubească unii cu alții se urăsc. Este evident că nu poate să existe armonie într-o familie în care membrii se urăsc. Ura nu este în nici un fel o dovadă de armoniei și la fel de bine nici de seriozitate.[43]

Prin urmare familia este una care trebuie să cunoască ceea ce este reciprocitatea. Reciprocitatea înseamnă că la fel cum părinții își ajută copii și copii al rândul lor când vor fii mari von ajunge să își ajute copii lor. Sunt mulți copii care consideră că din momentul când au ajuns mari ei nu mai au nici un fel de obligație față de părinții lor. O astfel de concepție nu numai că este eronată dar la fel de bine este o dovadă a lipsei de seriozități. Este o lipsă de seriozitate să ajungi să nu își mai iubești părinții odată ce ai ajuns mare. Aceasta fiindcă părinții trebuie să fie cinstiți și respectați. Sfântul prooroc Moise când a primit tablele legii a primit și porunca ce spune că copii trebuie să își respecte părinții. Iată de ce este bine fim atenți cu părinții nostrii, aceasta fiindcă și noi când am fost mici am fost crescuți de ei. Nu se poate vorbii de o familie reușită acolo unde nu există reciprocitate. Aceasta fiindcă reciprocitatea este o dovadă de seriozității. Este o dovadă a seriozității care ne spune că trebuie să luăm în serios familia. Fiindcă cu toții avem o familie trebuie să știm care sunt valorile pe care se întemeiază o familie reușită. Una dintre aceste valori este seriozitatea. Este cu adevărat un lucru trist

[42] Radu Teodorescu, *Bunul simț: trăsătură de caracter a creștinului ortodox* (Cugir, 2018).

[43] Am fi naivi dacă am considera că duhurile rele nu au nici un fel de efect în ura care de multe ori ajunge să domine familiile de azi. Sunt familii în care din senin se ajunge la ură și la neînțelegere. Iată de ce este bine să fim cât se poate de atenți cu ura și cu dispretul care vine în familia noastră și care este lucrarea duhurilor rele. Duhurile rele nu se bucură de familiile în care există armonie și înțelegere și fac orice pentru a distruge această armonie. Pentru aceasta trebuie să știm că ajutorul lui Dumnezeu poate să vină la noi dacă îl cerem cu adevărat. Ura este una care ajunge să domine în multe familii fiindcă aceste familii nu sunt credincioase și nici nu au fost făcute în duhul fricii de Dumnezeu. Dacă familia crede în Dumnezeu este adevărat că din această credință vor venii mai multe binecuvântări. Aceste binecuvântări vin fiindcă Dumnezeu este alătrui de noi și ne ajută în momentele grele. Este clar că există o mare diferență dintre o familie în care se crede în Dumnezeu și o familie în care nu există nici un fel de credință în Dumnezeu.

atunci când sora sau fratele nostru are nevoie de noi într-o anumită problemă noi să ajungem să îi întoarcem spatele fiindcă pur și simplu nu ne interesează problema respectivă. Cum noi voim să fim luați în serios de cei din jur atunci când avem o problemă la fel de bine și noi trebuie să luăm în serios pe cei din jurul nostru când au probleme. Un om serios este un om care ia în serios problemele familiei sale fiindcă numai în acest mod în cele din urmă va ajunge să le poată rezolva. Iată prin urmare că în familie seriozitatea mai are o valență la care mai puțini s-au gândit: este vorba de reciprocitate. Această reciprocitate este una pe care se cuvine să o realizăm și pe care trebuie să o cultivăm. Fără de reciprocitate în familie adevărul este că seriozitatea este nulă. Este nulă fiindcă în nici un fel nu se mai ajunge să fim oameni ai înțelegerii și ai ai simțului binelui. Nu putem să spunem că ne iubim prietenii dacă mai întâi de toate nu ajungem să ne iubim familia. A avea iubire față de familia noastră, o iubire dinamică și activă înseamnă a ne lua în serios familia.[44]

O poveste mai puțin cunoscută o avem din viața părintelui Paisie Olaru din anul 1935. Se spune că părintele Paisie Olaru a pornit cu ucenicul lui de la Mănănăstirea Slatina din Fălticeni, la schitul din Rarău. Pe drum peste un munte după 4 ore de mers au ajuns într-un sat cu numele Slătioara. Din acest sat a ieșit o femeie care îl cunoștea pe părintele Paisie Olaru:

- Vai părinte veniți, veniți!
- Unde să vin?
- În sat la noi.
- De ce?
- Părinte la noi în sat este o femie bătrână care de trei zile se chinuie și nu poate murii.
- Și ce pot să fac eu?
- Păi să veniți să îi citiți o rugăciune că prea se chinuie bătrâna.

Se spune că părintele Paisie Olaru a intrat în casa bătrânei și i-a citit molitfa de ieșire a sufletului din trup. Vâzând că femeia nu a murit încă i-a întrebat pe cei din casă:

- Nu cumva bătrâna este certată cu cineva și nu s-a împăcat?
- Ba da părinte, a răspuns fiica bătrânei. Este certată cu o femeie din sat și acea nu a vrut să o ierte.
- Chemați femeia acea încoace.

Când femeia a venit părintele Paisie Olaru i-a spus:

- Stai în genunchi lângă bătrână, i-ai mâna în mâinile tale și zi așa: iartă-mă mătușă și Dumnezeu să te ierte.

Cum a spus aceste cuvinte bătrâna a murit imediat.

- Vedeți de ce nu putea murii bătrâna? Sufletul ei voia împăcarea pentru ca să poată merge împăcată înaintea lui Dumnezeu Tatăl.[45]

Întâmplarea de mai sus ne spune că sufletul uman nu rămâne inum la relațiile pe care omul le are pe pământ. La fel de bine relațiile pe care omul le poate avea pe pământ la fel de bine pot să influențeze legătura omului cu Dumnezeu. Aceasta fiindcă Dumnezeu Tatăl nu rămâne indiferent la legăturile pe care omul el are pe pământ. La fel de bine acolo în famiile unde există iubire și frică de Dumnezeu este adevărat că se poate ajunge mult mai ușor la seriozitate. Am putut vedea din întâmplarea de mai sus că de multe ori legăturile pe care le avem în această viață ajung să se influențeze legătura noastră cu Dumnezeu. Este eronat să spunem că ne putem disprețui părinții și în acelșai timp să afirmăm că Îl iubim pe Dumnezeu. Iubirea lui Dumnezeu trebuie să fie un lucru cât se poate de realist și de adevărat. La fel de bine nu trebuie să considerăm că seriozitatea în familie este un lucru care este un scop în sine. Seriozitatea nu este un scop în sine ci mai mult legătura sau relația noastră cu Dumnezeu este un scop în sine. Seriozitatea este numai o metodă de a ajunge în cele din urmă la legătura de iubire și de comuniune cu Dumnezeu. Este prin urmare adevărat că la fel cum ajungem să fim în comuniune cu membrii familiei noastre în cele din urmă vom ajunge să fim în comuniune și cu Dumnezeu Tată. Am spus încă din primele rânduri ale acestei cărți că comuniunea familiei este una care pleacă de la Dumnezeu Tatăl fiindcă El este o ființă a comuniunii. A fi în comuniune cu membrii framiliei noastre și cu prietenii și rudele noastre este fără doar și poate un act de seriozitate. Aceasta fiindcă comuniunea este un lucru serios. Se înșală cei care susțin că comuniunea nu este un lucru serios. Iată de ce trebuie să fim cât se poate de atenți cu nevoia de comuniune și ceea ce implică ea. Seriozitatea este cu adevărat un lucru care ne duce la comuniune. Aceasta fiindcă nu putem să spunem că suntem în comuniune cu familia noastră dacă nu luăm în serios familia. După cum am spus cea mai mare seriozitate în ceea ce privește familia noastră este nașterea și creșterea de copii. Aceste două fapte sunt vitale pentru orice familie serioasă și ele trebuie să fie tratate ca atare. Trebuie să ne iubim familia și la fel de

---

44 Rodica Pop, *Sensul căsătoriei la Platon și la Sfinții Părinți. De la soma la împărtășirea prin trup* (Iași, 2016).

45 Ioanichie Bălan, *Istorioare duhovnicești* (Editura Mănăstirii Sihăstria, 2004), pp. 124-125.

bine să fim conștienți că familia noastră este una care merită seriozitatea noastră. Dacă voim ca familia noastră să ne ia în seiros la fel de bine trebuie ca și noi să luăm familia în serios. Că tărim vremuri în care familia este din ce în ce mai desconsiderată nu este nici o îndoială. Sunt state în care familia nu este o instituție sfântă lăsată de Dumnezeu Tatăl pentru a perpetua viața ci mai mult o metodă industrială de producție. Cu cât sunt mai multe familii, cu atât și producția va fi mai mare. Iată că familia creștin ortodoxă se află într-o profundă criză și este bine să știm că această criză are loc în primul rând din cauza noastră fiindcă nu mai voim să acordăm familiei seriozitatea de care are nevoie. Sunt din ce în ce mai mulți care consideră că familia nu este un lucru serios. Nu este serios fiindcă ea nu aduce de multe ori nici un câștig material imediat și prin urmare este evident că ea nu valorează mult. Iată de ce este bine să fim atenți cu familia și cu tot ceea ce implică ea. Familia este un lucru serios și toți marii oameni ai lumii au fost adevărați familiști. Nu înseamnă că dacă suntem familiști vom și noi mari oameni ai lumii dar oricum este un început bun.[46]

Iată prin urmare că familia trebuie să fie una serioasă și demnă de numele de creștin ortodox. Trebuie să știm că în cele din urmă familia implică cu sine reponsabilitate. Este reponsabilitatea părinților față de copii și a copiilor față de părinți care ajung să fie două realități care se întrepătrund una cu alta. Că sunt din ce în ce mai puțini copii care își ridică problema responsabilității lor față de părinți ne-o spune faptul că sunt din ce în ce mai puțini copii și adolescenți care sunt interesați sau mai bine spus care știu ceea ce este seriozitatea. Distacțiile, chefurile și petrecerile nu sunt în nici un fel o manifestare a seriozității. Dacă vpm sta și vom analiza mai bine vom vedea că mai toate generațiile tinere sunt mult mai predispuse la distracții. Aceasta fiindcă se consideră că fără doar și poate viața trebuie trăită și nu trebuie să fie iroistă prin seriozitate. Pnetru tinerii din zilele noastre seriozitatea implica foarte mult efort. Este mult prea costisitor să fi un tânăr serios când sunt atât de multe chefuri de făcut și atât de multe petreceri la care poți să participi. Ce este seriozitatea pentru cei mai mulți tineri din zilele noastre? Nu este nimic mai mult decât un simplu dialog în care se oferă sau se primesc mai multe informații. Iată de ce este bine să știm că seriozitatea este o noțiune în criză mai ales la tinerii din zilele noastre. Sunt mulți tineri care a drept vorbind sunt *rebeli fără de cauză*. La mulți tineri se simte un fel de sentiment al rebeliunii față de tot ceea ce este tradițional. Ce poate să fie mai tradițional decât familia? Câte familii nu au probleme cu noua generație. Sociologii încearcă să ne spună că avem de a face cu un lucru normal: *conflictul inetergenerațional.* Adevărul este că rebeliunea pe care mai mulți tineri o au este mult mai profundă decât un simplu sentiment de nonconformism. Este un sentiment de nemulțumire cu tot ceea ce înseamnă autoritate și ascultate. Avem de a face cu o mai multe generații de tineri care sunt neascultători și cât se poate de refractari la idea că trebuie să se spună unor norme sociale. Așa se face că tinerii atacă cel mai mult în zilele noastre familia. Familia este pentru ei un lucru împotriva căruia trebuie să se răzvrătească.[47]

Tindem să ne luăm din ce în ce mai puțin în serios familia din care facem parte fiindcă la drept vorbind seriozitatea nu figurează pe agena la mulți dintre noi. Ce înseamnă să fie serios? Când trebuie să fi serios? De ce trebuie să fi serios? Sunt întrebări cu un conținut mult prea filosofic pentru mulți dintre noi și pentru aceasta tema seriozității este din ce în ce mai evitată în zilele noastre. Că trăim într-o lume în care seriozitatea a ajuns să fie o noțiune de criză ne-o spune faptul că familia în sine este într-o noțiune de criză. Trăim timpuri în care avortul a ajuns la cotele cele mai mari din istoria lumii. Lumea nu vrea să se reproducă ci mai mult numai să se bucure de plăcerea sexuală. Iată de ce este bine să știm că în cele din urmă vom ajunge să ne confruntăm cu una dintre cele mai amri crize morale din istoria lumii. Este criza în care seriozitatea nu mai înseamnă nimic pentru noi și nu mai are nici un mesaj care să ne facă să o acceptăm și să o cultivăm. La fel cu faptul că atunci când vrem să cultivăm o plantă (legumă sau fruct) trebuie să ne ocupăm de creșterea ei și să o udăm periodic la fel de bine trebuie să știm că și seriozitatea este un lucru pe care trebuie să îl cultivăm periodic și de care trebuie să ne ocupăm cu mare atenție. Serioziatea începe să fie cultivată în familie dar de ea trebuie să ținem cont pe tot

---

46 Pavel Gumerov, *Familia mica Biserică* (București, 2017).

47 Sentimentul de rebeliune este unul larg și el se manifestă mai ales prin muzica pe care o ascultă tinerii. Muzica rock de azi care este larg populară în sânul tinerimii este o muzică ce este o expresie a rebeliunii tânărului față de societatea și familia care face parte. Că muzica rock instigă la rebeliune ne-o spun nu numai versurile și ritmurile mai multor formații rock ci la fel de bine și viața pe care o duc marile vedete rock: sex, droguri, destrăbpăare, violență, agresivitate etc. Sunt puțini cei care știu că în secolul al XX-lea în 1969 a avut loc unul dintre cele mai mari concerte rock la Woodstock unde s-au adunat mai multe sute de mii de tineri. La un moment dat doi tineri s-au increierat și unul la înjunghiat pe celălalt. A fost chemată salvarea și poliția și vinovatul a fost dus la secția de poliție dar în tot acest timp concertul a continuat ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Iată șprin urmare cât de rebele sunt concertele rock la care mai mulți tineri participă. Concertele rock adevărul este că sunt o manifestare a rebeliunii pe care mai mulți tineri o simt față de lume, de familie, se socitate și de Dumnezeu. În nici un fel rebeliunea tinerilor de ai nu este o dovadă de seriozitate.

parcursul vieții. Este adevărat că sunt și cazuri de persoane care nu au prea cultivat mult seriozitatea în familie dar mai apoi au ajuns să o facă fiindcă împrejurările concrete ale vieții i-au determinat. Am spus că seriozitatea nu este o teorie cei mai mult este un lucru practic. Este un lucru practic fiindcă ea ne face să vedem tot ceea ce există cu alți ochi și din cu totul alt perspectivă. Trebuie să știm că dacă avem o atitudine serioasă față de familia noastră în cele din urmă toată familia va ajunge să beneficeze de pe urma ei. Seriozitatea este fără doar și poate o realitate ce ține de modul în care ne privim familia și de modul în care ne raportăm la ea. A fi un om serios înseamnă a foi o persoană care știe că familia este un lucru important. Serizoitatea este cea care ne va învăța ceea ce este cu adevărat important pentru viața noastră. Avem nevoie de seriozitate în familie fiindcă Dumnezeu Tatăl voiește ca familia să fie un lucru serios. Cu cât familia este mai serioasă cu atât mai mult ea este mai reușită și mai duhovnicească.[48]

CAPITOLUL 3

SERIOZITATEA ÎN VIAȚA DUHOVNICEASCĂ

Din cele mai vechi vremuri omul s-a voit pe sine un om religios, homo religiosus. Prin aceasta înțelegem că până și păgânii se vedeau pe sine ca oameni de credință. Este adevărat că credința păgânilor era una pervertită dar păgânii se vedeau pe sine cu toată seriozitatea ca fiind oameni religioși. Sentimentul religios îl găsim chiar și între triburile primitive sau între aborigenii lumii. La fel de bine și aceștia cred în spirite superioare ale naturii sau ale universului. Este clar că omul se vrea pe sine ca un om credincios fiindcă știe că aceasta este o dovadă a seriozității sale. Cu adevărat omul religios este un om serios. Este un om serios fiindcă înseamnă că este preocupat de marile probleme ale existenței dintre care cea dintâi este existența lui Dumnezeu Tatăl. În acest sens în mintea noastră asimilăm sentimentul religios cu cel de seriozitate. Aceasta fiindcă este logic că un om religios, un om credincios în cele din urmă este și un om serios. Aceste două concepte se presupun unul pe altul sunt și legate intrinsec unul de altul. Este evident că seriozitatea este prezentă în cel care crede în Dumnezeu Tatăl. Aceasta fiindcă după cum am spus seriozitatea este un fapt care ne face să fim cât se poate de atenți cu credința în Dumnezeu Tatăl. Am spus în rândurile de mai sus că Dumnezeu este sursa seriozității. Nu putem să ne gândim la Dumnezeu decât ca la o ființă serioasă. Dumnezeu este serios fiindcă El a creat tot ceea ce există. Nu se putea ca o ființă care nu a dat dovadă de seriozitate să creeze lumea și toată complexitatea universului.[49]

Prin urmare o altă medotă și la fel de bine un al mediu în care omul poate ajunge să cultive seriozitatea este viața duhovnicească. Ce este viața duhovnicească? Viața duhovnicească este o sumă de acte și de acțiuni care ne leagă de existența lui Dumnezeu Duhul Sfânt. Fiindcă Dumnezeu este duh este adevărat că pentru a intra în comuniune și noi trebuie să ajumgem să fim duh sau mai bine spus să ajungem penvmatofori sau mai bine spus purtători de Duhul Sfânt al lui Dumnezeu. Iată prin urmare că lucrurile se leagă: Dumnezeu este duh și noi pentru a fi în comuniune cu El trebuie să devenim duhovnicești. A fi un om duhovnicesc nu înseamnă să fi transformat printr-o reacție chimică din om trupesc în om duhovnicesc. Nu există nimic chimic în procesul de înduhovnicire. Ceea ce există este faptul că pentru a ajunge oameni duhovnicești trebuie să câștigăm harul lui Dumnezeu Tatăl. Ce este harul lui Dumnezeu? Sfântul Grigorie Palama ne spunea în secolul al IV-lea că harul lui Dumnezeu sunt energiile necreate a lui Dumnezeu care ajung să îl pătrundă pe om și să îl înduhovnicească. Poate cea mai concretă dovadă a acestei pătrunderi a harului lui Dumnezeu în om sunt moaștele sfinților. Când sfinții sunt pătrunși de harul lui Dumnezeu ei ajung să depășească legile naturale și trupul lor ajunge să rămână neputrezit după moarte. Iată de ce este bine să știm că harul lui Dumnezeu este unul activ fiindcă este o energie necreată a lui Dumnezeu. Prin urmare viața duhovnicească este una care nu poate să fie concepută fără de

---

[48] Elena Morozova, *Cum să ne păstrăm familia* (București, 2018).

[49] Pentru mulți este destul de greu de acceptat faptul că Dumnezeu Tatăl este izvorul seriozității. Aceasta fiindcă sunt mai mulți neserioși care în nici un fel nu vor să ia existența lui Dumnezeu în serios. Omul este de multe ori extrem de reducționist și reduce tot ceea ce există la bunul său plac fără să știe care sunt intențiile adevărate ale lui Dumnezeu. Iată de ce este bine să știm că seriozitatea este o realitate ce pleacă de la Dumnezeu. Vechiul și Noul Testament sunt cu toate dovezi ale seriozității lui Dumnezeu Tatăl. Tot ceea ce a făcut Dumnezeu Tatăl în această lume a fost făcut cu seriozitate. Binele pe care Dumnezeu îl reprezintă este fără doar și poate un un bine al seriozității fiidncă seriozitatea după cum am spus este o altă fromă de manifestare a binelui. Este evident că trebuie să fim cât se poate de atenți cu seriozitatea și cu tot ceea ce implică ea. Seriozitatea este un lucru care ține de dispoziția omului. Cu cât omul devine mai serios cu atât mai mult el se aseamănă cu Dumnezeu și ajunge mai aproape de Dumnezeu.

seriozitate. Este greu să spunem că un om este duhovnicesc dacă el nu este mai întâi de toate serios. Seriozitatea omului duhovnicesc pleacă mai întâi de toate din seriozitatea lui Dumnezeu. Trebuie să știm că Dumnezeu Tatăl este cea mai serioasă ființă dintre toate câte există. Dumnezeu Tatăl ne ia pe noi oamenii de un milion de ori mai în serios decât Îl luăm noi pe El. Toate teofaniile lui Dumnezeu Tatăl sunt dovezi ale seriozității lui. La botezul lui Iisus și la schimbarea la față a lui Iisus pe Muntele Tabor Sfântul Ioan Botezătorul și sfinții apostoli au putut auzii vocea lui Dumnezeu Tatăl care a spus: Acesta este Fiul meu cel iubit întru care am binevoit. Pe Acesta să Îl ascultați. Avem aici de a face cu o manifestare a seriozității lui Dumnezeu care și-o manifestă prin întruparea Fiului Său. Prin urmare nu putem să ni-L imaginăm pe Dumnezeu ca fiind un exemplu de neseriozitate fiindcă El este sursa seriozității în lumea noastră. Cu cât devenim mai serioși cu atât mai mult în cele din urmă ajungem să să ne apropiem de Dumnezeu și să știm Cine este El cu adevărat. Că de Dumnezeu se cuvine să ne apropiem cu seriozitate își poate da seama orice om cu mintea întreagă. Totuși sunt mulți care nu consideră că trebuie să fie legați de Dumnezeu prin seriozitate. Aceasta fiindcă ei sunt de părere că în nici un fel seriozitatea nu este un lucru care ne leagă de Dumnezeu Tatăl.[50]

Sunt mai mulți teologi creștin ortodocși care fac o distincție netă dintre omul religios și omul duhovnicesc. Omul religios poate să aibă orice religie vrea: budism, hindusim, confuciansim, mahomedanism sau șintoism. Totuși, omul duhovnicesc este un om care este hristificat și este superior omului religios. Este superior fiindcă el a ajuns la Hristos și prin Hristos a început să primească harul Duhului Sfânt. Iată de ce este bine să știm că Duhul Sfânt al lui Dumnezeu este prezent în omul duhovnicesc. Această prezență a harului Duhului Sfânt în om se manifestă și prin seriozitate. Știm de exemplu din Faptele Apostolilor că atunci când Anania și Safira au voit să își vândă o țarină și să aducă banii lor la apostoli ca dar pentru comunitetea creștină, ei au ținut o parte din bani pentru ei și au spus apostolilor că țarina a fost vândută cu banii pe care i-au adus la apostoli. Sfântul apostol Petru a fost cel care i-a dojenit fiindcă au voit să îl mintă pe Dumnezeu și astfel că Anania și Safira au căzut jos morți. Avem aici un exemplu care ne spune ce înseamnă să nu fi serios și să încerci să fentezi viața duhovnicească. Sunt mulți care la drept vorbind au ajuns să fenteze viața duhovniecască și nu mai vor să țină cont de ea. Când un om este ancorat în viața duhovnicească el trebuie să știe că trebuie să o facă cu seriozitate. Că viața duhovnicească este una care merge în sensul opus al lumii din jur nu este nici o îndoială. Cât de diferită este atmosfera dintr-o Biserică Creștin Ortodoxă și cea dintr-un bar în care se înjură și se blastămă fără de nici o restriște? Iată că viața duhovnicească este una care se manifestă în exterior prin seriozitate. Cu toți marii oameni duhovnicești erau oameni serioși. Că oamenii duhovnicești sunt serioși nu înseamnă că nu au simțul umorului. Se știe în acest sens de Sfântul Antonie cel Mare că a fost văzut de un vânător prin pădure că stătea și glumea cu ucenicii lui. Vânătorul l-a întrebat dacă acest fapt se cuvine să fie făcut de un călugăr? Sfântul Antonie i-a spus să întindă de arc. Vânătorul a întins arcul. Sfântul Antonie i-a spus să întindă și mai mult. Vănătorul a făcut așa. Sfântul Antonie i-a spus să întindă și mai mult. Atunci vânătorul i-a spus că nu mai poate fiindcă se rupe arcul. Atunci Sfântul Antonie cel Mare i-a răspuns că așa este și cu călugării mai tineri, dacă nu mai și glumește cu ei și este tot serios o să se rupă (o să îi piardă).[51]

Viața duhovnicească este una care ne îndeamnă la cumințenie. Nu este vorba de cumințenia pe care o cer părinții copiilor când fac mare gălăgie ci mai mult de cumințenia care ne spune că Iisus ne iubește și la fel de bine și noi trebuie să Îl iubim pe el. A Îl iubii pe Dumnezeu este fără doar și poate un act de mare seriozitate. Aceasta fiindcă iubirea lui Dumnezeu este un lucru serios de care trebuie să ținem cont. Seriozitatea este o realitate care ține de ființa noastră cea mai profundă și pe care trebuie să o avem în vedere. Viața duhovnicească este fără doar și poate o îndreptate generică spre seriozitate. Aceasta fiindcă seriozitatea fără doar și poate este un lucru care ține mai mult de iubirea de Dumnezeu. Nu putem să spunem că Îl iubim pe Dumnezeu și în viața privată să fim niște oameni imorali, neserioși și violenți. Sunt mai multe lucruri cu care seriozitatea nu este compatibilă: violența, agresivitatea în limbaj și comportament, minciuna, hoția, viclenia, fariseismul etc. Iată prin

---

[50] Claudio Moreschini, *Istoria filosofiei patristice* (Iași, 2009).

[51] Că sunt mai multe nivele duhovnicești nu este nici o îndoială. Unii ajung sfinți în timp ce alții sunt simpli creeștini ortodocși care de-a abea fac față programului de rugăciune zilnic. Prin urmare cu cei care nu sunt avsanți pe calea duhovnicească nu putem să fim totdeauna serioși ci la fel de bine trebuie să fim și deschiși cu ei și să avem momente de umor. Umorul nu este total incompatibil cu viața duhovnicească. După cum am spus o fi un om duhovnicesc nu înseamnă a fi un om posac și trist. Seriozitatea nu înseamnă tristețe și este bine să fim conștienți de acest mare adevăr. Seriozitatea este o realitate ce ne face să fim cât se poate de deschiși spre ceea ce este cu adevărat important și esențial în viața noastră. Iată de ce este bine să știm că vom ajunge oameni serioși dacă vom știi să ne implicăm în viața duhovnicească și să ne dăm seama ce înseamnă viața duhovnicească. Viața duhovnicească este mult mai amplă decât am crede și prin urmare trebuei să fim conștienți de această distincție.

urmare că este bine să știm că nu orice om care spune că este un om serios este cu adevărat serios în cele din urmă. Trebuie să știm că seriozitatea este un lucru ce de multe ori trebuie să fie practicată ani de-a rândul pentru ca în cele din urmă să fi cu adevărat un om serios. Viața duhovnicească este o disciplină a seriozității. Pentru aceasta cel care sunt rebeli, nechibzuiți, certați cu legea, impostori sau sabotori vor găsii viața duhovnicească imposibilă. Este pentru ei imposibilă fiidncă ea ne cere să facă lucruri care sunt contrare firi lor. Nu au cum să fie un om serios și în același timp să îți sabotezi familia sau colegii de serviciu. Deși de exemplu sabotorii afișează o anumită seriozitate în ceea ce fac ea este numai una aparentă. Aceasta fiindcă după cum vom vedea în rândurile de mai sus seriozitatea este o trăsătură morală a omului. Omul duhovnicesc este un om serios nu fiindcă se forțează să fie serios ci fiindcă ceea ce face știe că este bine și lucrul potrivit. Sunt mulți care acuză pe oamenii duhovnicești că de fapt sunt niște prefăcuți fiindcă ei se forțează să fie serioși. O astfel de acuză este fără doar și poate una nefondată și care nu are nici un temei adevărat.[52]

Prin urmare este adevărat că viața duhovnicească nu se manifestă numai teoretic sau mai bine spus numai prin teorie ci este una cât se poate de practică. Modul practic prin care ajunge să se manifeste viața duhovnicească este unul care este cunoscut de mai toate lumea dar care probabil că nu este la fel de mult luat în consideare. Viața duhovnicească este una care ne face să fim conștienți că a postii este un exercițiu de seriozitate. Este un exercițiu de seriozitate fiindcă sunt mulți care nu vor să postească și nici să se nevoiască. La ce bun să postești când viața este așa de scurtă și nu ai timp să te bucuri de toate mâncărurile din lume? La această obiecție vom răspunde prin două exemple biblice: 1. mai înainte ca Sfântul prooroc Moise să primească tablele legii pe muntele Sinai a postit 40 de zile. 2. Mai înainte ca Iisus să iese la propovăduire a postit 40 de zile. Iată prin urmare că chiar Iisus a postit. Dacă Iisus Fiul lui Dumnezeu întrupat pentru mântuirea oamenilor a postit nu trebuie să postim și noi? Fără doar și poate da. Că postul este un exercițiu de seriozitate nu este nici o îndoială. Postul este un act de serizoitate fiindcă el este o jertfă sau mai bine spus un sacrificiu pe care îl face pentru Dumnezeu. Că iubirea este sacrificială nu este nici o îndoială. Cu troții ne sacrificăm într-un fel sau altul pentru persoana iubită. Așa se face că sunt mai mulți teologi creștin ortodocși care vorbesc de *caracterul sacrificial* al teologiei creștin ortodoxe. De la Abel și Cain primii frați din istoria lumii omul a voit să se sacrifice pentru Dumnezeu. Păgânii au merg atât de departe că aduceau chiar jertfe umane în cinstea zeilor. Este evident că astfel de jertfe erau mai mult acte de fanatism și de fundamentalism pe care păgânii le făceau pentru zeii (demonii) lor. Dumnezeu Tatăl nu ne cere să aducem jertfe umane în cinstea Lui dar ne cere să călcăm peste egoismul nostru. Pentru a călca peste egoism este adevărat că în cele din urmă trebuie să facem un sacrificiu. Facem acest sacrificiu prin faptul că postim. Care sunt posturile în creștinismul ortodox știe mai toată lumea. În creștinismul ortodox se postește în fiecare miercuri și vineri (dacă nu este harți), și se țin 4 mari posturi de peste an: 1. Postul Crăciunului, 2. Postul Paștilor, 3. Postul Sfinților apostoli Petru și Pavel și 4. Postul Sfintei Maria.[53]

Pentru cei care nu sunt prea obișnuiți cu seriozitatea în viața de zi cu zi este cât se poate de adevărat că în cele din urmă vor ajunge să deprindă mai bine seriozitatea prin post care este un exercițiu ce continuu ne recentrează pe Dumnezeu. Sunt poate mulți care ar putea obiecta că postul se poate lega de seriozitate? Un bolnav care este pus la regim înseamnă că prin regim devine serios sau un om sănătos? O astfel de obiecție trebuie să fie respinsă prin a spus că în nici un fel postul nu este un regim alimentar cu caracter medical. Postul este un exercițiu care ne ajută să facem ca sufletul să domine peste trup. Știm că omul este alcătuit din trup și din suflet. Fiindcă tindem să fim oameni trupești (lumești) ajungem să considerăm că numai trupul este important. Realitatea este alta. Sufletul nostru este nemuritor după cum vorbește Biserica Creștin Ortodoxă. Fiindcă este nemuritor sufletul este superior trupului. Iată de ce sufletul și viața lui trebuie să domine peste viața biologică a trupului. Numai așa în cele din urmă vom reușii să ajungem să dăm curs potențialului sufletului nostru. Postul este unul care ne eliberează pe viața sufletului nemuitor. Știm că Iisus a spus că omul nu va trăi numai cu pâine ci și cu tot cuvântul care iasă din gura lui Dumnezeu. Prin urmare este adevărat că omul trebuie să își hrănească și sufletul. Sufletul este hrănit prin mai multe lucruri dar ceea ce este important este ca el să

---

52 Serafim Alexeiev, *Viața duhovnicească a creștinului ortodox* (Editura Predania, 2010).

53 De fapt aproape o jumătate din an creștinii ortodocși postesc. Postul este cu adevărat un lucru central în creștinismul ortodox și este bine să știm că el este o metodă de a ne demonstra seriozitatea în viața duhovnicească. Postul este un act al seriozității din două motive: 1. fiindcă înseamnă a ne aduce aminte întotdeuna de Dumnezeu fiindcă pentru El postim și 2. el este o jertfă (sacrificiu) pe care o facem pentru Dumnezeu Tatăl. Toți sfinții Bisericii Creștin Ortodoxe au postit și au recunoscut postul ca o metodă de înduhovnicire. Iată de ce dacă noi avem exemplele sfinților care au postit la fel de bine trebuie să o facem și noi. Este adevărat că un ii pot postii mai ușor în timp ce alții pot postii mai greu. Aceasta fiindcă temperamentele sunt diferite. Trebuie să avem în vedere că postul este un exercițiu al seriozității. Este o seriozitate care iasă din iubirea pe care o avem către Dumnezeu. Nu putem să postim dacă nu suntem oameni serioși și oameni care îl iubim pe Dumnezeu.

ajungă să domine asupra trupului. Nu înseamnă că trebuie să ne detestăm trupul. Biserica Creștin Ortodoxă susține că în cele din urmă și trupul va învia la cea de a doua venire a lui Hristos. Totuși, ceea ce este esențial să știm este că postul poate să fie considerat un exercițiu de seriozitate. Pentru a ajunge să fim serioși trebuie să ne disciplinăm trupul care tinde să fie unul ce ne monopolizează viața. După cum am spus postul nu este o ură fără de trup ci mai mult este o disciplinare a lui. Trebuie să știm ce este disciplina fiindcă nu se poate vorbii de ea fără de seriozitate. Iată că seriozitatea este o realitate a lumii duhovnicești care se poate manifesta prin post. Postim fiindcă voim să fim plăcuți în fața lui Dumnezeu Tatăl și la fel de bine mai postim fiincă voim să depindem seriozitatea. Seriozitatea este un lucru care ne duce înainte și ne face să avansăm nu numai în viața morală ci la fel de bine și în viața duhovnicească.[54]

Se spune că în Grecia erau trei frați al căror tată a murit. Frații s-au dus să împartă terenurile care au rămas de la tatăl lor.

- Trerenurile sunt ale mele, a spus fratele cei mai mare.
- Ba sunt ale mele, a răspus cel mijlociu.
- Sunt ale mele fiindcă eu sunt fratele cel mai mare.
- Și asta înseamnă că eu nu am nici un drept asupra lor?
- Bine dacă chiar vrei îți voi da și ție din ele. Dar cele mai mănoase sunt ale mele.

Așa s-a făcut ce cele mai mănoase terenuri le-au luat frații mai mari. Celui mai mic i-au lăsat un teren nisipos în care nu se putea cultiva nimic.

- Ce voi face cu acest teren? Se întreba fratele cel mai mic.

Între timp el a prins o ocazie și a mers și s-a angajat în Germania. După mai mult timp s-a întors din nou în Grecia. Aici între timp au avut loc unele schimbări. Doi mari patroni și-au deschis intreprinderi chiar lângă terenul lui. Ambii patroni voiau să cumpere terenul pentru a se putea extinde. Fiindcă ambii voiau să cumpere terenul prețul lui a crescut vertiginos. În cele din urmă fratele cel mic a câștigat mulți bani de pe urma vinderii terenului. Nu știa ce să facă cu banii și s-a dus la Părintele Paisie Aghioritul să îl întrebe ce să facă cu banii de pe teren.

- Vrei părerea sinceră?
- Da părinte. Eu m-am gândit ca o parte din bani să îi dau la săraci.
- Eu zic ca o parte din bani să o dai fraților tăi.
- Fraților mei?
- Exact.
- Dar părinte cum să fac una ca asta? Frații mei nu au fost drepți cu mine. De ce să fiu eu drept cu ei?
- Dă fraților tăi ca să le demonstrezi că ești mai bun ca ei și pentru ca ei să nu își facă inimă rea și restul de bani fă ce vrei.

Fratele mai mic a făcut așa și se spune că după aceasta frații mai mari au venit și și-au cerut iertare de la el fiindcă le-au nedreptățit.[55]

Avem aici o îndâmplare care ne spune că omul serios este un om înțelept și care mai întâi decât toate este unul care caută sfatul celor din jur. Fratele mai mic s-a dus să caute sfatul unui părinte duhovnicesc pentru a știi cum să procedeze mai bine. Așa se face că omul serios este un om care caută sfatul și nu face totul după capul lui. Este adevărat că sunt mulți oameni serioși care caută să facă totul după capul lor și nu țin cont de părerile celor din jur. Pentru a ajunge să deprindem seriozitatea atunci când nu o avem este la fel de bine recomandat să avem un părinte duhovnicesc cu care să ne sfătuim în momentele mai grele ale vieții noastre. Părintele duhovnicesc trebuie săm fie în acest sens un exemplu de seriozitate. Sunt foarte mulți preoți în zilele noastre care nu sunt prea mult interesați de viața duhovnicească și nu consideră că ei trebuie să fie exemple de seriozitate. Cum poți să fi un părinte duhovnicesc fără să știi ce este acea seriozitatea? Este evident că nu se poate face un astfel de lucru? Iată de ce este bine să știm că părintele duhovnicesc are puține șanse să învețe pe alții viața duhovnicească dacă el nu este un om serios. De multe ori vedem prin mas media și prin comunitățile noastre că sunt mai mulți preoți care sunt numai formal preoți și părinți duhovnicești. Despre părintele Arsenie Boca se spune că atunci când spovedea o spovedanie putea dura și patru ore. Aceasta fiindcă părintele era unul care era extrem de atent cu viața duhovnicească și cu tot ceea ce implica ea. Iată de ce părintele duhovnicesc trebuie să fie unul de la care fiul duhovnicesc să poate să deprindă seriozitatea. Nu se poate vorbii de duhovnicie fără de seriozitate fiindcă duhovnicia este una care necesită seriozitatea omului și la fel de bine ea este una care îl face pe

[54] Alexander Schmemann, *Postul Mare* (București, 2013, reediate).

[55] Antonie Rakovalis, *Părintele Paisie mi-a spus* (București, 2006).

fiul duhovnicesc să fie mult mai ancorat în valorile perene ale sufletului decât ân cele efemere ale trupului. Trăim vremuri în care sunt puțini părinți duhovnicești adevărați fiindcă sunt din ce în ce mai puțini cei care știu ceea ce este viața duhovnicească și modul în care se manifestă ea. Unii cred că a fi un părinte duhovnicesc ține mai mult de un fel de ritualul liturgic. Este destul să știi foatrte bine rânduiala slujbelor din biserică pentru ca în cele din urmă să fi un părinte duhovnicesc autentic. Adevărul este că a fi un părinte duhovnicesc autentic presupune mult mai mult decât un simplu ritual. Părintele Constantin Galeriu de la Facultatea de Teologie din București spunea că preotul trebuie să aibă mai multe răspunsuri decât sunt întrebările credincioșilor. Prin urmare părintele duhovnicesc trebuie să fie un exemplu de seriozitate pentru fiul lui duhovnicesc și mai ales trebuie să își ia în serios chemarea lui de a fi părinte duhovnicesc. Iată de ce trebuie să știm că seriozitatea o putem deprinde și de la părinții nostrii duhovnicești.[56]

Dacă un părinte duhovnicesc poate să ajungă la o statură mai mare sau mai mică de seriozitate ei bine în cazul călugărilor nici nu se mai poate pune problema. Călugării sunt persoane care trebuie să fie cât se poate de deschise și de pline de duhul seriozității. Călugăria este în acest sens un excurs în duhul seriozității. Pe lângă multele sale atribuții călugărul se cuvine să fie un exemplu de seriozitate și un far de seriozitate într-o lume insipidă și amăgitoare. Iată de ce călugărul trebuie să știe ce este seriozitatea. Că un călugăr este un exemplu de seriozitate ne-o demonstrează faptul că el a părăsit toate pentru Dumenzeu. A părăsii toate pentru Dumnezeu este cu adevărat un lucru cât se poate de demn de laudă. Iată prin urmare că un călugăr este un învățător al seriozității. Aceasta mai ales dacă el își ia în serios viața călugărească. Nu putem să gândim viața călugărească separat de seriozitate fiindcă un asemenea demers este imposibil. Trebuie să vedem viața duhovnicească drept o manifestare a serizoității în lumea noastră. În lumea noastră este la mare modă șmecheria. Sunt mulți care fac din șmecherie care un adevăr cult. Nu trebuie să ai școală pentru a te descura în viață ci mai mult trebuie să știi cum să jonglezi, cum să fentezi, cu să faci combinații pentru ca în cele din urmă să reușești în ceea ce ce ți-ai propus. Șmecherii sunt oameni care consideră că viclenia este o formă de înțelepciune. Cu cât ești mai șmecher cu atât mai mult ești un om înțelpt și la fel de bine ști cu se pune problema în viață. Șmecherul este bișnițarul care se îmbogățește peste noapte, este afaceristul care scoate profit în mod grosier, este tatuatul care seduce femei tinere pentru a avea o aventură de o noapte spunându-le care are de gând să facă copii cu ele etc. Trăim într-o lume în care de ce să nu spunem că șmecherii sunt în elementul lor. Ei vibrează pe tirmuri hip-hop și au frezele cele mai noi de pe piață. De fapt orice șmecher se vede pe sine un om serios. Este un om serios fiindcă șmecheria este un lucru pe care nu oricine îl poate face. Iată cum șmecheria și șmecherul sunt o modă în lumea noastră. Se fac filme de cinema și TV cu viața șmecherilor și de multe ori ei sunt promovați ca adevărate modele sociale. Unde nu trec proba șmecherii este când se pune în discuție seriozitatea. Șmecherii nu sunt oameni serioși. Am fi cât se poate de naivi să credem că șmecherii sunt oameni serioși fiindcă ei nu sunt.[57]

Trăim vremuri în care mai toată lumea se prezintă ca fiind serioasă. De la președinți, senatori, parlamentari, congresmani, miniștrii sau secretari de stat cu toții sunt oameni serioși. Aceasta numai până la proba contrară. Deși în campaniile electorale mai toți politiceni se prezintă ca oameni serioși rămânem mai apoi suprinși să aflăm că nu știu care cadinat pe care l-am votat a avut mai multe aventuri amoroase, a avut mai multe probleme cu justiția de care evident că nu a vorbit în campania electorală, a fost găsit cu acte false etc. Iată că deși în viața publică seriozitatea este un fapt care se presupune că există în realitate nu este așa. Că seriozitatea este un fapt care poate să fie mimat nu este nici o îndoială. Sunt mulți actori amatori care mimează seriozitatea pentru a ne câștiga încrederea. De câte ori oare nu i-am întâlnit și de câte ori nu am avut de a face cu ei? Iată de ce nu trebuie să credem pe oricine care ne spune că este un om serios că este cu adevărat serios. Mai nou mai ales în mediile bisericești acest fapt are loc. Întâlnim "lupi în haine de oi" sau mai bine falși prooroci care cu adevărat detestă Biserica și care ajung să se introducă în ierarhie Bisericii pentru a lovii și mai puternic în ea. Să ne aducem aminte de Rusia sovietică în care mai mulți agenți sub acoperire KGB s-au luat haina preoțească pentru

[56] Nicholas, Stebbing, *Purtătorii Duhului. Duhovnici și duhovnicie în ortodoxia românească de azi* (Sibiu, 2005).

[57] Cât de diferite sunt lumine călugărilor de lumile șmecherilor: șmecherii ascultă hip-hop și rap în timp ce călugării ascultă muzica psaltică; șmecherii se delectează cu un fum de țigară, în timp ce călugării respiră în fum de tămâie; șmecherii poartă cele mai cool haine la modă, în timp ce călugării se îmbracă în în negru și în rase monahale; șmecherii folosesc un limbaj prolix și vulgar în timp ce călugării pslamodiază aproape zilnic. Este evident că enumerarea ar putea continua. Am ales să punem în antiteză pe șmecherul din ziua de azi cu călugărul creștin ortodox pentru a avea o imagine mai clară despre ce este și modul în care se manifestă seriozitatea. Este clar că lumea de azi este de multă vreme pe căi străine seriozitate. Trebuie să știm că seriozitatea este un lucru ce în cele din urmă se câștigă prin efort și nevoință și nu este un lucru cu care efectiv te naști. Este evident că șemcheria pe care mai multă lume o practică și pe care munii o popularizează prin toate metodele nu este deloc compatibilă cu serizoitatea creștin ortodoxă.

a putea să reprime Biserica și pentru a o reduce la tăcere. Iată de ce este bine să știm că trebuie să ne ferim de *proorocii mincioși* care se prezintă pentru noi ca adevărate modele de seriozitate și care în cele din urmă nu fac decât să ne vateme. Poate că noi personal nu am avut astfel de experințe dar cu singurață că au fost mai mulți care au devenit victima acestor prooroci mincinoși. Este clar că pentru a câștiga încrederea noastră mai mulți oameni din mediul public mimează seriozitatea. Aceasta fiindcă în mod instinctual omul tinde să îl prețuiască pe cel serios și să îl desconsidere pe cel neserios. Totuși, trebuie să știm că sunt și mulți actori care nu au nimic de a face cu seriozitatea și totuși ajung să să facă să credem că ei sunt oameni serioși. Lumea socială mai ales este plină de astfel de cazuri. Mai mulți hoți ajung să își momească victimele cu tot felul de momeli (promisiuni) care mai de care mai îmbietoare. Mai ales în lumea prostituției funcționează astfel de situații. Sunt mai multe agenții de muncă din țări străine și mai puternic dezvoltate care au deschis servicii online în care erau chemate pentru servicii de menaj fete tinere și frumoase din țări mai mici cu promisiunea că vor primii bani suficenți. Fetele tinere și naive au crezut și odată ce au ajuns în țara respectivă au putut afla cu stupoare că de fapt ceea ce trebuie să facă este să se prostitueze. Uneori au făcut aceasta sub ameninățarea cu arma. Toate acestea ne spun că seriozitatea poate să fie falsificată.[58]

Un alt exercițiu de seriozitate este rugăciunea. Ce este rugăciunea știe mai toată lumea. S-au mai multe definiții la rugăciune dar poate cea mai realistă este că rugăciunea este vorbirea minții cu Dumnezeu Tatăl. În rugăciune nu numai că îi cerem lui Dumnezeu ajutorul sau anumite lucruri ci la fel de bine îi mulțumim pentru binefacerile pe care le-a revărsat asupra noastră. Ar putea fi mai mulți care să chestioneze faptul dacă rugăciunea este un exercițiu de seriozitate. Fără doar și poate că este. Nu putem să ne rugăm decât într-un mod serios fiindcă ruăgciunea în fața lui Dumnezeu Tatăl impune o atutidine de seriozitate. Au fost mai mulți sfinți creștin ortodocși care atunci când se rugau intrau în extaz. Se știe despre un episcop creștin ortodox că la un moment dat slujea liturghia într-un sobor de preoți. Pe unul dintre preoții împreună slujitori a putut să îl vadă în mijlocul unei văpăi de foc în timp ce slujea. După slujbă episcopul l-a întrebat pe preot dacă așa slujește tot timpul, la care preotul a răspuns că nici nu cunoaște un alt mod să îi slujească lui Dumnezeu. Iată prin urmare că atunci când ne rugăm trebuie să fim serioși. Pentru ca rugăciunea noastră să fie validă trebuie să dăm dovadă de seriozitate. Nu putem să ne rugăm lui Dumnezeu Tatăl hlizindu-ne sau răzând în hohote. Aceasta nu numai fiindcă nu ne-am putea concetra la cuvinte ci la fel de bine și fiindcă am necinstii numele lui Dumnezeu Tatăl care se cuvine să fie abordat cu toată seriozitatea. Se știe de exemplu că în vechime evreii aveau un obicei ca atunci când într-o discuție venea vorba despre numele lui Dumnezeu să tacă și să nu îi pronunțe și să își scoată pălăriile de pe cap. Este evident că rugăciunea este un exericțiu de seriozitate pe care trebuie să îl facem pentru a ajunge să fim mai aproape de Dumnezeu Tatăl.[59]

La fel de bine dacă voim să ne fie ascultate rugăciunile trebuie să știm că ele trebuie făcute într-un duh de seriozitate. Nu putem să cerem lucruri serioase lui Dumnezeu din moment ce mintea nostră mumblă alandala și nu suntem deloc atenți cu modul în care o facem. Rugăciunea este o formă de comuniune cu Dumnezeu. Dacă voim să fim în legătură cu Dumnezeu la fel de bine trebuie să știm că rugăciunea este o modalitate de a o face. Este adevărat că în această viață sfinții părinți și autorii biblici ne spun că suntem numai într-o comuniune parțială cu Dumnezeu. Numai în viața care va venii vom ajunge să "Îl vedem pe Dumnezeu față către față." Prin urmare trebuie să luăm în serios legătura noastră cu Dumnezeu. Aceasta fiindcă ea este cel mai important lucru din toate câte există. Pentru cei care nu sunt deprinși cu seriozitatea este adevărat că rugăciunea poate să fie un exercițiu de seriozitate. Zilnic câteva minunte trebuie să ne rugăm, trebuie să fim serioși și la fel de bine trebuie să ne coborâm în noi înșine pentru ca să ne elibnerăm de tot ceea ce ne oprește să ne rugăm cu atenție și curat. Este evident că rugăciunea ne ajută în drumul seriozității. După cum am spus sunt mulți neserioși care vor să se schimbe dar nu știu cum. Ei bine ei trebuie să știe că se pot schimba prin rugăciune. Dacă se roagă ei vor trebuii să fie serioși fiindcă numai în acest mod în cele din urmă vor fi atenți la cuvintele rugăciunii. Este adevărat că

---

[58] Bartolomeu Anania, *Corupția spirituală: texte social-teologice* (Editura Eikon, 2012).

[59] Sunt din ce în ce mai puțini cei care asociază noțiunea de Dumnezeu cu cea de seriozitate. Aceasta fiindcă se consideră că nu este deloc libertate să Îl luăm în considerare pe Dumnezeu numai când suntem serioși. Realitatea este că trebuie să fim serioși fiindcă aceasta ne face să fim cât se poate de atenți cu relația noastră cu Dumnezeu. Relația noastră cu Dumnezeu trebuie să fie una dinamică. Prin dinamică înțelegem că omul este chemat la un dialog cu Dumnezeu Tatăl. Sunt unii care obiectează că nu avem cum să fim serioși cu Dumnezeu Tatăl din moment ce nu Îl putem vedea. Cum să fim serioși față de cineva pe care nu Îl vezi? Este clar că Dumnezeu Tatăl nu se poate să fie văzut cu ochiul liber dar ceea ce trebuie să știm este că deși nu Îl putem vedea pe Dumnezeu Tatăl totuși îl putem deduce. Îl putem deduce din frumusețea naturii, din gingășia florilor, din lumina soarelui sau din cristalul izvoarelor de munte. Iată că Dumnezeu Tatăl nu este total stărin de noi și prin urmare pentru a ajunge să fim în comuniune cu El trebuie să fie serioși.

rugăciunea nu este numai un simplu exercițiu de seriozitate fiindcă ea este mult mai mult. În acest sens este bine să știm că dacă ne rugăm în cele din urmă vom ajunge să ne dăm seama că rugăciunea ne influențează caracterul. Ne influențează caracterul în spre seriozitate. Iată de ce este bine să fim atenți cu timpul în care ne rugăm și să facem ca starea din timpul rugăciunii să ne devină un fel de stare permanentă. Părerea noastră este că fără doar și poate nu se poate vorbii de rugăciune separat de seriozitate. Aceasta fiindcă toți sfinții și părinții duhovnicești ai ortodoxiei când o fac sunt cât se poate de atenți la cuvintele rugăciunii. Prin urmare efectul psihologic pe care îl are rugăciunea auspra noastră este unul benefic. Rugăciunea ne face să fim serioși și să ne dăm seama că numai prin seriozitate vom ajunge să avem o legătură stabilă cu Dumnezeu. Este de la sine înțeles că nu putem să vedem rugăciunea separată de seriozitate.[60]

O altă metodă care evident că ne poate ajuta în drumul seriozității este fără doar și poate spovedania. După cum știm spovedania este una dintre cele șapte taine ale Bisericii. Prin spovedanie în primul rând voim să obținem iertare de păcatele pe care le-am făcut. Că suntem păcătoși ne-o spune experiența vieții de zi cu zii. Facem păcate și adevărul este că unii sunt cu adevărat extrem de dedicați păcatului. Așa se face că păcatele devin o patimă. Iată de ce trebuie să știm că spovedania este o luptă cu păcatul. Aceasta fiindcă păcatul este cel care ne face să nu mai știm exact ce este virtutea. Dacă vom să spunem lucrurilor pe nume, este bine să știm că în plan duhovnicesc păcatul este o neseriozitate. Este o neseriozitate fiindcă este o încălcare a voii lui Dumnezeu. Păcatul este cel care ne face neserioși. Aceasta se poate vedea în viața de zi cu zi: bețivul când se îmbată este total ireponsabil și nu mai ține cont de nimic serios, mâniosul când se mânie nu mai știe că trebuie să își păstreze cumpătul și să fie cât se poate de atent cu comportamentul lui. Leneșul este fără doar și poate o persoană care nu mai știe că trebuie să ia munca în serios și nu mai depune nici un efort. Enumerarea ar putea continua. Este evident că atunci când păcătuim nu suntem oameni serioși. Aceasta fiindcă nu putem să spunem că am păcătuit cu toată seriozitatea. Nu este posibil să facem o astfel de afirmție fiindcă păcatul nu este deloc compatibil cu seriozitatea. Trebuie să fugim de păcat fiindcă el ne face să devenim neserioși. Să aibă păcatul un asemenea efect asupra omului? Fără doar și poate că da. Păcatul ne face să nu mai fim serioși mai ales în relația sau legătura noastră cu Dumnezeu. Este evident că trebuie să evităm păcatul fiindcă el nu face decât să relativizeze legătura noastră cu Dumnezeu. Trebuie să știm că este adevărat că legătură noastre cu Dumnezeu nu poate să fie una absolută fiindcă numai Dumnezeu este o ființă absolută. Totuși, putem să avem o legătură serioasă cu Dumnezeu. Mai toți sfinții au avut o astfel de legătură și prin urmare și noi trebuie să o avem. Păcatul este cel care ne face neserioși în raport cu Dumnezeu. Nu avem cum să fim în comuniune cu Dumnzeu și în același timp să fim cât se poate de obișnuiți cu păcatul. Trebuie să evităm păcatul și în acest mod în cele din urmă vom ajunge să obținem și seriozitatea.[61]

Este adevărat că atunci când mergem nu face decât să ne facem un proces al conștiinței. Cu toții avem nevoie să avem o conștiință curată fiindcă numai în acest mod în cele din urmă vom ajunge la pacea sufletului. Iată de ce este bine să știm că spovedania este un lucru serios și trebuie să fie privită cu seriozitate. La fel de bine și preotul duhovnic trebuie să privească problema spovedaniei cu seriozitate. El știe că prin punerea mânilor i se conferă penitenului harul iertării păcatului. Ar putea să fie unii care să spună că nu putem să fim siguri că cu adevărat că păcatele se iartă prin spovedanie. Că păcatele se pot ierta prin spovedanie ne-o spune Domnul Iisus Hristos fiul lui Dumnezeu când după înviere le-a zis apostolilor: "luați Duh Sfânt; cărora *veți* ierta *păcatele vor fi* iertate și cărora *le veți ține*, *ținute vor fi*" (Ioan 20, 22-23). Este evident că păcatele se iartă celor care doresc aceasta fiindcă numai în acest mod în cele din urmă vom ajunge să știm care este sensul adevărat al spovedaniei. Fiindcă spovedania implică un proces al conștiinței este bine să știm că în cele din urmă ne ve face să păștim și pe drumul seriozității. Aceasat fiindcă pentru a ajunge la seriozitate trebuie să trecem și prin proba curățirii conștiinței. Trebuie să ne curățim conștiința fiindcă numai așa în cele din urmă vom ajunge să fim împăcați cu noi înșine. Trebuie să fim împăcați cu noi înșine în tot ceea ce facem fiindcă așa vom ajunge să fim

---

[60] Sfântul Paisie Aghioritul, *Despre rugăciune* (București, 2013).

[61] Pentru cei care sunt începători în viața duhovnicească este bine să știe că păcatul este fără doar și poate cel care ne schimonosește sufletul și pentru aceasta el trebuie eliminat. Ajungem să facem aceasta prin spovedanie. Mărturiile sfinților părinți este că Dumnezeu conferă harul său iertători celor care se spovedesc cu sinceritate. Prin urmare iată că spovedania nu este numai un exercițiu de seriozitate ci la fel de bine și unul de sinceritate. Cu cât suntem mai sinceri cu atât mai bine în spovedanie. Știm că spovedania este una care ne cere să ne facem un proces de conștiință. Trebuie să ce cercetăm conștiința fiindcă de multe ori facem păcate fără să ținem cont de ele. Este evident că păcatul poate să fie stârpit din inima omului dacă el se spovedește cu seriozitate. Sunt mai mulți care se spovedea formal și nu sunt serioși cu această taină a bisericii. Iată de ce trebuie săm privim spovedania cu seriozitate și nu ca o simplă formalitate pe care o facem în grabă.

cât se poate de serioși. Nu putem să fim serioși dacă conștiința noastră ne mustră. Trebuie să găsim o metodă de a ne liniștii conștiința și aceasta este spovedania. Un om serios este o persoană știe că harul lui Dumnezeu lucrează prin spovedanie și în cele din urmă îl va face să fie cât se poate de eliberat de povara păcatelor pe care le poartă. Trebuie să fim atenți cu spovedania fiindcă după cum am spus ea nu poate să fie tratată cu neseriozitate. Iată de ce spovedania am spus că este un exercițiu de seriozitate. Trebuie să fim serioși în tot ceea ce facem dar mai ales în spovedanie. Sunt unii care voiesc să scape de păcatele lor dar se rușinează să le spună la spovedanie. În acest mod în cele din urmă ei nu reușesc să se elibereze de povara morală ce îi apasă. Spovedania prin urmare trebuie să fie însoțită de un proces al conștiinței care să ne facă să fim mai atenți cu viața noastră. În acest sens prin spovedanie ajungem să ne autoevoluăm moral și să știm unde ne situăm.[62]

Un alt lucru pe care trebuie să îl tratăm cu seriozitate și care le fel de bine trebuie să fie un exercițiu de seriozitate este fără nici o îndoială împărtășania. Știm că împărtășania a fost instituită la Cina cea de Taină de Domnul Iisus Hristos. Au trecut aproape 2000 de ani de la acel moment și ar fi unii care s-ar putea întreba dacă împărtășania mai este un lucru actual pentru viața noastră duhovnicească și mai ales pentru nevoia noastră de seriozitate? Cu ce se leagă împărtășania de seriozitate? Nu sunt aceste două lucruri cât se poate de separate una față de alta? Adevărul este că împărtășania este legată de seriozitate. De ce este așa? Împrtășania este legată de seriozitate fiindcă în ea există o prezență harică. Atunci când preotul se roagă în altar pentru sfințirea pâinii și vinului ele se umplu de o prezență harică a lui Hristos. Sunt mai multe cazuri care ne spun că pâinea și vinul din împărtășanie nu sunt doar două simple elemente fizice ci la fel de bine și două elemente harice. Harul lui Dumnezeu este un lucru nevăzut dar la fel de bine el poate să fie simțit cu sufletul. Pe parcursul timpului au fost mai multe mărturii ale creștinilor ortodocși care au mărturisit că există har în spovedanie și împărtășanie. Aceasta fiindcă ele prefigurează trupul și sângele lui Iisus. Iată de ce fiindcă este încăcată de har fără doar și poate că împrtășania este un lucru serios și de care trebuie să ne apropiem cu vrendicie. Încă de acum 2000 de ani Sfântul Pavel ne spunea că cei care se apropie de împărtășanie cu nevrednicie se pot îmbolnăvii sau la fel de bine pot să sufere mai multe pagube. Aceasta fiindcă împărtășania presupune fără doar și poate seriozitatea noastră. Dacă suntem serioși în ceea ce privește împărtășania în cele din urmă vom ajunge să beneficiem de pe urma ei. Iată care este sensul împărtășaniei și pe care trebuie să îl avem în vedere. În nici un fel nu trebuie să ne gândim la împărtășanie ca la un lucru neserios și care nu necesită seriozitatea noastră. Trebuie să fim oameni serioși fiindcă numai așa în cele din urmă vom ajunge să fim cât se poate de desăvârșiți și de integrii. Toți sfinății au tratat împărtășania ca un lucru serios și au folosit-o în viața lor duhovnicească.[63]

Sunt mai mulți sfinți care au susținut că atunci când au primit împărtășania au simțit un fel de putere care îi vindeca și care îi făcea să continua luptele lor duhovnicești. Iată de ce este bine să știm că harul lui Dumnezeu este fără doar și poate o realitate ce ține de viața duhovnicească și de gradul de seiozitate la care a ajuns cineva. Pentru necredincioși și atei este adevărat că împărtășania nu este nimic mai mult decât pâine și vin fiindcă ei nu cred în harul lui Dumnezeu. După cum am spus împărtășania este pâne și vin dar este mai mult decât atât. Este o jertfă pe care am adus-o lui Dumnezeu. A aduce jertfă lui Dumnezeu este fără doar și poate un fapt al seriozității. Prin urmare nu putem să primim împărtășania fără să fim serioși sau fără să fim conștienți că ea este o parte din harul lui Dumnezeu pe care îl avem cu noi. Iată de ce este bine să știm că seriozitatea se leagă de împărtășanie. Trebuie să fim convinși de faptul că atunci când ne împărtășim nu facem nimci altceva decât să intrăm în comuniune cu Iisus cel care a și instituit împărtășania. Iisus a fost Fil lui Dumnezeu și de mai multe ori El a spus că cine se îmăpărtășește este în comuniune cu El. Prin urmare a ne împărtășii înseamnă că fim în comuniune harică și duhovnicească cu Iisus. Este evident că aceasta ne spune de cât de importantă și de serioasă este împărtășania și cât de serios trebuie să o privim. Este evident că pentru cei care nu sunt conștienți împărtășania este un alt exercițiu al seriozității. Omul devine mai serios dacă se împrtășește cu vrednicie fiindcă în ajutor îi vine și harul lui Dumnezeu. Ce mâgâiere mai mare putem să avem atunci când știm că harul lui

[62] Petre Vintilescu, *Spovedania și duhovnicia* (Alba Iulia, 1995).

[63] Experiența sfințeniei este una care se leagă se seriozitate. Aceasta fiindcă numai omul serios în cele din urmă va ajunge să fie cât se poate de atent cu împrtășania. Sunt mai multe lucruri care ne spun că împărtășania nu este numai o pâine și vim ci la fel de bine este și o prezență harică. Trebuie să fim deplin convinși de aceasta fiindcă așa în cele din urmă vom ajunge să ne împărtășim cu harul care există în împărtășanie. Harul este un lucru care se primește în seriozitate sau mai bine spus într-o stare de seriozitate. Aceasta fiindcă harul lui Dumnezeu ajunge să ne pătrundă și să ne confere o anumită dispoziție a sufletului. Harul se manifestă printr-o *bucurie a seriozității* pe care credinciosul ajunge să o simtă în sufletul lui. Iată de ce trebuie să știm că împărtășania este un lucru serios și care ne face să fim cât se poate de împăcați cu noi înșine. Harul lui Dumnezeu este cel care ajunge să ne susțină spre o stare de seriozitate atunci când nu o avem.

Dumnezeu ajunge să ne vină în ajutor când ne-am angajat pe drumul seriozității? Sunt mulți care nu i-au în serios împărtășania și probabil că pentru acesta și Biserica în sine este privită cu foarte multă neseriozitate și cu multă neatenție. Trebuie să știm că lucrurile care vin de la Hristos sunt serioase și trebuie să le privim cu seriozitate. Numai așa în cele din urmă vom ajunge să devenim oameni serioși care să fim cât se poate duhovnicești. Împărtășania este un lucru pe care L-am primit de la fiul lui Dumnezeu și pentru aceasta este bine să știm că trebuie să o valorificăm. Numai așa în cele din urmă vom ajunge să devenim cât se poate de serioși și să știm ceea ce înseamnă să fim seiroși. Sunt mulți care sunt de părere că ei pot să fie serioși și fără de împărtășanie. Ei bine ceea ce ne ajută împărtășania este să ajungem să ne permanentizăm statea de a seriozitate. Avem nevoie de aceasta fiindcă numai așa în cele din urmă vom reușii să realizăm o personalitate deplină a seriozității.[64]

Se spune că într-o țară trăia un om cu nume Ilie care a muncit 25 de ani și a astrâns o avere foarte mare. Toată lumea zicea:

- Ce fericit trebuie să fie Ilie.

Întâmplarea a făcut că mai multe necazuri și nenorociri s-au abătut asupra casei lui și Ilie și soția lui sărăciră atât de mult că a trebuit ca un vecin milos să îi ia ca slujitori la casa lui. Într-o zi la casa vecinului au avenit niște oaspeți. Dintr-o discuție în alta când Ilie a trecut prin curte vecinul le-a spus oaspeților:

- Îl vedeți pe cel care merge prin curte?

- Da. Ce este cu el?

- A fost cel mai bogat om din ținutul nostru.

- Păi și cum a ajuns slujitor în casa ta?

- Ei a dat mai multe necazuri peste el.

- Putem să îl chemăm la masă cu noi?

- Dacă așa doriți.

- Domnule din curte, haideți la masă cu noi!

- De ce?

-Să gustați ceva bun de mâncare!

- Vin dacă mă lăsați să o aduc și pe soția mea.

- Să vină, nu ne deranjează.

Ilie și soția lui au venit la masă.

- Domnule Ilie am auzit că ați fost un om bogat, a început unul dintre oaspeți.

- Așa este. La un moment dat am fost cel mai bogat om din tot ținutul acesta.

- Și cum este acum să fiți simplu slujitor? Nu este dureros?

- Nu. Deloc. Vedeți eu am fost un om care am căutat fericirea și de abea acum de 2 ani de când sunt aici slujitor la casa vecinului meu am găsit-o. Dacă nu credeți întrebați-o pe soția mea.

- Așa este doamnă?

- Așa este, a început doamna. Vedeți noi am fost oameni foarte bogați și din pricina bogăției nu avem liniște deloc. Eram tot cu gândul la ea și la modul în care vom ajunge să o investim și la Dumnezeu și la mântuirea sufletului nu ne gândeam de loc. După ce ne-am pierdut averea în cele din urmă am devenit liniștiți și avem timp berechet să ne gândim la mântuirea sufletului.

- Foarte interesant. Nu am mai văzut oameni ca dumneavoastră, a zis unul dintre oaspeți.

Întâmplarea de mai sus este una care ne spune că de multe ori bogăția mult râvnită pe care mai mulți dintre noi o voim nu este un răspuns la problemele noastre. Se poate întâmpla să avem multe bogății și să fim lipsiți de una dintre cele mai elementare caracteristi: seriozitatea. Sunt mai multe persoane care au tot ceea ce își doresc mai puținj seriozitatea. Sunt mulți oameni bogați care nu au nici un caracter și care consideră că tot ceea ce trebuie să aibă n această viață este bogăția. Bogăția nu aduce cu sint și seriozitatea. Putem să fim oameni extrem de bogați fără să fim deloc serioși. Iată de ce este bine să știm că trebuie să neluptăm de multe ori pentru a ajunge în cele din urmă să fim cât se poate de serioși.[65]

Sunt extrem de mulți oameni care sunt minimaliști și care consideră că dacă au bani și averi multe nu mai este nevoie de nici o seriozitate. Totuși când aceste averi și bani mulți le sunt amenințate ei devin extrem de serioși. Este vorba de o seriozitate lumească. Sunt mulți care sunt extrem de serioși cu păcatul de exemplu. Este cu adevărat demn de remarcat de cât de multă seriozitate dau dovadă de exemplu homosexualii și lesbienele

---

[64] Sfântul Nicodim Aghioritul, Neofit Kavosokalivitul, *Deasa împărtășanie cu tainele lui Hristos* (Alba Iulia, 2017 reeditare).

[65] Grigorie Diacenko, *Lupta cu păcatul* (Galați, 2016).

când vine vorba de orientarea lor sexuală. Ei aratră ce mai crasă lipsă de seriozitate în ceea ce privește păcatul și morala creștină dar sunt cât se poate de serioși cu promovarea modului de viață *accept*. Ei organizează periodic marșuri pentru acceptarea minorităților sexuale, pentru a drepturilor persoanelor de același sex și pentru căsătoriile legale dintre aceleșai sexe. Este cu adevărat trist că aceste fapte au loc și trebuie să știm să ne ferim de ele. Există o seriozitate aparentă a celor care i-au răul în serios. Este de fapt o seriozitate falsă de care trebuie să ținem cont și de care nu trebuie să ne lăsăm amăgiți. Sunt de exemplu unii bețivi care ne miră prin conștințiozitatea lor. Zilnic se duc la bar sau la crâșmă cu o punctualitate și o seriozitate care ne lasă uimiți. Este vorba de o seriozitate falsă care este expresiei a patimii ce este un păcat recurent în viața omului.[66]

O altă modalitate prin care poate să fie depinsă seriozitatea este prin a face pelerinaje. Este bine să știm că pelerinajele sunt cele care ne fac să fim cât se poate de atenți cu problema seriozității. Aceasta fiindcă atunci când facem un pelerinaj pe la o mănăstire de fapt nu facem decât să ne dez-lumin. Cu toții avem nevoie ca la un moment dat să ieșim din lume și din toate problemele ei și cu toate neliniștile ei. Așa se face că pelerinajul este fără doar și poate un fapt ce ne face la un anumit nivel să ne *dez-lumim*. Ajungem să ne dez-lumim fiindcă în acest mod în cele din urmă vom realiza că lumea este una care nu se bazează pe seriozitate. Sunt mai mulți patroni care angajează mai mulți oameni pentru ca la puțin timp să le spună că nu îi mai poate plătii și îi lasă șomeri. Sunt mai multe organizații publice care în loc să simplifice lucrurile nu fac decât să le complice. Sunt mai multe promisiuni pe care edilii marilor metropole le fac pentru ca la scurt timp să uite de ele și sunt mai multe organizații sociale care își propun să rezolve problemele minorităților etnice pentru ca mai apoi să nu facă nimic pe această temă. Iată prin urmare că este adevărat că lumea din jurul nostru este compalce într-o stare de neseriozitate. Pentru aceasta avem nevoie de un mediu în care seriozitatea să fie la ea acasă. Acest mediu este fără doar și poate mănăstirea. La mănăstire ajungem să fim cât se poate de liniștiți și la fel de bine să ne găsim pe noi înșine. Pentru mulți un pelerinaj la mănăstire nu este nimic mai mult sau mai puțin decât o ieșire în spre seriozitate. Trebuie să fim oameni serioși fiindcă în acest mod în cele din urmă vom ajunge ca viață noastră să meargă pe făgașul normal și firesc. Când suntem persoane ale seriozității în cele din urmă vom ajunge la realizarea propriei noastre seriozități. Contactul cu mediul monahal este pentru unii o experiență cât se poate de ciudată și străină. De ce să mergi să vizitezi un loc în care oamenii nu mai vor să știe de lume sau mai bine spus s-au retras din lume? Facem aceasta fiindcă în cele din urmă cei care s-au retras din lume nu au făcut-o fiindcă au dispreţuit lumea ci mai mult păcatul din lume care de cele mai multe ori este unul cât se poate de firesc și de obișnuit. Odată ce suntem contaminați de păcat este adevărat că ne pierdem seriozitatea de care trebuie să dăm dovadă fiindcă suntem creștini ortodocși.[67]

Viața duhovnicească sunt nici o formă nu poate să fie desprinsă de seriozitat. Aceasta fiindcă seriozitatea este un lucru ce se subînțelege când vorbim de viața duhovnicească. În această carte ne-am propus să analizăm mai mult și mai profund ce este și cum este seriozitatea în viața duhovnicească. Toți oameni duhovnicești sau mai bine spus oamenii plini de Duhul Sfânt al lui Dumnezeu sunt persoane ale seriozității. Aceasta fiindcă după cum am spus comuniunea duhovnicească cu Dumnezeu este un lucru care se manifestă prin seriozitate. Suntem duhovnicești fiindcă sunhtem serioși și invers: suntem serioși fiindcă suntem serioși. Iată prin urmare că viața duhovnicească este una care este complementară vieții duhovnicești și de ea trebuie să ținem cont în tot ceea ce facem. Trebuie să insistăm cât mai mult pe viața duhovnicească și pe tot ceea ce ține de ea. Viața duhovnicească ne face să ne dăm seama că seriozitatea este un fapt pe care să vină și din harul lui Dumnezeu. Când harul lui Dumnezeu vine peste noi este cât se poate de adevărat că în cele din urmă ajungem să simțim în inimile și în sufletele noastre o stare de seriozitate. Sunt mulți care sunt de părere că trebuie să separăm cât se poate de mult starea de seriozitate și de viața duhovnicească fiindcă ele nu au nimic în comun. Iată prin urmare că trebie să atenți cu seriozitatea. Seriozitatea nu este un scop în sine ci este mai mult dispoziția propice prin care ajungem să

---

[66] Iosif Vatopedinul, *De la moarte la viață* (Iași, 2017).

[67] Lumea de azi este cât se poate de *împăcată* cu păcatul. Este firesc ca în orașele și satele noastre să fie bețivi, să fie unii care înjură și blastămă, să fie șmecheri și prostituție. Cu toate acestea au ajuns să fie considerare de mult ca fiind lucruri normale și firești. Ei bine, ele nu sunt normale și firești și este bine să știm că sunt mulți care le văd chiar așa cum sunt: anormale și nefirești. Așa se face că aceste persoane iasă din lume și devin călugări. Călugării autentici sunt oameni serioși care mai dincolo de toate iau viața creștin ortodoxă în serios. Pentru aceasta când facem un pelerinaj nu facem decât să intrăm în contact cu oameni serioși și cu un mediu al seriozității. Trebuie să știm că mediul monahal este un mediu al seriozității și este bine să rămână așa. Seriozitatea este o realitate a lumii monahale și nu trebuie să chestionăm acest mare adevăr. Pentru unii este mai greu de acceptat că monahii sunt oameni ai seriozității fiidncă ei consideră că în nici un fel nu pot să fie serioși ci mai mult lași fiindcă au părăsit lumea. A părăsii lumea nu înseamnă lașitate ci mai mult curajul de a ducve o viață creștin ortodoxă profundă.

ne împărtășim de harul lui Dumnezeu. Se știe despre un călugăr că mai înainte de a intra în mănăstire a fost un comic. Așa se face că de cum a intra în mănăstire avea o atitudine comică față de toată viață din mănăstire fiindcă aceasta a fost profesia lui să ia în derândere tot ceea ce era în jurul lui. Aceasta până într-o zi când egumenul i-a spus că dacă nu devine serios cu viața călugărească va trebuie să îi ceară să părăsească mănăstirea. Se spune că acel călugăr ce a fost comic în cele din urmă și-a schimbat atutidinea și nu a mai fost scos din mănăstire. Iată de ce este bine să știm că atunci când facem un pelerinaj facem un exercițiu de seriozitate. Avem nevoie de seriozitate fiindcă numai așa în cele din urmă putem să vedem lucrurire realist și cum sunt ele. Iată că monahismul creștin ortodox este fără doar și poate un exemplu de seriozitate într-o lume mult prea instabilă.[68]

CAPITOLUL 4

SERIOZITATEA CA VIRTUTE MORALĂ ÎNTR-O LUME SUPERFICIALĂ

Sunt mai multe virtuți creștin ortodox pe care le propovăduiește Biserica dintre cele primele trei sunt: credința, nădejdea și dragostea. Virtuțile creștin ortodox nu sunt niște simple fapte abstracte ci mai mult realități pe care omul este chemat să le pună în practică. Iată prin urmare că fiindcă este o vritute seriozitatea este un fapt pe care omul poate ajunge să o trăiască și să o experimenteze la nivel ontologic. Cu toții avem nevoie de seriozitate la un nivel mai mic sau mai mare dar ceea ce trebuie să știm este că seriozitatea în cele din urmă provine de la Dumnezeu. Modul în care Dumnezeu Tatăl a creat lumea, universul și pe om ne spune că a făcut-o cu toată seriozitatea. Dumnezeu nu a făcut lumea arbirar ci a luat-o în serios și pentru aceasta și noi trebuie să luăm lumea în serios. Lumea este un lucru serios și noi la fel de bine sunt creațiile unui Dumnezeu serios. Trebuie să nu avem nici o îndoială de aceasta și să vedem tot ceea ce există în lumea noastră ca fiind produsul seriozității. Cei care susțin teoria conform căreia omul nu a fost creat ci mai mult este produsul evoluției se înșală amaric. Aceasta fiindcă după cum putem vedea toată lumea și tot universul au fost create cu mare seriozitate. Poate să fie hazardul sau mai bine spus nimicul serios? Nu. În nici un caz nu poate să iese din hazard și din nimic seriozitate. Iată de ce este bine să știm că seriozitatea este o realitate a lumii fiindcă ea provine de la Dumnezeu. Poate părea ciudat pentru unii când spunem că Dumnezeu este serios fiindcă există atât de multă neseriozitate că este clar că ei se îndoiesc de seriozitatea lui Dumnezeu. Nu avem nici un motiv să ne îndoim de seriozitatea lui Dumnezeu dacă mai mulți oameni din lumea naostră sunt neserioși. Iată ce spunea în acest sens gânditoarea franceză Annie Dillard: "divinitatea nu glumește! Universul nu a fost creat în glumă, ci cu mare seeriozitate de către o Putere care este fără de măsură de tainică, sfântă și primitoare!" Am blasfemia dacă am spune că Dumnezeu nu este serios fiindcă cu adevărat El este originea seriozității după cum am afirmat în rândurile de mai sus.[69]

Pentru cei necredinioși este adevărat că ei vor găsii sursa sau originea neseriozității numai în propriul lor caracter și nu vor merge mai mult decât ceea ce le permite propria lor personalitate. Noi cei credincioși știm că seriozitatea vine de la Dumnezeu fiindcă ea s-a născut în Dumnezeu. Nu poate fi nici o îndoială că seriozitatea etse un atribut al lui Dumnezeu care ne face să fim cât se poate de atenți cu existența Lui. Omul care nu crede în Dumnezeu ajunge într-un fel de se autodeifică sau mai bine spus ajunge de deifică anumite lucruri ale propriei sale persoanlități sau ale lumii din jur. Acest proces are loc conștient de cele mai multe ori și inconștient de cele mai puține ori fiindcă sunt mult prea multe lucruri din ființa omului care îl leagă de Dumnezeu. Iată prin urmare cât de discrepantă este lumea noastră: în timp ce sfinții lui Dumnezeu voiesc să se lege cu toată ființa lor de Dumnezeu, ateii și necredincioșii vor să se desprindă cu toată ființa lor de Dumnezeu. Este evident că o astfel de discrepanță nu poate să rămână fără de nici un fel de considerație fiindcă în cele din urmă aici vorbim de natura umană. Trebuie să ne legăm de Dumnezeu și să ținem de Dumnezeu cu toată ființa noastră și cu toată

---

[68] Gheorghios S. Kroustalakis, *Gheornda Efrem Katunakiotul: teologul și pedagogul pustiei* (Galați, 2017).

[69] Atunci când suntem serioși nu facem decât să fim după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Dumnezeu nu poate să fie conceput decât ca fiind serios fiindcă tot ceea ce a creat El a creat cu multă seriozitate. Iată de ce nu putem să separăm noțiunea de seriozitate de noțiunea de Dumnezeu. Aceste două noțiuni se leagă una de alte și sunt cât se poate de complementare. Trebuie să știm că seriozitatea de fapt nici nu ar putea fi gândită și nici nu ar fi putea concepută în afară de Dumnezeu și de existența Lui. Cu alte cuvinte este adevărat că seriozitatea este un atribut al lui Dumnezeu. Mai mult decât atât am putea spune că Dumnezeu este atotserios fiindcă El este maximul de seriozitate sau mai bine spus absolutul de seriozitate la care se poate gândii cineva. Iată prin urmare că seriozitatea este cea care ne face să fim cât se poate de atenți cu raportarea noastră la Dumnezeu. Atunci când suntem serioși nu facem decât să ne asemănăm cu Dumnezeu care după cum am spus este înseși seriozitatea întruchipată.

seriozitatea. De multe ori Dumnezeu ne teastează seriozitatea și ne spupune la mai multe teste. Unul dintre cele mai mari teste la care ne spune Dumnezeu este faptul că deși pe Dumnezeu tatăl nu Îl putem vedea cu ochii noștrii totuși trebuie să Îl luăm în serios. Trebuie să vedem problema existenței lui Dumnezeu cu cea mai mare seriozitate fiindcă după cum am spus Dumnezeu este cel care ne i-a pe noi ca fiind serioși. Dacă Dumnezeu nu ar privii lumea cu seriozitate probabil că această lume nu ar mai fi existat de mult. Iată de ce este bine să știm că lumea noastră este un lucru care ține foarte mult de seriozitatea lui Dumnezeu. Iată de ce ca răspuns la seriozitatea lui Dumnezeu la fel de bine și omul trebuie să fie o persoană serioasă. Aceasta fiindcă după cum știm Dumnezeu așteaptă reciprocitate de la noi oamenii. Viața duhovnicească este un lucru ce ne face să fim cât se poate de deschiși în spre seriozitatea care vine de la Dumnezeu fiindcă în cele din urmă ține de noi dacă vom ajunge să cultivăm seriozitatea. Este bine să fim serioși fiindcă în acest fel facem un lucru care este pe placul lui Dumnezeu.[70]

Că trăim într-o lume care nu pune mare preț pe seriozitate nu este nici o îndoială. În lumea noastră există mai multe lucruri care ne spun că în nici un fel în mare omul serios nu este apreciat ci din contră desconsiderat: în școală copii silitori sunt denumiți tocilari, angajații conștienți niște lingăi, funcționarii care nu primesc mită niște neisprăviți, polițiștii care își fac meseria niște gogomani, părinții care își cred copii cu mare grijă niște demodați etc. Iată prin urmare că ne seriozitatea este un lucru ce ne face să fim cât se poate de nepopulari. De ce să nu spunem că de cele mai multe ori lumea găsește seriozitatea ca fiind învechită și plictisitoare. Cum să fi serios când te poți distra fără să te perpelești cu munca și cu creștrea copiilor? Lumea noastră pune de multe ori mare preț pe vedetele rock care promovează un mod de viață libertin și fără de mari constrânegri morale. Moralitatea este la fel de bine o temă care în nici un fel nu prea este acceptată de lumea de azi și de fapt de lumea din toate timpruile. Este bine să îți faci drumul la vârful piramidei fără să îți ridici mai probleme dacă ceea ce faci este moral. Acesta fiindcă moralitatea nu prea contează în zilele noastre. Este moral să îți faci tatuaje? Este moral să porți cercel în ureche dacă ești băiat? Este moral să te îmbeți și să mergi pe trei căi acasă? Este moral să îți sabotezi colegii de muncă pentru a ajunge pe un post mai bine plătit? Sunt numai câteva dintre marile dileme morale cu care ne confruntăm în zilele noastre. Vedem în zilele noastre că unii se îmbogățesc pe spatele celor mici și ne însemnați și cei care o fac au tupeul de a se comporta ca și cum nimic neobișnuit nu s-a întâmplat. Iată de ce trebuie să știm că a fi un om moral în zilele noastre este cu adevărat o dovadă de seriozitate. Este o dovadă seriozitate fiindcă înseamnă că ai ajuns să îți iei în serios chemarea de creștin ortodoxă. Câți dintre noi ne luăm chemarea de creștin ortodocși în serios? Adevărul este că foarte puțini. Iată de ce este bine să știm că în cele din urmă moralitatea este o expresie a seriozității.[71]

În lumea noastră există un cult al banului, al puterii și al plăcerii. Aceste trei lucruri sunt valori puternice pe care lumea ajunge să pună mare preț dacă nu sunt cu adevărat adevărate absoluturi ale vieților noastre. Iată de ce este bine să știm că trebuie să fim atenți cu ele. Banul pentru cei mai mulți înseamnă prosperitate și fericire. Unii sunt atât de obsedați de bani că ajung să nu mai țină cont de nici un fel de moralitate și de nici un fel de seriozitate. Este bine să știm că viața duhovnicească consideră că există un demon al iubirii de bani care îl poate scoate din minți pe om și îl face să ajungă chiar să omoare pentru bani. Cât de multe crime nu au avut loc în lumea noastră din pricina banilor? Banul nu este rău în sine dar cel care se lasă pradă lui ajunge să fie stăpânit de diavolul banilor mamona. Este evident că trebuie să ne ferim de iubirea excesivă de bani. Pentru lumea de azi banul este o valoare mai presus de familie și de credința în Dumnezeu. Cei care au bani în zilele noastre sunt văzuți ca adevărați eroi sociali ai lumii noastre. Cu bogații se fca emisiuni de televiziune, se fac interviuri pe ziare și pe internet, se fac uneori și filme. Acesta fiindcă lumea de azi are un cult al banului în care cei care au bani sunt cu adevărat demirgii lumii noastre. Se consideră că numai cine are bani este o persoană care este serioasă. Cu alte cuvinte banii te fac un om serios. Să fie oare lucrurile chiar așa? Adevărul este că nu sunt așa. Trebuie să

---

[70] Evsevios Vittis, *Plăcerea și durerea* (volumul 1 și 2).

[71] Este cât se poate de adevărat că omul moral este un om serios. El este serios fiindcă știe că sunt lucruri care se fac și lucruri care nu se fac. Iată de ce trebuie să fim cât se poate de atenți cu seriozitatea fiindcă ea se leagă de moralitate. Nu putem să spunem despre un om imoral că este unj om serios. Nu putem să spunem de cei care fac parada homosexualilor că sunt oameni serioși fiindcă fără doar și poate ei nu sunt oameni serioși. Nu sunt oameni serioși fiindcă deși ei știu ceea ce este moral în cele din urmă resping moralitatea și nu ajung să o slujească și o să o pună în aplicare. Iată de ce trebuie să deprindem seriozitatea prin a ne învăța ceea ce este moralitatea. Nu trebuie să ne bazăm numai pe instinct. Sunt mai mulți care consideră că moralitatea este un lucru care ține de instinct. Cu alte cuvinte fă ce îți spune instinctul și în cele din urmă vei ajunge să fi un om moral. Sunt din ce în ce mai puțini cei care se gândesc la moralitate ca la un lucru care se leagă de seriozitate fiindcă adevărul este că moralitatea nu contează prea mult în zilelel noastre. Iată de ce este bine să facem ca moralitatea să fie o temă actuală pentru lumea de azi.

știm că banul nu este în nici un fel o realitate care poate ajunge să ne definească. Banul este o numai un mijloc prin care noi ajungem să supraviețuim în această lume. Banul nu trebuie să fie supraapreciat fiindcă nu se ajunge la nici un fel de câștig de urma acestei fapt. Sunt mulți care spun că la tinerețe trebuie să se ocupe de a face bani fiindcă la bătrânețe vor ajunge să se gândească și la Dumnezeu. Gânditorul catolic spaniol Josemaria Escriva spunea că: "pentru ca să fi sfânt nu aștepta să fi bătrân: ce eroare ai comite! Începe-ți truda încă de pe acum, cu seriozitate și elan, în îndatoririle tale actuale, în munca ta, în viața ta de toate zilele..." Este evident că sunt mulți în zilele noastre care sunt într-o stare de delăsare în ceea ce privește seriozitatea. Ei își spun: de mâine voi începe să fiu serios și voi fi în cele din urmă o persoană cât se poate de morală. Azi în shcimb mă voi bucura de plăcerile acestei lumii. O astfel de gândire este extrem de răspândită în zilele noastre și trebuie să ne ferim de ea.[72]

Este cu adevărat un fapt care ne miră la un anumit nivel fiindcă sunt mai mulți care sunt cât se poate de serioși când se pune problema de bani și de putere politică dar nu dau dovadă de nici un fel de seriozitate atunci când vine vorba de Dumnezeu Tatăl. Aceste persoane sunt ca oare atunci când vine vorba de Dumnezeu. Mai mult pentru ei este cu totul compatibil ca în același timp să fi obsedat de bani și de averi și în același timp să ai și credință în Dumnezeu. Sunt mai puține cazuri de acest fel dar ele există. Iată de ce este bine să fim cât se poate de atenți cu ceea ce înseamnă seriozitatea în ceea ce privește viața cu Dumnezeu. Viața cu Dumnezeu este o avansare continuă în seriozitate fiindcă seriozitatea lui Dumnezeu este infinită. În acest sens este bine să știm că seriozitatea noastră este limitată în timp ce seriozitatea lui Dumnezeu este infinită. Totuși, adevărul este că cei car doresc să aibă cât mai multe putere sunt în mare parte persoane care nu prea țin cont de Dumnezeu și de existența Lui. Existența lui Dumnezeu este un fapt care în nici un fel nu îi face să fie serioși fiindcă nu se consideră că seriozitatea este necesară unui om puternic. Este destul să ajungi să deții o funcție importantă: ministru, secretar de stat, parlamentar sau senator pentru ca în cele din urmă să fi cât se poate de împlinit. Lumea de azi crede că prin a dobândii puterea politică în cele din urmă va ajunge și la fericire. Ce poate să fie mai frumos și mai tractiv decât ca să dai ordine și sute de mii de oameni să le execute? Iată de ce trebuie să știm că este bine să ne ferim de această sete de putere care domină lumea de azi. Unii ar putea spune că nu suntem călugări și nu are rost să ne opunem curentelor care circulă în lumea noastră. Să fie setea de putere un lucru serios? Cei care sunt împătimiți de dorința de putere susțin că cu adevărat este un lucru serios să știi să dai ordine și alții să le execute. Adevărul este că puterea nu este un garant al seriozității. Mai mulți oameni politici care au deținut funcții au fost oameni care mai ales în viața lor privată au demonstrat că sunt cât se poate de departe de seriozitate. Ei au avut mai multe excapade amoroase cu femei sau bărbați alții decât consoarta. Este evident că în nici un fel puterea nu este un garant al seriozității. Iată de ce este bine să știm că seriozitatea este o noțiune mai puternică decât puterea politică ce este una care se rezumă numai al setea de domina și a da ordine care să fie executate fără de nici un comentariu.[73]

Un alt lucru pe care lumea de azi îl reproșează seriozității și o găsește cât se poate de inconvenientă este faptul că în nici un fel seriozitatea nu este una care provoacă plăcere. Că lumea de azi este de multe ori puternic hedonistă nu este nici o îndoială. Sunt mai multe mode hedonsite în zilele noastre: de la consumul de droguri și până la sex tot ceea ce aduce plăcere este considerat în zilele noastre un bun de mare preț. Așa se face că având în vedere că seriozitatea nu aduce nici o plăcere sau mai bine spus nu aduce nici om plăcere imediată în cele din urmă ea este desconsiderată. Nu este la modă să fi serios ci este la modă să fi serios. Este cu adevărat un tablou cât se poate de dezustător în care putem vedea patroni și mari magnați de peste 60 de ani că au aventuri amoroase cu fete tinere de 20 sau 30 de ani. Aceasta fiindcă în cele din urmă *plăcerea* o este un lucru care a ajuns să fie divinizat în zilele noastre. Dacă unii găsesc plăcere în homosexualitate și lesbianism ni se spune că nu este nici o problemă ci tot ceea ce trebuie să facem este să ne urmăm propria noastră plăcere. Așa se face că goana după plăcere este una care nu mai ține cont de păcat și nici de seriozitate. De ce să fi serios fiindcă a fi serios nu

---

72 Simeon Kraiopoulos, *În pustiul lumii* (București, 2014).

73 Este adevărat în acest sens că există o formă psihotică a seiozității lumești care este ahtiată după putere. Este vorba fără doar și poate de tiranie sau totalitarism. Totalitarismul este fără fără doar și poate un fel de manifestare a unie "seriozități paranoice." Aceasta fiindcă în totalitarism cu toții trebuie să gândească la fel, cu toții trebuie să citească la fel, cu toții trebuie să simtă la fel, cu toții trebuie să trăiască la fel și cu toții trebuie să vorbească la fel. Aaprent totalitarismul este fără doar și poate un fel de seriozitate paranoică ce este impusă de un tiran sau un dictator. Tiranii sunt oameni care i-au foarte în serios ceea ce fac ei și cred că cu adevărat a tiraniza și asuprii este fără doar și poate un lucru serios. Ceea ce trebuie să știm este că în cazul tiraniei și al totalitarismului avem de a face cu cu o seriozitate paranoică sau mai bine spus cu o seriozitate schizoidă. Iată de ce este bine să știm că în cele din nu orice formă de seriozitate este cu adevărat seriozitate în adevăratul sens al cuvântului.

aduce nici o plăcere? Este o gândire pe care extrem de mulți o au în zilele noastre. Plăcerea lumească din zilele noastre în nici un fel nu poate să fie un fapt cât se poate de compatibil cu seriozitatea. Seriozitatea este cea care ne cere să fim cât se poate de încordați și cât se poate de atenți cu toate gesturile noastre. La fel de bine serioziateta este cea care ne cere să eliminăm obscenitatea din viața noastră publică. Sunt mulți pentru care obscenitatea și vulgaritatea sunt două valori mult mai mari decât seriozitatea. Dacă ești un om serios nu trebuie să vorbești procos și nici să înjuri și nici să fi vulgar. Este un exercițiu prea greu pe care foarte puțini îl fac și prin urmare nu mai este nevoie să fim serioși. Seriozitatea ne cere prea multe și în cele din urmă noi nu sutem sfinți. Dacă nu suntem sfinți înseamnă că nu trebuie să fim nici serioși. Sfinții sunt cei care sunt serioși, noi trebuie să ne vedem de plăcerile și de viața noastră care de ce să nu spunem că de cele mai multe ori este depravată.[74]

Se spune că în Rusia secolului al XIX-lea un om s-a dus cu fiica lui la târg și a vândut câteva vite. Pe drum au putut vedea că sunt urmăriți de un om misterios. Când erau aproape de o localitate în care locuia un cumnat de la omului tatăl i-a spus fetei:

- Fetița mea de aici trebuie să ne despărțim.
- De ce tată?
- Cred că omul care ne urmărește vrea să ne jefuiască.
- Și tu ce o să faci?
- Nu îți fă probleme pentru mine. Ia banii pe care i-am câștigat și mergi la casa cumnatului nostru.
- Bine dacă spui tu așa am să fac tată.

Fetita a luat banii și a plecat cu ei la casa cumnatului. În drum spre localitatea cu pricina a putut auzii strigătele tatălui ei. S-a dus și i-a spus tot ce se întâmplase măturii sale.

- Nu trebuie să îți faci nici o problemă draga mea.
- De ce?
- Fiindcă unchiul tău a plecat spre tatăl tău.
- Vai ce bine. Totul va fi bine.
- Acum mergi și te culcă.

Noaptea s-a întors cumnatul cu pricina care era și inițiatorul tâlhăriei.

- Să știi că a venit fata fratelui tău la noi.
- Da?
- Da. La ea sunt și banii pe care i-au câștigat de pe urma vinderii vitelor.
- Bine că mi-ai spus.

Când a auzit că banii sunt la fată tâlharul s-a dus pe întuneric pentru a o ucide pe fată și a îi lua banii. Pentru nu fi văzut de soția lui nu a aprins lumina. A strangulat-o pe fată și mai apoi a dat să aprindă lumina pentru a vedea unde sunt banii. Când a prins lumina a putut vedea o supriză: fiindcă fusese întuneric își stragulase chiar propria lui fiică.[75]

Întâmplarea de mai sus este una care ne spune de ceea ce se întâmplă în mare în acest duh lumesc care ajunge să stăpânească lume din jurul nostru. Este bine să știm că trebuie să fim atenți cu poftele noastre egoiste și individualiste fiindcă ele pot să ne fie fatale. Am văzut din povestea de mai sus că cu adevărat se întâmplă fapte cu adevărat deplorabile în lumea noastră în care pentru banii membrii familiei ajung să se vâneze unii pe alții ca animalele de pradă. Iată de ce este bine să știm că duhul lumesc nu este unul care este confrom seriozității. Lumea de azi are nevoie să își ridice mai des problema seriozității fiindcă numai în acest mod în cele din urmă va ajunge să își dea seama că este destul de înapoiată. S-a spus de mai mulți teologi creștin ortodocși că deși trăim într-o lume care a făcut mari progrese în sens științific și tehnic în sens moral suntem la nivelul evului mediu. Aceasta fiindcă este evident că lumea de azi este una care nu prezintă mare interes în seriozitate. Oamenii serioși sunt desconiderați și văzuți ca unii care sunt incapabili să se adapteze noilor curente ale timpului. Omul serios este în ansamplu un om incapabil să se adapteze noilor condiții de viață ale lumii moderne. El este un om care nu știe că nu trebuie să muncească serios, că nu trebuie să se gândească la properitatea localității în care tăriește, că nu trebuie să fie o persoană activă în sens cultural ci trebuie să se mulțumească cu informațiile pe care le primește de la radio și de la televizor. Este evident că trebuie să fim mult mai precauți cu problema seriozității. Aceasta fiindcă în lumea noastră se consideră că a fi pur și simplu trebuie să mergem cu valul sau mai bine spus

---

[74] Zaharia Zaharou, *Veșnicul astăzi. Călătorind cu Biserica în lumea praznicelor* (București, 2018).
[75] Alexandru Iamandii, *Veniți de prânziți* (Chișinău, 2012) pp. 143-144.

să ne lăsăm duși de val și să nu ne facem nici o problemă. Lumea noastră trăiește în ceea ce am putea spune ca un fel de *inerție a neseriozității.* Se mai fac unele descoperiri în materiel culinară și de fapt aceasta este tot ceea ce avem neovie. Dacă mâncarea este bună în cele din urmă totul este bine. Nu contează că orașele noastre sunt mizere și nici că de zeci de ani în unele orașe nu s-a mai construit nimic ci tot ceea ce contează este să facem în așa fel să nu avem nimic de muncă sau dacă avem de muncă să nu fie mult și să fie o muncă ușoară. Ce dovadă de seriozitate dau mari țări prin faptul că dacă nu ar avea emigrație nu ar mai putea să existe? Emigrația în marile state este una cât se poate de amplă și este bine să știm că lucrurile nu se opresc aici. În lumea nostră nu mai este nevoie de muncă serioasă fiindcă munca o fac cei din lumea treia și este cel mai bine să fie așa. Iată prin urmare că imaginea lumea lumii de azi este una cât se poate de departe de seriozitate și de ceea ce este seriozitatea.[76]

Prin urmare se ridică întrebarea: în această lume în care materialismul, hedonismul și egosimul sunt la ele acasă se mai poate vorbii de seriozitate sau mai bine spus mai are seriozitatea ceva să spună lumii? Sunt mulți care fiindcă sunt anarhici ar voi ca vocea seriozității să fie oprită pentru totdeauna. Putem să trăim și într-o lume a haosului și a anarhiei și nu avem nevoie de seriozitate. A venit vremea ca să stingem odată pentru totdeauna lumina seriozității în lumea noastră. Aceasta fiindcă fără doar și poate putem să trăim și fără de seriozitate. Aborigenii care tăriesc în triburi au oare ei nevoie de seriozitate? Are nevoie oare civilizația de seriozitate? Fără doar și poate că da. Putem să tărim și fără de seriozitate fiindcă în acest mod în cele din urmă vom ajunge să fim eliberați de tot ceea ce înseamnă civilizație. Că sunt mulți care detestă seriozitatea nu este nici o îndoială. Sunt mai multe culte satanice care sunt total împotriva seriozității. Se poate trăi și fără de seriozitate și se poate trăii fără de bine. Mai toți marii sataniști ai lumii au fost oameni certați nu numai cu legea și cu seriozitatea. Iată că lumea pe care ne-o propun mai multe filosofii sataniste este una în care nu este loc pentru seriozitate și ceea ce implică ea. Este bine să această realitate în vedere mai ales în zilele noastre când sunt din ce în ce mai mulți care nu văd nici un fel de valoare în seriozitate. Biserica Creștin Ortodoxă face cu adevărat un tur de forță în lumea noastră în care mai multe curente nihiliste și sataniste vor să ne facă să nu mai avem nici un fel de interes în seriozitate. Sunt mulți care fiind adepți ai antihristului susțin că a venit timpul să nu mai avem nici un fel de legătură cu seriozitatea. Seriozitatea este un fapt care s-a legat de sfinți. A venit vremea să recunoaștem: nu mai avem nevoie de sfinți fiindcă putem să trăim și fără de ei. Din cele mai vechi timpuri Biserica Creștin Ortodoxă a pus în fața noastră cultul sfinților ca fiin unul care este pentru noi un exemplu de seriozitate. Sfinții au fost oameni ai seriozității și au ajuns la un fel de maxim de seriozitate în această lume. Pentru aceasta este adevărat că sunt foarte mulți care nu mai văd necesar să avem un cult al sfinților.[77]

Prin urmare trebuie să știm că seriozitatea este un fapt care ne face să fim cât se poate de atenți cu lumea din jur și ne face să o vedem diferit. Când omul este serios înseamnă că el va vrea să stea în jurul unor oameni serioși și să știe că aceasta este cel mai bun lucru pe care trebuie să îl facă. Totuși, seriozitatea nu înseamnă tristețe. Nu trebuie să înțelegem seriozitatea ca fiind tristețe fiindcă nu este. Iată ce spunea în acest sens istoricul olandez Johan Huizinga: "orice joc poate să îl absoarbă oricând pe jucător întru totul. Opoziția joc-seriozitate rămâne totdeauna în suspensie. Inferioritatea jocului își are limita în superioritatea seriozității. Jocul se preschimbă în seriozitate iar seriozitatea în joc. Jocul se poate înălța pe culmi de seriozitate și sfințenie, unde lasă în urmă seriozitatea."[78] Este evident că trebuie să fim atenți cu ceea ce înseamnă seriozitatea sfinților. Aceasta fiindcă sfinții sunt cele mai bune exemple de seriozitate din lumea noastră. Nu vom găsii oameni mai serioși decât pe sfinții lui Dumnezeu. Este bine să știm că seriozitatea este un fapt ce în cele din urmă ne duce în spre sfințenie fiindcă nu se poate vorbii despre ea fără seriozitate. Iată prin urmare că trebuie să fim conștienți că deși sfinții nu supun despre ei totuși, ei sunt persoane ale seriozității și fac tot ceea ce ține de seriozitate. Seriozitatea este astfel o realitate a lumii noastre care ne face să fim cât se poate de deschiși în spre mesajul sfinților. Mesajele

---

[76] Nicolae al Mesogheei și Levreotica, *De la lumea vieții cotidiene la adevărul veșniciei* (Galați, 2016).

[77] Cultul sființilor pe care îl propovăduiește Biserica Creștin Ortodoxă este fără doar și poate unul care nu face decât să actualizeze seriozitatea și actualitatea ei pentru zilele noastre. Sunt mulți care nu cred în sfinți fiindcă nu cred în Dumnezeu Tatăl. Totuși există sfinți și una dintre trăsăturile morale ale sfinților a fost seriozitatea. Nu putem să ne gândim la un sfânt ca la o persoană haihui și pierdută în spațiu. La Muntele Athos exista în secolul al XX-lea zicala că sfinții vorbesc numai ceea ce sunt inspirați de Duhul Sfânt al lui Dumnezeu. Iată prin urmare că sfinții prin seriozitate ajung să conveargă voia lui Dumnezeu celor din jurul lor. Așa se face că voia lui Dumnezeu a ajuns în cele din urmă să se realizeze și să fie îndeplinită prin sfinții Săi. Cultul sfinților este fără doar și poate un cult al seriozității în sens generic sau simbolic. Acesat fiindcă vom vedea că to0ți sfinții au fost persoane serioase și care au luat credința în Dumnezeu cât se poate de serios. Iată de ce este bine să știm că seriozitatea se leagă profund de cultul sfinților.

[78] Johan Huzinga, *Homo ludens,* (București, 2008).

sfinților nu numai că sunt oferite într-un duh de seriozitate ci la fel de bine sunt și trebuie să fie primite în duhul seriozității. Iată prin urmare că unei lumi care se află în derivă morală Biserica Creștin Ortodoxă îi pune în față cultul sfinților care este fără doar și poate un cult al seriozității. Seriozitatea este o noțiune gernerică pe care fiecare dintre noi o experimentăm la nivel particular dar ceea ce trebuie să știm este că orice am face în cele din urmă am fost înzestrați de Dumnezeu cu caapcitatea de a face distincție dintre un om serios și un om care nu este serios. Aceasta fiindcă acești oameni sunt cât se poate de diferiți unul al altul. Este adevărat că sunt mulți care își ascund seriozitatea de ochii lumii și nu vor să o facă cunoscută. Aceasta fiindcă în cele din urmă a fi un om serios înseamnă a fii o persoană care să știi cum să te porți și ce cuvinte se cuvine să fie spuse și ce nu se cuvine să fie spus. La fel de bine seriozitatea poate să fie citită și din modul în care se îmbracă cineva. Aceasta fiindcă seriozitatea este un întreg ce se manifestă particular cu fiecare dintre noi.[79]

Lumea în care trăim este o lume care a a ajuns la un fel de relativism în mai tot ceea ce face. Fiindcă sunt mai mulți extremiști în această lume un curent care este opus lor este realtivismul. Relativismul este din ce în ce mai cunoscut în lumea noastră. El este cel care ne spune că nu trebuie să umblăm după valori totale ci trebuie să ne mulțumim cu valori relative. Aceasta fiindcă trebuie să fim deplin învățați cu acceptarea altor opinii. Așa se face că în sens morala devărul este manipulat și desconsiderat. Omul serios este un om care fără doar și poate că luptă pentru adevăr. Adevărul este cel care ne va face liberi ne spunea Domnul Iisus Hristos. Prin urmare avem nevoie să căutăm și să știm adevărul indifent de circumstanțele vieții din jurul nostru. Iată de ce este bine să știm că seriozitatea este o noțiune în conconrdanță cu adevărul. Orice om serios știe că nu poate să trăiască în minciună și va căuta prin toate metodele ca viața lui să fie trăită în adevăr. Iată de ce adevărul ne face să fim cât se poate de fermi în convingerile noastre. Că lumea de azi a ajuns să considere adevărul ca fiind relativ este un fapt real. Adevărul este relativ fiindcă trebuie să acceptăm și opiniile altora. Dacă ne vom uita mai bine la nivel de umanitate vom vedea că adevărul este relativizat în sens religios. Nici măcar credința în existența unui singur Dumnezeu nu este acceptatăde toată lumea. Iată de ce este bine să știm că relativismul moral este din ce în ce mai răspîndit în zilele noastre. Omul serios nu este un relativist moral. Aceasta fiindcă el știe că trebuie să se opună minciunii și să slujească advărul. Sunt mulți care sunt de părere că adevărul este un lucru realtiv. Ele este în cele din urmă stabilit de fiecare în modul lui. O astfel de părere nu poate să fie decât eronată. Adevărul nu este relativ ci întotdeauna este total și la fel de bine el nu poate să fie contestat. Omul serios este un slujitor al adevărului și la fel de bine este o persoană care știe că în nici un fel nu poate să relativizeze adevărul. Nu poate să relativizeze adevărul fiindcă numai prin adevăr în cele din urmă omul poate să fie autentic.[80]

Omul de azi a ajuns să relativizeze mai ales credința în Dumnezeu. De fapt pentru cei mai mulți dintre noi cei de azi credința în Dumnezeu este un lucru periferic. A considera credința ca fiind un fapt relativ este un fel de a evita să devenim ca jihadiștii islamici care în numele lui Alah și a lui Mohamed au ajuns să curme vieți. Iată prin urmare că este bine să știm că relativismul este considerați de cei mai mulșți mari gânditori ai contemporaneității ca un mod de a fi, o soluție în fața fundamenatalismului. Ceea ce se poate obiecta în fața unei astfel de opinii este că în nici un fel nu trebuie să credem că dacă acceptăm relativismul nu vom ajunge și noi fundamentaliști. Aceasta fiindcă pe plan internațional se face prea puțin pentru a stopa fanatismul islamic. Ne place să spunem că noi nu suntem ca fanaticii islamici dar în realitate ceea ce putem remarca este că în nici un fel noi nu luptăm pentru stoparea unei astfel de activități. Iată de ce în cele din urmă relativismul moral și religios din zilele noastre nu este unul credibil. Mnu este unul credibil fiindcă în loc să luptăm cu fundamentaliștii religioși nu facem decât să mulăm după ei fără să ne atingem de ei. Este evident că o astfel de atitudine este eronatră și greșită. Avem datoria de a combate fundamentalismul religios și nu de a devenii noi relativi în credința noastră în Dumnezeu. Ei bine iată că aceasta nu se întâmplă. Sunt din ce în ce mai multe gesturi de relativizare a credinței noastre. Am citit mai recent că la Londra la o biserică creștină preotul și parohienii au acceptat ca de dimineață să se facă slujbă creștină pentru ca la amiază în biserică să se facă slujbă islamică. Să nu

[79] Mina Dobzeu, *Unde merge Biserica, under merge lumea* (Editura Eikon, 2008).

[80] Relativizarea adevărului moral are loc în mai multe sensuri în zilele noastre: sunt noi și noi religii care sunt formate dintr-un amalgam sincretic de adevăruri religioase, sunt din ce în ce mai mulți care optează pentru legalizarea prostituției, sunt mulți care vor legalizarea căsătoriilor persoanelor de acelșai sex, sunt mulți care consideră că consumul de droguri nu este un lucru rău sau sunt mulți care cred căî nu este rău să calci peste cadavre pentru a îți atinge scopul. Iată cum adevărul este din ce în ce mai relativizat și nu se mai crede în cele din urmă în el. Trăim într-o lume care este într-o profundă criză în ceea ce privește adevărul tocmai fiindcă adevărul în zilele noastre nu mai este privit ca un fapt serios. Adevărul nu înseamnă seriozitate pentru cei mai mulți dintre noi. De fapt suntem din ce în ce mai puțini cei care ne ridicăm problema adevărului. Iată de ce este bine să știm că numai slujind adevărului în cele din urmă vom reușii să ne realizaăm ca persoane.

fie aceasta o dovadă de relativismului de care ne-am contagiat mai toți cei din lumea de azi? Un alt exemplu al relativismului pe care îl putem vedea în lumea noastră se leagă de pronografie. Dacă până acum 10 de ani sau acum 150 de ani pornografia era un lucru care în nici un fel nu putea să fie acceptată în mediul public în zilele noastre stardardele s-au modificat mult. S-au modificat așa de mult că internetul a adevnit una dintre cele mai rapide unelte de promovare a pornografiei la nivel mondial. Iată și aici un alt exemplu de relativizare ce are loc în lumea noastră modernă cu ample consecințe morale. Moralitatea este probabil cel mai relativizat fapt din viața noastră. Sunt șefi de stat care au o moralitate chestionabilă pe care lumea îi acceptă fiindcă își spune că noi nu putem să fim creștini fundamentaliști. Relativismul este un fapt care este din ce în ce mai prezent în viața publică din zilele noastre și sunt din ce în ce mai mulți care îl adoptă. Sunt oameni care nici nu știu ce este acea moralitate dar sunt gata să lovească în moralitatea creștin ortodoxă ori de câte ori au ocazia.[81]

Ceea ce trebuie să știm este că sfinții părinți vorbesc despre un răboi nevăzut pe care diavolii îl duc cu noi. Acest război nevăzut are loc prin sugestii și prin gânduri rele pe care diavolii le aduc asupra noastră. În acest se orice om și mai ales orice creștin ortodox se află în centrul de interes al diavolilor. Aceștia fac tot ceea ce pot să îl împingă pe om la rău. Comportamentul diavolilor este cu adevărat obsesiv. Dacă este să ne ridicăm întrebarea dacă diavolii sunt cu adevărat serioși răspunsul este că diavolii și mai ales liderul lor suprem satan nu sunt serioși. De ce nu sunt serioși? Ei nu sunt serioși fiindcă comportamentul lor este mai mult unul psihotic sau mai bine spus nebunesc. Fiindcă doresc răul cu orice preț și au ajuns să absolutizeze răul diavolii au ajuns la un fel de nebunie. Numai nebunii sunt obsedați de unul și același lucru și nu mai vor să știe nimic de altceva. Se știe de exemplu despre compozitorul de muzică Antonio Salieri că a făcut o obsesie din muzica lui Mozart și în cele din urmă a sfâșit într-un ospiciu fiindcă a a ajuns să fie atât de obsedat de muzia lui Mozart că a înnebunit. Cam așa ceva are loc și cu diavolii. Fiindcă nu Îl iubesc pe Dumnezeu diavolii sunt la un anumit nivel obsedați de Dumnezeu și caută prin toate mijloacele și prin toate faptele lor să contracareze lucrările lui Dumnezeu. Aceasta este o dovaă de nebunie. Diavolul este în cele din urmă nebun și nu putem să spunem că în cazul lui se poate vorbii despre neseriozitate. Comportamentul obsesiv, comportamentul unilateral care are numai o singură valență, aceea ce a face răul, nu este numai o dovadă de lipsă de seriozitate ci la fel de bine și de nebunie. Iată de ce este bine să ne ferim de diavoli fiindcă în cele din urmă ei ne pot contamina și pe noi. Fiindcă sunt ființe nebune și neserioase diavolii ne pot duce și pe noi la nebunie și neseriozitate. Ei sunt interesați de persoană umană atât numai cât să îi facă rău. Aceasta este fără doar și poate o dovadă de nebunie. Se înșală amarnic cei care cred că diavolii sunt ființe ale seriozității fiindcă adevărul este că nu sunt. Diavolii sunt obsesivi și psihotici sau mai bine spus psihopați și sociopați. Ei nu vor să facă numai rău și în orice moment singurul lucru este numai slujirea răului sau comiterea răului. Viața este mult mai amplă decât a comite răul și pentru aceasta ei sunt nebuni.[82]

Este adevărat că Biserica Creștin Ortodoxă ne prezintă două persoanje care sunt în profundă atinteză unul cu altul: Iisus și diavolul. Iisus este cu adevărat un model de seriozitate pe care a practicat-o în toată viața lui pământească. Poate cea mai mare dovadă de seriozitate a lui Iisus a fost faptul că a luat foarte în serios mântuirea omului. A luat-o în atât de serios că a acceptot crucea și patima. Iată că Iisus este serios și El este și mai serios când vine problema ca noi să ne mântuim. Diavolul nu este serios în nici un fel aceasta fiindcă el nu pune preț sub nici o formă pe viața omului și pe existența lui. Iată de ce este bine să știm că diavolul nu va fii și nu va putea niciodată să fie un exemplu pentru om. Aceasta fiindcă el prin propria lui voință și prin propriile lui acte a ajuns să se înnebunbească pe sine. Nu putem să spunem că cineva nebun este serios. Iată de ce atunci când voim să aflăm sursa seriozității o vom găsii la Iisus dar niciodată la diavol (cel rău). Prin urmare este bine să fim cât se poate de ancorați în noțiunea de seriozitate fiindcă ea în cele din urmă ne va face să fim atenți cu propria noastră personalitate. Sunt mulți care evient că sunt seduși de puterile demonice. Auzim în zilele noaster că se vorbește de mai multe grupări sataniste. Toate manifestările sataniste care au putut să fie cercetate în zilele noastre ne

---

[81] Petru Creția, *Eseuri morale* (București, 2000).

[82] Trebuie să știm că nebunia și seriozitatea nu sunt compatibile. Aceasta fiindcă în nici un fel nu putem să considerăm că un om nebun este un om serios. Nebunii la fel ca diavolii pot să mimeze seriozitatea dar dacă vom sta mai mult și îi vom analiza vom vedea că în cele din urmă ei sunt cât se poate de deviați. Iată de ce după cum ne spune Biblia trebuie să ne opunem diavolilor atunci când ne asaltează la păcat fiindcă în cele din urmă ei vor ajunge să ne lase în pace. Diavolii atacă bazați pe principiul furiei sau a mâniei și nu stau să se gândească serios la modul în care o fac fiindcă tot ceea ce voiesc ei să facă este răul și răutatea. Iată de ce este bine să știm că în cele din urmă prin ruăgăciune și prin post după cum ne-a spus Domnul Iisus în cele din urmă vom reușii să ieșim victorioși în lupta noastră împotriva diavolilor. Este bine în acest sens să un ajungem să confundăm ura diavolilor cu seriozitatea fiindcă ele sunt două noțiuni cât se poate de diferite și de separate. Diavolii sunt capabili de ură dar nu sunt capabili de seriozitate. Trebuie să știm aceasta mai ales în zilele noastre când sunt din ce în ce mai mulți care înclină spre aderența la culte oculte ce sunt dominate de diavoli.

spun că adepții lor sunt oameni care și-au ieşti din minți. Practicile cultice sataniste nu sunt dovezi ale unor oameni reponsabili ci mai bine spus a unor oameni care au ajuns să nu mai ştie ce este noramul. Aceasta fiindcă după cum am spus diavolul este cel care îi face să îşi iese din minți. Este bine să ştim că numai Iisus ne poate scăpa de demoni și de nebunia lor. Iată de ce este bine să ştim că vom reuşii să ne mântui prin Iisus şi prin faptul că am ajuns să fim serioşi în toate acțiunile noastre care au ca scop mântuirea omului. Lumea de azi nu prea ia în serios lumea spirituală fiindcă am ajuns să trăim într-un mediu din ce în ce mai materilaism. Că există o lume spirituală ne-o spune învierea lui Iisus. Învierea lui Iisus este cea mai mare dovadă că există o lume spirituală ce este formată din rai și iad. În timp ce din rai iasă îngerii lui Dumnezeu din iad iasă diavolii. Fiecare are o misiune diferită: îngerii voiesc să ne ducă cu ei în rai îân timp ce diavolii voiesc să ne ducă cu ei în iad. Suntem în acest sens între două centre de gravitate care sunt în opoziție unul cu altul. Trebuie nu numai să optăm în spre rai dar la fel de bine să facem și fapte bune care să fie în conformitate cu existența raiului.[83]

Că lumea noastră este străină de seriozitate de multe ori ne-o spune fără doar și poate faptul că sunt din ce în ce mai multe curente negativiste care au ajuns să domine lumea noastră. Aceste curente au culinat cu apariția nihilismului care a anunțat moartea lui Dumnezeu. Iată de ce este bine să ştim că atunci când vorbim de lume ca un întreg este bine să ştim că cu mare greutate putem vorbii de seriozitate. Oamenii sunt serioşi în spre multe lucruri: bani, plăceri trupeşti, putere politică, celebritate ect; dar oamenii sunt cât se poate de neserioşi când vine raportatarea la Dumnezeu. Sunt mulți dintre oamenii din lumea care nici măcar nu și-au ridicat vreodată problema existenței lui Dumnezeu. Acesat fiindcă ei consideră că pot să trăiască și fără de Dumnezu. Că sunt din ce în ce mai mulți care trăiesc fără de Dumenzeu nu este o noutate. Nu sunt mulți atei declarați dar sunt mulți care trăiesc ca și cum Dumnezeu nu ar exista. Că există o tedință generică în lumea noastră de a uita de Dumnezeu și de a nu ne raporta la Dumnezeu fiindcă pentru mulți cât se poate acdevărat că Dumnezeu nu are nici un loc în viața lor. Aşa se face că în lumea se simte un fel de tendință în spre negativitate. Negativitatea este din ce în ce mai pregnantă în zilele noastre. Ea pleacă din faptul că omul nu mai ia în serios existența lui Dumnezeu și nici nu vrea să ştie de Dumnezeu. Trebuie să fim atenți cu existența lui Dumnezeu fiindcă în acest mod în cele din umră vom ajunge la sursa seriozității. Seriozitatea este cea care ne duce la Dumnezeu. Fără de seriozitate omul este ca o epavă în derivă pe mare. Aceasta fiindcă după cum am spus omul trebuie să ia în serios existența lui Dumnezeu. Când omul ia în serios exisetnța lui Dumnezeu el este pozitivist. Când nu se interesează de existența lui Dumnezeu el este negativist. Iată că omul trebuie să fie cât se poate de atent cu modul în care se raportează la Dumnezeu. Omul negativist este din ce în ce mai des întâlnit în zilele noastre. Negativismul este unul care ne face să trăim în mijlocul unei lumi și al unui univers ostil. Aceasta fiindcă nu putem să vedem lucrurile din jurul nostru ca fiind create de Dumnezeu dacă nu Îl abordăm pe Dumnezeu cu seriozitate. Trebuie să fim serioşi în ceea ce priveşte existența lui Dumnezeu fiindcă Dumnezeu este Cel mai de preț lucru care există în viața noastră.[84]

Iată prin urmare că trebuie să fim serioşi și să luăm în serios existența lui Dumnezeu. N zilele noastre sunt din ce în ce mai mulți care sunt dezinteresați de tot ceea ce înseamnă credința în Dumnezeu. Acesta fiindcă în cele din urmă nu prea contează mult credința în Dumnezeu. Omul a ajuns să fie cât se poate de confuz și să ia nişte lucruri care sunt legate unul de altul ca fiind separate. Omul lacom de bani și de plăceri din zilele noastre este cât se poate de dezinteresat de existența lui Dumnezeu fiindcă această existență îl face să fie cât se poate de atent cu viața duhovnicească. Ei bine pentru cei mai mulți dintre noi viața duhovnicească și lumea materială sunt cât se poate de incongruente. Nu putem să avem credință în Dumnezeu și la fel de bine să trăim într-o lume a plăcerilor și a banilor. Aşa se face că sunt din ce în ce mai mulți care au devenit dezinteresați de existența lui Dumnezeu. Dumnezeu Tatăl este un subiect de periferie al multora dintre noi. Auzim din ce în ce mai des că numai fraierii sunt cei care merg pe la biserică. Oamenii care sunt realişti și oamenii adevărați nu au ce căuta pe la biserici. În societățile mai "tradiționaliste" de multe ori bărbatul este cel care stă acasă în loc să meargă duminica la biserică fiindcă cea care trebuie să meargă la biserică este femeia fiindcă biserica în nici un caz nu este o instituție pentru bărbați, pentru cei puternici. De biserică au nevoie numai cei slabi și în nici un caz cei puternici. Iată că avem de a face cu un fel de neseriozitate generică referitor la biserică și la modul în care este ea percepută în zilele noastre. Dezintererul față de cele sfinte este larg răspândit în zilele noastre fiindcă în zilele noastre suntem puternici influențați de mentalitatea protestantă care face din credință un fel de manifestare a individualismului. Credința ni se spune că este o problemă privată și ea nu trebuie să răzbată public. Nimic mai

83 Ioan de la Varlaam, *Raiul văzut din chilie* (Editura Cartea Ortodoxă, 2007).

84 Sfântul Nicolae Velimirovici, *Puterea lui Dumnezeu în minuni mărturiste de Sfântul Nicolae Velimirovici* (Bucureşti, 2008).

fals decât aceasta fiindcă Biserica este o instituție publică și ea ne face să fim cât se poate de deschiși spre ceilalți. Au fost mai mulți care au găsit în Biserica Creștin Ortodoxă inconveniente cuvintele de început ale rugăciunii Tatăl nostru. De ce să spunem Tatăl nostru și nu Taăl meu? Nu este oare Dumenzeu Tatăl meu? Dumenzeu este Tatăl nostru fiindcă el ne vrea să fim uniți în credință și nu să credem fiecare cum ne taina capul. Iată de ce este bine să știm că în cele din urmă când ne rugăm lui Dumnezeu Tatăl trebuie să știm că El este Tatăl nostru al tututor și prin urmare trebuie să avem o viziune mai largă decât cea a individualismului. Individualismul este cel care ne face să fim cât se poate de reducționiști. Trebuie să fim mai deschiși la ceea ce are loc în jurul nostru și să ne dăm seama că Biserica ne cheamă la a fi exmeple de seriozitate. Creștinul ortodox autentic trebuie să fie deschis cu cei din jurul lor fiindcă numai în acest mod în cele din urmă va ajunge să se realizeze pe sine. Prin urmare dacă este deprins cu seriozitatea în cele din urmă creștinul ortodox va ajunge să îi înfluențeze și pe cei din jur cu seriozitatea lui în probleme de credință.[85]

Se spune că într-o localitate o creștină a mers să se spovedească la o mănăstire. După ce s-a spovedit într-un paraclis închinat Sfântului Haralambrie creștina și-a zis:

- Acum să sunt spovedită o să merg în biserica cea mare a mănăstirii și mă voi ruga.

Zis și făcut. A intrat în biserică și si-a dus în fața icoanelor de pe iconostas să se roage. În timp ce se ruga a putut vedea prin dveră că pe masa sfântului altar sătea un tânăr frumos și blond.

- Hei tu de acolo! A zis femeia.

Tânărul nu a zis nimic

- Nu îți este rușine?

- De ce să îmi fie rușine?

- Să stai pe masa Sfântului Altar.

- Cum să îmi fie rușine?

- Tu nu știi că nu se cuvine să șezi pe masa altarului?

- Mai înainte de a a îți răspunde, vreau să se întreb și eu ceva.

- Ce vrei să mă întrebi?

- La spovedanie de ce nu ai spus păcatul care l-ai făcut în acea zi?

După care tânărul i-a spus un păcat pe care femeia nu a vrut să îl spovedească.

- Cine ești tu de știi și păcatele pe care le-am făcut eu?

- Eu sunt Cel cu care te vei împrătășii mâine.

- Doamne, tu ești Iisus Hristos.

Până femeia a dat să se dezmeticească Iisus a dispărut.

Mai apoi femeia s-a dus și a povestit toată întâmplarea părintelui ei duhovnicesc.[86]

Avem toate motivele să credem că această întâmplare a avut loc cu adevărat și este bine să știm că ea ne spune că Iisus este prezent în Biserica Creștin Ortodoxă. Sunt din ce în ce mai puțin cei care consideră că Iisus este o prezență reală în Biserică fiindcă tot ceea ce pot ei vedea este numai pereții bisericii pictați cu icoane. Iisus este prezent în Biserică fiindcă El i-a biserica în serios. Dacă Iisus i-a Biserica în serios prin urmare se cuvine ca și noi să o luăm în serios. Iată de ce trebuie să fim cât se poate de atenți cu ceea ce înseamnă Biserica Creștin Ortodoxă. Știm că Biserica a primit mai multe lovituri în trecut și aceste lovituri au avut loc fiindcă au fost mulți care nu L-au luat în serios pe Dumnezeu. A nu Îl lua în serios pe Dumnezeu este un mare păcat. Aceasta fiindcă dacă voim ca Dumnezeu să ne ia în serios pe noi la fel de bine și noi trebuie să Îl luăm în serios pe El. Nu se poate să așteptăm ca noi să fim răi, haini și mojici și Dumnezeu Tatăl să fie bun cu noi și să își reverse toate biencuvântările Sale asupra noastră. Este evident că trebuie să avem încredere în Dumnezeu Tatăl și să fim cât se poate de atenți cu credința în El. Numai în acest mod în cele din urmă reușim să facem un exercițiu continuu de seriozitate. Nu putem spune că îl luăm pe Dumnezeu Tatăl în serios și pe cei din jur și viața noastră nu se merită să le luăm în serios. Aceasta fiindcă în cele din urmă dacă ne raportăm cu seriozitate la Dumnezeu Tatăl în cele din urmă vom ajunge să luăm tot ceea ce este ăn jurul nostru în serios. Este bine să știm că a îl lua pe Dumnezeu Tatăl în serios este cu adevărat o întreagă concepție de viață. Sunt multe concepte de viață în zilele noastre dintre care cele mai multe nu se împacă una cu alta fiindcă se consideră că în cele din urmă fiecare este liber să aleagă ceea ce dorește. Realitatea este că trebuie să fim cât se poate de atenți cu credința noastră și cu modul în care ne raportăm la ea. Credința este un lucru serios și ea ne spune că în cele din urmă Dumnezeu va

---

[85] Cristian Spătărelu (trad), *Harisma discernământului în călăuzirea duhovnicească ortodoxă* (Galați, 2012).

[86] Stefanos Anagostopoulos, *Explicarea dumnezeieștii liturghii* (Editura Bizantină, 2005), p. 206.

triumfa în lupta cu răul. În viața noastră răul poate să câștige unele bătălii dar aceasta nu înseamnă că a câștigat tgot războiul. Iată de ce este bine să ne raportăm la Dumnezeu Tatăl cu cea mai mare seriozitate. Sunt două căi prin care omul ajunge în cele din urmă la seriozitate: 1. prima cale poate să plece de la faptul că omul este serios mai întâi de toate cu credința în Dumnezeu și mai apoi fiindcă face aceasta în cele din urmă va ajunge să fie serios și în raport cu restul elementelor din viața lui; 2. a doua cale prin care omul ajunge la seriozitate este fiindcă începe să fie serios cu elementele din viața lui care în cele din urmă îl duc la seriozitate față de Dumnezeu. Ambele aceste căi sunt cât se poate de folositoare și utile dar ceea ce trebuie să știm mai mult decât orice este că nu se poate vorbii de seriozitate fără să luăm în calcul noțiunea de Dumnezeu. Ce voim să spunem prin aceasta? Prin aceasta voim să spunem că în nici un fel nu se poate vorbii de o seriozitate adevărată dacă în seriozitatea noastră nu este inclusă și credința în Dumnezeu. Sunt oamenii care sunt extrem de serioși cu profesia lor și după cum am spus în rândurile de mai sus sunt adevărați profesionști. Totuși, aceste persoane sunt incomplete moral fiindcă ele nu i-au în serios credința în Dumnezeu. Fără de credință în Dumnezeu este greu să spumem despre cineva că este cu adevărat serios.[87]

Trăim într-o lume schimbătoare .și problematică în care valorile creștin ortodox sunt din ce în ce mai contestate. Știm că sunt mai mulți care nici măcar nu Îl recunosc pe Iisus Hristos ca mântuitorul sufletelor noastre. Iată de ce în zilele noastre trebuie să avem în vedere că fără de credința în Dumnezeu nu poate să fie vorba de o adevărată seriozitate a lumii. Trebuie să fim cât se poate de atenți cu credința în Dumnezeu fiindcă numai în acest mod în cele din urmă ajungem să punem început bun seriozității noastre. Sfinții părinți de multe ori asimilează seriozitatea cu pocăința. Este adevărat că pocăința este cu adevărat o revenire la seriozitate a unei persoane care a pășit pe căile pierzaniei. Sunt mulți care pășesc pe căile pierzării. Aceste căi ale pierzării sunt cât se poate de atractive din exterior dar sunt fără doar și poate cu adevărat înșelătoare. Sunt îneșelătoare fiindcă întotdeauna calea care duce la iad este o care pavată cu bune intenții. Pocăința pentru mai mulți dintre noi a fost fără doar și poate o întoarcere la seriozitate. Când omul nu este serios în sensul duhovnicesc și al credinței este adevărat că ele se află pe căile perzării. Iată de ce prin pocăință el în cele din urmă își vine în sine și ajunge să fie cât se poate de matur duhovnicește. Viața duhovnicească este prin urmare o realitate ce ne face să fim cât se paote de serioși și să ne dăm seama că pocăința poate să devină o stare de continuă de viață a noastră. Iată prin urmare că trebuie să fim cât se poate de atenți cu pocăința. Sunt mulți care se află pe calea pierzării și în cele din urmă ajung să se întoarcă la Dumnezeu. Întoarcerea lui Dumnezeu este un lucru bun și Iisus ne-a spus că bcuurie mare se face în cer între îngerii lui Dumnezeu pentru un păcătos care se pocăiește. Iată prin urmare că deși de cele mai multe ori căile lumii sunt cât se poate de străine de drumul spre Dumnezeu totul omul se poate poăcii și în acest mod în cele din urmă ajunge la realizarea ființei sale. Omul este o ființă care evident că poate să se desprindă de drumul care duce la Dumnezeu. Aceasta fiindcă după cum am spus lucrarea nedubească a diavolilor poate în cele din urmă să aibă efect peste unii mai slabi și în acest fel în cele din urmă să îi facă să se piardă de la drumul dreptei credințe.[88]

În această lume instabilă și cât se poate de schimbătoare creștinul ortodox trebuie să fie un exemplu de seriozitate și răbdare. Când oamenii din jur vor vedea că creștinii ortodocși sunt oameni ai seriozității în cele din urmă vor voi să fie și ei la fel și vor ajunge să devină creștin ortodocși. Este adevărat că oricât de multe cărți de spiritualitate creștin ortodoxă am citii nu vom ajunge să îi convingem pe cei necredioncioși și fără de seriozitate dacă nu vom fii modele sau exemple de seriozitate. Este evident că trebuie să fim atenți cu seriozitatea de care trebuie să dăm dovadă în tot ceea ce facem. Nu trebuie să practicăm o seriozitate fariseică fiindcă aceasta în nici un mod nu ne face să fim plăcuți lui Dumnezeu. Sunt mulți care sunt cât se poate de serioși în sens fariseic. Fiindcă știu că cei din jur ajung să îi prețuiească pe cei care sunt serioși în cele din urmă ei mimează seriozitatea. Seriozitatea creștinului ortodox este una autentică și nu este practicată pentru a câștiga laudele și simpatia celor din jur. Sunt mulți creștin ortodocși care prin prezența lor serioasă în cele din urmă au ajuns să îi aducă la

[87] Nicolae Vladimir Dobre, *De la credință la știință și înapoi la credință. Puțină teologie pentru ingineri dar nu numai pentru ei* (București 2013).

[88] Trebuie să fim înțelegători cu cei care au ajuns să se despartă de drumul cel drept al credinței în Dumnezeu și au patinat pe căi străine de credință. Avem vreun temei biblic pentru aceasta? Este foarte clar că pilda fiului risipitor este cât se poate de concludentă în acest sens. Fiul rispitor pleacă de acasă și risipește averea pe care a primit-o de la tatăl lui. În cele din urmă dă de greu și ajunge să își dea seama că a greșit și se întoarce la tatăl lui. În cele din urmă tatăl în primește fără să comenteze prea mult. Adevărul este că tatăl avea toate motivele să nu îl mai primească pe fiul risipitor dar totuși o face. Iată de ce la fel trebuie să fim și noi înțelegători cu cei care de multe ori sub efectul lucrărilor demonice au ajuns să se despartă de Biserică și să pășească pe căi străine de ea. Aceasta fiindcă trebuie să dăm dovadă de rebădare. Mai ales tinerii care se află la vârsta problematizării ajung să se separe de Biserică fiindcă ei uită ușor de ceea ce au fost învățați în copilărie.

biserică pe care care nu au fost credincioși. Aceasta fiindcă după cum am spus seriozitatea este una care convinge pe cei din jur fiindcă seriozitatea este cu adevărat o virtute și omul prin ființa lui se simte atras de virtute. În lumea noastră seriozitatea este o temă ce tinde să fie discutată din ce în ce mai serios fiindcă ni se spune că ea este numai o stare circumstanțială. Depinde de circumstațe să fim serioși. Să fie lucrurile chiar așa? Acdevărul este că seriozitatea este mai mult decât o circumstanță și este un mod de viață. Seriozitatea este un mod de viață fiindcă ea ne face să ne raportăm în orice moment la Dumnezeu. Calea pierzaniei de care vorbea Iisus și pe care mulți ajung să pășească este cu adevărat cale care ne face să fim cât se poate de neserioși. Trebuie să fim serioși. Seriozitatea este o realitate de care trebuie să ținem cont în mai toate momentele vieții noastre pentru ca în cele din urmă ea să ne devină o a doua natură. Iată de ce trebuie să știm că la fel cum ajungem să fim stăpâniți de patimi de care nu ne mai putem despărții la fel de bine putem să facem din seriozitate o trăsătură permanentă a caracterului nostru.[89]

CAPITOLUL 5

BISERICA CREȘTIN ORTODOXĂ CA INSTITUȚIE A SERIOZITĂȚII

Ceea ce toți creștinii ortodocși știu este că în nici un fel nu putem să ne raportăm la Biserica Creștin Ortodoxă decât ca la o instituție a seriozității. Biserica este o *Școală a seriozității* fiindcă ea a fost menită să îi mântuiească pe oamenii. Prin urmare este evident că trebuie să înțelegem care este menirea Bisericiii. Biserica are menirea de a ne mântui sufletele. Prin urmare lucrarea de mântuire trebuie să fie privită cu seriozitate nu numai de preotul care slujește ci la fel de bine și de credincioșii care sunt trupul lui Iisus. Dacă credincioșii sunt trupul lui Hristos este adevărat că Hristos este capul Bisericii. Această afirmație a fost făcută acum 2000 de ani Sfântul apostol Pavel. Este evident că trebuie să fim cât se poate de atenți cu Biserica și care este misiunea ei pentru noi. Sunt puțini care la drept vorbind știu care este misiunea Bisericii și la ce ne folosește ea. Așa se face că sunt mulți dintre noi care privim Biserica cu superficialitate. Pentru unii Biserica nu înseamnă nimic mai mult decât slujbele de paști și de crăciun. Trebuie să știm că Biserica este mult mai mult decât slujba de paști și de crăciun. Biserica este casa sau corabia mântuirii. Avem nevoie de Biserică pentru ca avem nevoie să ne mântuim. Cum se manifestă nevoia noastră de Biserică? Se manifestă prin faptul că trebuie să fim prezenți la mai toate slujbele Bisericii. Aceasta fiindcă este cât se poate de important ca noi să ne rugăm împreună. Dacă ne rugăm împreună este adevărat că rugăciunea noastră devine mai puternică. Este evident că una dintre lucărrile de bază pe care le face biserica este rugăciunea. Cee ace trebuie să știm este că ne putem ruga și în privat da la fel de bine ne putem ruga și în comuniune cu semenii noștrii care și ei mărturisesc o credință creștin ortodoxă.[90]

Una dintre cele mai mari probleme cu care se confruntă lumea de azi este faptul că mai multe texte de rugăciuni din Biserica Creștin Ortodoxă sunt cântate. Pentru aceasta sunt mai mulți care consideră că în cele din urmă ei nu au nevoie de rugăciunea cântată fiindcă aceasta nu este o dovadă de seriozitate. Cum să fie serioasă Biserica dacă mai în toate slujbele sunt mai multe cântări? Este aceasta o dovadă de seriozitate? Adevărul este că rugăciunile sunt cântate fiindcă sufletul omului este destul de sensibil la muzică. La fel de bine muzica are și o mare putere de autosugestie. Dacă de exemplu în biserică se face un fond muzical liniștit și clam ne putem ruga mai ușor. Cu toții avem nevoie să ne rugăm fiindcă numai în acest mod în cele din urmă vom ajunge să obținem de la Dumnezeu bunurile pe care ni le dorim. Biserica se folosește de muzică fiindcă la drept vorbind muzica este un lucru destul de prezent în viața noastră. Sunt mai multe emisiuni de radio și TV care se folosesc de muzică pentru a ne induce anumite stări: de bucurie, de pace, de liniște, de tristețe, de nostalgie etc. Muzica este un element cât se poate de întâlnit în viața omului. Aceasta nu înseamnă că fiindcă Biserica recurge la muzică este o instituție neserioasă fiindcă muzica nu înseamnă o dovadă de neseriozitate. Muzica este un lucru serios și

---

[89] Sfântul Nectarie din Eghina, *Despre îngrijirea sufletului* (București, 2009).

[90] Problema că dacă este posibil să ne rugăm cu persoane altele decât credința creștin ortodoxă a ajuns să fie cât se poate de controversată în zilele noastre. Acesta fiindcă în ceea ce privește ecumenismul este din ce în ce mai negat de mai mulți teologi creștin ortodocși. Rugăciunea cu persoane de altă credință decât crea creștin ortodoxă este mai mult un fel de rugăciune interreligioasă. În mare canoanele ne îndeamnă să nu ne rugăm cu persoane de altă credință decât cea creștin ortodoxă. Aceasta fiindcă trebuie să fim extrem de puternici să nu ajungem în cele din urmă să ajugem să îmbrățișăm altă credință decât cea creștin ortodoxă din moment ce ajungem să ne rugăm cu alte persoane de altă credință. Se admite rugăciunea cu persoane de altă credință decât cea creștinc ortodoxă decât dacă acea persoană acceptă să se roage în numele Tatălui și al Fiului și al Duhului Sfânt. Este bine să știm că în creștinism s-au făcut mai multe sesiuni de rugăciune cu persoane de alte credință decât cea ortodoxă. Aceasta ne spune că trebuie să fim cât se poate de atenți cu rugăciunea fiindcă în cele din urmă pentru mulți rugăciunea este o metodă de prozelitism.

prin urmare trebuie să o luăm în serios. Muzica în biserică este un fond pe care ne putem ruga mai bine. Sunt mai mulți care mărturisesc că atunci când muncesc, o pot face mult mai bine dacă au un fond sonor sau mai bine spus un fond muzical pe care să își ducă la îndeplinire activitatea. Prin urmare dacă avem un fond muzical liniștit și calm în cele din urmă ne putem interioziza și putem să ne rugăm mai bine. Sfântul Antonie cel Mare le spunea ucenicilor lui că psalmdierea (cântarea de pslami) sunt ca un fel de săgeți aprinse pe care omul te trimite spre diavoli. Că diavolii nu suportă rugăciunea cântată sunt mai multe dovezi. De mai multe ori diavolii i s-au arătat Sfântului Antonie cel Mare ca și cântând psalmi și mai apoi urlând cu dispreț. Este clar că diavolii nu găsesc ruăgciunea cântată ca fiind un lucru bun fiindcă rugăciunea cântată are și ea trecerea ei la Dumnezeu. Prin urmare este bine să știm că atunci când cântăm rugăciuni în nici un fel nu facem pe plac diavolilor care ar face orice să ne oprească să mai cântăm rugăciuni.[91]

Este adevărat că sunt mai multe persoane care nu ne spun că sunt dedicate răului dar prin faptele lor putem să ne dăm seama că sunt cât se poate de rele. Aceasta fiindcă trebuie să fim atenți că lucrarea răului poate să aibă mai multe fațete și mai multe caracteristici. Este evident că trebuie să fim cât se poate de atenți cu răul care tinde să invadeze din ce în ce mai des lumea noastră. Trebuie să fim atenți cu lucarea răului. Așa se face că un lumea noastră există mișcări ale haosului. Sunt unii care în loc să iubească ordinea și disciplina nu fac decât să ne arunce în haos moral și social. Haosul este o mare problemă a lumii noastre. Omul care este dedicat haosului este cât se poate de evident că în nici un fel nu este dedicat seriozității. Nu are cum să se împace un agent al haosului cu seriozitatea care impune foarte bine să fim atenți cu tot ceea ce ține de ordine. Ordinea este un fapt de care trebuie să ținem cont și pe care trebuie să îl avem în vedere. Mai ales când vorbim de ordinea socială. Ordinea socială este un lucru ce trebuie să fie privit ca un bun pentru toată lumea. Haosul este fără doar și poate o realitate în care seriozitatea nu mai are nici un fel de cuvânt de spus. Omul serios este de multe ori considerat ca fiind *o voce care strigă în deșert* fiindcă nimeni nu este cu adevărat interesat de ceea ce are de spus. Este clar că în sens psihologic ordinea este asimilată cu seriozitatea în timp ce haosul este asimilat cu neseriozitatea. Cum se leagă de toate aceasta biserica creștin ortodoxă? Biserica Creștin Ortodoxă se leagă de seriozitate fiindcă ea promovează un mod de viață serios. Este un om de viață care condamnă sexul cum mai mulți parteneri ce este atât de des practicat în zilele noastre. Iată de ce este bine să știm că trebuie să fim atenți cu haosul din jurul nostru. Sunt mulți care visează la o lume fără de nici un fel de îngrădire morală și fără de nici un fel de opreliște în sens etic. Iată de ce este bine să știm că Biserica prin preoții și la fel de bine și prin credincioșii ei este chemată să ia atitudine împotriva haosului din jurul nostru. Sunt multe mentalități bolnave care vor să Îl scoată de Hristos din viața noastră.[92]

Dincolo de muzica bisericească pe care unii dintre noi am putea să o considerăm problematică în Biserica Creștin Ortodoxă ceea ce trebuie să știm este că textele rugăciunilor și a doxologiilor sunt întotdeauna cât se poate de serioase. Ele sunt fără doar și poate o actualizare a persoanei lui Iisus Hristos și a lucării Sale în lume. Iată de ce este bine să știm că textul litugic este un text care este menit să ne ducă la seriozitate și să ne învețe să deprindem seriozitatea. Că sunt din ce în ce mai puțini care sunt atenți la textul liturgic este foarte adevărat. Textele liturgice sunt bine alese și ele de obicei se leagă de mometul pe care îl prăznuiește Biserica. Iată de ce este bine să știm că dacă nu sunt mari muziceni cel puțin trebuie *să luăm aminte* la textele liturgice pe care le folosește Biserica. Aceste texte sunt unele care ne fac să fim cât se poate de atenți cu viața duhovnicească și la fel de bine ne fac să pătrundem mai profund și mai deplin în viața seriozității. Pentru a ajunge să înțelegem textele liturgice care sunt destul de multe în Biserica Creștin Ortodoxă trebuie să fim atenți cu rostirea lor. Textele liturgice în biserică trebuie să fie rostite clar și lent pentru ca toată lumea să le înțeleagă și să le asimileze. Este bine să știm că rugăciunea este fără doar și poate una dintre principalele activități ale Bisericii. Mergem la Biserică fiindcă voim să ne rugăm lui Dumnezeu pentru mai multe lucruri. Aceste lucruri sunt cele care ne spun

---

[91] Vasile Grăjdian, *Teologia cantarii liturgice în Biserica Ortodoxa - Aspecte de identitate a cântării liturgice ortodoxe*, (Editura Universitatii "Lucian Blaga", Sibiu, 2000).

[92] Sunt mai multe mișcări aparent cu caracter creștin care în loc să susțină Biblia și pe sfinții părinți nu fac decât să promoveze un fel de relativism în lumea noastră. Scriitorul rus Dostoievski făcea îna cest fel o referință în romanul său Frații Karamazov la Inchiziția medievală prin pilda fictivă în care Iisus vine din nou în lume în timpul închiziției și marele incvhizitor îi spune că ar fi bine să se ducă înapoi fiindcă ceea ce predică El în nici un fel nu este de acord cu ceea ce susține inchiziția. Iată că sunt mai mulți care sunt cât se poate de perfizi în ceea ce privește creștinismul ortodox și modul în care se manifestă el. Trebuie să avem încredere în Biserica Creștin Ortodoxă că ea poate să ne mântuiască. Mântuirea trebuie să o privim cu seriozitate fiindcă este cel mai important act al vieții noastre. Trebuie să știm că numai prin mântuire în cele din urmă vom ajunge să fim cât se poate de eliberați deplin de puterile malefice ale răului care uneori ajung să opereze în lumea noastră. Iată de ce este bine să fim cât se poate de atenți la lucrarea mânutuitoare a Bisericii Creștin Ortodoxe.

că trebuie să fim serioși cu tot ceea ce înseamnă Biserica. Sunt mulți care găsesc închinarea la icoane ca fiind un lucru neserios. Cum să fie închinarea la icoane un lucru serios din moment ce în Vechiul Testament Dumnezeu i-a spus lui Moise pe Muntele Sinai să nu își facă chip cioplit și nici să se închine lui? Adevărul este că icoana nu este un idol și prin urmare Biserica nu poate să fie acuzată că promovează idolatria fiindcă se închină la icoane. Icoanele sunt imagini sfinte sau sacre ce reprezintă pe Dumenzeu, pe Sfânta Maria sau pe sfinți și prin urmare când sărutăm o icoană noi nu ne închinăm la materia din care este făcută icoana ci mai mult la persoana sau persoanele pe care ea le reprezintă. Icoanele sunt o formă de cinstire a lui Dumnezeu, a îngerilor și a sfinților. Iată de ce trebuie să știm că nimic din ceea ce este în biserică nu este întâmplător și fără să fie făcut cu seriozitate. Este bine să avem în vedere seriozitatea Bisericii dacă noi nu suntem persoane ale seriozității. În biserică fără doar și poate că putem să deprindem seriozitatea. Aceasta fiindcă nu putem să stăm în biserică și să spunem glume și bancuri după care să rândem în hohote. Bunul simț ne spune că nu putem să facem un asemenea lucru.[93]

Ceea ce ne spune că Biserca este un lucru serios este faptul că mai înainte de Schimbarea Sa la față pe Munteel Tabor Iisus le-a spus apostolilor lor să El va întemeia Biserica pe care nici porțile iadului nu o vor birui. Iată prin urmare că Iisus ne asigură că Biserica nu poate să fie biruită de porțile iadului. Iată de ce este bine să știm că miza Bisericii este extrem de mare și sunt mai mulți care nu țin cont de cuvintele lui Iisus și au ajuns să răstălmăcească Biserica și să îi ofere cu totul alte sensuri. Așa se face că trăim într-o epocă în care misiunea Bisericii este din ce în ce mai relativizată. Este relativizată fiindcă se consideră că în cele din urmă nu trebuie să credem că ce a spus Iisus că Biserica nici porțile iadului nu a vor birui în nici un caz nu tyrebuie să fie luat în serios. Cum să fie literal ceea ce a spus Iisus când noi putem să ne facem biserica pe gustul nostru propriu și care nu să nu țină prea mult la etosul creștin ortodox? Rămânem cumva suprinși cu câtă ușurință apar biserici și secte în zilele noastre. Iată de ce este bine să știm că nu putem în nici un fel să relativizăm biserica fiindcă ea este un lucru serios de care trebuie să ținem cont. Așa se face că sunt mulți care ne spun că nu trebuie să privim cu seriozitate faptul că Biserica se roagă pentru cei morți pentru a fi scoși din chinurile iadului. Poate biserica cu rugăciunile ei să aibă putere peste chinurile iadului? Pentru omul modern care este obișnuit cu tehnica și tehnologia rugăciounile sunt mai mult un fel de superstiții medievale pe care oamenii le spun fără să știe că realitatea este cu totul alta. Faptul că Biserica are putere peste iad înseamnă că este mai mult o metaforă ce nu trebuie să fie luată și înțeleasă literal. Aceasta fiindcă omul de azi crede numai ceea ce vede cu ochii lui. Sunt mai multe cazuri de persoane care au putut vedea cum sufletele celor morți au fost scoase din iad fiindcă rudele aflate în viață au făcut rugăciuni pentru ei. Un astfel de caz a fost cel al Sfintei Perpetua care a trăit în Cartagina secolului al II-lea care văzând într-o viziune că fratele ei a ajuns în iad s-a rugat pentru el și în cele din urmă fratele ei a fost scos din chinurile iadului.[94]

Lupta Bisericii cu iadul este una serioasă și trebuie să o luăm în considerare ca atare. Pentru cei mai mulți dintre noi am fi tentați să credem că o astfel de afirmație este desprinsă dintr-un scenariu științifico-fanatastic. Realitatea este cu totul alta. După cum sunt forțe infernale la fel de bine trebuie să știm că sunt și forțe ale binelui care pot să vină în ajutorul nostru. Unul dintre cele mai serioase lucruri pe care îl propovăduiește Biserica Creștin Ortodoxă este cultul morților. Ce să înțelegem prin cultul morților? Prin acest cult înțelegem că sufletul omului nu moare odată cu trupul ci el continuă să trăiască și dincolo de moarte. Sufletul este nemuritor și el continuă să trăiască după moarte dar la fel de bine poate să trăiască în iad. Sunt și unii care nu au făcut păcate mari dar au tărit într-o stare de indiferență față de Dumnezeu. Pentru ei Biserica ne îndeamnă să ne rugăm cu seriozitate. Pentru lumea de azi care este științifică și cât se poate înclinată spre necredință este foarte adevărat că în nici un fel nu putem ajunge să credem că sufletul mai trăiește după moarte. Sufletul omuui este un lucru pe care Biserica îl tratează cu mare seriozitate. Sufletul este un lucru serios fiindcă el este nemuritor. Iată de ce este bine să fim cât se poate de atenți cu sufletele noastre și să ținem la ele foarte mult. La fel de bine atunci când facem rugăciuni pentru sufletul morților trebuie să le facem cu mare seriozitate și să fim conștienți că în cele din

[93] Jean Claude Larchet, *Biserica trupul lui Hristos II Relațiile dintre Biserici* (București, 2014).

[94] Faptul că rugăciunile Bisericii pot să scoată sufletele din iad nu trebuie să ne facă să ajungem să credem ca și catolicii că există purgatoriu. Aceasta fiindcă de la învirea lui Hristos iadul a fost învins și prin urmare orice se roagă în numele lui Iisus poate să scoată sufletele celor morți de acolo. Este bine să știm prin urmare că trebuie să avem credință în rugăciunile bisericii. Cei mai mulți dintre noi am fi tentați să considerăm că în nici un fel nu mai se merită să ne rugăm pentru cei morți fiindcă nu le mai este de nici un folos rugăciunea. Sfinții părinți sunt de cu totul altă opinie și ne spun că trebuie să ne rugăm pentru cei morții. Rugăciunea pentru cei morți este fără doar și poate o realitate ce ne face să fim convinși că după moarte putem să ajungem la o comuniune duhovnicească cu cei care au plecat din această lume. Iată prin urmare că trebuie să vedem lucrurile serios așa cum ne învață Biserica.

urmă Dumnezeu Tatăl ține cont de rugăciunile noastre. Ruăgciunile noastre pe care le facem în biserică pot să scoată sufletele din iad și pentru aceasta trebuie să le considerăm cu toată seriozitatea. Biserica Creștin Ortodoxă se luptă cu iadul și probabil că și de aici avem de a face cu puțina ei popularitate. Totuși în cele din urmă nu contează dacă Biserica Creștin Ortodoxă este populară în mas media sau nu ci ceea ce este cel mai important este că ea este o instituție a seriozității. Trebuie să privim Biserica cu multă seriozitate fiindcă după cum am spus ea este cea care ne poate scoate sufletele din iad. Iată de ce în momente în care pentru noi eventual nu mai există nici un fel de speranță în veșnicie cu adevărat Biserica în cele din urmă ne mai poate oferii o speranță. Avem prin urmare toate motivele să luăm în serios Biserica fiindcă ea ne ia pe noi în serios. Sunt mulți care spun că în biserică numai preotul trebuie să fie serios fiindcă noi nu trebuie să fim serioși fiindcă suntem simplii credincioși. Este bine să știm că seriozitatea este un fapt ce trebuie să fie cât se poate de tipic pentru modul în care ne raportăm la Biserică.[95]

Se spune că un tată avea două fiice care erau extrem de nemulțumite pe Eva strămoașa umanității.

- Dar de ce sunteți nemulțumite pe Eva?
- Cum, nu știi?
- Ce să știu?
- Păi dacă nu era Eva noi nu ne chinuiam atât de mult în muncă și trăiam în rai.
- De ce?
- Fiindcă Eva a încălcat porunca lui Dumnezeu.
- Credeți că Eva este vinovată?
- Este reponsabilă pentru toată sudoarea pe care o depunem în această lume.
- Chiar așa?
- Chiar așa. Ce nu înțelegi? Eva a păcătuit și noi acum suferim consecinețele.
- Voi credței că ați fi fost mai bune dacă ați fi fost în locul ei?
- Cum să nu.

Tatăl nu a mai spus nimic. Odată când se afla cu fiicele lui pe câmp la muncă le-a spus:

- Eu mă întorc până în casă să pregătesc ceva de mâncare.
- Bine tată.

După puțin timp tatăl s-a întors cu mâncarea. Fetele au venit să mănânce.

- Aici în oală este ciorba, în cealaltă oală este pilaful și acolo este ceaiul, a spus tatăl care a pus mâncarea pe o pătură să poată mânca.
- Dar în castron ce este?
- De castron să nu vă atingeți.
- De ce?
- Fiindcă așa spun eu.

Fetele au mâncat ciorba, mai apoi pilaful și au băut ceiaul.

- Ce o fi adus tata în castron? A zis prima fată.
- Tata a spus să nu ne atingem de el.
- Lasă ce spune tata. Trebuie să fie ceva gustos.
- Bine dacă zici tu.

Cele două fete au deschis castronul și din el și-a luat zborul o pasăre. Tatăl a văzut pasărea și a venit la fetele lui:

- Ei și voi ziceți că sunteți mai bune decât Eva, nu?

Fetele și-au cerut iertare și se spune că de atunci nu au mai fost supărare pe Eva strămoașa lor fiindcă și-au dat seama că dacă erau în locul ei nu erau mai bune.[96]

Întâmplarea de mai sus se leagă în primul rând de modul în care ne raportăm la protopărinții nostrii Adam și Eva și se cuvine să ne dăm seama că noi nu am fi fost mai buni sau mai ascultători de Dumnezeu dacă am fi fost în locul lor. Prin urmare este bine să știm că la fel de bine cum Adam și Eva au căzut în păcat la fel de bine am fi făcut-o și noi. Iată de ce este bine să știm că în cele din urmă nu trebuie să considerăm pe Adam și Eva singurii vinovați de păcatul strămoșesc pe care ei l-au comis. Este bine să știm că în zilele noastre sunt mai mulți care stau pe margine și le place foarte mult să critice Biserica. Ei consideră că dacă ar ajunge să conducă Biserica ar fi făcut o treabă mult mai bună. Sunt din ce în ce mai mulți care clevetesc Biserica pe toate canalele de

[95] Ierotheos Vlahos, *Isihie și teologie. Calea tămăduirii omului în Biserica Creștin Ortodoxă* (București, 2016).

[96] Ambrozie Iurasov, *Îndrumat creștin pentru vremurile de acum. Convirbiri cu părintele Ambrozie 1* (București, 2009).

televiziune și de radio fiindcă se consideră că Biserica nu este bine condusă de preoții și episcopii ei. Iată de ce este bine să fim cât se poate de atenți cu Biserica și să nu prea bârfim Biserica fiindcă trebuie să fim cât se poate de atenți cu ea. Nu câștigăm nimic dacă ajungem să clevetim Biserica și ceea ce ține de ea. Aceasta fiindcă în cele din urmă nu avem nici de câștigat. Este cu adevărat destul de nerios ca să cerem seriozitate maximă episcopilor și preoților Bisericii fără ca noi nici măcar să nu ne ridicăm problema seriozității. Cu alte cuvinte este cu adevărat o dovadă de lipsă de bun simț să le cerem altora să fie serioși și noi să nu dăm dovadă de nici un fel de interes major pentru seriozitate. Seriozitatea este înteleasă în zilele noastre din ce în ce mai trunchiat și mai greșit. Cerem seriozitatea celor din jur fără să ne impunem pentru noi o severitate a seriozității. Este evident că seriozitatea trebuie să fie oferită dar la fel de bine ea trebuie să fie și primită cum se cuvine.[97]

Este adevărat că în orice Biserică locală sau națională domină ierarhia. Biserica Creștin Ortodoxă este fără doar și poate o ierarhie și trebuie să știm aceasta. Fiindcă Biserica este ierarhie este de la sine înțeles că nu oricine poate să ajungă în ierarhia Bisericii. Trebuie să fie mai multe persoane care să aibă anumite trăsături și însușiri care să poată să conducă Biserica. Așa se face că în zilele noastre au apărut școlile de teologie în care se pregătesc viitorii conducători ai Bisericii. Trebuie să știm că acești viitori conducători ai Bisericii trebuie să fie modele de seriozitate. Dacă este că căutăm un model al seriozității adevărul este că cel mai mult acest model al seriozității îl vom găsii cel mai bine în preotul creștin ortodox. Preotul creștin trebuie să fie fără doar și poate un model al seriozității. Aceasta fiindcă lumea vrea un model de seriozitate din preot. Iată de ce mai mulți preoți din zilele noastre ajung să fie caterisiți fiindcă nu pot să fie modele de seriozitate. Preotul trebuie să fie un model de seriozitate nu numai pentru tineri și adolescenți dar la fel de bine și pentru adulți. Iată că preotul nu trebuie să se mulțumească să meargă în biserică unde să rostească slujbe și predici frumoase ci la fel de bine trebuie să fie atent și cu seriozitatea în viața de zi cu zi. Creștinii ortodocși sunt cât se poate de atenți cu modul în care se comportă preotul și cu faptul dacă între ceea ce predică și ceea ce face nu există cumva o divergență sau mai bine spus nepotrivire. Este evident că viața unui preot trebuie să fie una care să fie trăită în duhul seriozității. Aceasta fiindcă numai așa în cele din urmă se poate ajunge la o lucrare pastorală a preotului. Biserica Creștin Ortodoxă îl denumește pe preot ca un *păstor de suflete*. Cu adevărat preotul este cel care este chemat să păstorească sufletele în spre rai. Pentru aceast el trebuie să ias sufletele celor păstoriți în serios și să nu le privească cu indiferență. Este evident că toată lumea vrea un preot și un episcop serios în comunitatea lor dar trebuie să știm că dejeaba este un preot și un episcop serios dacă enoriașii parohienii nu sunt serioși. Iată de ce trebuie să știm că preotul trebuie să deprindă seriozitatea încă din timpul școlilor de teologie. În acest mod în cele din urmă va ajunge să fie cât se poate de eficent în a își conduce turma de credincioși ce i-a fost încredinață spre rai. Misiunea preotului este să ducă sufletele la rai și prin urmare el trebuie să aducă conștiința în rândul credincioșilor că drumul spre rai nu este unul care se face într-un mod individualist ci în comuniune.[98]

Dacă preotul și episcopul nu sunt modele de seriozitate este cât se poate de adevărat dacă ei nu sunt persoane serioase sunt cu adevărat o mare piatră de poticnire în viața noastră. Iată de ce este bine să știm că în viața duhovnicească trebuie să fim conștienți dacă putem să facem față chemării de preot și de episcop. Sunt mulți care vor să ajungă preoți și episcopi pentru a ajunge cu o treaptă mai sus decât restul. Iată de ce este bine să știm că nu orice poate să fie episcop și preot. Evident că episcopul și preotul trebuie să aibă mai multe calități dar în această carte vom vorbii mai mult despre seriozitatea lor sau mai bine spus despre seriozitatea de care trebuie să de dovadă episcopul și preotul. Iată de ce episcopul și preotul tgrebuie să fie serioși în mai tot ceea ce fac pentru ca nu cumva să aducă smiteală celor pe care îi păstoresc. Episcopul și preotul sunt repere de moralitate într-o lume care pune din ce în ce mai puțin preț pe seriozitate. Trebuie să fim oameni serioși fiindcă în acest fel în cele din urmă vom ajunge să fim cât se poate de convingători pentru cei care sunt confuzi în ceea ce privește seriozitatea. Sunt mulți care nu prea știu cum să privească seriozitatea fiindcă îi văd pe cei din jur că în mare nu pun mare preț pe seriozitate. Trebuie să știm că dacă preotul și episcopul din comunitatea lor sunt

[97] Teofan Zăvorâtul, *Învățături despre mersul la Biserică* (București, 2015).

[98] Comuniunea este un lucru ce trebuie să fie făcută în seriozitate. Nu putem să spunem că suntem cu adevărat în comuniune cu cineva și în același timp să bârfim cu orice ocazie acea persoană sau la fel de bine să o lovim și să facem glume pe seama ei. Iată de ce Biserica ne pune în față un model de comuniune serioasă. Este comuniunea care ne spune că trebuie să ne ajutăm unii pe alții în drumul spre mântuire. Avem nevoie unii de alții în drumul spre mântuire fiindcă numai așa în cele din urmă vom ajunge să o câștigăm. Iată prin urmare că trebuie să fim âct se poate de atenți cu comuniunea bisericească. Comuniunea bisericească este cea după care se cuvine să ne modelăm toată viața și tot ceea ce ține de noi. Așa se face că spațiul ecclesial este un spațiu sfânt în care mergem nu numai pentru a ne ruga ci la fel de bine și pentru a ne reculege. Iată de ce trebuie să avem o conștiință a spațiului ecclesial mult mai sporită în zilele noastre.

exemple de seriozitate vor fi din ce în ce mai mulți care cor accepate și vor practica seriozitatea. Aceasta fiindcă după cum știm duhul lumesc nu este unul care este axat pe seriozitate. La fel de bine preotul nu trebuie să fie un exemplu de seriozitate numai în viața de zi cu zi ci este bine ca din când ân când să mai predice despre seriozitate. Aceasta fiindcă credincioșii au nevoie să audă și cuvinte despre seriozitate. Este cu adevărat o mare gafă dacă un preot sau episcop predică despre seriozitate el fiind unul care în nici un fel nu este un exemplu de seriozitate. Seriozitatea prin urmare poate să fie predicată atât prin cuvinte cât și prin fapte. Mai ales tinerii sunt cât se poate de atenți cu seriozitatea preoților și a episcopilor. Aceasta fiindcă în cele din urmă ei vor învăța să fie modele de seriozitate pentru o generație ce se află în stare de conflict. Tinerii sunt ușor influențabili și mult mai ușor de prins în plasa relativismului moral din jurul lor. Iată de ce este bine să fim cât se poate de convingători ca preoți și ca episcopi în exemplul nostru de seriozitate pe care îl oferim tinerilor.[99]

După cum știm unul dintre actele pe care le face Biserica este predica. Biserica predică la toate categoriile de oameni. Este evident că predica trebuie să fie receptată într-un anumit duh. Acest duh este duhul seriozității. Trebuie să fim serioși când ascultăm predici fiindcă ele sunt cuvinte rostite pentru a ne învăța și pentru a ne instrui pe drumul mântuirii. Predica trebuie să fie una serioasă fiindcă numai așa în cele din urmă își atinge scopul. Trebuie să luăm predica Bisericii în serios dacă voim ca să avansăm în viața duhovnicească. Predicatorul în acest sens trebuie să fie un exemplu de seriozitate și să știe ce înseamnă seriozitatea. Iată de ce este bine să avem predica în vedere și să o ascultăm cu atenție. Este adevărat că în zilele noastre circulă mai multe cărți de religie și de teologie creștin ortodoxă și ar fi mulți care s-ar putea întreba: de ce să mai ascultăm predici din moment ce putem să citim direct cărți despre creștinismul ortodox? Adevărul este că o astfel de alternativă nu este valabilă. Preotul creștin ortodox prin formarea lui este fără doar și poate un învățător. Una dintre menirile preoților este acea de a fi învățători ai oamenilor. Aceasta fiindcă și Iisus a fost un învățător. Este evident prin urmare că trebuie să ținem la învățătura Bisericii și la tot ceea ce ține de predica preotului. Sunt mulți care în loc să asculte predica și învățătura preotului sunt mult mai tentați să considere că este mult mai bine să citească religie creștin ortodoxă fiindcă în cele din urmă ei pot să devină chiar mai pregătiți decât preotul creștin ortodox. O astfel de atitudine este eronată și ține mai mult de protestantism fiindcă protestanții sunt cei care cred într-un fel de preoție universală în care toți membrii bisericii pot să predice. Este evident că în acest mod în cele din urmă ajungem să facem concurență preotului. Pentru ca predica preotului să fie eficentă ea trebuie să fie făcută cu mare seriozitate. Preotul trebuie să ia în serios orice cuvânt pe care îl rostește. În acest mod în cele din urmă predica poate să devină nu numai un exercițiu de informare religioasă ci la fel de bine și de seriozitate. Avem nevoie de predică dacă voim să fim luați în serios de Dumnezeu Tatăl. Știm că tot ceea ce a predicat Domnul Iisus Hristos a fost predicat în mare seriozitate. Iată că predica este una eficentă dacă se ajunge la seriozitate.[100]

A asculta predicile de la Biserică este un exercițiu de seriozitate. Aceasta fiindcă numai în acest mod în cele din urmă vom ajunge să fim cât se poate de fortificați duhovnicește. Predica este fără doar și poate un îndemn la seriozitate pe care ni-l adresează Biserica duminică de duminică. Aceasta fiindcă duminică de dminică ascultăm o predică. Așa se face că predica preotului este cea care ne face să fim cât se poate de atenți cu seriozitatea. Avem nevoie de seriozitate fiindcă sunt multe aspecte din viața noastră care trebuie să fie tratare cu seriozitate. Iată de ce este bine să fim oameni ai seriozității și de ce se cuvinte să cultivăm seriozitatea în viața noastră. Omul serios este un om de caracter care știe că predica este una care dacă este rostită cu seriozitate și cu multă râvnă în cele din urmă poate să transforme sufletul. Trăim vremuri în care suntem din ce în ce mai asaltați de discursuri de tot felul dintre care unele sunt mai sterile decât altele. În general ceea ce s-a putut remarca în viața de zi cu zi a lumii noastre este că oamenilor le place să vorbească fără să asculte. Iată cum în acest mod în cele din urmă discursul laic din zilele noastre este cât se poate de steril. Este steril fiindcă nu se prea ascultă. Sunt mai mulți care atunci când asistă la un discurs public adorm și sau sunt somnolenți. Este evident că predica în nici un fel nu urmează

[99] Ioanis Zizioulas, *Fiița eclesială* (București, 2007 reeditare).

[100] După cum am spus, preotul trebuie să fie un model de seriozitate și trebuie să îi îndrume pe credincioși la seriozitate. Aceasta fiindcă nu se pot concepe noțiunea de preot fără de noțiunea de seriozitate. Prin urmare una dintre metodele prin care preotul poate să devină un exemplu de seriozitate este predica. Aceasta fiindcă predica este fără doar și poate o metodă de a intra în inima și în sufletul credincioșilor. Au fost mai mulți credincioși care au ajuns să deprindă seriozitatea prin faptul că au ascultat predica preotului. Iată că predica este un act de seriozitate și care fără doar și poate ne duce la seriozitate. Trăim vremuri în care suntem bombardați cu foarte multă informație. Vorbim mai ales de informația care ne vine din mas media. Deși avem foarte multă informație ei bine această informație nu ne formează ca persoane. Este o informație sterilă din multe puncte de vedere. Informațiile pe care le primim într-o predică sunt cele care pot să ne șlefuiască sufltele și să ne formleze într-un duh al seriozității. Seriozitatea este un lucru necesar în zilele noastre din ce în ce mai mult.

acest mod. Predica nu este un discurs ca oricare altul ci este mai mult o tâlcuire a cuvântului lui Dumnezeu. Pentru ca predica să fie efectivă ea în general se bazează pe o pericopă din Noul Testament. Iată că predica este cât se poate de efectivă și pentru ce trebuie să ținem la modul în care este rostită și spusă. Predica am spus că este un exercițiu de seriozitate. Este un exercițiu de seriozitate din partea preotului care o rostește și din partea credincioșilor care o ascultă. Iată cum în cele din urmă reciprocitatea este una care stă la baza seriozității. Preotul trebuie să știe că în comunitatea lui trebuie să fie un exemplu de seriozitate. Aceasta fiindcă fără doar și poate oamenii au nevoie de seriozitate. Sunt mulți care la drept vorbind nu își ridică problema seriozității și pentru aceasta preotul trebuie să fie un exemplu de seriozitate în tot ceea ce face. Aceasta nu înseamnă că preotul nu poate să glumească cu parohienii lui. Este bine să știm că într-o parohie sunt momente în care glumim și sunt la fel de bine momente în care trebuie să fim serioși. Ca idee este adevărat că parohia este o *comuniune a seriozității*. Aceasta fiindcă parohia este un lucru care se cere să fie tratată cu seriozitate.[101]

Ceea ce este adevărat este că lumea de azi este confruntată cu o puternică tendință spre superficialitate. Sunt din ce în ce mai mulți oameni superificiali care sunt cât se poate de departe de seriozitate. Pentru acești oameni este adevărat că Biserica este o problemă. De ce este Biserica o problemă pentru oamenii superficiali? Biserica este o problemă pentru oamenii superficiali fiindcă la drept vorbind aceștia trebuie să facă un mare efort pentru a ajunge să se integreze în Biserică. În timp ce pentru unii este cât se poate de ușor să se integreze în Biserică, ei bine pentru omul care este lumesc și supericial este mult mai greu să se integreze în Biserică. Aceasta fiindcă în nici un fel Biserica nu este o insituție a superficialului. Lumea noastră în mare a ajuns să aibă un cult al superficialului. Este bine să știm puțin din toate fără să știm în cele din urmă nimic. Aceasta fiindcă omul de azi este un om care nu are răbdare. Nu are răbdare fiindcă nu este serios. Iată cum în cele din urmă am ajuns să trăim într-un mediu al superficialității. Petnru cei care sunt superficiali în viața lor este cât se poate de adevărat că mesajul Bisericii este problematic. Este problematic fiindcă el ne cere să ne schimbăm și să fim serioși. Nu poate să existe nici un fel de reconciliere dintre superficialitate și seriozitate. Aceasta fiindcă nu poți să fie în același timp și superficial și serios. Pentru mulți aceste două lucruri nu sunt contrare fiindcă în nici un fel ei nu văd opoziția dintre superficialitate și seriozitate. Iată că este evident că trebuie să fim cât se poate de atenți cu modul de viață creștin ortodox care este un fel de a fi lipsit de superficialitate. Trebuie să fim convinși că viața în Biserica Creștin Ortodoxă este un remediu împotriva superificialității. Trebuie să ne opunem sueprficialității cu toate puterile noastre fiindcă numai în acest mod în cele din urmă vom ajunge să de realizăm ca persoane. Superficialitatea omului de azi reise cel mai mult din lipsa lui de interes față de viața religioasă și de viața credinței. În mare omul de azi este superficial fiindcă în nici un fel nu vrea să se gândească la credință și la problemele care țin de credință și de seriozitate.[102]

Trebuie să ne luptăm cu superficialitatea lumii din jur fiindcă numai în acest mod în cele din urmă vom ajunge să deprindem seriozitatea. Iată de ce este bine să știm că seriozitatea este una care alungă din lumea noastră superficialitatea. Omul superficial este un om care nu vrea să știe de seriozitate. El nu poate să fie prea mult un om îmbisericit fiindcă nu îi permite caracterul. În cele din urmă omul superficial va ajunge să deteste biserica fiindcă în nici un fel ea nu este pe gustul său. Superficialitatea și seriozitatea sunt noțiuni anatagonice și este bine să fim conștienți de aceasta. În nici un fel nu trebuie să considerăm că superficialitatea poate să devină un mod de viață. Cei care sunt superficiali sunt deplin convinși că modul lor de viață este unul serios. Aceasta până în momentul în care sunt puși față în față cu Biserica. Omul superficial în nici un fel nu poate să își asume viața bisericească și prin urmare va fugii de ea. Iată cum adevărul iasă la lumină: nu poți să fi un om superficial care nu iei viața în serios și în același timp să fi și un om bisericesc. Aceasta fiindcă după cum am spus aceste două noțiuni sunt cât se poate de opuse una alteia. Trebuie să luăm viața bisericească în serios chiar dacă suntem oameni superificiali. Aceasta fiindcă în cele din urmă seriozitatea poate să fie un lucru care deprinde treptat. Nu

---

[101] Gheorghios D. Metallinos, *Parohia: Hristos în mijlocul nostru* (Sibiu, 2013).

[102] Poate pentru unii să fie mai ciudat că am ales să vorbim despre credința creștin ortodoxă ca una care se raportează la seriozitate în mod programatic. Sunt mulți care reproșează că Biserica este mult prea serioasă pentru a fi luată în considerare. Mait tot ceea ce face Biserica este serios. Iată de ce este bine să știm că trebuie să fim atenți cu astfel de opinii. În cele din urmă sensul Bisericii este să ne facă să deprindem seriozitate și probabil că pentru aceasta ea este găsită ca fiind invonvenientă pentru cei mai mulți dintre oamenii superficiali. Într-o lume superficială este adevărat că Biserica este cât se poate de in convenientă. Este inconvenientă fiindcă sunt mulți care nu vor să se schimbe și să ducă o viață creștin ortodoxă deplină și totală. Biserica Creștin Ortodoxă este un mod de viață total care ne include în deplinătate și care nu lasă nici o parte din noi în afară. Iată de ce oamenii superficiali vor fi cei care vor sta departe de Biserică. Aceasta fiindcă în cele din urmă a fi creștin ortodox înseamnă și responsabilitate. Înseamnă că suntem persoane care ne-am angajat pe drumul seriozității. Trebuie să fim serioși fiindcă numai în acest mod în cele din urmă vom ajunge să deprindem trezvia duhovnicească.

trebuie să devenim serioși dintr-o dată atunci când nu suntem ci trebuie să o facem puțin câte puțin. Azi suntem puțini serioși, mâine vom fi mai mult serioși și tot așa pentru ca în cele din urmă să ajungem la o seriozitate totală. Pentru a ajunge la seriozitatea totală trebuie să fim deplin convinși de necesitatea și de importanța seriozității și de tot ceea ce ține de ea. Devenim serioși prin tot ceea ce facem dar mai ales prin participarea la viața duhovnicească. Iată cum în cele din urmă avem șansa să ne schimbăm din oameni superificali în oameni duhovnicești care suntem îmbisericiți. Omul îmbisericit este un om cât se poate de serios și care știe că deprinderea seriozității este un exercițiu ce duce la combaterea superficialității.în această lume în care de multe ori superficialitatea este la ea acasă. În cele din urmă vom ajunge să fin serioși dacă vom începe puțin câte puțin să ne asumăm viața bisericească. Este un exercițiu pe care trebuie să îl facem și la care mai ales trebuie să ținem. Este un fapt care stă în putrerea noastră și nu trebuie să facem rabat în a îl pune în aplicare.[103]

Unul dintre cele mai greu de realizat lucruri este să fi serios în timp ce în jurul tău toată lumea nu prețuiește seriozitatea. Sfântul Antonie cel Mare a prezăvut aceasta când spunea că va venii vremea în care oamenii vor înnebunii și vor spune despre cei care nu sunt nebuni că au înnebunit. Prin aceasta sfântul a voit să arate cât de greu este să fi creștin ortodox și să îți iei viața duhovnicească și bisericească în serios într-o lume care nu vrea să știe de seriozitate. Iată de ce este bine să fim cât se poate de atenți cu seriozitatea și tot ceea ce ține de ea. Nu trebuie să lăsăm imaginea celor care sunt serioși și pășesc cu încredere spre viața ecclesială că sunt singuri fiindcă în acest mod nu facem decât să le înrăutățim și mai mult viața și opțiunea pe care au ales-o. Când cei care sunt angajați pe drumul credinței văd că sunt tratați cu dezinteres de cel din jurul lor în cele din urmă vor ajunge să sufere. Vor suferii fiindcă ei știu că luptă pentru o cauză dreaptă. Este evident că trebuie să ne asumăm seriozitatea și dacă putem să o propovăduim și la alții. Într-o lume cât se poate de ușor schimbabilă și influențabilă Biserica Creștin Ortodoxă stă ca un reper de seriozitate și de discernământ. Trebuie să avem discernământul seriozității. Cu alte cuvinte trebuie să știm când să fim serioși și când nu. În orice moment ne confruntăm cu greutăți dar în cele din urmă ține de noi să ajungem să fim serioși în mod permanent. Aceasta fiindcă de pe urma seriozității nu avem nimic decât de câștigat. Să ne gândim la cei care zidesc case. Dacă ei nu ar lua în serios ceea ce fac în cele din urmă ar face construcții reprobabile în care nimeni nu ar vrea să locuiască. Iată că seriozitatea este necesară lumii noastre și pentru aceasta trebuie să ajungem să o folosim prin toate metodele și prin toate mijloacele. Este evident că numai în acest mod în cele din urmă vom ajunge să fim cât se poate de liberi. De ce spunem că seriozitatea ne face liberi? Seriozitatea ne face liberi fiindcă ne oferă libertatea conștiinței. Este vorba de libertatatea pe care o avem când știm că ne-am făcut treaba cum se cuvine. Atunci conștiința noastră este împăcată.[104]

Este evident după cum am spus că omul nu se naște serios ci el *devine* serios. Iată de ce este cât se poate de folositor să știm care sunt etapele prin care un om devine serios. În primul rând omul poate să vadă că fără de seriozitate lucurile din viața lui ajung să fie cât se poate de haotice. La fel de bine dacă seriozitatea nu este cultivată în mod sistematic în lume în cele din urmă lumea se va prăbușii în haos. Trebuie să cultivăm sistematic seriozitatea fiindcă numai în acest mod în cele din urmă vpm ajunge să fim oameni de caracter. Nu poate să fie vorba de caracter acolo unde nu există seriozitate și aceasta este o realitate de care trebuie să devină conștienți din ce în ce mai mulți în zilele noastre. Omul de caracter este un om serios fiindcă el are ca reper Biserica. Este în interesul acestei cărți să sublinieze că într-o lume realtivă fără doar și poate Biserica trebuie să fie văzută ca o instituție a seriozității și că trebuie să facem ca mesajul Bisericii să fie înțeles de cât mai multă lume. Voim să fim oameni serioși și vom face aceasta cel mai bine prin a ne axa pe viața bisericească. De la Iisus nu putem învăța decât seriozitatea fiindcă fără doar și poate Iisus a fost Cel care a propovăduit seriozitatea. Iată de ce este bine să dim oameni serioși și să ne raportăm la Iisus cât mai mult. Sunt mulți care sunt stânjeniți să se raporteze la Iisus

---

[103] Sderghie Meciov, *Cum să supraviețuim duhovnicește în lumea de azi* (București, 2012).

[104] Conștiința este una care se leagă de seriozitate. Atunci când suntem serioși conștiința este liniștită și împăcată și când suntem neserioși este adevărat că conștiința noastră este neliniștită și neîmăpăcată. Aceasta fiindcă există o legătură strânsă dintre conștiință și seriozitate. Trebuie să ținem la această legătură mai mult decât oricând. Conștiința este adevărat că nu ne spune în orice moment când trebuie să fim serioși dar fără doar și poate că ea ne spune când trebuie să fim atenți cu ceea ce are loc în jurul nostru. Iată că seriozitatea este un fapt ce ne face să fim cât se poate de atenți cu experința care ne vine din viața de zi cu zi. Știm că la un moment diavolul l-a pârât unui călugăr pe un călugăr mai bătrân că a mințit într-o zi fiindcă a venit la el un alt călugăr să îi ceară bani și călugărul cel bătrân nu i-a dat fiindcă a știut că nu îi sunt de folos banii. Când i-a spus cele relatate de diavol călugărului bătrând aceata a recunsocut că așa este și că el a preferat să îl mintă fiindcă călugărului care i-a cerut bani în nici un fel nu îi erau necesari banii pe care i-a cerut. Avem de a face aici cu ceea ce am putea spune un exemplu de seriozitate care vine din experiență. Dacă seriozitatea nu vine din conștiință în cele din urmă ea va venii din experiența vieții de zi cu zi.

fiindcă lumea din jur este din ce în ce mai refractară la mesajul lui Iisus. Sunt din ce în ce mai puţini cei care Îl iau pe Iisus în serios. Aceasta fiindcă ei consideră că în cele din urmă pot să trăiască şi fără de Iisus. La fel de bine sunt mulţi care contestă că Iisus a fost o persoană a seriozităţii. Aceasta fiindcă în cele din urmă nu L-au cunoscut pe Iisus personal şi nici nu au stat de vorbă cu El. Iată că mesajul lui Iisus este cât se poate de contestat de lumea de azi. Noul Testament ne spune cât se poate de clar că Iisus nu se schimbă. Iisus este la fel de serios în zilele de azi după cum a fost serios în timpul vieţii Sale pe pământ. Că Iisus a fost serios ne-o spun toţi evangheliştii (biografii) Noului Testament. Aceştia fără doar şi poate că nu au avut nici un interes să ne mintă. Prin urmare este bine să ştim că seriozitatea lui Iisus este una la care vom ajunge şi noi dacă vom respecta învăţăturile Lui şi la fel de bine dacă vom ajunge să le punem în practică. Este evident prin urmare că în ziele noastre preotul creştin ortodox trebuie să predice seriozitatea celor care îl ascultă fiindcă numai în acest mod în cele din urmă va reuşii să îi ducă la mântuire pe credinicioşi.[105]

Se spune că o mamă văduvă locuia cu fiul ei de numai 12 ani. Ceea ce a fost mai trist în viaţa lor a fost că mama s-a îmbolnăvit la un moment dat şi zăcea la pat.

- Fiul meu cred că va trebuie să merg la spital.

- Dar de ce trebuie să mergi la spital mamă?

- Pentru ca medicii să mă îngrijească.

- Mamă te pot îngirjii eu.

- Dar tu nu eşti medic.

- Nu sunt medic dar dacă îmi spui ce trebuie să fac eu voi face şi aşa că o să rămâi acasă şi nu trebuie să stai prin cine ştie ce salon de spital.

- Chiar crezi că mă poţi ajuta?

- Da mamă. Oi fi eu mic dar iubirea mea este mare şi o să mă îngrijesc de tine.

- Bine, fie cum spui tu dragul mamii, a spus mama după crae l-a sărutat pe fiu pe frunte.

Din acea zi fiul avea multe reponsabilităţi noi în casă: făcea curat, spăla haine, apridea focul şi chiar prepara de mâncare pentru amândoi. Într-o zi s-a întâmplat ca fiul să vină extrem de trist de la şcoală.

- De ce este trist băiatul mamii?

- Chiar vrei să ştii?

- Da. Ai luat o notă mică?

- Da mamă.

- Da, se mai întâmplă. De ce ai luat o notă mică?

- Fiindcă nu am ştiu ce înseamnă cuvântul CARITATE.

- Nu ai ştiu ce înseamnă caritate?

- Exact mamă.

- Fiul meu ceea ce faci tu pentru mine înseamnă caritate. Faptul că mă îngrijeşti şi îmi faci de mâncare înseamnă că tu ştii cu adevărat ce înseamnă caritatea.[106]

Întâmplarea de mai sus se potriveşte acelor creştin ortodocşi care îşi i-au în serios credinţa creştin ortodoxă fără să fie conştienţi că ei fac un exerciţiu de seriozitate. A fi creştin ortodox este în sens generic un exerciţiu de seriozitate fiindcă numai în acest mod în cele din urmă vom ajunge să fim cât se poate de realizaţi ca oameni duhovniceşti. Sunt mulţi creştin ortodocşi care nu sunt conştienţi că sunt serioşi atunci când tratează cu interes credinţa lor creştin ortodoxă. Aşa se face că aceşti creştin ortodocşi sunt ca un fel de faruri de lumină pentru cei din jurul lor. Că seriozitatea poate să fie practicată şi fără de conştiinţa de sine a seriozităţii este un fapt pe care trebuie să îl ştim şi de care trebuie să ţinem cont. Iată de ce este bine să fim cât se poate de atenţi cu seriozitatea şi de ce trebuie să o transofrmăm dintr-o stare inconştientă într-una conştientă. Aceasta fiindcă numai aşa în cele din urmă vom ajunge să îi ajutăm şi pe cei din jurul nostru. Am spus că seriozitatea poate să

---

[105] Duhul seriozităţii ale Bisericii Creştin Ortodoxe pleacă de la Iisus. Iisus ca fiul lui Dumnezeu Tatăl născut din veşnicie este fără doar şi poate sursă a seriozităţii. Tindem să tratăm cu destul de multă superficialitate seriozitatea fiindcă nu prea credem că ea poate să ne facă fericiţi. Ce legătură poate să existe între seriozitate şi fericire? Cu alte cuvinte poate să ne facă seriozitatea fericiţi? Cum poţi să fi un om serios şi în acelaşi timă să fi şi serios? Există aici vreun punct de legătură? Fără doar şi poate că da. Poţi să fi serios şi la fel de bine şi fericit fiindcă aceste două noţiuni nu sunt contradictorii ci mai mult complementare. Sunt complementare fiindcă ele tind să fie cât se poate de legate una de alta. Fericirea ajunge să se integreze în sufletul nostru dacă devenim serioşi. Aceasta fiindcă după cum am spus serioziatatea este un fapt ce ne face să fim cât se poate de împăcaţi în conştiinţa noastră. Conştiinţa este mulţumită atunci când am tratat o problemă cu seriozitate. La fel de bine ea este nemulţumită când nu am tratat lucurile cu seriozitate. Iată că trebuie să fim atenţi cu seriozitatea şi cu tot ceea ce ţine de ea fiindcă aceasta este o medotă de a ajunge la fericire.

[106] Alexandru iamandii, V*eniţi de prânziţi* (Chişinău, 2012), pp. 169-170.

fie o stare inconștientă a sufletului omului. Aceasta fiindcă în cele din urmă seriozitatea este un fapt pe care trebuie să îl avem în vedere și de care trebuie să ținem cont în orice moment al vieții noastre. Cartea de față mai are și menirea de a face conștient pe creștinul ortodox că dacă el își practică credința în cele din urmă este cât se poate de serios și un exemplu viu de seriozitate. Este adevărat că nu trebuie să ne mândrim cu seriozitatea noastră ci mai mult se cuvine să fim cât se poate de atenți cu tot ceea ce înseamnă serioziatea și cum se aplică ea. Biserica Creștim Ortodoxă este una care ne crește într-un duh al seriozității fiindcă numai așa în cele din urmă vom ajunge să fim serioși în orice moment al vieții noastre. Este adevărat că sunt din ce în ce mai puțini cei care sunt conștienți de acest duh al seriozității care este prezent în Biserica Creștin Ortodoxă. Aceasta fiindcă pentru creștinii ortodocși autentici seirozitatea este o normalitate. Iată că pentru cei care nu sunt creștini ortodocși autentici fără doar și poate că seriozitatea nu este o o normalitate. Sunt mulți care se întâlnesc cu seriozitatea destul de rar în viața lor. Aceasta fiindcă pentru ei când bat clopotele bisericii nu înseamnă că a venit timpul să meargă la Biserică ci mai mult numai să știe care este ora. Când trăim într-un mediu viciat și superficial în cele din urmă vom ajunge să ne dăm seama de ceea ce înseamnă seriozitatea și cum se manifestă ea.[107]

La fel de bine ceea ce trebuie să știm este că sunt mulți care privesc seriozitatea ca fiind un termen echivalent cu severitatea. A fi un om serios înseamnă pentru mulți a fi sever. Așa se face că de exemplu sunt mai mulți profesori care sunt cât se poate de severi cu elevii și studenții lor. Severitatea este un fapt care ține de o anumită predispoziție spre detalii și amănunte a unora. În acest sens sunt profesori care nu sunt mulțumiți că un elev sau student a ajuns să știe lecție predată în mare ci voiesc ca elevul să o știe în detaliu și intră în toate amănuntele lecției. Iată că severitatea este un fapt care ne face să fim conștienți de ceea ce implică seriozitatea. Este bine să știm că omul serios este un om care poate să fie sau poate să nu fie sever. Aceasta fiindcă severitatea și seriozitatea nu sunt noțiuni sinonime. Pentru a fi cu adevărat sever sau mai bine pentru a găsii o justificare a severității trebuie să fim în primul rând severi cu noi înșine. Trebuie să știm că în nici un fel ortodoxia nu este de acord cu severitatea pe care trebuie să o arătăm altora fără ca să fim severi cu noi înșine. Cel mai ușor lucru de făcut este să fim severi cu restul in jurul nostru fără ca să fim severi cu noi înșine. Iată de ce este bine să fim în primul rând severi cu noi înșine pentru ca în cele din urmă să ajungem să fim îndreptățiți să fim severi și cu cei din jurul nostru. Adevărul este că raportarea la severitate variză de la epocă la epocă și de la om la om. Sunt de exemplu părinți care sunt extrem de mulțumiți dacă profesorii sunt severi cu elevii și sunt părinți care nu sunt mulțimiți eu ea. Aceasta fiindcă opinii variază. La fel de bine sunt părinți duhovnicești care sunt severi cu fii lor duhovnicești și sunt unii care sunt mai lacși.[108]

Severitatea tinde din nefericire să piardă teren în lumea noastră. Aceasta fiindcă trebuie să știm că nu putem să fim severi cu alții dacă nu suntem severi cu noi înșine mai întâi. Este ca un fel de cauzalitate pe care o impune severitatea. În acest sens auzim de multe ori reproșuri care ne spun că în nici un fel nu trebuie să urmăm calea Bisericii fiindcă este mult prea severă. Pentru mulți viața bisericească și viața duhovnicească sunt mult prea severe și pentru aceasta trebuie să fie evitate și nu trebuie să fie luate în serios. Este adevărat că unii preoți sunt cât se poate de severi și ajung să fie evitați de masele largi de oameni dar aceasta nu înseamnă că trebuie să facem confuzia de a considera severitatea ca un substitut al seriozității. Putem să fim oameni serioși fără să fim severi, aceasta fiindcă severitatea este un maxim de seriozitate. Este evident că suntem liberi să practicăm severitatea dacă voim fiindcă în cele din urmă este bine să știm că ea poate să ne fie de folos. Totuși sunt și cazuri în care severitatea în materie de credință merge mult prea departe. Mai recent se cunoaște în Biserica Catolică cazul unui filipinez Ruben Enaje care din 1985 încoace suferă în cadrul unui ritual catolic răstignirea la propriu. Aceasta fiindcă el crede că în acest mod în cele din urmă ajunge să dea dovadă de o severitate maximă. Este evident că avem aici de a face cu o greștită interpretare a dogmei creștin ortodoxe care susține că nu trebuie să ne flagelăm în numele credinței creștin ortodoxe. Iată de ce este bine să știm că severitatea nu este un lucru care trebuie să ducă la pagube trupești sau sufletești. La fel de bine am voit în aceste rânduri să facem cât

[107] Cuviosul Paisie Aghioritul, *Patimi și virtuți* (București, 2007).

[108] Adevărul este că cine vrea să se mântuiască în cele din urmă va ajunge să fie extrem de sever cu sine însuși fiindcă știe că pentru mântuire trebuie să de tot ceea ce este mai bun din sine. Iată de ce este bine să știm că severitatea este un lucru care ne poate ajuta mult. Nu trebuie să fim severi dintr-o dată cu noi înșine ci mai mult trebuie să fim severi treptat sau mai bine spus progresiv. Severitatea este prin urmare o calitate sau mai bine spus o virtute atunci când vorbim de drumul pe care trebuie să îl facem spre mântuire. Mântuirea nu se câștigă ușor ci trebuie să dăm tot ceea ce este mai bun din noi pentru a ajunge să o dobândim. Iată de ce severitatea este un fapt care ne este de ajutor. Este adevărat că mare parte dintre noi tindem să evităm pe părinții duhovnicești care sunt severi fiindcă în nici un fel nu ne atrag. Acești părinți pot să își manifeste severitatea în multe feluri dar ceea ce trebuie să știm este că în nici un fel nu trebuie să ne manifestăm nemulțuimirea cu părinții duhovnicești severi. Trebuies să știm că ei pot să le fie de folos unora pe drumul mânuirii.

se poate de clar diferența dintre severitate și seriozitate care sunt două lucuri care se aseamănă dar nu sunt identice. Fiind creștin ortodocși este bine să știm că ține de latitudinea noastră dacă vom ajunge să fim severi cu viața noastră duhovnicească dar ceea ce nu poate să fie în nici un fel contestat este că trebuie să fim cât se poate de severi cu serioși cu mântuirea noastră. Dacă unii pot să fei severi cu mântuirea sufletului cu atât mai bine. Aceasta fiindcă în cele din urmă severitatea este cea care en face să fim cât se poate de deschiși în spre Dumnezeu și sfinții îngeri. Severitatea este un fapt care evident că are mai multe interpretări dintre care unele sunt nocive. Trebhuie să fim oricum sever cu noi înșine fiindcă numai în acest fel în cele din urmă vom ajunge să fim oameni reponsabili. Dacă noi dăm dovadă de severitate cu noi înșine ca fiind creștini ortodocși este posibil ca prin comportamentul nostru să ajungem să inspirăm și pe alții să fie sever cu ei înșiși.[109]

CAPITOLUL 6

SERIOZITATEA ÎN RAPORT CU NOSTIMUL LAIC

Este foarte adevărat că sunt unele opinii care susțin că în Biserica Creștin Ortodoxă laicii nu au un rol foarte mare. Aceasta fiindcă ceea ce contează în Biserică în cele din urmă nu este laicul ci preotul. Iată de ce este bine să avem lucrurile clare și să fim cât se poate de coerenți în ceea ce le privește. Laicul nu este cel care face liturghia care este o jertfă pe care preotul o aduce lui Dumnezeu. Laicul în cele din urmă este considerat ca un element neglijat în ortodoxie. Așa se face că Bisericile protestante nu mai au preoți ci numai predicatori care sunt persoane laice. Sunt din ce în ce mai mulți care se protestantatizează și consideră că în cele din urmă numai preotul contează cu adevărat în Biserica Creștin Ortodoxă. Este adevărat că în ortodoxie preotul are un rol semnificativ dar aceasta nu înseamnă că laicul nu are nici un rol și nici o importanță în Biserica Creștin Ortodoxă. Este evident că trebuie să credem în rolul pe care îl are laicul în ortodoxie și de ce el nu este desconsiderat de ortodoxie. În primul rând trebuie să știm că preotul are menirea de a face liturghia fiindcă aceasta implică respectarea ordinii în biserică. Sfinții părinți au mărturisit că se cuvine ca preotul să facă liturghia în numele tuturor credincioșilor din Biserică. Prin urmare preotul nu face liturghia numai pentru el însuși ci la fel de bine pentru toți cei care vin la biserică. Este adevărat că în acest sens Biserica Creștin Ortodoxă a respins prerogativul că numai preotul se cuvine să fie serios și laicii nu trebuie să fie serioși. În ortodoxie a circulat mult dictonul: liturghie după lirturghie. Adică starea duhovnicească pozitivă pe care un credincios creștin ortodox se cuvine să o aibă după liturghie trebuie să o mențină pentru tot restul acelei zile și dacă este posibil pentru tot restul vieții.[110]

Prin urmare este adevărat că ortodoxia nu susține în nici un fel că laicul nu are nici un rol în Biserică și că este mai mult un fel de instrument pasiv în mâna preotului. Aceasta este fără doar și poate o opinie eronată ce trebuie să o evităm. Știm că laicul este parte din Biserică și prin urmare el este membru al lui Hristos care este capul Bisericii. Pentru aceasta laicul trebuie să fie un exemplu de seriozitate în comunitatea în care trăiește. Adevărul este că sunt mulți laici care sunt botezați în numele lui Hristos creștini ortodocși dar care nu practică viața bisericească. Aceasta fiindcă în cele din urmă este bine să știm că trebuie să avem o atutidine cât se poate de conștientă despre ceea ce implică și despre ceea ce este statutul de laic. Laicul nu este un instrument pasiv care participă dezinteresat sau flegmatic la slujbele bisericii. Din contră laicul este chemat să se implice în slujbele bisericii. Așa se face că laicul este cât se poate de activ dacă vrea în slujbele bisericii. Liturghia nu se poate face fără preot dar nu se poate face nici fără un laic care să ofere răspunsurile de la strană. Iată de ce laicul are un rol major în Biserica Creștin Ortodoxă. Trebuie să știm în acest sens că liturghia este o jertfă pe care creștinul ortodox o aduce în fața lui Dumnezeu. Această jertfă nu este adusă numai în numele preotului fiindcă preotul este cel care o săvârșește ci la fel de bine este adusă în numele tuturor creștinilor ortodocși laici din parohie.

---

[109] Ierotheos Vlachos, *Știința medicinei duhovnicești. Practica psihoterapiei ortodoxe* (București, 2017).

[110] După cum am spus în rândurile de mai sus, Biserica Creștin Ortodoxă impune cu sine o stare de seriozitate. De la icoanele pictate pe pereții Bisericii și până la cântările liturgice totul duce la seriozitate în Biserica Creștin Ortodoxă. Iată de ce este bine să știm că sensul vieții duhovnicești a creștinului ortodox este unul care se leagă de creștrea în seriozitate și în duhul seriozității. Trebuie să fim oameni serioși fiindcă numai în acest mod în cele din urmă vom ajunge să ne dăm seama că a fi laic implică cu sine seriozitate. Pentru cei mai mulți dintre noi adevărul este că nu prea știm ceea ce implică starea de laic. Laicul este la fel de bine chemat să fie un om serios fiindcă numai așa în cele din urmă va ajunge să Îl trăiască pe Hristos. Fiindcă Hristos a fost un exemplu de seriozitate este cât se poate de adevărat că trăirea în Hristos este seriozitate și nu poate să fie altceva decât seriozitate. Iată de ce este bine să fim atenți cu tot ceea ce ține de lumea laicilor și modul în care ei ajung să se raporteze la seriozitate. Laicul este la fel ca preotul chemat să fie un exemplu de seriozitate pentru cei din jur.

Este evident că laicul are un rol semnificativ în viața bisericii fiindcă viața bisericii nu poate să fie concepută fără de laici. Iată de ce este eronată opinia care susține că laicii sunt persoane care ce nu trebuie să fei serioși fiindcă acest fapt este cerut numai preotului. Nimic mai eronat decât o astfel de opinie. Preotul este cel care este menit să îi învețe pe laicii activi din parohia lui să fie serioși și să deprindă seriozitatea. Este evident că o astfel de realitate nu are loc în toate parohiile noastre. Sunt mulți care sunt de părere că este bine ca numai preotul să fie serios. Așa se face că sunt mulți laici care odată ce au ieșit din Biserică intră într-o cu totul altă dimensiune. Aceștia sunt persoane cât se poate de reprobabile. Aceasta fiindcă ei sunt cei care practică un fel de fățărnicie sau mai bine spus fariseism. Una sunt în biserică și alte sunt când iasă afară din biserică. Laicul trebuie să știe că seriozitatea este o disciplină de viață și ea nu se rezumă numai la simplul fapt de a sta în biserică. Este cel mai greșit să credem că odată ce am ieșit din biserică nu mai avem nici o obligație de a fi serioși. Aceasta fiindcă după cum am mărturisit în rândurile de mai sus trebuie să fim cât se poate de coerenți în viața de zi cu zi în ceea ce privește Biserica. Biserica nu este un timp în care putem fi serioși pentru ca mai apoi să ne hlizim și să fim cât se poate de flegmatici și nepăsători cu cei din jur. Nimic mai eronat decât o astfel de concepție.[111]

După cum am arătat în rândurile de mai sus este eronată opinia care susține că seriozitatea ecclesială este una care nu are nimic de face cu nostimul. Este posibil să fim în acelaști timp persoane serioase și nostime? Sunt aceste două trăsături ale laicului reconciliabile? Sau mai bine spus pot ele să existe în aceiași persoană? Fără doar și poate că da. Adevărul este că omul trebuie să fie cât se poate de atent cu nostimul fiindcă este posibil ca el să decadă în vulgaritate. Sunt din ce în ce mai mulți care practică un nostim vulgar care în nici un fel nu este în confromitate cu viața duhovnicească autentică. Laicul poate să fie o persoană nostimă și în același timp să fie serioasă fiindcă după cum am văzut fiindcă în nici un fel nostimul nu este opus seriozității. Vom vedea că la fel de bine laicul poate să fie un om serios și să aibă și simțul umorului. A fi nostim pentru cei mai mulți dintre noi înseamnă a fi un bun comediant. Fiecare dintre noi când suntem fericiți rândem fiindcă râsul este o dovadă a bine dispoziții. Este de acord Biserica cu nostimul? Răspunsul la ceastă întrebare variază dar ceea ce trebuie să știm în cele din urmă este că nostimul nu este opus seriozității. Din contră, este bine să știm că nostimul și seriozitatea sunt complementare una altuia. Sunt mulți care fiind adevărați farisei susțin că în nici un fel nu putem de exemplu să ne uităm la filme de comedie dacă voim să fim oameni serioși. Aceasta fiindcă filmele sau cărțile de comedie în nici un fel nu ne fac să fim serioși fiindcă ne fac să râdem și să fim bine dispuși. Se știe de cunoscutul roman al italianului Umberto Eco Numele tradafirului că el ne prezintă acolo un călugăr ce era opus la comedie și care ardea cărțile de comedie fiindcă el considera că a fi un om credinicios în nici un fel nu poate să fie compatibil cu umorul.[112]

Prin urmare după cum au definit-o sfinții părinți ai ortodoxiei, mântuirea este calea de mijloc al omului și mai ales a creștinului ortodox. Sunt multe lucruri comice în zilele noastre. Faptul că a fi nostim este un lucru ce nu este opus seriozității ne-o spun mai mulți sfinți părinți care cu toții au știut ceea ce este nostimul. Laicul creștin ortodox nu este chemat să își ducă viața fiind posac și mereu trist. Este bine ca el să fie trist pentru păcatele pe care le face și pentru păcatele lumii în general. Aceasta îl cele din urmă îl va face să se roage mai mult și să fie un om mult mai atent cu viața duhovnicească. Este evident că viața duhovnicească este un exercițiu de raportare la propria noastră mântuire. Trebuie să fim atenți cu modul în care ne raportăm la propria noastră mântuire fiindcă numai în acest fel în cele din urmă vom ajunge să ne câștigăm propria mântuire. Mântuirea laicului este la fel de bine identică cu cea a preotului și prin urmare este bine să știm că în fața laicului în nici un fel nu mai există nici un fel de diferență dintre laic și preot raportat la mântuire. Sunt unii care consideră că fiindcă sunt preoți mântuirea este mult mai ușor de câștigat pentru preoți. Adevărul este că sunt preoți care se pot mântui mult mai greu decât laicii. Aceasta fiindcă dacă ai ajuns să fie preot și nu ți-ai luat în serios chemarea și vocația ta de a fi preot în cele din urmă vei fi cât se poate de responsabil de tot ceea ce ai făcut în fața lui

---

111 Ioan Zăgrean, *Morala creștină. Manual pentru seminariile teologice* (București, 1974).

112 Trebuie să fim ferim de extreme și în acest sens știm că ortodoxia este calea de mijloc. Nu trebuie să pășim nici la stânga și nici la dreapta prea mult. Cu alte cuvinte nu trebuie să fim nici prea serioși și nici prea neserioși, trebuie să păstrăm o linie de echilibru. Numai dacă face aceasta în cele din urmă vom ajunge în cele din urmă să fim adevărați creștin ortodocși. Viața creștin ortodoxă este fără doar și poate una care ne face să fim cât se poate de atenți cu extremele din viața noastră. Ortodoxia este un drum al echilibrului sau mai bine spus al cumpătării. Trebuie să știm aceasta mai mult decât orice și dincolo de toate. Iată prin urmare că trebuie să avem în vedere că sensul ortodoxie este de a fi mult mai porfunzi și mai atenți cu dispozițiile sufletului. Creștinul ortodox este chemat în primul rând să își cunoască propriul lui suflet. Dacă el ajunge să își cunoască propriul lui suflet în cele din urmă va ajunge să fie cât se poate de atent cu ce grad de seriozitate trebuie să se întrarmeze într-o anumită situație. Trebuie să practicăm seriozitatea fiindcă numai așa în cele din urmă vom ajunge să ne câștigăm mântuirea. În nici un fel nu trebuie să luăm în râs mântuirea noastră.

Dumnezeu. Iată de ce este bine să știm că mântuirea este un lucru care ține de viața duhovnicească și pe care trebuie să îl tratăm cu seriozitatea nu trebuie însă să ajungem la disperare din cauza mântuirii fiindcă știm de la Domnul Iisus Hristos că mântuirea nu este posibilă omului dar ceea ce este cu neputință la om este cu putință la Dumnezeu. Așa se face că putem să fim oameni serioși sau mai bine spus laici serioși și în același timp să fie nostimi. Aceasta fiindcă nu există nici un fel de discrepanță dintre aceste două lucruri. Se știe de cazul unui sfânt care era serios mai tot timpul și pe care dracii au crezut că pot să îl facă să păcătuiască dacă rânde. Așa că mai mulți draci au luat o pană și se făceau înaintea sfântului că trag de ea cu mare greutate. Sfântul a râs. Dracii au crezut că l-au făcut să păcătuiască însă sfântul le-a spus că a râde nu este în nici un fel un păcat, fiindcă el râdea de prostia și de fățărnicia diavolilor. Iată prin urmare că au fost și sfinți care au știu ce este nostimul și prin urmare aceasta ne spune că seriozitatea nu este total incompatibilă cu nostimul. Este evident că putem să fim nostimi când situația o cere fiindcă nu se cuvine să fim nostimi de exemplu cu unii oameni care trec printr-un necaz fiindcă nu îi va ajuta cu nimic nostimul nostru. Este adevărat că nostimul creștin ortodox sau nostimul laicului trebuie să fie unul cu bun simț fiindcă după cum am scris și cu alte ocazii nostimul este un fapt de viață de care se cuvine să ținem cont.[113]

Devine evident prin urmare că ortodoxia este calea împărătească sau mai bine spus calea de mijloc care ne spune când să fim nostimi și când să fim serioși. A fi un om serios sau mai bine spus a fi un laic serios nu înseamnă că nu poți să fi nostim în anumite împrejurări ale vieții. Sunt multe împrejurări în care râsul este cât se poate de necesar. Se cuvine să râdem mai ales cu copii noștrii fiindcă în acest mod în cele din urmă ei vor ajunge să fie motvați să învețe și să fie și ei la rândul lor nostimi. Mai nou, doi absolvenți ai Universității Harvard Daniel Klain și Thomas Cathcart au scris o carte în care au demonstrat că filosofia la fel de bine se poate învăța prin glume. Tindem să asimilăm de multe ori glumele cu neseriozitatea. Numai cei neserioși spun glume, ne zic cei care sunt rău intenționați față de Biserica creștin ortodoxă. Nimic mai greșit decât aceasta. Seriozitatea laicului creștin ortodox este una care s dezvoltă pe un fond al bunei dispoziții. Trebuie să știm că în nici un fel ortodoxia nu este împotriva bunei dispoziții. Aceasta fiindcă de exermplu bună dispoziția este un lucru străin diavolilor. Diavolii sunt ființe ale unei uri continue și perpetue și care nu știu ce este buna dispoziție fiindcă din moment ce sunt în continuă stare de ură fără doar și poate nu știu ce este nostimul. Sunt unii care susțin că "râsul diabolic" este unul care ne face să fim cât se poate de atenți cu faptul că și diavolii știu ce este nostimul. Este cu adevărat eronat să credem aceasta. Aceasta fiindcă de exemplu diavolii râd și bat din palme când în iad ajung să chinuiască pe ceva. Unde nu poate să fie considirat râsul demonic ca fiind un lucru serios este la faptul că acest râs demonic nu este unul care implică reciprocitate. Când suntem bine dispuși sau când suntem nostimi suntem nostimi și dacă partenerul nostru de conversație se bucură de nostimul nostru. Dacă suntem nostimi numai pentru noi înșine în cele din urmă nu mai suntem nostimi de loc. Aceasta fiindcă nostimul este o realitate pe care orice om ajunge să o simtă. Iată de ce nostimul diavolilor este nebunie: este unul fără de parteneri fiindcă diavolii sunt ființe egoiste care se gândesc numai la binele lor și nu și la al celor din jur ca și cum cei din jur nu ar putea să se bucure și ei de momente nostime.[114]

Ce răi și neserioși sunt de părere că viața duhovnicească este una care se trăiește în tristețe. Este vorba de o tristețe care trebuie să fie permanentă. Sunt în acest sens mai mulți care consideră că tristețea este în cele din urmă starea continuă a creștinului ortodox. Este trist să cânți Doamne miluiește, este trist să îți faci rugăciunile, este trist să postești, este trist să tot mergi să te spovedești. Cu alte cuvinte pentru cei rău intenționați tot ceea ce ține de viața creștin ortodoxă în cele din urmă este un lucru trist. Este trist că trebuie să fim creștin ortodocși. Sunt mai mulți dușmani ai Bisericii care consideră că este trist să fi creștin ortodox și în cele din urmă mesajul Bisericii Creștin Ortodoxe este unul cât se poate de lipsit de necesitate. Secularișții sunt cei care ne spun că în nici un fel lacrimile de pocăință pe care le varsă unii păcătoși când își vin în fire nu mai trebuie să fie parte din

---

113 Petrașciuc Romeo, *200 de întâmplări nostime din viața părinților* (Sibiu, 2016).

114 Dracii pot săi fie nostimi în cercul lor drăcesc și nebunesc dar în nici un fel nu vor ajunge să își extindă "nostimul" lor la cei din jur. Aceasta fiindcă diavolii sunt nostimi numai cânt terorizează și torturează. Ce nostim mai poate să fie în tortură și în teroare? Fără doar și poate nici unul. Este evident că nostimul demonic este unul sadic și care în nici un fel nu poate să ne ducă spre Dumnezeu. Trebuie să fim cât se poate de atenți în acest sens cu lucrarea demonică din lume fiindcă diavolii pot să seducă. Ei în nici un fel nu seduc prin nostim ci mai mult prim anumite plăceri care sunt folosite ca fiind momeli pentru a câștiga pe cât mai mulți la iad. Așa se face că diavolii pot de fapt să creeze un climat chiar și în mas media care să fie predispus spre blasfemie. Mai recent sunt mai puțini care știu că la una dintre emisiunile cunoscutului om de televiziune Jerry Srpinger el a adus vorba despre persoana lui Iisus ca fiind puțin mai diferită de restul. Interlocutorul a răspuns că cu adevărat Iisus a fost diferit de restul fiindcă a fost homosexual. Iată că foarte ușor unii ajung la blasfemii fiindcă ele sunt după accepția lor nostime. Nu este nimic nostim într-o blasfemie. De aceasta nu trebuioe să avem nici o îndoială.

viața societății. Este vremea să creăm o societate desprinsă de inhibițiile creștinismului ortodox și care să fie cât se poate de eliberată de povara creștinismului ortodox. Nici o opinie mai eronată decât aceasta. Fiindcă sunt oameni ai răului și agenți ai răului este foarte adevărat că sunt mulți care în nici un fel nu mai vor să țină cont de *calea de mijloc* pe care o impune ortodoxia și creștinismul ortodox. Este eronat să credem că viața laicului creștin ortodoxă nu este una care este dominată de idea de nostim. În acest sens Biserica are slujbe care sunt menite să marcheze momentele din bucurie din viața comunității dintre care cele mai importante sunt nunta și botezul. La nuntă și la botez biserica chiar dezleagă ca oamenii să petreacă. Sunt mai mulți care susțin că se cuvine să petrecem fără de nici un fel de vin sau muzică. Adevărul este că la nunți și la botezuri se cuvine să ne veselim. De fapt dacă un laic creștin ortodox ajunge să ia în serios viața duhovnicească va ajunge să își dea seama că orice împărtășanie a Bisericii este un moment de bucurie. Este un moment de bucurie fiindcă Iisus este prezent în îmăpărtășanie. Iată de ce trebuie să fim cât se poate de atenți cu următoare distincție: există o bucurie lumească și există o bucurie duhovnicească. Este o bucurie lumească dacă am ajuns să ne facem o familie frumoasă și trainică și la fel de bine este o bucurie duhovnicească de fiecare dată când am ieșit de sub epitrafilul preotului și am luat iertare de păcate. Iată că nostimul nu este incompatibil cu serizoitatea după cum vor să ne învețe unii dintre cei mai negativiști dintre oamenii lumești.[115]

Se spune că un tată care avea mulți bani a voit sdă îi dea o lecție fiului său ca să poată înțelege mai bine valoarea banilor. Într-o zi tatăl l-a luat pe fiul său și i-a spus:

- Fiul meu vrea să faci pentru mine un lucru.
- Ce lucru tată?
- Tu știi că noi suntem o familie bogată și nu ducem lipsă de nimic.
- Așa este tată.
- Ei bine vreau să vi cu mine să mergem să stăm o zi și o noapte la o fermă de oameni săraci.
- De ce?
- Fiindcă în acest mod vrei învăța să aprecizei mai mult valoarea banilor și să îți dai seama de cât de bine o ducem noi noi.
- Dcă tu așa vrei tată.
- Așa vreau fiul meu. Vreau ca tu să înveți o lecție.

Așa se face că tatăl și fiul au stat o zi și o nopate la o fermă foarte săracă. La finalul timpului când tatăl și fiul lor se întorceau din călătorie, tatăl l-a întrebat pe fiu:

- Ei băiete ce crezi despre călătorie?
- A fost excelentă tată.
- Ai văzut cum trăiesc acești oameni nevoiași?
- Am văzut.
- Și ce ai învățat?
- Chiar vrei să știi?
- Cum să nu, doar de acea te-am luat cu mine
- Tată am văzut că noi avem acasă un câine, ei au patru. Noi avem o piscină de înot, ei au un râu întreg. Noi avem becuri noaptea, ei au o mulțime de stele. Curtea noastră de termină cu un gard, a lor se pierde în linia orizontului. Am văzut că tu de abea ai timp să vorbești cu mine ziua din cauza la problemele cu banii pe care vrei să îi investești tot timpul, ei vorbesc toată ziua unii cu alții.

Tatăl a rămas tăcut. Nu se aștepta la o asemenea reacție a fiului.

- Îți mulțumesc tată...că mi-ai arătat cât de bogați putem să fim.

Întâmplarea de mai sus se potrivește mai ales laicilor creștin ortodocși care de cele mai multe ori sunt oameni cu venituri extrem de mici. Deși nu avem bani și averi fabuloase este bine să știm că fericirea și nostimul este unul care totuși poate să fie prezent în sufletele noastre. Acesta fiindcă dacă Îl avem pe Iisus avem totul. Sunt mulți oamanei săraci care nu au bani și averi și cu toate acestea, după cum a remarcat băiatul din întâmplarea de mai sus au tot ceea ce trebuie. Au tot ceea ce trebuie fiindcă Îl au pe Iisus.[116]

---

[115] Radu Teodorescu, *Buna dispoziție în pnevmatologia creștin ortodoxă* (Cugir, 2014).

[116] Trebuie să fim cât se poate de atenți cu faptul că atunci când Îl avem pe Iiisus în inima și în sufletul nostru în cele din urmă ajungem la adevărata fericire. Iisus aduce fericire sufletelui nostru fiindcă El a fost desemnat de Dumnezeu Tatăl să fie mântuitorul nostru. Iată de ce în cele din urmă ajungem să fim cât se poate de dublați de fericirea pe care o aduce Iisus în inimile noastre. Să ne aducem aminte de săcăria lui Iisus și de modeul lui de deplină smerenie în care a acceptat ca la nașterea lui animalele să îi țină

Este evident că trebuie să fim cât se poate de conștienți că seriozitatea este o stare care nu este antagonică cu nostimul. Aceasta nu înseamnă că trebuie să râdem în hohote la Biserică ci mai mult că trebuie să simțim fericirea de a crede în inimile noastre. Această fericire de a crede în Dumnezeu este una atât de profundă că i-a făcut pe primii creștini să își dea viața pentru Hristos. Fericirea de a crede este cu adevărat una care ne face să fim cât se poate de atenți cu serioziatea fiindcă seriozitatea din creștinosmul ortodox nu este o tristețe continuă ci mai mult o fericire fără de sfârșit. Sufletul omului este mult mai deschis față de fericirea pe care o aduce Hristos în sufletele noastre. Este o fericire pe care omul o simte profund și cât se poate de plenar. Trebuie să avem încredere în fericirea ce ne vine de la Iisus și să știm că în momentele cele mai grele ale vieții noastre avem un reazăm de care trebuie să ținem cont. Fericirea este prin urmare o realitate ce poate să fie trăită de sufletul nostru. Un om poate să fie fericit în sufletul său și să degaje în exterior o atitudine de seriozitate. Aceasta fiindcă în nici un fel nu trebuie să credem că fericirea este o stare ce nu este compatibilă cu seriozitatea. Cei fără de Dumnezeu și care sunt necredincioși sunt cei care ne spun că ne amăgim cu credința noastră în religie fiindcă nu a venit nimeni din morți să ne spună că mai există o viață dincolo de mormânt. Ei bine iată că Iisus a înviat din morți și ne-a spus că viața sufletului se continuă după moarte.[117]

Oamenii cu simțul umorului sunt din ce în ce mai căutați în zilele noastre fiindcă sunt din ce în ce mai mulți care sunt cât se poate de orientați în spre viața societății. În acest sens în înalta societate a lumii noastre sunt apreciați cei care au simțul umorului. Este ortodoxia împotriva simțului umorului? Adevărul este că ortodoxia nu este împotriva simțului umorului. Nu este împotriva simțului umorului fiindcă în cele din urmă umorul este un lucru ce înveselește inima omului. Sunt cei mai de succes profesori cei care au simțul umorului și știu să facă glume cu elevii și studenții lor. Sunt cei care de succes șefi cei care știu să facă glume cu subalternii lor. Sunt cei mai de succes părinți care știu să glumească cu copiilor. Sunt cei mai de succes creștini cei care au simțul umorului dintr-un anume sens. Aceasta fiindcă indiferent ce ar spune unii a fi creștin ortodox deplin nu înseamnă a te tângui și a fi trist tot timpul. Că au fost sfinți care au ajuns la darul lacrimilor este cu totul altă poveste. Sunt cunoscute mai multe exemple de sfinți care de exemplu vărsau lacrimi de fiecare dacă când slujeau sfânta litughie. Această vărsare de lacrimi trebuie să știm că nu este în nici un fel o dovadă că sfinții sunt persoane triste. Sfinții varsă larcimi de bucurie rugându-se pentru întreaga umanitate. Este evident că darul lacrimilor nu este un dar care implică cu sine lipsa simțului umorului. Mai ales cei care au dus o viață de nepăsare de Dumnezeu ajung să verse larcimi fiindcă aceste lacrimi sunt ca un fel de dar pe care Dumnezeu li-l face pentru ca să le ierte păcatele.[118]

Prin urmare am putut vedea că poți să fi un om serios și în același timp să ai simțul umorului. Aceasta fiindcă acest simț al umorului este unul cât se poate de benefic. El ne face să luăm în serios tot ceea ce ține de viață duhovnicească și să știm că aceasta este spre folosul nostru. Trebuie să fim oameni cu simțul umorului fiindcă numai așa în cele din urmă vom reuși să trecem mai ușor prin viață. Dacă este să privim viața în ansamblu vom vedea că ea este una cât se poate de grea în care avem să ne confruntăm cu multe momente dificile. Este evident că trebuie să fim oameni deschiși la minte și să știm când să râdem. Se spune despre popoarele creștin ortodoxe că sunt cele mai optimiste dintre toate popoarele lumii și că sunt printre singurele popoare care știu *să facă haz de necaz*. A face haz de necaz este cu adevărat o dovadă de bunului simț. Aceasta nu înseamnă că trebuie să râdem în hohote dacă ne-a luat foc casa ci mai mult că trebuie să știm că viața nu se oprește dintr-un necaz mai mic sau mai mare. Este evident că trebuie să privim viața la rece și să ne dăm seama că de multe ori necazurile cu care ne confruntăm sunt aduse peste noi de cel rău (diavol). Prin urmare este evident că simțul umorului este o dovadă de seriozitate dacă el este bine aplicat și poziționat atunci când situația o cere. Sunt multe situații în care cu adevărat trebuie să dăm dovadă de simțul umorului. Aceasta mai ales dacă avem de a face cu o situație extremă. Când suntem în situații extreme adevărul este că trebuie să recurgem la

companie. Iisus nu a venit în această lume numai pentru cei bogați ci la fel de bine și pentru cei săraci. Cine să fie de partea săracilor dacă nu chiar Iisus? Iată că sărăcia primește o dimensiunea duhovnicească prin credința în Iisus.

[117] Cuviosul Paisie Aghioritul, *Epistole și alte texte* (Galați, 2015).

[118] Darul lacrimilor este unul extrem de controversat în lumea creștin ortodoxă. Este controversat fiindcă sunt mulți care consideră că Biserica Creștin Ortodoxă este o instituție de tânugirii și a plăgerii. Nimic mai eronat decât o asemenea opinie. Nu este nimic mai eronat fiindcă în cele din urmă Biserica este cât se poate de conștientă că cei care plâng pentru păcatele lor fac un lucru bun. Nimic nu este mai frumos decât un păcătos care se pocăiește și își vine în fire și varsă lacrimi de pocăință înn fața lui Dumenzeu. Aceste lacrimi pot chiar să câștige raiul. Iată de ce este bine să știm că lacrimile de pocăință sunt cele care ajung să ne facă să ne transformăm. Numai cei care au făcut păcate mari și s-au pocăit știu despre ce înseamnă puterea transformatoare a pocăinței. Că sunt și sfinți care au ajuns să verse lacrimi pentru mântuirea lumii este un fapt cu totul excepțional și nu oricine poate să facă aceasta.

bunul simț și la tot ceea ce ține de el. Simțul umorului este o trăsătură a omului serios fiindcă în componența caracterului trebuie să intre și simțul umorului. Nu este un păcat a râde dar este un păcat de râde de necazul fratelui tău. După cum ne spunea înțeleptul Solomon în Vechiul Testament sunt momente când trebuie să fim veseli și momente în care trebuie să fim triști. Aceasta fiindcă aceste două elemente intră în compoziția vieții de zi cu zi pe care o duce laicul creștin ortodox. Prin urmare sub nici o formă nu trebuie să ajungem să consideărm că laicii creștin ortodocși nu trebuie să fie persoane ale bunului simț. Este cea mai nepotrivită constatare la care ar putea ajunge cineva. Laicul creștin ortodox trebuie să știe că viața creștin ortodoxă este fără doar și poate o metodă de a ajunge în cele din urmă la realizarea caracterului său dacă știe să îmbine seriozitatea cu simțul umorului. Trebuie să facem o persoană armonică cu sufletul nostru și pentru aceasta de cele mai multe ori în caracterul omului stările contractuale ajung să se îmbine mlădios. Iată că seriozitatea este o trăsătură a laicului creștin ortodox și este bine să îl vedem pe laicul creștin ortodox ca un om al seriozității. Aceasta fiindcă în cele din urmă și laicul este o parte din Biserică și fără doar și poate și el reprezintă Biserica. Iată de ce am ales în acest capitol să vorbim despre relația sau legătura laicului cu seriozitatea.[119]

Adevărul este că deși sunt mulți care a contestă, seriozitatea este frumoasă. Nu înseamnă că este frumoasă asemenea unui tablou sau asemenea unei sculpturi cu mai mult că este frumoasă ca practică a sufletului. Cineva spunea că sufletul nostru este ceea ce ajungem să cultivăm în el sau mai bine este asemenea cu o moară care ajunge să macine gânduri sau intenții bune sau gânduri sau intenții rele. Iată de ce în cele din urmă seriozitatea este este una care trebuie să fie înrădăcinată în sufletul omului. Trebuie să fim serioși în sufletul nostru pentru ca mai apoi și cei din jurul nostru să ajungă să fie contagiați de seriozitatea noastră. Iată că seriozitatea este un lucru atât preoțesc cât și unul laic. Vom vorbii mai mult despre cum se manifestă seriozitatea în sens laic. Unul dintre lucrurile în care se manifestă seriozitatea în sens laic este că dacă de exemplu într-o colectivitatea în care se bârfește suntem și noi, este mai bine să ne scuzăm și să părăsim acea comunitate. De ce? Fiindcă în nici un fel seriozitatea nu ajunge să ne stăpânească atunci când bârfim. Trăim într-o lume în care se bărfește mult și la fel de bine sunt din ce în ce mai puțini cei care condiseră că bârfa este un lucru bun și frumos. În nici un fel nu trebuie să considerăm că bârfa este o dovadă de seriozitate fiindcă nu este. Mai ales în cercurile politice se ajunge de se bârfește. Se bârfește fiindcă oamenii nu au credință în Dumnezeu și nici nu vor să țină cont de credința în Dumnezeu. Iată de ce este bine să știm că în viața de zi cu zi trebuie să evităm bârfa. Dacă vom face aceasta în cele din urmă ne vom ferii sufletele să fie contaminate de răutate. Deși nu recunoaștem bârfa este o manifestare a răutății. Iată de ce trebuie să știm să evităm bârfa și să fim oameni serioși. Aceasta fiindcă în nici un caz un om nu este unul care ajunge să bârfească. Seriozitatea ne impune de exemplu ca laici creștin ortodocși că dacă stăm într-un mediu în care se fumează din greu în cele din urmă să plecăm de acolo. Fumatul și seriozitatea nu sunt compatibile. Aceasta fiindcă trebuie să fim convinși că fumatul este o stare de de patimă în care sufletul se află în dependență.[120]

Este evident că seriozitatea este un lucru frumos fiindcă ea este o virtute care ne duce în spre Dumenzeu și ne face să deveiim mai maturi. Copii când se maturizează sunt cei care devin conștienți treptat de care este rolul seriozității în viața lor. Aceasta fiindcă maturitatea este fără doar și poate un fapt ce se manifestă prin seriozitatre. Iată de ce seriozitatea se leagă de maturitate. Trebuie să fim maturi dar nu putem să fim maturi fără de seriozitate. Aceasta fiindcă maturitatea și seriozitatea se intercondiționează una pe alta. Este evident că în cele din urmă seriozitatea este un lucru cât se poate de autentic și care fără doar și poate ajunge să ne motiveze în spre maturitate. Trebuie să fim oameni maturi nu numai în gândire ci și în modul în care na raportăm la seriozitate. Este adevărat că adolescenții sunt cei care ajung să își dea seama de modul în care este interpusă seriozitatea și de modul în care ea se manifestă. Trebuie să fim conștienți că deși putem să fim maturi în viața socială (știm norme de etică, știm norme sociale, știm codul bunelor maniere etc) aceasta nu înseamnă că suntem maturi

---

119 Liviu Stan, *Mirenii în Biserică: studiu canonic-istoric* (Sibiu, 1929).

120 Păcatul se manifestă printr-o stare de dependență și este bine să știm că în nici un fel nu trebuie să considerăm că trebuie să fim indulgenți cu dependența. Aceasta fiindcă în cele din urmă dependența este cea care en face să fim cât se poate de slăbiți sufletește. Pentru a contracara depedența pe care o impun patimile în noi, laicul creștin ortodox trebuie să cultive serioziatea. Când laicul este serios el își dă seama că în nici un fel nu mai poate să fie depdendent de o anumtă patimă. Aceasta fiindcă seriozitatea este una care contracarează patima. Iată de ce este bine să știm că viața duhovnicească este una care ne face să fim atenți cu sufletele noastre și modul în care ele reacționează în starea de dependență față de patimă. Patima poate să primească mai multe caracteristici dar în cele din urmă este bine să știm că vom ajunge să evităm dependența dacă vom fii cât se poate de atenți cu tot ceea ce ne îndeamnă la patimă. În acest sens în laic seriozitatea funcționează ca un fel de radiografie a sufletului nostru. Trebuie să ne punem sufletul la radiografia seriozității.

duhovnicește. Pentru a fi maturi duhovnicește avem nevoie mai mult decât orice de seriozitate. A lua viața duhovnicească în serios este un lucru pe care nu îl face numai preotul creștin ortodox ci la fel de bine și laicul. Trebuie prin urmare să știm că și laicul poate să fie un mic preot al sufletului său. Acest suflet trebuie să fie îngrijit și la fel de bine maturizat. Cum ne maturizăm sufletele? Ne maturizăm sufletele cel mai mult prin faptul că ajungem să trăim un mod de viață serios. Acest mod de viață serios la primul nivel se manifestă prin facerea binelui și evitarea răului. La un mod de viață mai profund ajungem prin maturitate dar nu se va ajunge niciodată la maturitate dacă nu vom dovadă că am înțeles ce este seriozitatea. Adolescenții sunt cei care pentru prima dată devin conștienți de ceea ce este maturitatea fiindcă își dau seama că anumite lucruri sunt serioase și prin urmare trebuie să fie luate în serios. Când copilul este mic el este imatur și totul îi pare o jocă. Este și normal să fie așa fiindcă în cele din urmă aceasta este vârsta inocenței și a nevinovăției. Iată de ce este bine să știm că viața maturității începe și progresează prin seriozitate. În nici un fel nu putem să afirmăm despre un laic că este o persoană matură dacă nu știe să fie serios sau dacă nu dă dovadă de seriozitate.[121]

Este evident că laicul are menirea de a face cunoscută seriozitatea ecclesială cu care se întâlnește în viața bisericească. Aceasta fiindcă laicul nu este chemat numai să adimire pasiv seriozitatea ci la fel de bine să o și pună în practică. Este adevărat că sunt mulți care admiră seriozitatea ecclesială a Bisericii dar în nici un fel nu o pun în practică. Pentru aceasta trebuie să știm că nu trebuie să avem numai un sentiment de admirație față de laicii creștin ortodocși care își iau în serios vocația de creștin ortodocși. Sunt din ce în ce mai puțini cei care au ajuns să fie motivați de ceea ce este seriozitatea și de modul în care se manifestă ea. Este evident că în zilele noastre sunt mulți care nu prea știu cum să se rapoteze la seriozitate. Aceasta fiindcă este clar că nu putem să cerem unui delicent și unui recidivist seriozitate. Trebuie să fim atenți cu seriozitatea și mai ales ă fim convinși că ea este un fapt eficent și efectiv pentru societatea noastră. Seriozitatea este o realitate a lumii în care trăim și pentru aceasta nu este bine să o evităm. După cum am spus cel serios știe ce este noțiunea de lege. Aceasta fiindcă el știe că în plan moral sunt lucruri care se pot face și care nu se pot face. Ei bine delicventul și indiferentul religios este cel care nu are nici un cod moral și consideră că se poate face orice. Așa se face că nu putem să cerem seriozitate indiferenților morali și religios. Totuși sunt mai multe forumuri sociale care militează pentru un comportament serios din partea oamenilor. Așa se face că mai în toate statrele civilizate există câte un miniter al justiției. Juriștii sunt cei care speră ca prin intermediul legilor în cele din urmă societatea să pășească pe calea seriozității. Este adevărat că sunt mulți care evident că nu vor să devină serioși numai fiindcă la Biserică se rostește o predică despre seriozitate. Iată de ce este bine să știm că viața duhovbnicească este una care evident că nu se bazează pe forța coercitivă a legilor ci înseamnă mult mai mult.[122]

Realitatea este că în sine seriozitatea este un concept care a ajuns să intereseze pe cât mai puțini oameni din sfera seculară. Aceasta fiindcă există o *seriozitate seculară* care ne spune că nu trebuie să recurgem la Biserică pentru a fi oameni serioși. Putem la fel de bine să fim oameni serioși și fără să recurgem la Biserică. Aceasta fiindcă fără doar și poate seriozitatea este una care ne face să fim cât se poate de atenți cu a crea o societate mai bună și mai dreaptă. Este evident că omul serios trebuie să fie și el un laic sau mai bine spus o parte din Biserica lui Hristos. Hristos a venit în această lume pentru a aduce o mesaj de seriozitate pe care trebuie să îl avem în vedere și de care trebuie să ținem cont. Iată de ce este bine să știm că seriozitatea este o realitate de care nu putem să facem abstracție. Hristos a adus un mesaj de seriozitate pentru toate epocile și pentru toate timpurile. Aceasta fiindcă numai așa în cele din urmă vom ajunge să știm ce este seriozitatea și modul în care se manifestă ea. Iată de ce este bine să știm că a fi serios este cu adevărat atitudinea pe care trebuie să o adoptăm. Trebuie să fim serioși mai ales cu noi înșine. Sunt multe persoane care se neglijează pe sine fiindcă consideră că sunt oameni care nu merită nici o importanță. Se cunosc mai multe cazuri de mutilare făcute de persoane care au trecut prin mari depresii. Este evident că în timp ce unii se neglijează pe sine alții se autodivinizează. Iată că trebuie să fim cât se poate de serioși și cât se poate de atenți cu modul în care se manifestă seriozitatea în lumea

---

121 Iuastin Pârvu, *Cugetări duhovnicești* (Editura Scara, 2014).

122 Acolo unde există legi înseamnă că există și seriozitate fiindcă nu poate să fie emisă o lege dacă nu este făcută într-un mod serios. Iată prin urmare că este bine să știm care este sensul și care este finalitatea ultimă a legilor și a legistației. Sunt sute de mii de studneți la drept în toate universitățile lumii care studiaă dreptul și care fac din dreptate o profesie. Este clar că dreptatea este o chestiune serioiasă în lumea noastră și este bine să fie privită ca fiind o realitate serioasă. A face dreptate nu este un atribut pe care oricine îl poate realiza. Iată că dreptatea este una care are nevoie de seriozitate pentru a fi pusă în practică. Este evident că cei care lucrează în justiție fiindcă sunt mai mulți oameni din justiție care sunt laici sunt oamenii care dau dovadă de o seriozitate aparte: este vorba de seriozitatea care se manifestă prin justiție. Este evident că în acest mod în cele din urmă vom reușii să avem o mai bună înțelegere a seriozității dacă suntem dublați de sentimentul justiției.

naostră. Că sunt mulți care Îl contestă pe Domnul Iisus Hristos ca fiind o persoană și un exemplu de seriozitate nu este o noutate fiindcă sunt din ce în ce mai multe acuzații și distorsionări al mesajului Noului Testament. Aceasta fiindcă în cele din urmă cei care nu sunt serioși voiesc un Hristos după chipul și asemănarea lor, adică un Hristos neserios. Un Hristos neserios este fără doar și poate cea mai mare aberație pe care o pot concepe oamenii. Dintre ei în secolul al XX-lea unul dintre cei mai cunoscuți a fost scriitorul grec Nikos Kazanțakis care a emis propria versiune la viața lui Hristos într-un roman destul de cunsocut în zilele noastre: Ultima ispită a lui Hristos. La fel de bine se emit tot mai multe teorii despre Iisus că ar fi fost căsătorit cu Maria Magdalena cu care ar fi avut și copii. Alții susțin că Sfânta Maria a mai avut și alți copii cu dreptul Iosif. Toate acestea sunt aberați pe care trebuie să le evităm și să fim deplini convinși că Iisus a fost cu adevărat fiul lui Dumnezeu. Este evident prin urmare că trebuie să fim cât se poate de deschiși la mesajul seriozității pe care Iisus îl adresează fiecărui laic al Bisericii Creștin Ortodoxe.[123]

Un alt loc în care sunt mari carențe în viața noastră socială și ecclesială în rândul laicilor este la fel de bine în viața intelectuală. Sunt din ce în ce mai mulți care manifestă un puternic diletantism intelectual și care sunt cât se poate de convinși că ei sunt adevărat intelecuali. Că mulți dintre laicii Bisericii sunt intelectuali nu poate să fie nici o îndoială. Aceasta fiindcă fără doar și poate trebuie să știm că viața bisericească este o viață care poate să fie trăită și în plan intelectual. Cu ce se leagă viața intelectuală de seriozitate? Se leagă cu faptul că dacă Dumnezeu a înzestrat pe un laic cu minte el trebuie să ia în serios această calitate pe care i-a conferit-o Dumnezeu. Numai în acest mod în cele din urmă vom ajunge să fim cât se poate de desăvârșiți în viața intelectuală. Sunt puțini intelectuali înbisericiți raportat la câți intelecuali sunt în spațiul ortodox. Aceasta fiindcă trebuie să fim atenți cu viața duhovnicească și cu ceea ce înseamnă ea. Iată prin urmare că este bine să fim atenți cu viața intelectuală și la fel de bine trebuie să o luăm în serios. După cum am spus nu toți oamenii au fost înzestrați cu aceleași calități intelectuale și trebuie să ținem cont de acest fapt. Trebuie să avem mai multă încredere în noi dacă știm că putem să oferim mult lumii din punct de vedere intelectual. Aceasta fiindcă în cele din urmă viața intelectuală este cea care ne face să fim cât se poate de uniți și de unitari unii cu alții. Chemarea spre viața intelectuală poate să survină în viața unui om mai devreme sau mai tâzriu dar în mare încă din adolescență se poate vedea că unii au o predilecție mai mare spre viața minții și a intectului. Ei bine cei care simt că au o astfel de preponderență trebuie să ia această preponderență în serios și să știe că numai așa în cele din urmă vor ajunge să fie unii care își ajută societatea în care trăiesc. Viața intelectuală este fără doar și poate una care este menită să aducă lumină celor din jur. Este vorba de lumina cunoștinței. Orice om are nevoie de lumina cunoștinței și mai mult decât orice are nevoie de lumina cunoștinței lui Dumnezeu. Iată că intelectualul laic este unul care este chemat să facă mai multe punți de dialog dintre Biserică și lumea intectuală. Este în acest sens nevoie de o reciprocitate dintre viața intelectuală și viața ecclesială.[124]

Laicul intelectual este cumva o problemă delicată în Biserica Creștin Ortodoxă fiindcă laicul intelectual este mult mai pretențios decât simplul laic sau mai bine spus decât credincioslul simplu. Laciul intelectual are tendința de a vedea totul în sensul cunoașterii mentale și intelectuale. Ortodoxia nu a considerat că aceasta este un lucru rău ci mai mult că dacă cineva a fost înzestrat cu minte trebuie să o folosească spre mărirea lui Dumnezeu. Iată că trebuie să fim cât se poate de atenți cu viața duhovnicească fiindcă numai în acest mod în cele din urmă vom ajunge să asimilăm pe Hristos culturii noastre. Că omul a tins să își facă o cultură fără Hristos nu este o noutate. Se știe astfel de cultura sovietică că nu avea nici un fel de portiță de dialog cu Hristos și cu Biserica. Pentru aceasta este bine să știm că laicul intelectual care mai multe obligații decât simplul creștin ortodox ce nu are nici o pregătire intelectuală. Aceasta fiindcă el este chemat să facă un dialog dintre cultura lumii și viața bisericească. Acest dialog este de multe ori cât se poate de dificil fiindcă în cultura lumească sunt extrem de multe tendințe care merg paralel cu viața bisericească. Este evident că în cele din urmă viața bisericească este un fapt de care se cuvine să fim conștienți și să ne dăm seama că sunt multe curente negativiste și nihliste în lumea noastră ce nu au nimic de a face cu Hristos. Laicul intelectual este chemat să facă puntea de legătură dintre tendințele creștine ale culturii lumești cu Hristosul pe care Îl predică Biserica. Putem vedea de multe ori că una propovăduiește Biserica și cu totul altceva se vehiculează în cultura laică. În acest sens există în lumea noastră preconceptul că laicul este un element secularizat și că el nu mai poate în nici un fel să fie îmbisericit. Precedentul unei culturi seculare este ceea ce face pe mulți preoți și călugări să nu mai vreau să știe de cultura din timpul nostru și de care sunt tedințele mocderne pe care o definesc. Iată prin urmare că este bine să fim cât se poate de atenți cu

[123] Jean Mayendorff, *Biserica Ortodoxă: ieși și azi* (București, 1995).

[124] Teofan Zăvorâtul, *Răspunsuiri la întrebări ale intelectualilor* (București, 2007 volumul 1 și 2).

relația care există între cultură și Biserică. Aceasta fiindcă laicii creștin ortocși intelectuali au menirea de a face cât mai mult dialog dintre cultură și Biserică. Dialogul dintre cultura laică și Biserică este unul serios din care trebuie să beneficeze ambele părți. Adevărul este că cultura laică a beneficiat foarte mult din partea Bisericii sau poate a beneficiat mai mult decât a beneficiat Biserica de pe urma dialogului. Aceasta fiindcă Biserica este cea care a creat tratate de morală și mistică, icoane și pictură bisricească, arhitectură și artă creștină. Iată de ce este bine să fim cât se poate de atenți cu ceea ce este cultura și cu modul în care se manifestă ea fiindcă numai așa vom ajunge să ne dăm seama de care este rostul culturii și de ce ea trebuie să se mențină ca una creștin ortodoxă. Că cultura din zilele noastre tinde să fie una din ce în ce mai lipsită de elementul bisericesc ne-o spun temele literaturii moderne: extratereștrii, aventuri extraconjugale, problema homosexualilor, decadența morală și uneori chiar și elementul horror. Este cu adevărat uimitor câte de bine se vând unele romane horror în zilele noastre. Să fie aceasta o dovadă că cultura noastră este una îmbisericită? Fără doar și poate că nu.[125]

Se spune că într-un aeroport din Orientul Mijlociu un avion se pregătea să decoleze. Afară era o furtură puternică, ploaia căderea rafale și toți pasagerii se grăbeau repede spre avion. Imediat au fost suiți pe o scară metalică în avion care trebuia să facă o călătorie internă. Pasagerii s-au așezat în scaune. Afară ploaua din greu și ușa avionului trebuia să fie și ea închisă. Stewardesa a închis ușa și toată lumea era gata de plecare. La un moment dat au putut vedea un bărbat în uniformă albastră care fugea spre avion.

- Doamna stewardesă! a strigat unul dintre pasageri.
- Ce este? a răspuns stewardesa.
- A rămas la sol un om.
- Îmi pare rău nu se mai poate să urce. Trebuie să decolăm.
- Dar vine spre avion în fugă.
- Este prea târziu.

Omul în uniformă cu un palton de fâș pe cap s-a suit pe scările avionului și a început să bată la ușa avioului.

- Deeschideți!

Stewardesa s-a făcut că nu îl vede.

- Deschideți! A strigat omul din nou.
- Nu se mai poate.
- Doamnă deschideți.
- Ați venit prea tâziu.
- Nu plec de aici până nu deshcideți ușa.

În cele din urmă intrigată de bătăile în ușă ale omului stewardesa a deschis ușa. Spre mirarea ei a putut reamrca că omul care bătuse la ușa avionului era chiar pilotul aviolului.[126]

Întâmplarea de mai sus ne spune că un fapt fundamental că la fel cum cei din avion au voit să plece în călătorie fără de pilot la fel de bine sunt mulți care pleacă în călătoria vieții lor fără de Hristos. Hristos este Cel care ne-a creat ca ființe și El este Cel care ne-a și dat viață. Cu alte cuvinte îi datorăm lui Hristos toate respinrațiile de oxigen pe care le facem. Totuși vedem că sunt mulți care nu vor să știe de Hristos și care de ce să nu spunem că duc o viață paralelă cu Hristos. Aceasta fiindcă pentru foarte mulți este adevărat că nu trebuie să avem credință în Hristos în această viață. Putem să trăim și fără de Hristos. De ce să nu spunem că mulți îl percep pe Hristos ca fiind mult prea serios. Hristos este mult prea serios și pentru aceasta cere mult prea mult. În cele din urmă fiecare își de de viața lui proprie și merge pe drumuri separate. Iată de ce este bine să știm că viața duhovnicească fără de Iisus este imposibilă cum la un anumit nivel este imposibilă și seriozitate. Este cea mai mare prostie să desparte seriozitatea de Iisus Hristos care este autor al ei. Nu am știi ce este seriozitatea dacă nu am știi cine este Iisus Hristos. Este evident în acest sens că viața noastră este una care nu își are nici un rost fără de Iisus. Că antihriștii au ajuns să găsească ale sensuri ale vieții altele decât Hristos în cele din urmă s-a demonstrat că este o inepție. Nu poate să existe sens al vieții decât cel pe care Îl conferă Hristos și pentru aceasta este bine să știm că în Hristos omul ajunge să vadă care este sensul generic al vieții lui. În timp ce Hristos ne propune o viață a seriozității diavolul ne propune o viață a destrăbălării în care se poate trăii bine mersii și fără de seriozitate. Ar fi cea mai mare prostie să credem că diavolul este o ființă serioasă fiindcă nu există pic de seriozitate în el. Dacă ar fi seriozitate în el probabil că s-ar pocăi și s-ar întoarce la Dumenzeu. Este evident că viața duhovnicească este una care ne face să fim cât se poate de atenți cu modul în care înțelegem originea

[125] Sergiu Ciocârlan, *Literatura în lumina ortodoxiei: studiu* (Editura Coresi, 2017).
[126] Bruno Ferrero, *Duhvonicul meu* (Editura Galaxia Guntenberg, 2007).

seriozității. Originea seriozității este una de natură duhovnicească. Este de natură duhovnicească fiindcă Dumnezeu este o ființă duhovniocească. Nu putem să ni-L imaginăm pe Dumnezeu ca fiind neserios cu făpturile Lui fiindcă după cum am spus El este cât se poate de serios și la fel de bine voiește ca și noi să trăim în seriozitate. Dumnezeu Tatăl este Cel care ne conferă toate motivele pentru ca noi să fim serioși și să ducem o viață de seriozitate. Iată de ce trebuie să știm că laicul creștin ortodox este un om superior celui care este necredincios sau indiferentului religios. Aceasta fiindcă în cele din urmă el știe ce este seriozitatea și la fel de bine vede rostul seriozității. Pentru acesta se cuvine să fim serioși și să știm că seriozitatea nu este incompatibilă cu viața duhovnicească. Serizitatea este una care laicul o poate manifesta în mai multe sensuri: cultură, arte, științe, economie sau lectură. Sfinții trei ierarhi, Sfântul Vasile cel Mare, Sfântul Grigorie Teologul și Sfântul Ioan Hrisostom sunt cele mai bune dovezi că poate să existe un dialog serios dintre religie și teologie fiindcă toți acești sfinți au fost savanți ai timpului lor. Nu este prin urmare exlus ca laicul creștin ortodox să facă familiare lumii științifice preceptele vieții creștin ortodoxe și de ce trebuie să fie ele tratate ca atare. Iată prin urmare că viața duhovnicească este una care îl poate face să laicul creștin ortodox să deină serios cu porțile de dialog dintre religie și teologie.[127]

Lumea noastră se confruntă cu multe dileme și probleme. Nu știm în acest sens care este cea mai bună atitudine într-o situație de război, nu știm care este cea mai bună atutudine față de o persoană care vrea să fie eutanasiată, nu știm care este cea mai bună alternativă față de cei care susțin că colonarea umană este un lucru bun, nu știm care este cea mai bună atitudine față de cei care voiesc să creeze inteligența artificială, nu știm care este cea mai bună atutudine față de medicii care susțin că nașterea în vitro este morală și etică. Evident că enumerarea ar putea continua. Trebuie să fim însă siguri că dacă vom aborda aceste probleme cu seriozitate în cele din urmă Dumnezeu ne va oferii un răspuns potrivit la timpul protrivit. Iată de ce este bine să fim mai atenți cu seriozitatea în sens laic. Că lumea are multe probleme nu este nici o noutate. Săcăria continuă să fie o problemă a lumii noastre chiar dacă neamul omenesc are mai mult de 7000 de ani de existență. Este evident că trebuie să fim serioși și să ne dăm seama că numai cu seriozitate vom putea oferii răspuns la problemele cu care se confruntă lumea și existența în general. Pentru unii problemele sunt așa de mari că nici nu mai își ridică problema de a găsii un răspuns la ele. Trebuie să avem credință în Dumnezeu fiindcă prin credință în Dumnezeu în cele din urmă vom reușii să găsim un răspuns la dilemele și problemele lumii noastre. Iată că trebuie să fim cât se poate de atenți cu lumea din jurul nostru și cu ceea ce se confruntă ea. Viața duhovnicească este una care en spune că toate problemele și dilemele lumii moderne au o soluție fiindcă Dumnezeu este cu noi. Dacă Dumnezeu Tatăl este cu noi nici o problemă nu este mai mare decât atotputernicia Lui și prin urmare nu poate să fie soluționată.[128]

Realitatea este că de multe ori Dumnezeu lasă probleme în viața noastră pentru ca noi să putem trece peste ele și în acest fel în cele din urmă să ajungem să fim cât se poate de serioși. Am spus că seriozitatea este un lucru pe care putem ajunge să îl deprindem și în situații extreme. Problemele lumii nostre ne pun de multe ori în situații extreme și prin urmare trebuie să depunem un efort pentru a le soluționa. Unele soluții vin mai ușor și altele vim mai greu sau poate mai târziu dar în cele din urmă nici o soluție nu vine fără de ajutorul și lucrarea lui Dumnezeu. Hristos a fost cât se poate de concludent în acest sens când a spus în Noul Testament că *fără de Mine nu puteți face nimic.* Tindem să credem la fel ca și cei care au contruit Titanicul că putem să facem o lume care să existe și fără de credința în Dumnezeu sau mai bine spus fără de ajutorul lui Dumnezeu. Făcătorii Titanciului erau de părere că nici Dumnezeu nu poate să scufunde un vapor atât de solid și totuși Titanicul s-a scufundat la scurt timp după ce a fost lansat. Iată de ce este bine să știm că în cele din urmă seriozitatea este instrumentul prin care ajungem să facem o lume mai bună și mai frumoasă. Problemele pe care Dumnezeu de lasă să vină peste noi de multe ori nu își găsesc soluția decât în Dumnezeu. Nu putem găsii o soluție la problema morții, a suferinței, a durerii și a necazurilor care de multe ori invadează lumea noastră cu cruzime și fără de milă. Iată de

---

127 Cristian Muntean, *Înțelesuri ortodoxe* (Sibiu, 2009).

128 Știm că ortodoxia crede că există o lume a duhurilor. Sunt în acest sens duhuri bune și duhuri rele, îngeri și diavoli. Duhurile bune sau mai bine spus îngerii ne duc spre seriozitate și spre a lua viața în serios. Duhurile rele sunt cele care ne dus în spre destrăbălare și laxism moral. Iată de trebuie să știm că în cele din urmă viața duhovnicească este una care ne orientează spre seriozitatea îngerilor. Îngerii sunt serioși și își i-au funcția lor de îngeri în serios. Îngerii al fel de bine sunt un model de seriozitate pentru noi cei de azi care suntem atât de prinși în problemele și dilemele lumii din jur. Pot îngerii care sunt nevăzuți să ne învețe seriozitatea? Fără doar și poate că da. Îngerii nu pot ajuta să deprindem seriozitatea. Ceea ce trebuie să facem este să ne rugăm lor fiindcă în acest mod în cele din urmă vom ajunge să fim cât se poate de activi și de gata de a ne confrunta cu marile probleme ale umanității. Vom ajunge să facem o umanitate mai bună numai dacă vom fi capabili să trecem peste toate problemele lumii în care trăim.

ce este bine să ne punem nădejdea în Dumnezeu Tatăl atunci când avem probleme. În cele din urmă vom putea vedea că Dumnezeu Tatăl va gîăsii o soluție la problemele cu care ne confurntăm chiar dacă uneori soluția la problema cu care ne confruntăm va venii mai târziu. Mai multe soluții la problemele cu care ne confurntăm vin mai tâzriu fiindcă Dumnezeu Tatăl dorește ca noi să ne deprindem cu răbdarea. Cu toții avem probleme dar ceea ce trebuie să știm este că vom găsii soluția la aceste probleme dacă vom învăța să fie serioși. Cu cât mai multă seriozitate cu atât mai bine. Seriozitatea este în sens generic un pas pe care îl facem spre mântuire. Trebuie să căutăm mântuirea fiindcă numai așa în cele din urmă vom reușii să găsim metode de a cultiva seriozitatea în viața noastră. Seriozitatea este un fapt important de care trebuie să ținem cont și pe care trebuie să o prețuim. Aceasta fiindcă în cele din urmă ea ne ajută să fim capabili să soluționăm problemele cu care ne confurntăm. Sunt probleme mai mici și probleme mai mare dar în cele din urmă prin ajutorul lui Dumnezeu vom reușii să se găsim o soluție și o rezolvare. Nu trebuie să deznădăjduim atunci când avem probleme fiindcă Dumnezeu este cu noi și ne ajută numai că că noi trebuie să facem minimul de efort și să fim serioși. Aceasta fiindcă în cele din urmă seriozitatea ne împlinește ca laici creștin ortodocși.[129]

CONCLUZIE

Este prin urmare adevărat că sunt multe benefiicile de viață pe care le aduce seriozitatea. Aceasta fiindcă omul serios este întotdeauna o persoană integră. Am vorbit în rândurile de mai sus că omul serios este o persoană care știe care este valoarea seriozității și tot ceea ce implică ea. Iată prin urmare că seriozitatea este cât se poate de practică. Sfinții au fost oameni ai seriozității care au tratat tot ceea ce avea loc în jurul lor cu cea mai mare seriozitate. Iată de ce este adevărat că seriozitatea este o realitate a lumii în care trăim și de care trebuie să ținem cont din ce în ce mai mulți. Suntem mulți dintre noi care de fapt nu ne-am prea ridicat problema seriozității și am preferat să trecem pe lângă ea ca și cum nu am fi observat-o. Aceasta fiindcă în mare nu suntem conștienți de valoarea și semnificația seriozității. Trebuie să știm că seriozitatea este cu adevărat o virtute și o calitate. Pentru a reușii în viață este nevoie să fim oameni serioși. Sunt rare cazurile în care oamenii au reușit în viață fiind neserioși. Aceasta fiindcă sunt din ce în ce mai mulți care consideră că seriozitatea este un fel de noroc. Dacă ai noroc să fi serios este bine și dacă nu ai noroc înseamnă că șansa nu ți-a surâs și pentru aceasta se cuvine să nu te strufoci prea tare referitor la seriozitate. Iată de ce este bine să știm că seriozitatea este o realitate care trebuie să fie activată de fiecare dintre noi în parte. Cu toții suntem caractere diferite dar în cele din urmă în ceea ce privește seriozitatea avem aceleași gânduri: voim să reușim în viața noastră și pentru aceasta vom recurge la seriozitate.[130]

Seriozitatea este o realitate de care se cuvine să ținem cont mai ales în vremurile noastre când sunt din ce în ce mai puțini oameni serioși. Trăim în vremuri în care seriozitatea se măsoară în bani și nu în caracterul omului. Aceasta fiindcă oamenii tind să fie serioși numai atâta vreme cât pot să câștige mulți bani. Iată de ce este bine să știm că nu trebuie să considerăm că seriozitatea se raportează la banii pe care îi câștigăm. Trebuie să vedem seriozitatea ca un bun moral pe care se merită oricum să îl cultivăm. Dacă am avea toate virtuțile creștine dar nu avem seriozitatea este adevărat că în cele din urmă nu am valora nimic fiindcă fără de seriozitate am fi tot niște neisprăviți. Pentru aceasta se cuvine să punem mult mai mult accent pe seriozitate și modul în care se desfășoară ea. Sunt multe persoane în zilele noastre care sunt în căutarea unei filosofii de viață. Aceasta fiindcă sunt mulți care nu prea știu cum să abordeze problema vieții. Vom avea cele mai mari șanse de reușită dacă vom face din seriozitate filosofia noastră. Este o filosofie frumoasă pe care se merită să o adoptăm. Aceasta fiindcă seriozitatea este fără doar și poate o realitate de care trebuie să ținem cont și pe care trebuie să o avem în vedere. Că seriozitatea poate să devină o temă a filosofiei nu este nicio îndoială. Filosoful adevărat nu poate să fie gândit și nici conceput dincolo de seriozitate. Aceasta fiindcă seriozitatea este cea care definește la un anumit nivel filosofia. Suntem buni filosofi dacă ajungem să practicăm seriozitatea. Iată că seriozitatea are și o valoare

---

129 E$ugen Jurcă, *Experiența duhovnioceascăși cultivarea puterilor sufletești* (Editura Galaxia Guntenberg, 2001).

130 În toate culturile poate să fie văzută existența omului serios fiindcă omul serios este o persoană cât se poate de integră. Este adevărat că anumite culturii ale lumii au o percepție specială asupra seriozității dar în cele din urmă ceea ce poate să fie remarcat este că mai toate aceste culturi sunt cât se poate de relevante în ceea ce privește seriozitatea. Persoana publică în toate culturile lumii trebuie să fie una serioasă fiindcă numai în acest mod în cele din urmă câștigă încrederea celor din jur. Este bine să fim serioși fiindcă în acest mod în cele din urmă vom reușii să ne realizăm ca persoane și să împlinim potențialul nostru. Iată că este bine să știm care sunt implicațiile generice ale seriozității și a modului în care se manifestă ea. Seriozitatea este o carte de vizită pe care noi cei de azi o avem la îndemână atunci când voim să ne facem cunoscuți. Oamenii vor prețui întotdeauna pe oamenii serioși și îi vor ocoli pe cei neserioși.

filosofică și poate să devină o filosofie de viață. Ține foarte mult de noi dacă voim să facem din seriozitate un mod de viață și să o adoptăm pentru noi înșine. Sunt mulți care sunt cât se poate de dezorientați în viața lor și nu știu cum să înceapă să se realizeze ca persoane. Aceasta fiindcă după cum știm lumea noastră este una care de multe ori este confuză și nu știe în ce direcție să o apuce. Avem toate șansele să facem o viață mult mai deplină și mult mai frumoasă dacă vom vedenii "partizani" ai seriozității. Cu alte cuvinte trebuie să facem efortul de a devenii serioși fiindcă așa în cele din urmă vom reușii să ne realizăm ca persoane și ca oamenii de credință. Nu putem să ne gândim la un om de credință decât ca la o persoană a seriozității. Aceasta fiindcă seriozitatea este cea care ne face să fim cât se poate de ancorați în Dumnezeu și în existența Lui. Iată de ce este bine să știm care sunt toate implicațiile seriozității. Că sunt din ce în ce mai puțini cei care cred că seriozitatea poate să fie un fel filosofie de viață nu este nici o îndoială. Minciuna, spiritul de aventură, șantajul, infracțiunea, înșelăciunea și cele asemenea cu acestea au ajuns să stăpânească lumea noastră și să scoată seriozitatea din sistemul generic de valori al lumii din jur. Așa se face că pentru mulți din zilele noastre seriozitatea este un lucru perimat și demodat. Nu se câștigă nici un ban de pe urma seriozității și prin urmare nu trebuie să ne ridicăm problema de a fi oameni serioși.[131]

Sunt mulți care ar putea să întrebe: de ce să practicăm seriozitatea fiindcă în cele din urmă seriozitatea nu este un lucru și o realitate simplă. Este totuși destul de complicat să fi serios, cel puțin în acceptia celor superficiali. Este bine să știm că a fi serios implică cu sine multă credință în Dumnezeu. Omul trebuie să fie serios fiindcă seriozitatea este pe placul lui Dumnezeu Tatăl. Am vorbit în rândurile de mai sus că seriozitatea este o realitate care ține de moralitate. Este moral și drept să fim oameni serioși. Dar la fel de bine ceea ce trebuie să adăugăm este că în cele din urmă omul este chemat în această viață să facă ceea ce este pe placul lui Dumnezeu. Adevărul este că sunt din ce în ce mai puțini cei care consideră că trebuie să fie pe placul lui Dumnezeu. Aceasta fiindcă oamenbii uită repede și nu mai vor să țină minte că viața lor vine de la Dumnezeu. Iată de ce este bine să le readucem aminte fraților nostrii din zilele noastre că noi avem obligația și responsabilitatea de a plăcea mai mult lui Dumnezeu decât de a face nouă pe plac. Omul de azi este un om care se individualizează și consideră că este cu adevărat nepotrivit să fie pe placul lui Dumnezeu. De ce să fi pe placul lui Dumnezeu? De ce este dator omul să fie pe placul lui Dumnezeu? În cele din urmă trebuie să faci și să fi ceea ce este pe placul tău propriu. Este evident că în cele din urmă propria persoană pentru cei mai mulți dintre noi contează mai multe decât realitatea existenței lui Dumnezeu. Așa se face că a fi serios nu mai este considerat ca un fapt ce este pe placul lui Dumnezeu. Că seriozitatea vine de la Dumnezeu nu trebuie să avem nici o îndoială. Toată Biblia este la un anumit nivel o istorie a modului în care Dumnezeu și-a manifestat seriozitatea Lui. Că Dumnezeu Tatăl l-a luat în serios pe om nu este nici o îndoială fiindcă din toate episoadele biblice putem să vedem că Dmnezeu este un adept al seriozității. De la fixarea stelelor pe orbită până la facerea omului Dumnezeu se dovedește a fi exemplul suprem de seriozitate. Iată de ce în cele din urmă și noi trebuie să fim adepți ai seriozității.[132]

Este evident prin urmare că trebuie să credem în valoarea seriozității. Aceasta fiindcă seriozitatea este un fapt ce ne face să fim plăcuți lui Dumnezeu. Uităm prea repede în zilele noastre că trebuie să fim pe placul lui Dumnezeu. Omul este unul care este redus numai la propria persoanlitate și ajunge să țină numai la propriile opinii și convingeri. Iată de ce este bine să învățăm că seriozitatea este una care ne face să Îl luăm în serios pe Dumnezeu. Nu putem să Îl luăm în serios pe Dumnezeu dacă nu suntem persoane ale seriozității. Iată prin urmare că seriozitatea și noțiunea de Dumnezeu se presupun una pe alta. Trebuie să fim serioși fiindcă așa în cele din urmă vom ajunge să ne dăm seama că seriozitatea nu este în nici un fel o problemă superficială. Avem nevoie să fim serioși fiindcă așa în cele din urmă vom ajunge să fim oameni ai bunului simț. Seriozitatea trebuie să fie o realitate permanentă a vieții noatre și la ea trebuie să ne raportăm în tot ceea ce facem. Seriozitatea este cea care ne spune că Dumnezeu și nu banii sunt bunul suprem al vieților noastre. Iată de ce este bine să fim

---

131 Dan Ciachir, *Evocări bisericești* (Editura Lumea credinței, 2018).

132 Este adevărat că seriozitatea nu este o problemă teologică pentru cei mai mulți dintre noi. Dacă vom sta și vom analiza mai mult decalogul lui Moise, vom putea vedea că el ne conferă protretul unui om serios. Este un om care nu fură, nu cade în adulter și în desfrânare, nu ucide și este loail Dumnezeului său. Decalogul este o rețetă a unui om serios și trebuie să știm că decalogul a fost dat de Dumnezeu acum mai bine de 4000 sau 5000 de ani. Este evident că atunci când Dumnezeu l-a creat pe om a avut în vedere un om serios și un om care să fie crescut în seriozitate. Că omul s-a abătut pe parcursul timpului de la seriozitate nu este nici o îndoială. Cu cât omul se depărtează de la Dumnezeu cu atât el devine mai neserios și mai superficial. Ca să menținem seriozitate vie în noi și ca să nu o facem să se piardă pe sine este bine să știm că seriozitatea este o realitate pe care ajungem să o actualizăm în noi prin legătura sau relația care o avem cu Dumnezeu. Fiind în legătură cu Dumnezeu în cele din urmă vom ajunge să fim serioși permanent.

serioși și trebuie să ne raportăm cu seriozitate la Dumnezeu și la existența Lui. În acest fel în cele din urmă vom ajunge să fim oameni împliniți și oameni cât se poate de deplini. Trebuie să facem ceea ce este pe placul lui Dumnezeu fiindcă numai așa vom ajunge să de descoperim adevăratul eu. Adevăratul este este cel pe care l-a creat Dumnezeu și pe care noi se cuvine să îl ducem la realizare. Este cumva egoist să credem că putem să ajungem la seriozitate și fără de Dumnezeu. Aceasta fiindcă sunt mulți care consdieră că seriozitatea este un lucru secular ce nu are nimic de face cu Dumnezeu. Este evident că trebuie să fim atenți cu acest gen de *seriozitate seculară*. Aceasta fiindcă în cele din urmă seriozitatea nu își are originea în secularism ci în Dumnezeu. Trebuie să evidențiem acest fapt într-o lume care este din ce în ce mai străină de căile lui Dumnezeu și de modul în care ne raportăm la Dumnezeu. Trebuie să vedem seriozitatea ca o modalitate de a ajunge în cele din urmă să ne realizăm pe noi înșine. Cu toții avem nevoie de realizarea propriului eu dar este seriozitatea cea care ne spune că nu vom putea face aceasta dacă nu ne vom raporta la Dumnezeu.[133]

Sunt mulți creștini ortodocși care gândesc în felul următor: fiindcă suntem creștini ortodocși înseamnă cî Îl avem pe Dumnezeu ca Tatăl nostru. Fiindcă Dumnezeu este Tatăl nostru înseamnă în cele din urmă că Dumnezeu este un Tată iubitor și ne trece cu vederea toate relele pe care le facem. Așa se face că putem să fim răi și în cele din urmă să ajungen să fim și creștini ortodocși. Nimic mai eronat decât o astfel de logică. Trebuie să fim fermi convinși că seriozitatea este un fapt ce ne face să fim atenți cu existența lui Dumnezeu și să ne raportăm în toate la Dumnezeu. Ne raportăm la Dumnezeu fiindcă așa în cele din urmă vom reușii să fim cât se poate de deplini și de consecvenți. Seirozitatea este o realitate care fără doar și poate că poate schimba lumea noastră. Seriozitatatea este una care ține de noi să fie pusă în practică. Dumnezeu Tatăl nu ne forțează să fim oameni ai seriozității dar fără doar și poate în cele din urmă că se bucură dacă noi pășim pe calea seriozității. Pășim pe calea seriozității fiindcă seriozitatea este cea care ne face să fim cât se poate de realiști și de cu picoarele pe pământ. Ne înșelăm dacă credem că oamenii superficiali sunt persoane serioase și cu picioarele pe pământ. Aceasta fiindcă ei în nici un fel nu dau dovadă de seriozitate. Iată de ce este bine să știm că seriozitatea fără doar și poate ajunge să fie o realitate pe care noi dacă voim putem să o actualizăm în lumea noastră. Are lumea nevoie de seriozitate? Fără doar și poate că da. Lumea are nevoie de seriozitate fiindcă așa în cele din urmă va ajunge să fie cât se poate de deplină și de întregită. Este evident că seriozitatea este o realitate a timpurilor noastre pe care trebuie să o avem în vedere. Adevărul este că în lumea de azi se vorbește din ce în ce mai rar de seriozitate fiindcă sunt din ce în ce maai puțini cei care mai cred în seriozitate la drept vorbind. Seriozitatea ni se spune de cei mai mulți este mult prea constisitoare și necesită mult prea multă tensiune și încordare. Este timpul să fim dezintersați de seriozitate și să nu avem nimic de a face cu ea.[134]

Dacă este să facem un sondaj vom vedea că mai toți oamenii pe care îi vom întreba vor fi de părere că fără doar și poate ei sunt serioși când vine vorba de problema lumii. Lumea este un lucru care preocupă pe toți și de fapt nu preocupă pe nimeni. Aceasta fiindcă adevărul este că cei mai mulți dintre noi tărim într-o stare de inerție când vorbim despre lume. Este o stare de inerție pe care mai mulți dintre noi o trăiesc fiindcă nu știm ce este cu adevărat lumea în sine. Fiindcă suntem egoiști și individuali.ști ajungem să trăim închiși în propriul nostru univers și să nu mai ținem cont de ceea ce are loc în jurul nostru. Așa se face că standardele morale și sociale ale lumii din jur sunt cât se poate de problematice. Cu toții voim să facem o lume mai bună însă nu știm care sunt metodele practice prin care să realizăm aceasta. Cum să facem o lume mai bună? Care sunt metodele prin care am putea face o lume mai bună? Ce trebuie să cultivăm mai mult pentru a face o lume mai bună? Adevărul este că dacă vom sta și ne vom gândii vom vedea că avem șanse să facem o lume mai bună dacă suntem oameni de credință și persoane de serioase. După cum am spus în rândurile de mai sus în nici un fel nu putem să separăm credința de seriozitate fiindcă aceste noțiuni se presupun una pe cealaltă. Iată de ce este bine să știm că seriozitatea este o realitate care are nevoie de credința în Dumnezeu. Un prim pas pentru a face o lume mai bună este să luăm lumea din jurul nostru în serios. Dacă fiecare am face așa cu siguranță că în cele din urmă am avea o

133 Arsenie Papacioc, *Singur ortodoxia* (București, 2008).

134 Dacă din ce în ce mai mulți oameni ar devenii serioși trebuie să știm că în cele din urmă vom ajunge să fim cât se poate de deschiși în spre dialogul interreligos și ne-am da seama că mediul în care trăim este cât se poate de anomalic. Este un mediu anomalic fiindcă deși suntem ființe umane ajungem să trăim fiecare în propria noastră religie fără să ne întrebăm despre frații de alte religii. Iată că la un anumit nivel seriozitatea este un fapt ce în nici un fel nu poate să fie luată ca existentă în lumea religiilor. Când oamenii sunt serioși cu adevărat în cele din urmă vor ajunge să fie deschiși față de frații din jurul lor. Trăim într-o lume cât se poate de fărămițată religios și nu este bine. A venit timpul să tratăm problema unității religioase cu mai multă seriozitate și să ne dăm seama că în materie de religie în nici un fel diviziunea și seprația nu sunt pe placul lui Dumnezeu. Iată de ce este bine să fim oameni serioși și să luăm religia în serios. Dacă vom face așa cu singuranță că vom găsii mai multe portițe de dialog cu frații de alte credințe și ale confesiuni creștine.

lume mai bună și fără doar și poate condițiile de viață din jurul nostru s-ar îmbunătățtii. Când vine vorba despre lumea noastră tindem să credem că numai cei din jur sunt datori să ia lumea și problemele ei în serios. Iată de ce este bine să știm că o astfel de gândire în nici un fel nu este potrivită. Trebuie să luăm lumea în serios în ansamblu și să știm ce implică ea în toate aspectele ei. Nu trebuie să avem nici o îndoială că fiind serioși în cele din urmă vom ajunge să facem o lume mai bună. Aceasta fiindcă lumea din jurul nostru are nevoie de seriozitate și trebuie să fim cât se poate de serioși în ceea ce o privește. Serioziatatea este un fapt de care se cuvine să ținem cont dacă voim să ajutăm lumea. Lumea se va putea reliaza prin seriozitatea pe care noi o acordăm ei. Pentru cei mai mulți dintre noi lumea este o noțiune arbitrară ce în nici un fel nu are implicații profunde. Tindem să vedem superficial lumea fiindcă ni se pare că în nici un fel noi nu putem să facem o diferență prin existența și faptele noastre în această lume. Iată de ce este bine să știm că în cele din urmă ține de noi să schimbăm lumea în mai bine. Vom putea să realizăm aceasta dacă vom ajunge să ne dăm seama că lumea nu se poate schimbe dintr-o dată ci treptat.[135]

Se spune despre un om de la țară că era veșnic nemulțumit. Permanent bombănea despre soarta lui și nu se putea împăca cu ea. Într-o zi omul a venit de la piață cu un coș cu fructe. A început din nou să bombănească:

- Ce viață duc și eu. Alții au rude care să îi ajute și eu nu am pe nimeni. Alții au prieteni cu care să se ajute și eu nu am pe nimeni. Nici măcar Dumnezeu nu mă ajută. Dumnezeu m-a uitat.

Chiar în momentul în care spunea aceste vorbe i s-a arătat un înger din cer. Era frumos și luminos.

- Cine ești tu? A întrebat omul.

- Sunt un înger din cer.

- Vai ce mă bucur să te vad. Nu am știu că îngerii sunt atât de frumoși.

- Am venit la tine fiindcă am fost trimis.

- De cine? De Dumnezeu?

- Da. Dumnezeu nu a uitat de tine.

- Vai ce mă bucur.

- Dumnezeu m-a trimis la tine fiindcă vrea să își dea o comoară.

- O comoară? Unde este comoara?

- O vei primii imediat, însă mai întâi nu ar trebuie să îmi dai și tu ceva nu?

- Îți dau, dar ce vrei să îți dau?

- Văd că ai un coș cu fructe.

- Să îți dau din fructe?

- Da. Dă-mi un fruct pe care tu vrei să îl am.

- Bine o să îți dau un fruct.

Omul s-a uitat în coșul lui. Avea un pepene mare și gustos.

- Nu voi da pepenele că este prea gustos, și-a zis omul.

Să uită la o gutuie mare și galbenă.

- Nici gutuia nu o să o dau.

Găsii mai apoi mai multe mere. Erau roșii și coapte.

-Aaa. Nici merele nu le dau.

În cele din urmă a găsit o nucă. A luat nuca și a întins-o îngerului:

- Uite o nucă. Ți-o dau din tot sufletul.

Îngerul a luat nuca și mai apoi i-a întins-o înapoi. Omul a luat nuca și a putut vedea că se transformase într-o nucă de aur.

- O nucă de aur?

Omul s-a întors să ia pepenele să îl dea îngerului. Pe cânt s-a întors din nou cu pepenele în mînă îngerul a dispărut. Omul l-a strigat pe înger din nou dar îngerul a dispărut.

- Ce prost am fost. Dacă îi dădeam pepelene îngerului acum eram un om bogat.[136]

Întâmplarea de mai sus ne spune că trebuie să fim conștienți că Dumnezeu Tatăl urmărește în lumea noastră o anumită reciprocitate. Nu putem să fim oameni răi și să considerăm că în realitate suntem oameni buni. Nu putem să fim necredincioși și să considerăm că în realitate suntem oameni credincioși. Nu putem să fim oameni neserioși și să considerăm că în realitate suntem oameni serioși. Aceasta fiindcă Dumnezeu ne cunoaște foarte bine inimile. Sunt mulți care consideră că nu trebuie să ofere nimic lui Dumnezeu pentru ca în schimb

---

[135] Vasilios Bacoianis, *Cum să trăiești o viață lungă și binecuvântată* (Editura De suflet, 2011).

[136] Leon Magdan, *Povești cu îngeri*, (Editura Mateiaș, București).

Dumnezeu să le ofere totul. O astfel de judecată este fără doar și poate una eronată. Iată de ce este bine să ne ferim de rău și de răutate fiindcă ele ajung să ne facă să nu mai știm ceea ce este seriozitatea și modul în care se manifestă seriozitate în lumea noastră. Este prin urmare evident că nu putem să îi cerem lui Dumnezeu să ne de-a totul de-a gata ci la fel de bine și noi trebuie să facem unele mici daruri lui Dumnezeu. Seriozitatea noastră este un mic dar pe care putem să îl facem lui Dumnezeu. Nu fiindcă Dumnezeu ar avea neapărată nevoie de seriozitatea noastră ci mai mult fiindcă prin ea în cele din urmă vom ajunge să îi demonstrăm lui Dumnezeu că vom știi să folosim cu mare chibzuință darurile Sale. Este evident că Dumnezeu dorește să se încredințeze de seriozitatea noastră fiindcă în acest mod în cele din urmă vom ajunge să fim cât se poate de bine întemeiați în seriozitate și în tot ceea ce ține de ea. Iată de ce este bine să fim oameni serioși fiindcă aceasta înseamnă că suntem consecvenți cu noi înșine și la fel de bine și cu Dumnezeu. Seriozitatea este un lucru pe care ajungem să îl câștigăm fiindcă ea după cum am spus ajunge să fie deprinsă. Primii de la care deprindem seriozitatea sunt părinții noștrii și mai apoi vor urma profesorii noștrii și mai apoi părintele nostru duhovnicesc.[137]

Este evident că fără doar și poate seriozitatea este cea care face să fim cât se poate de optimiști în ceea ce privește lumea. Aceasta fiindcă atâta vreme când sunt oameni serioși în cele din urmă avem toate motivele să credem în șansele umanității și în destinele ei. Este evident că o astfel de realitate nu poate în nici un fel să fie trecută cu vederea. Nu putem să lăsăm destinele lumii unor oameni neserioși și fără de niici un fel de implicații fiindcă în cele din urmă realitatea este că trebuie să fim atenți cu seriozitatea. Seriozitatea este un fapt ce trebuie să ne fie o temă care să ne preocupe constant. Nu trebuie să avem o înțelegere trunchiată a seriozității fiindcă seriozitatea este fără doar și poate un aspect ce trebuie să ne intereseze în toate timpurile și în toate epocile. Ceea ce trebuie să știm este că în cele din urmă sfinții sunt singurele persoane care sunt serioase la nivel total. Sfinții sunt repere de seriozitate într-o lume care după cum știm este cât se poate de chestionabilă în plan moral. Este evident că trebuie să fim oameni ai seriozității fiindcă numai așa în cele din urmă vom ajunge să ne împlinim pe noi și lumea din jur. Omul serios este o persoană ce trebuie să știm că trebuie să fie constant în seriozitatea lui. Aceasta fiindcă este evident că seriozitatea este o realitate pe care trebuie să o avem în vedere și de care trebuie să ținem cont mai mult. Seriozitatea este prin urmare o realitate ce trebuie să o avem în vedere fiindcă ea este cea care ne disciplinează. Este evident că seriozitatea este un fapt ce trebuie să ne marcheze și să ne definească. Lumea noastră are nevoie de seriozitate fiindcă numai în acest fel în cele din urmă va ajunge să se disciplineze. Este evident că disciplina este un aspect pe care trebuie să îl avem în vedere și de care trebuie să ținem cont. Disciplina este fără doar și poate una care iasă din seriozitate. Aceasta fiindcă în cele din urmă fără de disciplină nu vom ajunge să realizăm nimic important și de durată.[138]

Seriozitatea este o problemă ce a ajuns să fie periferică în zilele noastre mai ales din cauza la mai multe ideologii care o transformă într-un fel de aparat de câștig electoral. Aceasta fiindcă dă bine în ochii lumii să te știe lumea ca fiind un om serios. În cele din urmă nu contează prea mult ce ești în viața privată ci ceea ce contează este să fi un om serios în ochii celor din jur. Este evident că nu trebuie să facem din seriozitate o realitate de tranziție în viața noastră pentru a obține cine știe ce poziție și ce demnitate pe care ne-o dorim. Trebuie să fim serioși fiindcă așa în cele din urmă vom ajunge să ne împlinim ca persoane și să ne edificăm pe noi ca oameni ai binelui.[139] Binele se poate manifesta pe sine și prin seriozitate. Există o față serioasă a binelui fiindcă mai toți oamenii binelui sunt serioși. Iată de ce în zilele noastre se cuvine să medităm mai mult la tema binelui și la tot ceea ce implică ea. Numai așa în cele din urmă vom ajunge să ne dăm seama de care este sensul seriozității în lumea noastră. Este bine să fim oameni de bine fiindcă așa vom știi să fim disciplinați și la fel de bine să fim cât se poate de interesați de tot ceea ce este seriozitatea. Când am puerces la scrierea acestei cărți am fost conștient că tematica ei nu va fii de interes pentru mulți fiindcă sunt din ce în ce mai mulți cei care nu mai pun preț pe seriozitate și nici nu vor să știe ce este seriozitatea. Iată de ce această carte este mai mult adresată

---

[137] Alexandru Argatu, *Vă sfătuiește arhimandritul Ilation Argatu* (Editura Printech, 2007).

[138] Disciplina este prin urmare o realitate pe care trebuie să o avem în vedere. Sunt din ce în ce mai mulți oameni care nu au o disciplină de viață fiindcă consideră că în nici un fel nu trebuie să fie persoane de disciplină fiindcă disciplina nu ajută nimic. Dacă voim să fim cât se poate de realiști trebuie să recunoaștem că oamenii care au o disciplină de viață sunt fără doar și poate mai serioși și mai integrii. Iată de ce disciplina și seriozitatea sunt unele care merg mână în mână. Este evident că trebuie să știm conștienți de rolul și importanța disciplinei și a modului în care ea în cele din urmă ajunge să se manifeste. Este evident că disciplina ne face să fim mult mai eficace în problemele vieții. Trebuie să fim atenți cu disciplina și trebuie să o avem în vedere în toate momentele din viața noastră. Disciplina este o dovadă de seriozității și invers, serioiztatea este o dovadă de disciplinei. Aceasta fiindcă aceste două noțiuni se presupun una pe alta și nu trebuie să fie rupte una de alta. Iată că omul disciplinat este un om care știe ce este seriozitatea și la fel de bine să o aprecieze.

[139] Tasos Mihalas, *Ne vorbește părintele Paisie* (Galați, 2010).

creștinilor ortodocși care voiesc să aibă o conformare în conștiința lor că seriozitatea este calea cea bună pe care au apucat și că fac bine dacă se mențin pe linia seriozitații. Dacă această carte va fi un factor care va determina pe cei neserioși să devină serioși cu atât mai bine. Înseamnă că în cele din urmă cartea și-a atins țelul ei. Fiind creștini ortodocși avem obligația să nu lăsăm ca seriozitatea să fie o temă de periferie a societății și a lumii noastre. Sunt din ce în ce mai mulți cei care sunt dezinteresați de seriozitate fiindcă sunt oameni superficiali. Pentru ei a vorbii despre seriozitate este cu totul imposibil. Aceasta fiindcă ei nu vor să facă nici un cel mai mic efort pentru a se schimba și a pășii pe calea seriozității. Sunt din ce în ce mai mulți cei care nu i-au existența lui Dumnezeu în serios și aceasta este grav. Trebuie să luăm existența lui Dumnezeu în serios fiindcă așa vom ajunge să ne schimbăm în bine și să pășim pe calea cea bună a binelui. Am voit în aceste rânduri să demonstrăm că binele are o formă de manifestare în seriozitate. Aceasta fiindcă prin bine în cele din urmă nu facem decât să actualizăm seriozitatea în lumea noastră.[140]

[140] Milivoe Ivanovici, *Calist monahul (Editura Predania,* 2011).